کلیاتِ شِوکمار
شِوکمار بٹالوی

کلیاتِ شِوکمار

شِوکمار بٹالوی

ناں کتاب = کلیات شو کمار

شاعر = شو کمار بٹالوی

پبلشرز = فکشن ہاؤس

18_ مزنگ روڈ' لاہور

فون: 7249218, 7237430

پروڈکشن = ظہور احمد خان / رانا عبدالرحمان

معاون = ایم سرور

پرنٹرز = زاہد بشیر پرنٹرز' لاہور

مکھ چتر = ریاظ

ایڈیشن = 1997ء

مل = -/500 روپے

نعیم احسن

صدف فاطمہ

تے

ابرار نعیم

دے ناں

فہرست

لاجونتی وچوں 88

مینوں وداع کرو 334

لوناں 402

آرتی 598

میں تے میں 678

کتے
رکھ

سپ
شرمسار

چپ
گمنام دن

گیت 796

چہرے والیا
اکھ کاشنی
پچھی کیڑی
کوہ کوہ لمے وال
راتاں کالیاں
ساون لنگھ گیا
میری جھانجھر
ہائے نی

مِرچاں دے پَتّر

مِرچاں دے پَترّ

پُنیا وے چن نوں کوئی مسیا
کیکن ارگھ چڑھائے وے!
کیوں کوئی ڈاچی ساگر خاطر
ماڑو تھل چھڈ جائے وے!

کرماں دی مہندی دا سجنا!
رنگ ہِکو ہیں دس چڑھدا اوے
جے قسمت مرچاں دے پتر
پیٹھ تلی تے لائے وے!

غم دا موتیا اُتر آیا
صِدق مرے دے نینیں وے!
پریت نگر دا اَوکھا پینڈا
جِندڑی رُکنج مُکائے وے!

کِکراں دے پُھلاں دی اڑیا

کون کریندے راکھی وے!
کدکوئی مالی ملھیاں اُتوں
ہریل آن اڈائے وے!

پیڑاں دے دھرکونے کھا کھا
ہوگئے گیت کسیلے وے!
وچ نڑوئے بیٹھی جِندو
کیکن سوہلے گائے وے!

پریتاں دے گل چُھری پھریندی
ویکھ کے کنج کُرلاواں وے!
لے چاندی دے بنگ قصائیاں
میرے گلے پھسائے وے!

تڑپ تڑپ کے مرگئی اڑیا
میل تیرے دی حسرت وے!
ایسے عشق دے ظُلمی راجے
برھوں بان چلائے وے!

چُگ چُگ روڑ گلی تیری دے
گھنگھنیاں وت چب لئے وے!

کٹھے کر کر کے میں تیلے
بُکل وچ دُھکھائے وے!

اِک چُلی وی پی نہ سکی
پیار دے ترے پانی وے!
ویہندیاں سارے وچ پورے
جاں میں ہونٹھ چھوہائے وے!

شریݨہ دے پُھل

دل دے جھلے ہرگ نوں لگی ہے تیہ
پر نیں دِسدے ہر طرف ویران تھیہ

کیہ کراں؟ کتھوں بُجھاواں میں پیاس
ہو گئے بنجر جہے دو نین ایہ

تھل ہوئے دل چوں غماں دے قافلے
روز لنگھدے نیں اُڈاجاندے نیں کھیہ

دوار دل دے کھا گئی ہٹھ دی سیونک
کھا گئی چندن دی دیہہ برہوں دی لیہ

رتن خوشیاں دے مناں موہݨہ پی لئے
اِک براگا روڑ پر ہوئے نہ پیہ

من موئے دا گاہک نہ مِلیا کوئی
تن دی ڈولی دے مِلے پر روز ویہ

چِر ہویا میرے مُہانے ڈُب گئے
ہُن سہارے خِضر دے دی لوڑ کیہ؟

چاندنے بُجھدے پرودے رہنما
چڑھ گئے نیں بے گُناہ سُولی مسیح

میریاں گیتاں دی مینا مر گئی
رہ گیا پاندھی مُکا پہلا ہی کوہ

آخری پُھل وی شریںنہ داڈِگ پیا
کھا گیا سرسبز جُوہاں سرد پوہ

چن دی روٹی پکائی تاریاں
بدلیاں مرجانیاں گئیاں لے کھوہ

گوندویں آساں دی ڈوری ٹُٹ گئی
دھان چڑیاں ٹھونگ لئے، تھوتھے نیں توہ

پے گئیاں پُھلاں دے مُونہہ تے جُھرڑیاں
تِتلیاں دی ہوئی دُھندلی نگاہ

پُھوک گھتے پَر کسے اج موردے
ہف گئے کسے بھوردے اُڈ اُڈ کے ساہ

وگ رہی ہے اوپری جہی اج ہوا
لونگ اُوشا دے دی ہے، گُجھ ہور بھا

پُھوک لینے نیں میں ڈھارے آپنے
بُھل جانے نیں میں اپنے آپ راہ

دُور ہو کے بہہ دِلے دیئے حسرتے
چھوہ نہ پیراں ماریئے مینوں نہ چھوہ

کھان دے جِند وُنوں کلرسوگ دے
مہکیاں روہیاں دے ول ایہنوں نہ دھو
تھک گئی مُونہہ زور جِند لاہ لے لگام
نرڑ کے بنھ لے میری بے چین روح

پین دے آڈاں نُوں پانی پین دے
بھر نساراں ویہن دے نیناں دے کھوہ

کنڈیالی تھوہر

میں کنڈیالی تھوہر وے سجنا!
اُگی وِچ اُجاڑاں
یاں اُڈدی بدلوٹی کوئی
ورھ گئی وِچ پہاڑاں
یاں اوہ دِیوا جہڑا ابلدا
پیراں دی ڈھیری تے
یاں کوئی کوئل کنٹھ جہدے دیاں
سُوتیاں جاون ناڑاں
یاں چنبے دی ڈالی کوئی
جو بالن بن جائے
یاں مروے دا پھل بسنتی
جو جُھنگ جان گٹاراں
یاں کوئی بوٹ کہ جس دے حالے
نین نہیں سن کُھلے
ماریا مالی کس گلیلا
لے دا کھاں دیاں آڑاں

میں کنڈیالی تھوہر وے سجنا!
اُگی کِتے گراہے
نہ کِسے مالی سنجیا مینوں
نہ کوئی سنجنا چاہے
یاد تیری دے اُچے محلیں
میں بیٹھی پئی رووواں
ہر دروازے لگا پہرا
آواں کہڑے راہے؟
میں اوہ چندری جس دی ڈولی
لُٹ لئی آپ کہاراں
بنھن دی تھاں بابل جس دے
آپ کلیرے لاہے
گولی پٹ عُمر دی چادر
ہوگئی لیراں لیراں
تڑک گئے وے ڈھوواں والے
پلنگھ وصل لئی ڈاہے

میں کنڈیالی تھوہر وے سجنا!
اُگی وچ جو بیلے
نہ کوئی میری چھاویں بیٹھے
نہ پت کھاون لیلے

میں راجے دی بردی اڑیا
تُوں راجے داجایا
تو ئیوں دس وے مُہراں ساویں
مُل کیہ کھوون دھیلے؟
سِکھر دُپہراں جیٹھ دیاں نُوں
ساوَن رُکویں میں آکھاں
جو ہیں کوٹیں بھاویں لگن
لکھ تیاں دے میلے
تیری میری پریت دااڑیا
اوہیو حال سوہویا
جیوں چکوّی پہچان نہ سکے
چن چڑھیا دینہ ویلے

میں کنڈیالی تھوہروے سجنا!
اُگی وچ جوباغاں
میری مُڈھ بنائی ورمی
کالے پھنیر ناگاں
میں مرگائی مانسراں دی
جو پھڑلئی کسے شکرے
یاں کوئی لالھی پیر سندھوری
نوچ لئے جہدے کاگاں

یاں سسی دی بھین وے دُو جی
کم جہدا بس رونا
لُٹ کھڑیا جہدا پُنوں ہوتاں
پرآئیاں نہ جاگاں
باگاں والیا تیرے باگیں
ہُن جی نہیوں لگدا
کھلی کھلوتی میں واڑاں وچ
سوسو دُکھڑے جھاگاں

اِک گیت ہجر دا

موہیے رنگی چانن دی بھر پچکاری
ماری نی کِس مُکھ میرے تے ماری

کِس لائی میرے متھے چن دی دوَنی
کس رتی میری سُوہی گُٹ پُھلکاری

رہن دیونی ہنس دِلے دافا تے
جاندی نہیں میتھوں مہنگی چوگ کھلاری

توڑو مالھ تر کلا، چرخی پُھوکو
کس میری ویرن کوڑاں نال شدگاری

کس، قولاں دے آن گھچولے پانی
کس تتڑی نے آن مرنڈیاں چھاواں

کس کھوہے یہہ دھوواں داغ دِلے دے
کس چونگی یہہ مل مل وٹنا نھاواں

کیہ گُنداں ہُن گڈیاں دے سر موتی
کیکن عُمر نیانی موڑلیاواں

کس سنگ کھیڈاں اڑیو نی میں گنجکا
کس سنگ اڑیو راڑے بچن جاواں

اُڈ گیاں ڈاراں سبھے بنھ قطاراں،
میں کلی وچ پھس گئی جے نی پھاہیاں

لکھ شُدِ ینا ں اوسیاں پا پا موئیاں
بات نہ پچھی ایس گراں دیاں راہیاں

پرت کدے نہ آئے محرم گھر نوں
ایویں عُمراں، وچ اُڈ یک وہائیاں

آکھو سُو چن مسیاں نُوں نہیں چڑھدا
مسیا ونڈ دی آئی دُھروں سیاہیاں

جھب کر اڑیئے! تُوں وی اُڈ جا چڑیئے
ایہنیں محلیں ہتیارے نیں وسدے

ایس کھیت وچ کدے نہیں اگدی کنگنی
ایس کھیت دے دھان کدے نہیں پکدے

بُھل نہ بولے کوئل ایتھیں انہیں
ایتھیں باگیں مور کدے نہیں نچدے

اڑیو نی میں گھر بر ہوں دے جائی آں
رہن گے ہونٹھ حشر تک ہنجو چٹدے

کیہ رو واں میں گل سجناں دے مل کے
کیہ ہساں میں اڑیو مار چھڑپیاں

کیہ بیٹھاں میں چھاویں صندل رُکھ دی
کیہ بن بن چوں چُگدی پھراں میں رتیاں؟

کیہ ٹیراں میں سوت غماں دے کھدے
کیہ کھولاں میں گنڈھاں پیچ پلچیاں

کیہ گاواں میں گیت ہجر دے گُنگے
کیہ چھیڑاں میں موک دِلے دیاں ٹیاں

تِتلیاں

میں تِتلیاں پھڑدی پھراں
میں تِتلیاں پھڑدی پھراں

زندگی دی خوبصورت
پشپ۔بستی مہکدی چوں
سون رنگیاں نیلیاں
چمکیلیاں تے پیلیاں
سوچدی جاں ساریاں توں
ون سونی پھڑلواں
تے تِتلئے جیے کھنّبھ اوس دے
میڈھیاں وچ جڑلواں

پر جدوں وی پھڑن لگاں
اس طرحاں دل کنّب جائے
جس طرحاں کوئی شاخ مہندی دی
ہواوچ تھرتھرائے
دور تِتلی اُڈ جائے

پُھل گناہ دے گُھپ کالے
سُفنیاں وچ کھڑن لگن
مہک کھنڈے عطر بھنی
دھڑکناں وچ پسر جائے

اُڈدی اُڈدی تتلیاں دی
سوہل جہی پٹنار آئے
پُھل گناہ دے ویکھ ٹہکے
مست جہی ہو بیٹھ جائے

میں انجانی پُھل سارے
توڑ جھولی پالواں
پر جدوں میں ٹُرن لگاں
جھولی میری پاٹ جائے
تے دُور تتلی اُڈ جائے

میں وللّی سوچدی جاں
کیہ پھڑاں گی تتلیاں
بھر غماں دی سردیوہ وچ
پُھل خوشی دے سڑ گئے
ویّل ساوی آس دی دے
پت نروئے جھڑ گئے

ویکھنی اوہ شاہ سیاہیاں
وادِیاں وچ ڈھلک آئیاں
چگن گئیاں دُور ڈاراں
حسرتاں دیاں پرت آئیاں

زندگی دی شام ہوئی
کنول دل دے سوں گئے
تریل قطرے آتماں دے
ڈُلھ گئے، کُجھ پی گئیاں
نی، سوادلا لا تتلیاں

جد کدے وی رات پیئو
سوچدی ہاں دن چڑھے گا
مُڑ بُھلیکھا کالکھاں دا
سُورجاں نُوں نہ رہوے گا

سانجھ دا کوئی کنول دودھی،
دھرتیاں تے کِھڑ پوے گا
آس ہے کہ فیر اڑیے!
مہکدی اُس گلفشاں چوں
تتلی میں پھڑ سکاں گی

چُپ دے باِگیں

نین نتر ے کیوں اج ہوئے گہر ے
نیجھاں گئیاں کیوں اج گھچولیاں و ے

تھیہ حُسن دے سُن مُسنیاں توں
کہنےٗ ٹھیکر اں آن ورولیاں و ے

ِکن بال دیوے ویہری عشق دی تے
اکھاں مُندیاں چھم چھم ڈولھیاں و ے

ہار ہُٹ کے کیوں اج کالکھاں نے
ول چِن دے بھیتیاں کھولھیاں و ے

کہنے آن گیڑے گُھوہے کالکھاں دے
روہیاں وچ کیوں رون ٹیٹریاں و ے

ساوَن تتلیاں دے کہنے کھنبھ توڑے
وِدھ لئیاں کِس سُول بھنبھیراں و ے

کِہنے آن پیچے پیچ ہوکیاں دے
کِہنے لائیاں چاسوگ پنیریاں وے

کاہنوں جِند وُنوں چین نہ شہنشاہیاں،
منگدی پھرے کیوں نت فقیریاں وے

کدوں ڈِٹھی ہے کسے نے ہوندوادی
بِنا کنڈیاں، کِکر اں، بیریاں وے

داکھاں پین نہ کدے وی نمڑی نُوں
دُدھی ہون نہ کدے وی گیریاں وے

چھلاں اُٹھدیاں سدانیں ساگراں چوں
مارُوتھلاں چوں سدااُنھیریاں وے

رِتجھاں نال میں وصل دے سُوت کتے
تنداں رہیاں پرسدا کچیریاں وے

تتی، مان کیہ کراں گی جگ اندر
تیرے لاریاں دی موئی ماری آں وے

چارے کنیاں کوریاں عُمر دیاں
رنگی اِک نہ لِیر للاریاں وے

رہی نچدی تیرے اِشاریاں تے
جویں پُتلیاں ہتھ مداریاں وے

رہیاں رُلدیاں کالیاں بھور زُلفاں
کدے گُند نہ ویکھیاں باریاں وے

پانی غماں دی باوَلی چوں رہے مِلدے
رہیاں کھڑیاں آساں دیاں کمیاں وے

نہ ہی تانگھ مُکی نہ ہی عُمر مُکی
دووَیں ہو گئیاں لم سلمیاں وے

آ وے ہانیا ہیک لا گیت گائیے
واٹاں جان سکوڑیاں میاں وے

رل مِل ہسیے کھلیاں گھتے وے
باہواں کھولیے گلیں پلمیاں وے

ہنجوواں دی سبیل

یاد تیری دے تپدے راہیں
میں ہنجوواں دی سبیل لائی
میں زندگی دے دھوانکے ہوٹھاں
نوں روز غم دی گلوء پیائی

میرے گیتاں دا ہنس زخمی
میں سوچدی ہاں کہ مر جائے گا
جے جُدائی وصل دے موتی
اج آپ ہتھیں نہ لے کے آئی

ورھ رہیاں بدلوٹیاں تے
تاں چاترک نوں گلا نہیں کوئی
ایہ اوس دی اپنی ہے بدنصیبی
کہ جیبھ اوہدی رہی تیہائی

نمرڑی دے کسیلے پھُلاں

دے وچ سجناوے! شہد ہونداا ے
قسم ہے تینوں توں مُڑ نہ آکھیں
وے بھوریاں نوں کدے شدائی

یادتیری دے تپدے راہیں
نیں ہر قدم تے اُجاڑ کھولے
بے چین ہوئے جہے اُڈ دے پھر دے
نیں یاں اُمیداں دے واءورولے

ایہناں راہاں توں گزر جاندی
ہے روز پُنوں نوں روندی کوئی
کدے کدے یاں گزر نیں جاندے
وے کھیڑے ہیراں دے لے کے ڈولے

یاں ایہناں راہاں دے میل پتھراں
تے روز برہوں دے باز بیٹھن
یاں ماس خوری کوئی ڈار گِدھاں
دی ہڈ وروڑے پئی ٹٹولے

اک سماسی میں سمجھدی ساں
وے! پریت اگنی دا گنڈ تینوں

پر اِک سماہےتوں بُجھ گیا ہیں
وے وانگ دُھکھدے بیاری کولے

یادتیری دےتپدے راہیں
وے ہور میٹھوں نہ رُیا جاوے
کون تھوہراں نوں سمجھ کلیاں
وے جان بُجھ کے گلے لگائے

سڑیندلدی ہواسے دی
چ کون خوشیاں داعطر چھڑکے
کون رگرجھاں تھاں حسرتاں دے
وے دُھندلےعرشیں ہُما اڈائے

کون عشقے دی خُونی مٹی
چ سُپیاں دے وے بیج بیجے
کون دل دی ویران دھرتی
تے رُکھ مندھاری دی قلم لائے

کون زخماں چوں پیک سمدی
تے دُھوڑے ہتھیں وے آپ مرچاں
کون زُلفاں دے مہکے لچھیاں

چ ہُو نجھ راہواں دی کھیہ ملائے

یاد تیری دے تپدے راہیں
میں اوسیاں واہ واہ عُمر گالی
اِک میل تیرے دی میلی ٹھیکڑی
وے گھول کلر میں رت اُنگھالی

رت اُڈیکاں دی اگ پی پی
کے دل دا پتا میں ساڑ لتا
میں آپ اپنی خوشی دے چنبے
دی چھانگ سُٹی ہے ڈالی ڈالی

تیل ہوندیاں وی میری محفل
دے سارے دیوے کیوں بُجھ گئے نیں
پتا نہیں مالی توں ہر لگر نوں
کیوں سوہنا لگدا ہے اج ایا لی؟

ٹھہر موتے نی لے جا مینوں
نراس ہو کے کیوں مُڑ چلی ایں
خالی موڑن نوں جی نہیں کردا
ہُن در تے آیا کوئی سوالی

من مندر

بَل بَل نی میرے من مندر دیئے جوتے
ہس ہس نی میرے سوہل دِبے دیئے کلیے

تک تک نی اوہ نیم عُنابی دُھوڑاں
آ اوہناں وچ نُو رنُو رہور لیے

رُن جُھن رُن جُھن ٹُنکن سازمیری
جیوں چھنکن بیج شریینہ دی سُکی پھلیے

فرفرو گن ہواواں مل خشبوئیاں
آ ایہناں سنگ دُور کِتے ٹُر چلیے

اوہ ویکھ نی! بدلی لال بمب جہی اُڈدی
جیوں دُہرا گھنڈ کڈھ پنجابن آئی

تک دُوردو میلیں دھرت عرش نوں مل گئی
جیوں گھٹنی رادھا سنگ سانولے پائی

اوہ ویکھ نی کاہیاں کڈھ لئے بنّبل لیر ے
ہائے ویکھ ساؤن دیاں جھڑیاں دھرت نُہائی

ہر دھڑکن بن مردنگ ہے ڈگ ڈگ وجدی
ہر ساہ وچ وجدی جاپے نی شہنائی

اج پھیرے کیہ کوئی اڑیے من دے منکے
اج پربھتا دے من دی ہے ٹیک گواچی

اج دھرتی میری نچ رہی ہے تانڈو،
اج بھارجھیا دِسدی ہے پاک حیاتی

اج حُسن دی اڑیے کچ۔ کچوئی وِینی
اَج عشق دی اڑیے پتھر ہوگئی چھاتی

اج روٹی ہے بس جگ دا اشت۔ منارا
اج مُنکھتا توں ملے مہنگی چپاتی

میں آپے اپنی ڈوب لینی ہے بیڑی
مینوں بچدے نہیں نی اڑیے! حُسن کنارے

میرے رتھ تاں اُڈ سکدے سن تارا۔ گن وچ
پر کیہ کرنے سن اڑیے! میں ایہ تارے

کدے پُورب نہیں ہوسکدے اڑِیے! پچھّم
نہیں ہوسکدے نی! رنگپور کدے ہزارے

تک پریت چ چکوی آپے ہوگئی باوری
کسے چن بھلیکھے پھکدی پئی انگیارے

جین جین کوئی آخر کدتک لوڑے
موت موت وچ وٹ جاون جد چاہاں

ڈولھ ڈولھ میں چٹاں کدتک ہنجو
کھور کھور کے پیواں کدتک آہاں

ساتھ وی ویندا کدتک میرا ساتھی
ات لمیاں ہن اِس زندگی دیاں راہاں

عشق دے ونجوں کیہ کجھ کھٹیا جندے؟
دو تتیاں دو ٹھنڈیاں ٹھنڈیاں ساہاں

گیت

ہائے نی! اج انبر لِسے لِسے
ہائے نی! اج تارے ہسے ہسے
ہائے نی! اج موئیاں موئیاں پوناں
ہائے نی! جگ وسدا قبراں دِسے
ہائے نی! اج پتھر ہوئیاں جیبھاں
ہائے نی! دل بھریا پل پل پھسے
ہائے نی! میری رِیس نہ کریو کوئی
ہائے نی! عشقے دی پانی رِسے
ہائے نی! ایہہ ڈاڈھے پینڈے سلے
ہائے نی! نزیاں سُولاں گِٹھے گِٹھے
ہائے نی! ایتھے سبھ کُجھ لُٹیا جاندا
ہائے نی! ایتھے موت آوندی حصّے
ہائے نی! اج پریت دے نغمے کوڑے
ہائے نی! ایہہ زہر نیں مِٹھے مِٹھے

چاندی دیاں گولیاں

شام دی میں پھکی پھکی
اُڈی اُڈی دُھندو چوں
نکے نکے ٹاویں ٹاویں
تارے پیا ویکھداں

دُوراج پنڈ توں
میں ڈنڈیاں تے کھڑا کھڑا
مندراں دے کلس تے
منارے پیا ویکھداں

ہولی ہولی اُڈ اُڈ
رڈیاں جیے رُکھاں اُتے،
بہندیاں میں ڈاراں دے
نظارے پیا ویکھداں

میں وی اج رانجھے وانگوں

ہیر کھیڑیں ٹور کے
تے سُنجے سُنجے اپنے
ہزارے پیا ویکھداں

پون دے فراٹے
میرے کولوں روندے لنگھ رہے نیں،
جا پدے نیں جو یں اج
دے رہے نیں الاہنیاں

پپلی دا رُکھ
جہدے تھلے دووں بیٹھدے ساں
اوہدیاں ایا لی کسے
چھانگ لئیاں ٹاہنیاں

گولھاں کھان گھگھیاں
جو دونت آوندیاں سی
اوہ وی اج سارا دن
آئیاں نہیں نمانیاں

دھرتی دی ہِک تے
رمائی میرے دُکھاں دی دُھونی

اک اسانیں لائی
ہوکیاں نے ہانیا

ایہہ ااُ کاڈُکھ نہیں
کہ اج تُوں پرایا ہویوں
ڈُکھ ہے کہ تینوں مینوں
کوڑیاں نیں پیارِیاں

ڈُکھ ہے شکاری کِسے
محلاں او لھےلُگ تے
چاندی دیاں گولیاں
نشانے بنھ مارِیاں

ڈُکھ نہیں کہ تیرے نال
کھیڈ ننگی کھیڈ یانہ
ڈُکھ ہے کہ نیہاں کاہنوں
ریتاں اُساریاں

ڈُکھ نہیں کہ راہیاں پیریں
لکھاں سُولاں پُڑ گئیاں
ڈُکھ ہے کہ راہواں ہی

نگھٹیاں وچاریاں

مٹیا پیار بھاویں
رُوحاں داہی میل ہوندے
دیر پا کے سیونک
لگ جاندی ہے سریراں نُوں

لنگھدا اجوانیاں دا
ہاڑ بڑی چھیتی چھیتی
ساون اے زنگاں دیندا
نیناں دیاں تیراں نُوں
پر نہیں وے ہوندے سپ
موتیاں دے رکڑاں چ
اکو جہے نہیں پَت پَیندے
بوڑھاں تے کریراں نُوں

سیون نوں تاں لکھ واری
سیتیاں وی جاندیاں نیں
نال پر لیراں رہندے
سیوں کے وی لیراں نُوں

ٹھیک ہے کہ چن تارے
بھاویں اج بندے دے نیں
بندا پر حالے تیک
ہویا نہیں وے بندے دا

سسی دا بھنبھور
لُٹ پُٹ کے وی حالے تیک
ہوتاں ساتھ چھڈیا
نہیں ڈاچیاں دے دھندے دا

حداں بنے بنھ کے وی
گوریاں تے کالیاں نیں
ہتھوں رسا چھڈیا نہیں
مذہباں دے پھندے دا

لُونے پانی اکھاں دے دا
حالے کوئی نہیں مُل پیندا
مُل بھاویں پیا پیندا ائے
پانی گندے مندے دا

ربّ جانے کنا اجے

ہور میرا پینڈا رہندا ئے
کدوں جا کے مکنے
کوہ میرے ساہواں دے

کِنا چِر حالے ہور
سوہنیاں نے ڈُبنا اے
کِنا چِر لتھنے
طوفان نہیں چنھاواں دے

کِنا چِر پیلکاں نے
کھولیاں چ اُگنا اے
کِنا چِر راہیاں دل
ٹھگنے نیں راہواں دے

کِنا چِر ڈولیاں
تے رکھاں چ جنازے جانے
کِنا چِر سودے ہونے
دِھیاں، بھیناں، ماواں دے

پنچھی ہو جاواں

جی چاہے پنچھی ہو جاواں
اڈ دا جاواں گاوندا جاواں
ان چھوہ سکھر اں نوں چھوہ پاواں
اِس دُنیا دیاں راہواں بُھل کے
فیر کدی واپس نہ آواں
جی چاہے پنچھی ہو جاواں

جا اشنان کراں وچ زم زم
لاڈِیکاں پیاں ڈان داپانی
مان سرو ور دے بہہ کنڈے
مٹھا جہیا اِک گیت میں گاواں
جا بیٹھاں وچ کھڑیاں روہیاں
پھکاں پوناں عطر سنجوئیاں
ہم۔ ٹیسیاں موئیاں موئیاں
یُگاں یُگاں توں ککر ہوئیاں
گھٹ کلیجے میں گرماواں
جی چاہے پنچھی ہو جاواں

ہوئے آلھنا وچ شہتوتاں

یاں وچ جنڈ کرِیر سروٹاں

آ وَن پُرے دے سِیت فراٹے

لچکارے ایوں لین ڈالیاں

جیوں کوئی ڈولی کھیڈے جڑیاں

وال اُلاری لے لے جُھوٹاں

اِک دن ایسا جھکھڑ جُھلے

اُڈپُڈ جاون سبھے تیلے

بے گھر بے در میں ہو جاواں

ساری عُمر پیاں رس غم دا

ایسے نشے وچ جِند ہنڈاواں

جی چاہے پنچھی ہو جاواں

بداسیس

یارڑیا! رب کر کے مینوں
پَین برہوں دے رکیڑے وے!
نیناں دے دوصندلی بُو ہے
جان سدالئی بھیڑے وے!

یاداں دااک چھنّب مٹیلا
سدالئی سُک جائے وے!
کھڑیاں رُوپ مرے دیاں کمیاں
آ کوئی ڈھورلیٹرے وے!

بنھ تیتری چودن دِیدے
جد تیرا چیتا آوے گا
ایسا سردبھراں اک ہوکا
ٹُٹ جاون میرے بیڑے وے!

ایوں کر کے میں گھر جاں اڑیا

وچ کسیساں چیساں وے!
جیوں رگرجھاں داٹولا کوئی
مویا کرنگ دھریڑے وے!

لال ہمب ہوٹھاں دی جوڑی
کھول وساراں پیو ے وے
ببریاں بن رُلن کراہیں
من مندر دے دِیوے وے!

آ ساں دی پیلی رب کر کے
توڑ جڑھوں سُک جائے وے!
ڈار شنک دے ٹوٹرو واں دی
گولھاں باجھ مریوے وے!

میرے دل دی ہر اک حسرت
بن واسی ٹُر جائے وے
نِت کوئی ناگ غماں دا
میری ہِک تے گُنج لہائے وے!

نِجھے چاؤل عُمر دی گنڈھیں
ساہواں دے ڈُلھ جاون وے!

چاڑھ غماں دی چھجیں قسمت
رو رو روز چھٹیوے وے!

ایسی پیڑ رچے میرے ہڈیں
ہو جاواں جھل وللّی وے!
تاں کِکراں چوں بھالن دی
مینوں پے جائے چاٹ اوّلی وے!

بھاسن رات دی ہِک تے تارے
سِمدے سِمدے چھالے وے!
دِسے بدلی دی ٹکڑی
جیوں زخم پیک اُتھلی وے!

سجنا! تیری بھال چ اڑیا
ایوں کر عُمر ونجاواں وے!
جیوں کوئی وِچ پہاڑاں کِدھرے
وگے کولھ اکلی وے!

منگاں گل وچ پا کے بغلی
دردر موت دی بھکھیا وے!
اڈِیاں رگڑ مراں پر مینوں

مِلے نہ موت سوّلی وے!

گھولی شگناں دی میری مہندی
یاں دُودھی ہو جائے وے!
ہر سنگراند میرے گھر کوئی
پیڑ پروہنی آئے وے!

لپ گو ہنجو مُٹھ گو پیڑاں
ہووے پیار دی پُونجی وے!
جیوں جیوں کراں عُمر چوں منفی
تیوں تیوں ودھدی جائے وے!

زندگی دی روہی وچ نت ایوں
ودھدیاں جان اُجاڑاں وے!
جیوں بھکھڑے دا اک پُھل پک کے
سُولاں چار بنائے وے!

جیوندے جی اسیں کدے نہ ملیے
بعد مویاں پر سجناں وے!
پیار اساڈے دی کتھ سُچڑی
عالم گل سُنائے وے!

غماں دی رات

غماں دی رات لمی اے
یاں میرے گیت لمے نیں

نہ بھیڑی رات مکدی اے
نہ میرے گیت مکدے نیں

ایہ سر کنے گوڈو نگھے نیں
کسے نے ہاتھ نہ پائی

نہ برساتاں چ چڑھدے نیں
تے نہ اوڑاں چ سکدے نیں

میرے ہڈ ہی اُوتّے نیں
جو اگ لایاں نہیں سڑدے

نہیں سڑدے ہوکیاں دے نال
ہاواں نال دُھکھدے نیں

ایہ پھٹ ہن عشق دے
ایہناں دی یار و کیہ دوا ہووے

ایہ ہتھ لایاں وی دُکھدے نیں
ملھم لایاں وی دُکھدے نیں

جے گوری رات ہے چن دی
تاں کالی رات ہے کس دی؟

نہ لگدا اے تاریاں وچ چن
نہ تارے چن چ لگدے نیں

نُوراں

روز اُس قبر تے آیا کرے
بال کے دِیوا تے مُڑ جایا کرے
نُوراں اُس داناں، پر دل دی سیاہ
سیاہ ہی برقعہ ریشمی پایا کرے
آکھدے نیں وچ جوانی گرجھ اوہ
ہِت نواں دل مار کے کھایا کرے
کٹدی اک رات اوہ جس آلھنے
عُمر بھر پنچھی اوہ گھر لایا کرے
بُھورے بُھورے کیس تے مُکھڑے دا تِل
ساری بستی ویکھ للچایا کرے
بدل جاندا رُخ ہواواں دا تدوں
ہیک لمی لا کے جد گایا کرے
سڑ کے رہ جایا کرے دنداسڑا
نال ہوٹھاں دے جدوں لایا کرے
دُھکھن لگ جایا کرن کلیاں دے دل
شربتی جد نین مٹکایا کرے

آ کھدے نیں نوجواں اک منچلا
پیار پا کے دے گیا اِس نُوں دغا
جوک بن کے پی گیا اِس دالہُو
چُوپ لِتا مرمرِیں انگاں چوں تاء
زخمی کر کے سُٹ گیا نیناں دی نیند
ڈولھ کے کِتے تُر گیا گھلی حِنا
چاردی سی روز جس نُوں دل داماس
شکرا بن کے اُڈ گیا سی اوہ ہُما
یاد آ جاندی جدوں اُس دی نُہار
آندراں وچ رڑکدا اوہدے سرکڑا
سوچدی کہ بے وفا ہے آدمی
بے وفائی ہی تاں ہے اس دا شیوا
بن کے رہنا سی جے آدم دی غلام
جنم کیوں لِتا سی تاں مائی حوا
ٹھیک ہے ہر چیز جے ہے بے وفا
اس دا حق سی اوہ وی ہو جائے بے وفا
دے کے ہوکا وَیچدی سنتے اوہ ساہ
فجر دا تارا ہے اج تیکن گواہ
جسم اوہدا برف نالوں وی سفید
لیکھ اوہدے رات نالوں وی سیاہ
نِت نواں پتن تے نِویاں بیڑیاں

نِت نویں اوہدے بادباں، اوہدے ملاح
رات ہر لبھدی نواں تارا کوئی
ہر صبح لبھدی نہیں منزل دی راہ
پیندی مومی شیشیاں دی نِت تریل
چِھندی ہوٹھاں توں حواساں دی سواہ
بن نہ سکی کربلا سینے دی پیڑ
ہو نہ سکی فیر وی بنجر نگاہ
ہوکیاں دی اوہدے گھر آئی برات
ہنجوواں سنگ ہو گیا اُس دا نکاح
بہہ اکلی کتدی ہجراں دے سُوت
گاہندی رہندی رات دن یاداں دے گاہ
سدیا اِس نامور اِک چتر کار
یار ڑے دی اوس نوں دسی نُہار
چتر دو، اِک اپنا اِک یار دا
خون اپنے نال کروائے تیار
قبر پٹ کے چتر دفنائے گئے
نال دفنائے گئے ہنجوواں دے ہار
قبر تیڑے گُھوہ وی گُھد وایا گیا
چاندی دی اج تیک ہے اس دی اُنسار
آکھدے نیں اج وی کوہ قاف توں
نھاون آوے روز اِک پریاں دی ڈار
بالدی اس قبر تے اوہ نِت دِیا

روندی رہندی رات دن زُلفاں کھلار
اوس راہے جووی راہی لنگھدا
جھلیاں وت پُچھدی اُس نُوں کھلھار
ڈِٹھا جے کِتے میرا بودیاں والڑا
نیلے نیناں والڑا کِتے اوہدا یار؟
آکھدے نیں سال کئی ہوندے چلے
اوداں ہی اج تیک اوہ دِیوا بلے
جدکدے وی تیز وگدی ہے ہوا
وچ ہوواں مہک جہی اک آ رلے
ہچکیاں دی اج وی آوے آواز
قبر نیڑے جے کوئی عاشق کھلے
ہر اماوس دی اُنھیر ی رات نُوں
آ کے اوتھے بیٹھدے نیں دل جلے
لے کے اس دِیوے چوں بُوند اِک تیل دی
یار دے ہوٹھاں تے ہر کوئی ملے
روندے لا کے ڈھاسنا اس قبر نال
ہجر دی دُھونی جہناں دے ہڈ گلے
دُور اُس وادی چ اوہ ٹبیاں توں پار
نال میرے جے کوئی اج وی چلے
لُڈ چھے پئی اج تیک وی نوراں دی رُوح
اوداں ای اج تیک اوہ دِیوا بلے

گیت

تینوں دیاہنجواں دابھاڑا
نی پیڑاں داپراگُھن دے
بھٹھی والیے!
بھٹھی والیے چنبے دیے ڈالیے
نی دُکھاں داپراگُھن دے
بھٹھی والیے!

ہوگیا کوّیلامینوں
ڈھل گییاں چھاواں نی
بیلیاں چومُڑ آئیاں
مجھیاں تے گاواں نی
پایاچڑیاں نے چیک چہاڑا
نی پیڑاں داپراگُھن دے
بھٹھی والیے!
تینوں دیاں ہنجواں دابھاڑا
نی دُکھاں داپراگُھن دے
بھٹھی والیے!

چھیتی چھیتی کریں
میں تے جانا بڑی دُور نی
جتھے میرے ہانیاں دا
ٹُر گیا پُور نی
اوس پنڈ دا سُنیند اا ے راہ ماڑا
نی پیڑ اں دا پراگا بھُن دے
بھٹھی والیے!
تینوں دیاں ہنجو اں دا بھاڑا نی
بھٹھی والیے!
میری واری پتیاں دی
پنڈ سلھی ہو گئی
مٹی دی کڑاہی تیری
کاہنوں پلی ہو گئی
تیرے سیک نوں کیہ وجیا دُ گاڑا
نی پیڑ اں دا پراگا بھُن دے
بھٹھی والیے!
تینوں دیاں ہنجو اں دا بھاڑا
نی دُکھاں دا پراگا بھُن دے
بھٹھی والیے!
لپ گوائے چنگ میری
مینوں پہلاں ٹورنی

کچے کچے رکھ نہ نی
روڑ تھوڑے ہور نی
کراں مِنتاں مُکا دے نی پاڑا
نی پیڑاں دا پراگا بُھن دے
بھٹھی والیے!
تینوں دیاں ہنجوآں دا بھاڑا
نی دُکھاں دا پراگا بُھن دے
بھٹھی والیے!

سوں گیاں ہوواں رورو
کرورلاپ نی!
تاریاں نوں چڑھ گیا
مٹھا مٹھا تاپ نی!
جنج ساہواں دی داڑس گیا لاڑا
نی پیڑاں دا پراگا بُھن دے
بھٹھی والیے!
تینوں دیاں ہنجوآں دا بھاڑا
نی دُکھاں دا پراگا بُھن دے

ہے رات کنی گو دیر حالے

مُنڈیر دل دی تے ناں تیرے دے
میں رت چوچونیں دِیپ بالے
میں ڈر رہی ہاں کہ تیز بُلا
کوئی زندگی دانہ آ ہسالے
یاں پو پھٹالا منکھتادا
نہ ہُن تیکر لوء ساتھ پالے
یاں نیل رتے دونین سلھے
وے جان کِدھرے سونہ زنگالے
وے دُور دِسدی ہے بھور حالے
وے دُور دِسدی ہے بھور حالے

سمے دے تھیہ تے وے! ویکھ اڑیا
کوئی بل تیوری پئی بولدی ہے
وے امر جگنو کوئی آ تمادا
چِراں توں دنیا پئی ٹولدی ہے
بے تال شو کروے راکٹاں دی

سُن سُن کے دھرتی پئی ڈولدی ہے
وے ویکھ الھڑ منکھ حالے وی
گُھگھیاں دی تھاں باز پالے
وے گھور کالی ہے رات حالے
وے گھور کالی ہے رات حالے

وے باجھ ریتاں نہیں پھوگ صحرا
وے بن سکوں دے ہے پھوگ مستی
وے دل مصوّر دے بن اجنتا
ہے پتھراں دی بے حس بستی
وے چاترک لئی تاں پاک گنگا
دے پانیاں دی ہے خاک ہستی
وے چن دی تھاں چکوریاں توں
ہائے جان ساگر کویں اُنگھالے
وے دل دِلاں توں نہیں دُور حالے
وے دل دِلاں توں نہیں دُور حالے

وے ہووی سکدا اے کہ پون مٹھی
جووگ رہی ہے طوفان ہووے
یاں ہووی سکدا اے کہ مرے گھر
کل ڈُھکنی میری مکان ہووے

یاں ہووی سکدا اے کہ کل تیکن

نہ ہون ڈلاں نہ ڈان ہووے

یاں گور اندر رہی ہون کِدھرے

نہ مُر دیاں لئی وے ساہ سنبھالے

ہے دُور نظراں توں انت حالے

ہے دُور نظراں توں انت حالے

میں سوچدی ہاں کہ وِس کالی

انھیر یاں دی نوں کون پیوے

وے! اتنگم ننگی جہی دھرت بھکھی

دے ہور کنی گو دیر جیوے

یگ وہائے نیں بالدی نوں

ہائے رت چو چو کے روز دِیوے

پر نہ ای بیتی اے رات کالی

ہے نہ ای بہوڑی اشیر حالے

ہے رات کنی گو دیر حالے

ہے رات کنی گو دیر حالے

حیاتی نُوں

چُگ لئے جھڑے میں چگنے سن
مانسراں چوں موتی
ہُن تاں مانسراں وچ میرا
دو دن ہور بسیرا

گھور سیاہیاں نال پے گئیاں
ہُن گُجھ اڑیو سانجھاں
تاہیوں چاننیاں راتاں وچ
جی نہیں لگدا میرا

عُمر ایالن چھانگ لے گئی
حُسناں دے پت ساوے
ہُن تاں بالن بالن جس دے
اڑیو چار چُفیرا

پُھوکونی! ہُن لِیر پٹو لے
گُڈیاں دے سِر ساڑو
ماردو ہتھڑ اپٹونی!
ہُن مر گئے میرے ہانی

پریت لہر

بال یار دیپ بال
ساگراں دے دل انگھال
زندگی دے پینڈیاں دا
میٹ قہر تے انھیر
ہر جگر چ سانبھ
حسرتاں دے خون دی اُشیر
ہر اُمنگ زندگی دی
کربلا دے وانگ لال
بال یار دیپ بال

روم روم زندگی دا
دوزخاں دی ہے اگن
جگت نیتراں چوں
چو رہی ہے پیڑ تے تھکن
سوہل بُلیاں تے
موں ہو کیاں دے لکھ کفن

نفرتاں چ چُور
حُسناں دے نچ رہے بدن
رو رہی ہے رُوح مری دی
جُھوم جُھوم کے وفا
ویران آ تماد ے
کھنڈراں چوں چیکدی ہوا
بے نُور زندگی چوں
ہمدا ہے سوگ دا گلال
بال یار دیپ بال

پوٹیاں چ نفرتاں دی
سُول جہی ہے پُڑ گئی
منکھتا دی واٹ
ریت ریت ہو کے کھِر گئی
گُناہ تے حرص ہوّس نے
جو ماریاں اُڈاریاں
بے انت پاپ دی چنھاں چ
سوہنیاں سنگھاریاں
انیک سسیاں
سماج ریتاں نے ساڑیاں
آ ذرا گو چھیڑ

زندگی دے بے سُرے جہے تال

الاپ موت دا خیال

گُھل دھوکھیاں دی نیں

نظر نظر چ شوکدی

ہزار مندراں چ جوت

خون پئی ہے چُوسدی

آ نصیب نُوں اُٹھال

آ تمانُوں لوء وکھال

عشق نُوں وی کر حلال

بال یار دیپ بال

اپنی سالگرہ تے

برہن چند میری نی سیو!
کوہ اِک ہور مُکایانی!
پکا میل موت دا نظریں
اجے وی نہ پر آیانی!

ورھیاں نال عمر داپاسا
کھیڈ دیاں میری دیہی نے
ہور سمے ہاتھ ساہواں دا
اک صندلی نرد ہرایانی!

آ تم ہتیا دے رتھ اُتے
جی کردا اے چڑھ جاواں نی!
کائرتا دے دماں دا
پر کتھوں دیاں کرایانی!

اج قبراں دی کلری مٹی

لا میرے متھے مائے نی!
اس مٹڑی چوں مٹھڑی مٹھڑی
اج خشبوئی آئے نی!

لا لالُون کھوائے دل دے
ڈکرے کر کر پیڑاں نُوں
پر اِک پیڑ وصل دی تاں وی
بُھکھی مردی جائے نی!

صِدق دے گولے پنڈے تے
اج پے گئیاں ایوں لاساں نی!
جیوں تیرے بگے والیں کوئی کوئی
کالا نظریں آئے نی!

نی میرے پنڈ دیو گُڑ یو چِڑ یو
آؤ مینوں دیو دلاسا نی!
پی چلیا مینوں گُھٹ گُھٹ کر کے
غماں دا اِمر گ پیاسا نی

ہنجوواں دی اگ سیک سیک کے
سڑ چلیاں جے پلکاں نی!

پر پیڑاں دے پوہ دا اڑیو!
گھٹیا سیت نہ ماسانی!

تاپ تیرے فکراں دے نے
مار مُکائی جندڑی نی!
لُوس گئی، ہر حسرت میری
لگیا ہجر چماسانی!

پیڑاں پاپا پُور لیا
میں دل دا گھو ہا کھارانی!
پر بد بخت نہ سکیا اتھرا
ایہ کرماں دا مارانی!

ادھی راتیں اُٹھ اُٹھ روواں
کر کر چیتے موئیاں نُوں
ماردو ہتھڑاں پٹاں جد میں
ٹُٹ جائے کوئی کوئی تارانی!

دل دے ویڑھے پھوڑھی پاواں
یاداں اوُن مُکانے نی!
روز غماں دے ستھر سوں سوں

جوڑیں بہہ گیانی!

سیوُ رکھ حیاتی دے نُوں
کیہ پاواں میں پانی نی؟
سیونک عشق دی پھوکی کر گئی
ایہدی ہر اِک ٹاہنی نی!

یاداں دا کرلو گرڑ کوسا
کیہ میں کراں ٹکوراں نی!
پئی برہوں دی سوج کلیجے
مویاں باجھ نہ جانی نی!

ڈولھ عطر مری زُلفیں مینوں
لے چلو قبراں وَلّے نی!
خورے بھوت بھتانے ہی بن
چمبڑ جاون ہانی نی!

ہنجوآں دے گاہ

تیری یاد دی رسوند دے کٹورے بھر بھر
بدو بدی ہاں میں دل نُوں پیالدی پئی

پت پاپڑی میں پیڑاں دے لُنگ توڑ توڑ
کڈھ لِلیاں ہاں جِندو نُوں کھوالدی پئی

جڑی ہنجوواں دے موتی چنا! پکھی جھول جھول
دے دے لوریاں میں دِیدے ہاں سوالدی پئی

لے لے چانی میں جھساں کالی راتڑِی دے کیس
مل مکھنی میں رِیجھاں ہاں نُہالدی پئی

دوہنی دِلے دی چوں کوڑا دُدھ اُک دا کڑانگھا
اکھاں میچ کے وے ہانیا میں سارا پی لیا

وے میں توڑ کے دھتورڑے دا پُھل کھا لیا
وے میں جیبھ اُتے پولھیے دا پَت سی لیا

وے میں غماں دے دُکھیندے نینیں گُنج ہے چھوہائی
میں توں مسیا نے کالکھاں دا مل بی لیا

میرے ویڑھے وچ اُگو کدے سُورجے دا رُکھ
ایسے آس دے سہارے اج تیک جی لیا

تیرے پیار دے نیاز بو دی مِٹھڑی سُگندھ
میری ہکڑی چ اجے وی ہے جاگدی پئی

بھاویں گُھگھی ماڑی جِندڑی دے ٹُٹ گئے نیں پر
پر اجے وی اُڈاریاں نوں جھاگدی پئی

میں اوہ چندری ہاں جہدی پہلاں سینت ہو گئی
پِچھوں نک وچ نتھ نہ سُہاگدی پئی

میرے لیکھاں دے شہتوتیں بھاویں لگیا مُکھیر
مینوں سدا مٹی چوپنی ہے اگ دی پئی

جھناں کھیتاں وچ بیجے سی تاریاں دے بیں
اوہناں کھیتاں چ بھکھڑا بھگھاٹ اُگیا

جہڑی لڑی میرے کالجے برہوں دی دھموڑی
میرے جیریاں دا عرش تے پاتال سجیا

بیٹھی کڈھ رہی ساں آس دا بلنبھری رُمال
تیز غماں دی ہوا دے نال دُور اُڈیا

مینوں دُکھ ہے کہ ڈُبی میری رکڑاں چ بیڑی
ایہ نہیں دُکھ میرا پور کیوں نہ پار پجیا

مینوں جدوں میرے دُکھاں دا خیال آ گیا
گیتاں میریاں ایانیاں نوں غش پے گئی

میرے ہاسیاں دے مُکھ تے تریلی آ گئی
میری سوچ مینوں تاریاں دے پار لے گئی

میری چُپ دے سروراں چ جیبھ ڈُب موئی
گاہ گاہ ہنجوواں دے گاہ میری اکھ چو پئی

اک تیری دُوجے تیری ساری دھرتی دی پیڑ
تیری تُھڑ میرے ناں اج تھیہ کر گئی

تیرے میل دی اسانوں چنا جھی تھوڑ لگی
میرے ساہاں دیاں مُنجراں چوں دُدھ سکیا

میرے والاں دیاں تھبیاں چ رات سوں گئی
میرے نیناں دیاں بولیاں چوں نیر مُکیا

میتھوں پُچھی جدوں کِسے میرے پیار دی کہانی
گیا پُھلیں بیٹھے بھوریاں دا بُل ٹُکیا

تیرے پیار دی نشانی اج چھلا ایویں لگے
جویں چِچی اُتے غماں دا پہاڑ چکیا

ربّ اِک واری تیرا میرا میل جو کرائے
سونہہ تیری سارے تھلاں دی بھڑاس سیک لاں

میرے ساہویں کھڑی موت نوں میں گولی ماردا‌ں
بجھی لیکھاں دی لکیر چنا! آپ لیک لاں

ہتھیں لِلھاں اُتے ماکھیوں دی چاشنی چڑھاواں
وے میں کچیاں نموِلیاں چوں زہر ڈِیک لاں

اک چھال مار ٹپ جاں سمندراں توں پار
ڈُب مراں جے میں پانیاں نوں پَیر تیک لاں

یار دی مڑھی تے

روز پلکاں مُند کے میں ہانیا!
جھلیاں تیری یادُوں میں چُوریاں
پے گئیاں میری نیجھ دے ہتھ چنڈیاں
بن گئیاں ہنجُو واں دے پَیریں بھوریاں
روز دل دیاں دھڑکناں میں پیٹھیاں
لے غماں دیاں شنگرفی لکھ دوریاں
گوچدی مرگئی ہجر دیاں اڈیاں
پر نہ گئیاں ایہ بیائیاں کھوہریاں

ناں لیا وے تیرا موئے متر ا
دل میرا گجھ اِس طرحاں اج مولدائے
جِس طرحاں پربھات ویلے چاننی
ویکھ کے گلر دا پھل اکھ کھولدائے
جِس طرحاں کھنڈراں چوں لنگھدی ہے ہوا
جِس طرحاں گُنبد چ کوئی بولدائے
جِس طرحاں کہ ساوَن دی پہلی گھٹا
ویکھ کے بگلا پَراں نوں تولدائے

اس قدر ہے خوبصورت غم ترا
جس قدر کہ کنْول پتیاں تے تریل
نھاؤن ہوویں وگدی ندی وچ گوریاں
مرمری دیہاں نوں مل صندل دا تیل
پُورے چن دی چاننی تھل دا سفر
ڈاچیاں دے گل ہوویں چھنکے میل
بدلیاں نُوں اگ لگ جائے ہوویں
ہوجائے پیلا جہیا سارا دمیل

اج میں تیری مڑھی تے ہانیا
پُورا کوتر سو ہی دیوا بالیا
پر ویکھ لے ہُن تیک بس اِکو بلے
باقیاں نُوں ہے ہواواں کھالیا
اوس دی وی لاٹ ہے کنبدی پئی
ڈردیاں میں ہے مڑھی توں چالیا
ویکھ لے ایہ وی وچارا بُجھ گیا
دوش کیہ قسمت دا کرماں والیا!

عُمر دی گوجی نوں کھپرا سمے دا
غم نہیں جے کھا رہیا ہے میرے ہانیا!
غم نہیں سنے بادباں تے بیڑیاں
رُڑھدا اپتن جا رہیا ہے میرے ہانیا!

غم نہیں جے کر اُمیداں دا مکھیر
بند اٹھما جا رہیا ے میرے ہانیا!
غم ہے اج ساہاں دی ڈولی توں بارود
سوٹ کیتا جا رہیا ے میرے ہانیا!

ٹھیک ہے کلر ہے تیرے باجھ دل
پر میں پیڑاں دے کیوں پالاں شیش ناگ
کس لئی فکراں دی پھکاں سنکھیا
کس لئی نیناں نُوں لاں ہنجو اں دی جاگ
کِس لئی میں کیش کالے پنڈ گو
کھول کے دسدی پھراں رُلیا سہاگ
سوہنیا! مینوں سل ہے تیری میل دا
پر نہیں تیری موت دا سینے چ داغ

ہے گلا مینوں تاں بس ایہو ہی ہے
مر گیاں دی یاد کیوں مردی نہیں
آس پنج پھلی داز ہری بُوٹڑا
سوچ دی ہرنی کوئی چردی نہیں
کیوں کوئی تتلی لے پُھلاں دی کٹار
کیوں ہجر دے آجڑی دی بنسری
گیت خُشیاں دا کوئی جھردی نہیں

مہک

اساں چُم لئے! اج فیر کِسے دے بودے
اساں رات گُزاری بیٹھ سجن دی گودے
اج ساہ چوں آوے مہک گُل باسی دی
اج کون پیا پُٹھ کنڈا غم دا کھودے
اساں پِچھانی اوہدے ہنجُو واں دا چرنامت
اساں بِندے نی اوہدے پیر نوا کے گوڈا
آئے نِکل نی اڑیو کل سمے دے مُکھ تے
اساں نین اوہدے جد نیناں دے وچ ڈوبے

گھلیا نی! اوہدی دید دا روزہ گھلیا
پڑھیاں نی! اساں دل دیاں آیتاں پڑھیاں
کرے نال نزاکت باتڑیاں جد ماہی
ہوجاون پُرے دیاں بِسیت ہواواں کھڑیاں
اوہدے مُکھ دے لئے پر دکھنا چن سرگھی دا
اوہدے نیناں دے وچ راتڑِیاں ڈُب مرِیاں
اوہدے والاں دے وچ کھیڈے پوہ دی مسیا
اوہدے بلھیں سوہیاں پیچ وو ہٹیاں کھریاں

مولی نی ساڈے دل دی ویدن مولی
پیتی نی اساں پیڑ چُلی بھر پیتی
پے گئی نی میرے ڈول کلیجے پے گئی
اساں توڑ کلی ست برگے دی اج لیتی
سُن مستی سنگھنی دل دی جھنگی
کُوک کُوک اج موراں بوری کیتی
ہوئی نی میری نیچھ شرابن ہوئی
گئی نی! ساڈی جیبھ حشر لئی سیتی

جُڑیاں نی! یاداں دی پتنیں چھنجاں
پائیاں سی میرے دل دے تھیہ تے راساں
لاپانی! میرے دل دے ویڑھے مروا
گُنھی نی! میں بھر بھر مہک پراتاں
میرے ساہیں کولھو گے نی اج نشیاں دی
پیامارے نی! دریامدھراں داٹھاٹھاں
ہو یا نی میرے دل وچ چانن ہویا
میتھوں منگن آئیاں خیر نی اج پربھاتاں

تھبا گوزُلفاں والیا

تھبا گوزُلفاں والیا!
میرے سوہنیا، میرے لاڑیا
اڑیا وے تیری یاد نے
کڈھ کے کلیجا کھالیا
تھبا گوزُلفاں والیا!
تھبا گوزُلفاں والیا!

اوہ مار لہندے ول نگاہ
اج ہوگیا سورج ذبح
اکیم دا چن پھکا جہیا
اج بدلیاں نے کھالیا
اساں دیدیاں دے ویڑھڑے
ہنجو واں دا پوچا پالیا
تیرے شہر جاندی سڑک دا
اک روڑ چگ کے کھالیا
تھبا گوزُلفاں والیا!

آئیاں وے سر تے ویہنگیاں

راتاں اجے نہیں رہندیاں

کرناں اجے نیں مہنگیاں

پھکیاں اجے نیں مہندیاں

اساں دل دے اُجڑے کھیت وچ

مُوسل غماں دا لالیا

مِٹھا وے تیرا برہڑا

گیتاں نے پھُڑ چالیا

تھبا گو زُلفاں والیا!

تھبا گو زُلفاں والیا!

سجناوے دل دیا کالیا

اساں روگ دل نوں لالیا

تیرے زہر موہرے رنگ دا

بانہہ تے ہے ناں گھد والیا

اس بانہہ دوالے موتیے دا

ہار ہے اج پالیا

قبراں نوں ٹکراں مار کے

متھے تے روڑا پالیا

اساں ہجر دی سنگراند نوں

اتھرو کوئی لُونا کھالیا

کوئی گیت تیرا گالیا
تھبا گوزُلفاں والیا!

میرے ہانیا میرے پیاریا
پیڑاں دی پتھکن موڑ کے
گیرا اساں بنوالیا
ہڈاں دا بالن بال کے
عُمراں دا آوا تاءلیا
کچا پیالا عشق دا
اج شنگرفی رنگوالیا
وچ زہر چُپ دا پالیا
جِندوے نے بُلھیں لالیا
تھبا گوزُلفاں والیا!
اڑیا وے تیری یاد نے
کڈھ کے کلیجا کھالیا
تھبا گوزُلفاں والیا!

لاجونتی

گیت

واسطا ای میرا
میرے دل دیا محرما وے
پُھلیاں کنیراں گھر آ
لگی تیری دِیدیاں دی
وے تیہ ساڈے دِیدیاں نُوں
اک گُھٹ چاننی پیا

کالے کالے باگاں وچوں
چنن منگانی آں وے
دینی آں میں چوکیاں گھڑا
سونے دا میں گڑوا
تے گنگا جل دینی آں
مل مل وٹنا نہا

سُوہا رنگ آ تھنا
للا رناں نُوں منگ کے وے

دینی آں میں چیر اوی رنگا
شیشا بن بہنی آں
میں تیرے ساہویں ڈھولناوے
اِک تند سُرے دی پا

ہت تیرے بر ہے نُوں
چھچھڑے وے آندراں دے
ہوندے نہیوں ساڈے توں کھوا
ٹک چلے بیریاں وے
راتو تے روپ دیاں
مالیاوے آن کے اڈا

رُکھاں سنگ رس کے
ہے ٹُر گئی پیکڑے وے
ساوی ساوی پتیاں دی بھاء
رُتاں دا سپیر ا اج
بھوریاں دی جیبھ اُتے
گیا ای سپولیا لڑا

تھکی تھکی یاد تیری
آئی ساڈے ویڑھڑے

دِتے اساں پلنگھ وچھا
مِٹھی مِٹھی مہک
چنبیلیاں دی پہرا دیندی
ادھی راتیں گئی او جگا

ماڑی ماڑی ہووے وے
کلیجڑے چ پیڑ جہی
ٹھنڈی ٹھنڈی وگدی اوواء
پَین پپیاں دنداں وے
ندی دیاں پانیاں نُوں
نہاوندی کوئی ویکھ کے شُعاع

پنڈ دیاں ڈِھکیاں تے
لک لک اُگیا وے
پیلا پیلا کرناں دا گھا
رُک رُک ہوئیاں
تر کالاں سانوں چنناوے
ہور ساتھوں رُکیا نہ جا

کھیڈے تیرا دُکھڑا
انجانا ساڈے آنگنے جے

دینی آں تڑاگیاں بنا
مارماراڈیاں
جے نچے تیری ویدناوے
دینی آں میں جھانجھراں گھڑا

اُڈی اُڈی روہیاں ولوں
آئی ڈارلالھیاں دی
دِلے دا گئی بُوٹڑا اہلا
تھک گئی چباریاں تے
کنگنی کھلاردی میں
بیٹھ گئی اوجُھگیاں چ جا

سوہنیاں دمیلاں دی
بلوری جہی اکھ اُتے
بدلاں دامحل پوا
سُورجے تے چن دیاں
باریاں رکھادے وچ
تاریاں داموتیالوا

واسطااى میرا،
میرے دل دیامحرماوے!

پھلیاں کنیراں گھر آ
لگی تیری دِید دی
وے تیہ ساڈے دیدیاں نُوں
اِک گھٹ چاننی پیا

یاد

ایہ کس دی اج یاد ہے آئی
چن دالونگ بُر جیاں والا
پا کے نک وچ رات ہے آئی
پُتر پلیٹھی دا میرا ابر ہا
پھرے چانی گھُھڑ چائی
ایہ کس دی اج یاد ہے آئی

اُڈدے بدلاں دا اِک کھنڈر
وچ چنے دی مکڑی بیٹھی
ہٹ ہٹ ویکھے بھُکھی بھانی
تاریاں ولے نیجھ لگائی
رشماں دا اِک جال وچھائی
ایہ کس دی اج یاد ہے آئی

اُفق ہویں سونے دی مُندری
چن ہویں وچ سُچا تھیوا

دھرتی نوں اج گگناں بھیجی
پر دھرتی دے میچ نہ آئی
ورتھا ساری گئی گھڑائی
ایہ کس دی اج یاد ہے آئی

رات جویں کوئی کڑی جھیوری
پا بدلاں داپا ٹاجھگا
چکی چن دی چھی گاگر
دھرتی دے گھو ہے تے آئی
ٹُرے وچاری اوندھی پائی
ایہ کس دی اج یاد ہے آئی

انبر دے اج کلری تھیہ تے
تارے جیکن رُلدے ٹھیکر
چن کتھے فقر دی ویہری
وچ رشاں دا میلا لگا
پیڑ میری اج ویکھن آئی
ایہ کس دی اج یاد ہے آئی

ایہ کس دی اج یاد ہے آئی
چن دا لونگ بُرجیاں والا

پا کے نک وچ رات ہے آئی
پُتر پلیٹھی دا میرا ابر ہا
پھرے چانی گھُپھڑ چائی
ایہہ کس دی اج یاد ہے آئی

گیت

مائے نی مائے!
میرے گیتاں دے نیناں وچ
برہوں دی رڑک پوے
ادھی ادھی راتیں
اُٹھ رون موئے متراں نُوں
مائے سانوں نیند نہ پوے

بھیں بھیں سگندھیاں چ
بنھاں پھہے چاننی دے
تاں وی ساڈی پیڑ نہ سہوے
کوسے کوسے ساہاں دی
میں کراں جے ٹکور مائے
سگوں سانوں کھانُوں پوے

آپے نی میں بالڑی
میں حالے آپ متاں جوگی

مت کِھڑ االیس نوں دوے؟
آکھ سُونی مائے لبھنوں
رووے بُلھ چِتھ کے نی
جگ کِتے سُن نہ لوے

آکھ سُونی کھالئے ٹک
ہجراں دا پکیا
لیکھاں دے نی پُٹھڑے توے
چٹ لئے تریل لُونی
غماں دے گُلاب توں نی
کالجے نُوں حوصلا رہوے

کِھڑیاں سپیریاں توں
منگاں گُنج میل دی میں
میل دی کوئی گُنج دوے
کِھڑ اایہناں دماں دیاں
لوبھیاں دے دراں اُتے
وانگ کھڑ اجوگیاں رہوے

پیڑے نی پیڑے
ایہہ پیار ایسی تتلی ہے

جہڑی سدا سُول تے بہوے
پیار ایسا بھور ہے نی
جہدے کولوں واشنا وی
لکھاں کوہاں دُور ہی رہوے

پیار اوہ محل ہے نی
جہدے چ پکھیروواں دے
باجھ گُجھ ہور نہ رہوے
پیار ایسا آلھنا ہے
جہدے چ نی وصلاں دا
رتڑا نہ پلنگ ڈہوے

آکھ مائے، ادھی ادھی راتیں
موئے متراں دے
اُچی اُچی ناں نہ لوے
متے ساڈے مویاں پچھوں
جگ ایہہ شریکڑا نی
گیتاں نُوں وی چندرا کہوے

مائے نی مائے
میرے گیتاں دے نیناں وچ

برہوں دی رڑک پوے
ادھی ادھی راتیں
اُٹھ رون موئے متراں نُوں
مائے سانوں نیند نہ پوے

لاجونتی

میرے گیتاں دی لاجونتی نُوں
تیرے برہے نے ہتھ لایائے
میرے بولاں دے زرد پتیاں نے
تیری سردل تے سر نوایائے

ایہ کون مالی ہے دل میرے دا
چمن جو پھگن چ وِیچ چلیائے
ایہ کون بھورا ہے جس نکھتے نے
میرے غم دی کلی نُوں تایائے
ایہ کہڑی کنجک سی پیڑ مری دی
جس دے دُنیا نے پَیر دھوتے
ایہ کہڑی حسرت ہے جس نے دل دے
ویران ویڑھے چ چوک وہایائے
میرے ساہاں دی پئون دی دا
کہڑ ابلھا حلاج گھلیائے
ایہ کہڑا ابنجو ہے میرے نیناں دا

شہر چھڈ کے جو مسکرایا ئے

میری عُمراں دی لاجونتی نُوں

تیرے بر ہے نے ہتھ لایا ئے

میرے ساہاں دے زرد پتیاں نیں

تیری سر دل تے سر نوایا ئے

میل تیرے دے مُکھ سندھوری تے

پے گیاں نیں وے ہور چھائیاں

ہور غم دے حسین مُکھ تے

وے کل فُرقت دا نکل آیا ئے

ٹُر چلی ہے بہار جوگن

وے کرن پت جھڑ دا اِک تیر تھ

تتلیاں نے ملُوک منجری دا

بیٹھ متھے تے تلک لایا ئے

ننگے پوناں چ سوہل پیراں چ

کرن چانن دی چبھ گئی ہے

بیمار بدلاں دے گل چ راتاں

کرا کے چن دا تویت پایا ئے

یاد میری دی لاجونتی نُوں

تیرے ہر ہے نے ہتھ لایا ئے

پیڑ میری دے زرد پتیاں نیں

تیری سر دل تے سر نوایا ئے

بیتے ورھیاں دے گہرے ساگر چ

فیر آیا ئے جوار بھاٹا

صِدق میرے سنکھ گھوگھے

ملاح سمیاں دا اچک لیایا ئے

راتڑی دے سیاہ میرے چ

کھوہ چانن دا گڑھ رہیا اے

چُپ دی میں ملایم گادھی تے

ہجر تیرے دا غم بٹھایا ئے

ہنجوواں دی جھلارنتری چ

دِید تیری دا سوہل سُپنا

وے شوق میرے نے مُڑ سُہایا ئے

آس میری دی لاجونتی نُوں

تیرے ہر ہے نے ہتھ لایا ئے

صبر میرے دے زرد پتیاں نیں

تیری سر دل تے سر نوایا ئے

اج اُمیداں نے انبر اں تھیں

ہے سون رشماں دی لاب لائی

اج حیاتی دے کالے کھیتاں چ

تاریاں دامیں کن بیجیا اے

اپنی عُمراں تے تیرے ساہاں دی

مہک نُوں ہے میں ضرب دِتی

یاد تیری دا اِک حاصل

تے صفر باقی جواب آیا ئے

میرے گیتاں نے درد تیرے دی

خانگاہ تے وے پڑھ کے کلمہ

شُہرتاں دا وے مُرغ کالا

حلال کر کے نذر چڑھایا ئے

گیت

اُچیاں پہاڑِیاں دے
اوٹھے اوٹھے سُورجا
رشماں دی لاب پیالائے!
پیلی پیلی دُھپڑی نُوں
بھن بھن بُوٹیاں تھیں
ٹیسیاں نوں بانکڑی لوائے

گِٹے گِٹے پوناں وچ
وِگن سُگندھیاں نی
نیندپئی پکھیرووان نوں آئے
ساوے ساوے دُکھاں دیاں
جُھکیاں چ کول کوئی
بیٹھی الغوزڑے وجائے

پانیاں دے شیشے وچ
مُکھ ویکھ کمیاں دے

رون پئے نی پت کملائے
نمے نمے گھنگرونی
پون بنھ پیراں وچ
اڈیاں مریندی ٹُر جائے

گولیاں گُرونبلاں تے
سُتے جل بندواں چ
کرناں نے دیوڑے جگائے
آ ؤندے جاندے راہیاں نُوں
پٹولھا جہی سون چڑی
مار مار سیٹیاں بُلائے

نیلے نیلے انبر اں چ
اُڈے ابابیل کوئی
کرناں دی کنگھنی پئی کھائے
مٹھڑی تریل دی
سبیل لا کے پھُل کوئی
چھٹ چھٹ بھوراں نُوں پیائے

بُوہے کھلی تتلی
فقیرنی نوں مولسری

خیر پئی سگندھیاں دی پائے
ایس رُتے پیڑ نُوں
پیوندلا دے ہوکیاں دی
واسطا ای دِھیاں دانی مائے

تھکی تھکی پیڑ کوئی
نیچھاں دیاں ڈنڈیاں تے
پولے پولے اوسیاں پئی پائے
ٹُٹ پینا مٹھا مٹھا
بر ہانی اتھرا
وچو وچ ہڈیاں نُوں کھائے

سجناں دے میل دا
کڈھا دے چھیتی ساہیا کوئی
چین ساڈے دِیدیاں نُوں آئے
سجناں دے باجھ جگ
اساں لُٹ بوریاں نُوں
آ کھ آ کھ جھلیاں بُلائے

ایس پِنڈ کوئی نہیوں
سکا ساڈا امیئے نی

جہڑا ساڈی پیڑ نُوں ونڈا ئے
ایس رُتے سجناتوں باجھ
تیرے پِنڈ مائے
اِک پل کٹیا نہ جائے

اُچیاں پہاڑِیاں دے
اوھلے اوھلے سُورجا
رشماں دی لاب پیالا ئے
پیلی پیلی دُھپڑی نُوں
بھن بھن پوٹیاں تھیں
ٹِیسیاں نوں بانکڑی لوائے

اِک کرنگ اِک کہانی

ہانیا! تیرے شہروں
آ رہی ہے اج ہوا
مار ڈِھڈ یں مُکیاں ہے
رو رہی ساری فضا!
نِکل آئی ہے چھپا کی
تاریاں دی عرش تے
مار پلا ابر دا
گئی چن دا دِیوا بُجھا
رات ایداں سوں رہی ہے
جِس طرحاں جبشن کوئی
پُھل املتاس دے
پِیلے جہے جُوڑے وچ لا
ویکھ کے پگنڈنڈیاں
تیرے شہر ولے جاندیاں
آ رہیا ے میرے جگر وچ
پیڑ دا اِک زلزلہ

پُھل سُوہا آتشی
گُوڑھا گُلابی ہجر دا
فیر اج مایُوسیاں دے
عدن وچ ہے کھڑ گیا
فیر نیناں دی نیائیں
ہو رہی ہے اج سیراب
فیر گُھو ہا ہکڑی وچ
اگ دا ہے گڑ رہیا
لے صبر دیاں چھاپیاں
سی دل نُوں واڑاں کیتیاں
غم دا اِجڑ فیر ہے
دل دے کیارے چھر گیا
فیر میرے کالجے نُوں
دُھوجھی ہے پے رہی
یاد کر بیتے دیہوں
ہے دل وچ پالا چھڑ رہیا

یاد ہے اک وار ایداں ہی
ہوا سی چل رہی
رات رانی رات دے
پنڈے مہک سی مل رہی

تیریاں مُشکی لٹاں وچ
میرے ہوٹھاں دی کلی
ویکھ ساری گلفشاں سی
تاریاں دی جل رہی
آندراں وچ تیرے میرے
ہو رہی سی اِک جلن
مہک ساڈے جسم دی سی
کہکشاں وچ رل رہی
ساڈیاں گلاں چ وددھدا
جا رہیا سی اِک سواد
بدلیاں دے محل بتی
چن دی سی بل رہی

ساں اسیں اوہ رات ساری
مِل گلے روندے رہے
رات بھر نیناں دِیاں
جوگاں اسیں جوندے رہے
رگڑ متھے دیہریاں تے
روٹ کئی سُکھے اساں
بھر کے پلیاں ہنجوواں دا
تیل ساں چوندے رہے

گُٹکدے چِٹے کبوتر
واکناں تیرے محل ویکھ
میریاں جُھگیاں دے جالے
رات بھر روندے رہے
گھول کلر چاننی دا
انبراں دے دابڑے
آس دا میلا وِچھوٹا
رات بھر دھوندے رہے

وقت پاکے ہولی ہولی
ساہ میرے چغلے گئے
ہوگئی جُھوٹھی جوانی
نین ہوگدلے گئے
ہوّس دا پاپی پھلیرا
عطر کڈھ کے لے گیا
پُھل مہکے رُوپ دے
ہوحشر لئی پھگلے گئے
چڑھ گئی تیرے دِیدیاں تے
سونے چاندی دی وے پان
لکھ ساناں تے میں لائے
پر نہ مُڑ بدلے گئے

چھنب تیرے عشق دا
اک روز رکڑ ہوگیا
مرگئیاں وے ٹہراں
تے دور اُڈ بگلے گئے

فیر اِک دن میریاں
کناں دے پردے چیر دی
لنگھ گئی آواز
شہنائی وی کوکاں ماردی
گھل گئی سارے گراں دی
پون وچ تیرے سہاگ
جا رہی سی پالکی
ویہویں صدی دے پیار دی
موتیاں دے بھا تیرا
بیہا جسم سی وِک گیا
پت جھڑاں وچ پے گئی
قیمت تیری گلزار دی
بیتدی رہی عُمر میری
میل دے راہ ٹولدی
بھٹکدی رہی رِتجھ میری
ہجر دے وگ چار دی

رات دن لیندے رہے
تیرے محل دی پردکھنا
شہد تیری دِید دا
پر مُڑ نہ جُڑ یا چکھنا
ہر سال بیلیں پیلڑ و
گرنے و نیں پکدے رہے
پر نہ آیا توں کدی وے
کھان میرے مکھنا!
پھپھڑے میرے لہو دیاں
بوٹیاں چکھدے رہے
ہو گیا پِتا وی میرا
خون توں وی سنگھنا
فیر وی ایہ بُھوک پیلا
جسم میرا لاش جہیا
لُڑ چھدا ہی مر گیا
تیرے شہر جا کے وسنا

اج تیری یاد داہی
اِک سہارا رہ گیا ئے
گل لکائی دا جو غم ہے
ہکڑی وچ لہ گیا ئے

پانیاں کنڈے جھوں ہے

لِشکاندا اڈیلڑا

بلھیاں تے لِشکاندا

دردمیرے رہ گیا ئے

نظر دے اسمان موہ دی

چیل ہے منڈلا رہی

آس دی ممٹی تے کوئی

آ کے شکرلہہ گیائے

ہنجو واں دے ساؤن وچ

ایسا چما سا لنگھیائے

جسم میرا جھلسیا

اِک کرنگ بن کے رہ گیائے

کارواں دے زاویے

توں ضرب دِتی ہے سزا

آ! کہ بچیا خون وی

جِندے نی تینوں دیاں پیا

آ! کہ بھاویں جوک ہے

شاہ رگ تے تینوں لالواں

آ! کہ کلری نا گنے

تینوں جیبھ اُتے لاں لڑا

میری غُربت نوں تیری دولت
تے کوئی روس نہیں
جارہیا ہے پرلوک میری
الوداع! الوداع
اج شفاخانے چ شاید
آخری ایہ رات ہے
کیہ پتا نہ ویکھ سکاں
فجر دی پہلی شُعاع

گیت

پُرے دیئے پونے
اِک چمن دے جا
چھٹ ساری دے جا خُشبوئی
اج سانوں پُپیا دی
اودری جہی چانی دے
ہور نہیوں ویکھدا نی کوئی

اج میرا ہر ہانی
ہویا میرا محرم
پیڑ سہیاڑی سوہوئی
کنبیا سُورج گڑے
پربت پربت
ون ون رتڑی سوروئی

سُک بنے ساگر
تھل نی تینڈے اج

پُھلاں چوں سُگندھ اج موئی
گگناں دے رُکھوں اج
ٹُٹّے پت بدلاں دے
ٹپاٹپا چانن سوچوئی

اج تاں نی گُڑے
ساڈے دل دا رانجھڑا
کھوہ ساتھوں لے گیا ای کوئی
اج میرے پنڈ دیاں
راہاں تے تیزاب تِکھا
لنگھ گیا ڈولھدا ای کوئی

سوئیو حال ہویا اج
پریت نی اساڈڑی دا
ٹھکے ماری کمی جو یں کوئی
نہ تاں نکرمن
رہی اُونی ڈوڈڑی
نہ توں مُیار کھڑ ہوئی

پُھلاں دے خراسے
کہڑے مالی اج چندرے نی

تتلی ملوک جہی جوئی
لنگھدے نیں کاہنوں بھو
جوہی دیاں پھلاں اُتے
کالی جہی اوڑھ کے نی لوئی

کرناں دادھا گا
سانوں لہراں دی سوئی وچ
نیناں والا پادے اج کوئی
لبھے نہ نی نکا
ساڈی نیجھ نمانڑی نُوں
روروا ج دُھندلی سوہوئی

سدیں نی چھینبا کوئی
جہڑا اساڈڑی
من لِوے اج عرضوئی
ٹھوک دیوے لیکھاں دی
جوکوری چادر
پادے پُھل کشی دانی کوئی

پُرے دیئے پونے
اِک چمن دے جا

چھٹ ساری دے جاں خشبوئی
اج سانوں پُپیا دی
اودری جہی چانی دے
ہور نہیوں ویکھدا نی کوئی

گربھوتی

تن دی صندلی گیلی وِچوں
ایہہ کیہی خشبو پئی آوے
جیکن ہنگ کتھوری دے وچ
چھیٹ ساری ڈُلھ جائے
تے مرن سگندھیاں
ککھ دی کالی دھرتی اندر
چانن دا اِک بُوٹا اُگیائے
اِس بُوٹے دے پُھل نیں وِسے
زہرکوڑیاں پھلیاں
گھٹن سنگھیاں
ککھ دی سوڑی دھرتی اندر
ایہہ بُوٹا میں کیکن سانبھاں؟
ایہہ بُوٹا میں کیکن چھانگاں؟
نت نت ہوندیاں جان
ڈالیاں لمیاں

ککھ دی دھرت کواری اندر

جے دنیا دی میلی اکھ نوں

ایہہ بوٹا نظریں پے جاسی

ست جہانیں رج کے

ہوسن بھنڈیاں

جاواں تے میں کت ول جاواں

کس مریم نوں حال سناواں

اک پڑوپی آٹے خاطر

وکن حوادیاں جائیاں نی

وچ منڈیاں

ایس شہر دی چوڑی ہِک تے

میرے جہیاں لکھاں کنجکاں

اِک تولا تانبے دی خاطر

وچ چوراہے وکن نی

ہو ہولنگیاں

غربت اِک سنگھنا جنگل

بھکھاں وچ پون وگیندی

عشق جویں اِک بانس دا بوٹا

نہ کوئی لگے پھل

نہ دووے سگندھیاں

آس چوں اِک اُچا پربت
من چوں ہووے سرگھی ویلا
یاد چوں سورج دی ٹکی
وچ سوچاں دیاں چیلاں
اُڈ اُڈ ہنبھیاں
مات لوک دی دوہ گٹھ دھرتی
کنیاں اگے گہنے رکھی
پر نہ مینوں اِک وی ملیا
دوے قیمتاں جہڑا
مُوہوں منگیاں
نہ ایہدی قیمت چاندی جہی
نہ ایہدی قیمت سونا منگی
اک منگیا بس ساتھی سنگی
کھا جائے بھاویں جہڑا
وڈھ وڈھ دندِیاں
ٹھیک کِسے دروپدی جائی
پنج پانڈوواں نال ویاہی
جُھوٹھ ہے اوہنوں ارجن باجھوں
ہور وی شکلاں لگدیاں
ہوسن چنگیاں

عورت تاں اک اوہ پنچھی ہے
جس نُوں سونے دے پنجرے وچ
مُٹھ ساری بس کنگنی پا کے
ٹنگ دتا ہے جاندا
اوٹھے کندھیاں

پر ایہ فروی بھولا پنچھی
کھا کنگنی دے اک دو دانے
چُنجھ بھر پی کے ٹھنڈا پانی
رہے دُعاواں دیندا
عُمروں لمبیاں

ہے آدم دے کامی پُترو
یاں ایہ پنچھی مار مُکاؤ
یاں اس پنچھی دا کجھ سوچو
چھڈ دیو ایہنوں کھلا دو
وچ جھنگیاں

میں کُنتی ہاں اج دے جگ دی
میری کُکھ وچ کرن ہے کوئی
یاں اوہ چانن دا ہے اک بُوٹا
جاں میتھوں شاخاں
اس دیاں جھنبیاں

اس بُوٹے دے گولے مُڈھ وچ
میں ممتا دا پیاساں پانی
میں لیساں پر دکھنا اس دی
جان عصمتاں بھاویں
سُولی ٹنگیاں

مات لوک دی دھرتی اندر
جس سال ایہ بُوٹا لایائے
خورے اون تے کتھے سی اوہ
پھر دی اوہدے نال میں
اج توں منگیاں

اج میرے اِرادے اندر
اوہ میرا ناواقف مالی
اج توں میرا کنت ہے ہویا
کرلاں گی دن پُورے
واکن رنڈِیاں

تن دی صندلی گیلی وچوں
ایہَ کہی خشبو پئی آوے
جیکن ہنگ کتھوری دے وچ
جھٹ ساری ڈُلھ جائے
تے مرن سُگندھیاں

میل

اج فیر کوئی لے گیا
میرا غم اُدھال کے
ورھیاں توں بعد گود وچ
دو پل بٹھال کے
گھنیاں سیاہ کالیاں
صندلی لٹوریاں
سُندا رہیا کوئی رات بھر
بانہہ تے سوال کے
کردا رہیا اوہ کیرنے
پاپا الاہنیاں
ہنجوواں چ ساڈی پیڑ دا
مُر دانُہال کے
یاداں زنگالیاں نوں لا
بُلھیاں دی سان تے
کردا رہیا گلوڑیاں
دِیدے ہُنگال کے

آئی ہے مُسکران دی
آئی ہے رتڑی
اج مسیا دی زُلف چوں
کالکھ ہے نُچڑی
ہے فیر کوکا لشکیا
گوری اشیر دا
آتھن نے فیر بھرلئی
کرناں دی مُٹھڑی
اج ہر ہڑے دی اکھ وچ
پھولا ہے پے گیا
دِلی درد دی، سوکناں
کُشیاں ہے لُٹڑی
ساہاں چ فیر اُگیا
چندن دار کھڑا
نیناں چ فی کھڑ پئی
سُورج دی پھٹڑی

نیچھاں دے عقل چ موہ دیاں
بے انت ڈاچیاں
ہنجو کچاویں بال کے
دھوڑیں گواچیاں

مُڑ مُڑ حسرتاں دے کلرِیں
پھر یاسُہا گڑا
آساں دی پھکی جیبھ تے
گُھگیاں الاچیاں
مُڑ تتلیاں چاواں دیاں
بھورے اُمید دے
آئے دل دے باغ چوں
پیون اُداسیاں!
سوچاں دی بھرُ جاڑ چوں
ہاواں دے بوٹڑے
اج فیر کوئی لے گیا
کر کر کے گاچیاں

برہوں دے اج چھلے دیاں
گھڑیاں نیں ٹگیاں
من ہو خوشی وچ کھیوڑا
پاندا ہے لُڈیاں
دل دی خلا چ فیر اک
چُھٹی ہے پھلجھڑی
رُوح دی پلاٹ تیک اج
کرناں نیں پجیاں

دھڑکناں دی ہر آواز وچ
گجیا ہے میگھلا،
مُڑ کے جگر چ کاشنی
ڈُھوڑاں نیں اُڈیاں
سُپنے چ ملیا فیراج
ماہی اساڈڑا
گیتاں دی سوہل جیبھ تے
سُوئیاں نیں چُبھیاں

چُمن

اُچے ٹبے پنڈ بسوہلی
نیڑے جموں شہر سُنیندا
کِسے گڑی دی گوری ہِک تے
کالے تِل دے وانگ دِسیندا
یاں مندر دی ممٹی اُتے
گھر دے دِیوے وانگ بلیندا
روز توی دے پانی پیندا
اُتے ٹبے پنڈ بسوہلی
نیڑے جموں شہر سُنیندا
ایس پنڈ وچ ہاڑ مہینے
اُڈ اُڈ آون بدل چینے
بیٹھی پون وجاوے ٹیاں
بانساں دے وچ خالی سینے
رون پہاڑیں ایکن پانی
جیکن بُڈھیاں تے مُٹیاراں
روون بیٹھیاں وچ ورھینے

یاں جیوں حاجی وچ مدینے
کدے کدے ایہ محلاں اُتے
کالے کالے کھنبھ مریندے
لنگھ جاوے کوئی کاگ اُڈیندا
اُچے اُچے بول بُلیندا
اُچے ٹبے پنڈ بسوہلی
نیڑے جموں شہر سُنیندا
کسے کُڑی دی گوری ہِک تے
کالے تِل دے وانگ دِسیندا

ایس گراں دیاں صندلی راہواں
چھاواں دے گل پاکے باہواں
وِیکھن آندے جاندے راہی
پچھن ہر اک دا سرناواں
تھینکر گلر پیچ پھلیاں
ٹرٹر ویکھن آؤن شعاواں
ادھی راتیں رُکھاں وچوں
لنگھ لنگھ جاون تیز ہواواں

کدے کدے ایہناں راہواں اُتے
دِسے کوئی وگ چریندا

یاں کوئی البیلا پالی،
مِٹھا کوئی ساز وجیندا
اُچے ٹبے پِنڈ بسوہلی
نیڑے جموں شہر سُنیندا
کسے گُڑی دی گوری ہِک تے
کالے تِل دے وانگ دِسیندا
ایس پِنڈ دیاں گُڑیاں چِڑیاں
وانگ موتیے تڑکے کھڑیاں،
نینیں ویر وار دیاں جھڑیاں
جیکن ساوَن مہینے ہوون
رتھ دے گھوہ دیاں مالھاں گڑیاں
ٹِک ٹِک کنیں پاون بُندے
والاں دے وچ پاون پڑیاں
نین اوہناں دے گُٹھ گُٹھ لمے
جیوں بھوراں دیاں لمیاں ڈاراں
چیت مہینے آ تھن ویلے
پُلھی دے پُھلاں تے جڑیاں
ہونٹھ جویں روہی دے پَتر
وِچوں مِٹھا دُدھ وگیندا
کوئی کوئی کرماں والا پیندا
اُچے ٹبے پِنڈ بسوہلی

نیڑے جموں شہر سُنیندا
کسے کُڑی دی گوری ہِک تے
کالے تل دے وانگ دِسیندا

ایس گراں وچ سر گھی ویلے
اُچے ٹِبے دُدھ چبارے
اِیکن لگن پیارے پیارے
جیکن کالی بدلی دے وچ
چِٹا بگلا تاری مارے
کدے کدے ایہدے محلاں اوھلے
نِکی سئوں چِڑی اِک بولے
یاں کوئی لم سلمی نڈھی
محلاں دے دروازے کھولے
کسے کسے باری دے پچھے
بیٹھی کوئی تریمت دِسے
رکھی پٹاں دے وچ شیشا
کوہ کوہ لمے وال ورولے
پر نہ مُوہوں کُجھ وی بولے!
کدے کدے یاں چوناں والا
سالُو پیلی بھا مریندا
دِسے محلاں وچ اُڈیندا

پوناں وچوں مہک چُھٹیندا
اُچے ٹِبے پنڈ بسوہلی
نیڑے جموں شہر سُنیندا
کسے کُڑی دی گوری ہِک تے
کالے تِل دے وانگ دِسیندا

ایس گراں دے آل دوآلے
کولاں، کسیاں، ندیاں، نالے
نھاؤن گراں دیاں رل مل پریاں
والیں ٹنگ چنبے دیاں کلیاں
پکڑ دہیں دے ہتھ کٹورے
چھنگ اطلس دے لہنگے کالے
کدے کوئی جے ہنس وچارا
مان سرو ور جاون والا
ایس گراں دا پانی پیندا اے
اوتھے ای اوہ ڈُب مریندا اے
مُڑ نہ موتی اک چگیندا اے
اُچے ٹِبے پنڈ بسوہلی
نیڑے جموں شہر سُنیندا
کسے کُڑی دی گوری ہِک تے
کالے تِل دے وانگ دِسیندا

ایس گراں اِک کُڑی سکینہ
کوہ قاف دی پری حسینہ
پری حسینہ جھد اسُنیند ا
ستیاں کمیاں ورگا سینہ
سارے پنڈ دی مُندری اندر
سُچا اِکو اِک نگینہ
اِیکن ہسے نکے وچ کوکا
جیکن کوئی عاشق جُھوٹھا
کام متیا مدھراپی کے
اپنی سبک جہی سجنی سنگ
ہس ہس گلاں کرے کمینہ
یاد ہے مینوں جیٹھ مہینہ
پہلی واری ملی شہینہ
مُکھ تے سو ہوے اِنج پسینہ
جِویں کہ اربی دے پتیاں تے
کتک دے وچ صبح سویرے
شبنم دا اِک ہوئے نگینہ
اوس نگینے دی اکھ اندر
سورج ہووے مُکھ وکھیند ا
کرناں دے پیانے اندر
چھٹ چھٹ ہووے چانن پیندا

اُچے ٹبے پنڈ بسوہلی
نیڑے جموں شہر سُنیندا
کسے گُڑی دی گوری ہِک تے
کالے تِل دے وانگ دِسیندا

ایس گراں ورکھادی رُتے
کنجکاں دے اِک میلے اُتے
دُوجی واری ملی شکینہ
مینوں پِنڈ دی لہندی گُٹھے
انباں دی اک جھنگی اوٹھے
جتھے دن بھر کوئل بولے
روندی روندی آئی شکینہ
دے گئی دوگوچُمن سچے!
اس دن مگروں کدے شکینہ
کوہ قاف دی پری حسینہ
پری حسینہ جہدا سُنیندا
سُتیاں کمیاں ورگا سینہ
مینوں کدے وی ملن نہ آئی
پِنڈ بسوہلی دی اوہ جائی
اکھاں دے وچ سانبھ انیندا
راتاں توں رہیا پُچھیندا

ترنجناں دے وچ رہیا ڈھونڈیندا
بستی بستی رہیا پھریندا
راہیاں کولوں حال پُچھیندا
اُچے ٹبے پنڈ بسوہلی
نیڑے جموں شہر سُنیندا
کسے کُڑی دی گوری ہِک تے
کالے تل دے وانگ دِسیندا

ایس گراں دیاں کُڑیاں چِڑیاں
اِک دن تیر ندی دے مِلیاں
ہناں بُلایاں جھول میری وچ
رُگ رُگ کلیاں دھر کے مُڑیاں
مُکھ اوہناں دے سگی تکے
کجلے نیناں ہنجاں چِٹے
ہونٹھ اوہناں دے ہوئے کھٹے
چھڈ چھڈ رات دِنے ساہ تتے!

اوس دن مگروں کُڑیاں چِڑیاں
فیر کدے نہ مینوں مِلیاں
دل دیاں دل توں رہیا پُچھیندا
سوہل شکینہ رہیا لبھیندا

اکھاں دے وچ سانبھانیندا
اُچے ٹبے پنڈ بسوہلی
نیڑے جموں شہر سُنیندا
کِسے گُڑی دی گوری ہِک تے
کالے تِل دے وانگ دِسیندا

ایس گراں برکھا دی رُتے
کنجکاں دے اُس میلے اُتے
کدے کدے میں اج وی جاندا
وادی دے وچ پھر دا رہندا
انباں دی اس جھنگی اوہلے
جتھے اج وی کوئل بولے
روندا روندا میں سوں جاندا
وِلھ وِلھ ہریاں گھاواں اُتے
اوس نُوں واجاں مار بُلاوندا
کھا بینکڑ دے کوڑے پتے
اپنے مونہہ دا سود گواوندا
اوہدے چمن بُھلنا چاہندا
ادھی ادھی راتیں اُٹھ کے
چانیناں توں راہاں پُچھ کے
دُھندلے جِہے اِک سائے پِچھے

کوہاں تیکن ہو کے آوَندا

پر اوہ مویا نہیں پھڑیندا

نہ کوئی میری گل سُنیندا

نہ کوئی مُکھوں بول بُلیندا

نِرا اشکینہ وانگ دِسیندا

اُچے ٹِبے پِنڈ بسوہلی

نیڑے جموں شہر سُنیندا

کسے گُڑی دی گوری ہِک تے

کالے تِل دے وانگ دِسیندا

تیرتھ

مائے نی اسیں کرن برہوں دا
تیرتھ ہاں اج چلے
کھوٹے دم محبت والے
بنھ عُمراں دے پلے
سدّ سنیارے پریت نگر دے
اِک اِک کر کے موڑاں
سونا سمجھ وہاجے سن جو
میں پتل دے چھلّے

مائے نی مائے اسیں کرن برہوں دا
تیرتھ ہاں اج چلے
یاداں دا اِک مسانگر
بنھ عُمر دے پلّے
کراں سرادھ پروہت سداں
پیڑ مرے جے دل دی
دیاں دکھناں سچے موتی
بھرن زخم جے اُلّھے

مائے نی اسیں کرن برہوں دا
تیرتھ ہاں اج چلّے
گیتاں دا اک ہاڑ تپیندا
بنھ عُمراں دے پلّے
تا وَڑی مار اُڈیندے نہیں
بدلاں دے مالی توں
اج کرناں دے کاٹھے طوطے
دھرتی نوں ٹک چلے

مائے نی اسیں کرن برہوں دا
تیرتھ ہاں اج چلے
مہک سجن دے ساہاں دی
اج بنھ عُمراں دے پلے
کوتر سو میں کنجکاں بھاواں
نال لنکتاں پوجاں
جے رب یار ملائے چھیتی
چھیتی موج جاں گھلّے

مائے نی اسیں کرن برہوں دا
تیرتھ ہاں اج چلے
چڑھی جوانی دا پُھل کالا
بنھ عُمراں دے پلے

شہد سوآ واں دا کنج پیوے
کالی رات مکھوری
کن دے کھگھیوں چانن چوں اج
لے گئے میگھ نگوے

مائے نی اسیں کرن برہوں دا
تیرتھ ہاں اج چلے
بھبھل تپدی دل دے تھل دی
بنھ عمراں دے پلے
ہیک گلیلیاں ورگی لا کے
گاون گیت ہجر دے
اج پردیسن پوٹاں تھکیاں
بہہ رکھاں دے تھلے

مائے نی اسیں کرن برہوں دا
تیرتھ ہاں اج چلے
ہنجوواں دی اک کول وگیندی
بنھ عمراں دے پلے
اِک ہتھ کاسہ اک ہتھ مالا
گل وچ پا کے بغلی
جت ول یار گیا نی مائے
ٹُر چلیاں ات ولے

غزل

مینوں تے میرے دوستا میرے غم نے ماریائے
ہے جُھوٹھ تیری دوستی دے دم نے ماریائے

مینوں تے جیٹھ ہاڑ تے کوئی نہیں گلہ
میرے چمن نوں چیت دی شبنم نے ماریائے

مسیا دی کالی رات دا کوئی نہیں قصور
ساگر نوں اوہدی اپنی پونم نے ماریائے

ایہ کون ہے جو موت نوں بدنام کر رہیائے
انسان نوں انسان دے جنم نے ماریائے

چڑھیا سی جہڑا سُورجا ڈُبنا سی اُس ضرور
کوئی جُھوٹھ کہہ رہیا اے کہ پچھّم نے ماریائے

مٹیا کہ مویاں متراں دا غم وی ماردائے
بُہتا پر دکھاوے دے ماتم نے ماریائے

قاتل کوئی دُشمن نہیں میں ٹھیک آکھداں
شِو نوں تاں شِو دے اپنے محرم نے ماریائے

آس

نی جندے تیرا یار
میں تینوں کنج ملاواں
کتھوں نی میں ست برگے دی
تینوں مہک پیاواں
کہڑی نگری چ تیرے چن دی
ڈلی وسدی ہے جندے؟
کت ولے نی اج مجھاں دے
میں کاگ اُڈاواں؟
چنگا ہے حشر تک نہ ملے
موتیاں والا
دُوروں ہی شبد بیہری دا
لگدا ہے سہاواں
اسوں چ تاں پُھل سن دے وی
لگدے نیں پیارے
رکڑاں چ نیامت نیں
کریراں دیاں چھاواں

زندگی دی ندی کنڈے تے
اُمید دا ایرا
سُک سڑ کے کئی واروی
ہوجاندا ہے لیرا
اکثر ہی کئی وار
ایویں ہوندا ہے جِند ے
نہری توں فصل چنگی وی
دے جاندا ہے میرا
سو سال جدوں گُزرے
تاں پھل بانس نوں لگدا ئے
سرخاب ہنالے چ نی
ہوجاندا ہے بہرا
اک سُلفے دی بس لاٹ ہے
زندگی چ محبت
بس غم دے ملنگاں دی
حیاتی ایہ دیہرا

سُنیا ہے مدُھو مکھیاں دی
اک ہوندی ہے رانی
بھرپور جوانی چ جدوں
لبھدی ہے ہانی
اُڈ پیندی ہے گُچھے چوں نکل

ول اگا ساں
اُڈدی ہے اوہدے پچھے نی
نرکھیاں دی ڈھانی

جھڑ اوی ونج کردا ہے
اوہدی گکھ دانی جندے
مُک جاندا ہے اوہدے نیناں چوں
زندگانی داپانی
رکھاں داونج کرنا
کوئی پیار نہیں ہے
اس توں تاں بڑی لمّی ہے
عشقے دی کہانی

تقدیر دی ہر رات چ
اِک قُطب ستارہ
زندگی دے ملاحاں نوں
دیندا ہے سہارا
تقدیر دی تقدیر ہے
جے بیڑی غرق جائے
ملاحاں دا ہے دوش
جے لبھے نہ کنارا
نہ سوچ کہ ہرڈا اپی دی

جے نظر بدل جائے
ہووے گا کوئیں
مارو تھلاں داہی گزارا
تقدیر تے تدبیر دا
کجھ ایسا ہے رشتہ
اُگ آئے جوئیں
رُکھ تے کوئی رُکھ وچارا

پر ٹھیک ہے کوئی تھوراں نوں
کیوں واڑ کرے گا
کوئی بھور بھلا کنڈیاں تے
کیوں جیبھ دھرے گا
میرے دل دے بیابان چ
اُگیا ہے کیوڑہ
حیران ہاں برہوں دی تپش
کداں جرے گا
میرا عشق ہے تھیہاں تے نی
اٹ سٹ دی بوٹی
سکے گی نہ بد بخت
نہ اجڑ ہی چرے گا
لگ جائے نی لکھ وار
میرے نیناں نوں الی

میرا صدق اوہدے راہاں تے
رو رو کے مرے گا

ہو جائے گی اِک روز سبز
دل دی پھلاہی
بنجر وی مقدر دانی
ہو جائے گا چاہی
ہے آس میرے ہوٹھاں دی
کچنار دی چھاویں
ستان گے مسکاناں دے
بے انت ہی راہی
منجراں چ میرے جسم دی
جد مہک رچے گی
ایہ دھرت میرے عشق دی
دیوے گی گواہی
نچے گی خوشی دل دے تے پڑیں
مار دمامے
وِچھڑے گا نہ مُڑ
تیرا اکڈی تیرے توں ماہی

گیت

سیونی سیو!
پیلی چنے دی تتلی
مارے پئی لگنیں اُڈاریاں وے ہو!
لہندے دے پُھل کھڑے
سرہوں دیاں ہون جوین کیاریاں وے ہو!

ادھی راتیں چانن دی
کچڑی جہی بولی اُتے
نہاون پیاں پھبنیاں کواریاں وے ہو!
دُور کِتے پنڈ دے نی
میرے چ ٹیٹریاں
رون پیاں کرماں نوں ماریاں وے ہو

سیونی سیو!
بھنی پون وگیندڑی توں
لے دیو سگندھیاں ادھاریاں وے ہو!

مِلُو گا جدوں مینوں
سجن مینڈ ڑانی
موڑ دیواں گی گن گن ساریاں وے ہو!

سجناں تاں میرا اک
گھٹ کیوڑے دا
اکھیاں انگوری لوہڑے ماریاں وے ہو!
سجناں تاں میرے دیاں
تھندیاں لٹوریاں نی
مہکاں دیاں بھریاں پٹاریاں وے ہو!

ساون دیاں سدھراں
دے وانگ نی اوہ سانولا
دِلاں دیاں کرے سرداریاں وے ہو!
آتشی گلابی لکھاں
شاماں گُلناریاں نی
اساں اوہدے مُکھڑے توں واریاں وے ہو!

سیونی سیو!
نہ نی پُچھو اساں اوس باجھوں
کویں نیں ایہ عُمراں گزاریاں وے ہو!

اسیں اوس باجھوں سیو
اگ چ نہاتیاں ہاں
پھکیاں نیں منگیاں انگاریاں وے ہو!

اساں اوس باجھوں سیو
خاک کر چھڈ یاں نیں
دِلے دیاں اُچیاں اٹاریاں وے ہو!
اوس باجھوں پھٹ گیائے
رنگ ساڈے روپ دانی
دغا کیتا سمے دے للاریاں وے ہو!

پیابھس ہوکیاں دا
مُونہہ سانوں چُمنے دا
برہوں سنگ لگیاں نیں یاریاں وے ہو!
سیونی سیو!
پیلی چنے دی تتلی
مارے پئی لگنیں اُڈاریاں وے ہوا
لہندے دیاں پتناں تے
تاریاں دے پُھل کھڑے
سرہوں دیاں ہون جویں کیاریاں وے ہو!

تقدیر دے باگیں

آ سجنا تقدیر دے باگیں
کچیاں کرناں پیلیں پا ییٔے
آ ہوٹھاں دی سنکھنی چھاویں
سوہل مسکڑی بن سو جا ییٔے
آ نیناں دے نیل سراں چوں
چگ چگ مہنگے موتی کھا ییٔے
آ سجنا تقدیر دے باگیں
کچیاں کرناں پیلیں پا ییٔے

آ سجنا تیرے سونفی ساہ دا
پَت جھڑ نوں اِک جام پیا ییٔے
آ قسمت دی ٹاہنی اُتوں
عقلاں دا اِک کاگ اُڈا ییٔے
آ اج خُشی متئی ماں دے
پیریں اپنے سیس نوا ییٔے
آ سجنا تقدیر دے باگیں
کچیاں کرناں پیلیں پا ییٔے

آ سجنا اج مہکاں کولوں
مالی کوئی ذِبح کرایئے
آ پُپیادی راتے روندی
چکوّ ی کوئی مار مُکا یئے
آ عُمر اں دی چادر اُتے
پُھل پھیرویں غم دے پایئے
آ سجنا تقدیر دے باگیں
کِچیاں کرناں پیلیں پایئے

آ سجنا ہر راہ دے متھے
پیڑ اں دے اج دونی لایئے
ہر راہی دے نیناں دے وچ
چٹکی چٹکی چانن پایئے
ہر منزل دے پیَر اں دے وچ
سولاں دی پازیب پوایئے
آ سجنا تقدیر دے باگیں
کِچیاں کرناں پیلیں پایئے

آ سجنا اج دل دے دل وچ
برہوں دا اک بیج بجایئے
چھندیاں پیڑ اں لاڈلیاں دے
آ یاداں دے سِیس گندھایئے

آ سجنا اج دل دِی سیجے
موئیاں کلیاں بھنجے لا ئیے
آ سجنا تقدیر دے باگیں
کچیاں کرناں پیلیں پا ئیے

آ سجنا اج گیتاں کولوں
پیڑ کنجک دے پیَر دھوا ئیے
آ اج کنڈیاں دے کن وِنھیے
وچ پُھلاں دیاں نیتاں پا ئیے
آ نچیے کوئی ناچ الوکک
ساہاں دی مر دنگ وجا ئیے
آ سجنا تقدیر دے باگیں
کچیاں کرناں پیلیں پا ئیے

آ سجنا تقدیر دے باگیں
کچیاں کرناں پیلیں پا ئیے
آ ہوٹھاں دی سنگھنی چھاویں
سوہل مسکڑی بن سو جا ئیے
آ نیناں دے نیل سراں چوں
چُگ چُگ مہنگے موتی کھا ئیے
آ سجنا تقدیر دے باگیں
کچیاں کرناں پیلیں پا ئیے

گیت

ادھیں راتیں پوناں وچ
اُگیاں نی مہکاں مائے
مہکاں وچ اُگیاں شُعاعواں
دیویں نی مائے میرا
چننے دا گوڈنوں
مہکاں نوں میں گوڈنے تھیں جاواں

دیویں نی مائے پر
چنن دا گوڈنوں
ٹکیاں نہ جان شعاعواں
دیویں نی مائے مینوں
سوئی کوئی مہین جہی
پولے پولے کرناں گوڈاوں

دیویں نی مائے میرے
نینیاں دیاں سپیاں

کوسا کوسا نیر پیاواں
کوسا کوسا نیر
نہ پائیں مُدھ راتڑی دے
سُک نہ نی جان شعاعواں
دیویں نی چُلی بھر
گنگا جل سچڑا
اِک بِک سنگھنیاں چھاواں
دیویں نی چھٹا اک
مٹھی مٹھی باتڑی دا
اک گُھٹ ٹھنڈیاں ہواواں
دیویں نی نِکے نِکے
چھج پھل پتیاں دے
چانی دالوہل چھٹاواں
دیویں نی کھمب مینوں
پیلی پیلی تتلی دے
کھمباں دی میں چھانی بناواں

ادھی ادھی راتیں چنا
تاریاں دے رکڑ و نی
چھٹ کے پٹاری وچ پاواں
دیویں نی مائے میری

جندڑی داٹو کرو

چن دی میں منجری لیاواں
چن دی میں منجری نوں
گھولاں وچ پانیاں دے
متھے دیاں کالخاں نہاواں
کالی کالی بدلی دے
کالے کالے کیساں وچ
چن دا میں چونک گندا واں
گگناں دی سُوہی بمب
اوھورانی چنڑی تے
تاریاں دا باگ کڈھاواں

ادھی راتیں پوناں وچ
اُگیاں نی مہکاں مائے
مہکاں وچ اُگیاں شُعاعواں
دیویں نی مائے میرا
چننے دا گوڈ نوں
مہکاں نوں میں گوڈنے تھیں جاواں

روجڑے

تیری یاد اسانوں منس کے
گُجھ پیڑاں کرگئی دان وے
ساڈے گیتاں رکھے روجڑے
نہ پیون نہ کُجھ کھان وے

میرے لیکھاں دی بانہہ ویکھیو
کوئی سدیو اج لُقمان وے
اِک جگڑا ہویا اتھرے
نت ماڑے ہوندے جان دے

میں بھر بھر کٹورڑے
بُلھ چکھن نہ مُسکان وے
میرے دِیدے اج بریدڑے
پئے نینداں توں شرمان وے

اساں غم دیاں دیگاں چاڑھیاں

اج کڈھ برہوں دے ڈان وے
اج سدو ساک سکیر یاں
کرو دھاماں گل جہان وے

تیری یاد اسانوں منس کے
گجھ ہنجو کر گئی دان وے
اج پٹ پٹ ہویا نیلڑا
ساڈے نیناں دا اسمان وے

ساڈا عشق کوار امر گیا
کوئی لے گیا کڈھ مسکان وے
ساڈے نین تیری اج دِید دی
پئے کریا کرم کران وے

سانوں دِتے ہجر تویتڑے
تیری فرقت دے سلطان وے
اج پریت نگر دے سورے
سانوں چوکی بیٹھ کھڈان وے

اج پوناں پٹن تعزیئے
اج رُتاں پڑھن قرآن وے

اج پی پی جیٹھ تپندڑا
ہویا پھلاں نوں یرقان وے

تیری یاد اسنوں منس کے
کجھ ہوکے کر گئی دان وے
اج سوکن دنیا میننڈڑی
مینوں آئی کلیرے پان وے

اج کھائے دھونف کلیجڑا
میری ہِک تے پَین ودان وے
اج کھونڈھی گھر پی صدق دی
میتھوں آئی دھرت چنڈان وے

اساں کھیڈی کھیڈ پیار دی
آیا ویکھن گل جہان وے
سانوں میری ہوندیاں سوندیاں
سبھ پھاڈی آ کھ بُلان وے

اج بنے پرالی ہانیا
میرے دل دے پلرے دھان وے
میرے ساہ دی کولی مرک چوں

اج آ وے مینوں چھاہن وے

تیری یاد اسانوں منس کے
گجھ سُو لاں کر گئی دان وے
اج پُھلاں دے گھر مہک دی
آئی دوُروں چل مُکان وے
ساڈے ویڑھے پتر انب دے
گئے ٹنگ مراثی آن وے
کاغذ دے طوطے لا گئے
میری ارتھی نوں ترکھان وے
تیرے مُونہہ دے لال گلاب دی
آئے مُنجری بھور چران وے
ساڈے سُتے مالی آس دے
اج کوری چادر تان وے
میرے دل دے مان سروراں
وچ بیٹھے ہنس پران وے
تیرا برہا لالا توڑیاں
آئے مُڑ مُڑ روز اُڈان وے

سواگت

ہیں تُوں آئی میرے گراں
ہیں تُوں آئی میرے گراں
ہور گوڑھی ہو گئی ہے
میریاں بوڑھاں دی چھاں
کھا رہے نیں چُوریاں
اج میریاں محلاں دے کاں
ہیں تُوں آئی میرے گراں
ہیں تُوں آئی میرے گراں

ہیں تُوں آئی میرے گراں
ہیں تُوں آئی میرے گراں
آ لِھنا میرے دل چ خشیاں
پان دی کیتی ہے ہاں
تیرے ناں تے پے گئے نیں
میریاں راہاں دے ناں

ہیں توں آئی میرے گراں
ہیں توں آئی میرے گراں

ہیں توں آئی میرے گراں
ہیں توں آئی میرے گراں
پون دے ہوٹھاں تے اج ہے
مہک نیں پائی سراں
ٹُر داٹُر دا رُک گیا ہے
ویکھ کے تینوں سماں
ہیں توں آئی میرے گراں
ہیں توں آئی میرے گراں

ہیں توں آئی میرے گراں
ہیں توں آئی میرے گراں
لے لئی کلیاں نے
بھوراں نال اج چوتھی ہے لاں
تیری ہر اک پیڑ تے
ہے تتلیاں رکھی زباں
ہیں توں آئی میرے گراں
ہیں توں آئی میرے گراں

ہیں توُں آئی میرے گراں
ہیں توُں آئی میرے گراں
آ تیرے پَیر اں چ پگّے
سفر دی مہندی لگاں
آ تیرے نیناں نوں مٹھے
سُپنیاں دی پیوندلاں
ہیں توُں آئی میرے گراں
ہیں توُں آئی میرے گراں

ہیں توُں آئی میرے گراں
ہیں توُں آئی میرے گراں
ورت رکھے گی نراہاری
میری پیڑ اں دی ماں
آون گے خوشیاں دے خط
اج میریاں گیتاں دے ناں
ہیں توُں آئی میرے گراں
ہیں توُں آئی میرے گراں

ہیں توُں آئی میرے گراں
ہیں توُں آئی میرے گراں

ہور گوڑھی ہوگئی ہے

میریاں بوڑھاں دی چھاں

کھا رہے نیں چُو ریاں

اج میریاں محلاں دے کاں

ہیں تُوں آئی میرے گراں

ہیں تُوں آئی میرے گراں

شِیشو

اکیم دا چن ویکھ رہیا سی
بہ جھگیاں دے اوہلے
شیشوٹُری جائے سنگ سکھیاں
پیر دَھریندی پولے
ٹوراوہدی جویں پیلاں پاؤندے
ٹُرن کبوتر گولے
زخمی ہون قُمریاں کوئلاں
جے مُکھوں گُجھ بولے
لکھ ہنس مریون غم کھا
جے ہنجو اِک ڈوہلے
اُڈن مار اُڈاری بگلے
جے والاں تھیں کھولے
پے جائے ڈول ہواواں تائیں
جے پکھی پھڑ جھولے
ڈُب مرِیون شوہ تھیں تارے
مکھ دے ویکھ تولے

چن دُوج داو یکھ رہیا سی
ویڑھے وچ پھلاہی
شِیشو شِیشیاں والی رنگلی
تھلے چرخی ڈاہی
کوہ کوہ لمیاں تنداں کڈھدی
چاچندن دی باہی
پُونیاں اِیکن کڈھے بُنبل
جیوں ساون وچ کاہی
ہیک سمندری پوناں ورگی
کوئلاں دین نہ ڈاہی
رنگ جویں کیسودی منجری
نُوری مُکھ الٰہی
وال جویں چانن دیاں ندیاں
ریشم دین گواہی
نین گڑی دے نیلے جیکن
پُھل السی دے آہی

چن تیج داو یکھ رہیا سی
شِیشو ندیئے نہاوندی
بھر بھر چلیاں دھوندی مُکھڑا
ست گُر نام دھیاوندی

عکس پیا وچ نترے پانی
آپ ویکھ شرماندی
سڑ سڑ جاندے نازک بُوٹے
جس انگ ہتھ چُھہاندی

سُتے ویکھندی وچ چانن
روح اوہدی گر لاندی
مار اُڈاری لمی سادی
عرشیں اُڈنا چاہندی
مہکاں ورگا سُپنا اُندی
جھوم گل وچ پاندی
سُپنے پیریں جھانجر پاکے
تاوَڑی مار اُڈاندی

چن چوتھ دا ویکھ رہیا سی
کھڑیا وانگ ڈراوے
شیشو دا پیو کھیتاں دے وچ
اگیا نظریں آوے
توڑ اُفق تک جھوم رہے سن
ٹانڈے ساوے ساوے
ہر سُو نچے فصل سیولاں

لے وچ دھرت کلاوے
شیشو دا پیوڑ ردا کِدھرے
مالک نہ آ جاوے
پل پل مگروں مارے چانگھر
بیٹھے کھڑک اُڈاوے
رات دِنے دی راکھی بدلے
ٹکر چار کماوے
ادھی رات ہوئی پر جاگے
ڈر روزی دا کھاوے

پنچھم دا چن ویکھ رہیا سی
آ تھن ویلا ہویا
لہندے دے پتناں دا انبر
لال کرمچی ہویا
گگناں دے وچ کوئی کوئی تارا
جاپے مویا مویا
شیشو دی ماں رنگوں لاکھی
جیوں کنکاں وچ کویا
ٹوراوہدی جیوں ہووے نویرا
بلد بھرانے جویا
نین اوہدے برساتی پانی

داہجیوں ہووے ٹویا
وال جیوں کوئی دودھی بدل
سرواں اوہلے ہویا
شیشو دی ماں ویکھ وچاری
چن بڑا ہی رویا

چن چھٹی داویکھ رہیا سی
شیشو ڈھاکے چائی
گھڑا اگلابی گل گل بھریا
لے گھوہے توں آئی
کھڑیا ویکھ بیبی دا مالک
کھیتاں دا شرمائی
ڈری ڈرائی تے گھبرائی
لنگھ گئی اوندھی پائی
مٹک چاننے واکن اس دی
جان لباں تے آئی
لو لگدی اوہدی روح تھیں جاپے
لبھے کرن نہ کائی
جس پل پٹیا پیر گھرے تھیں
اس پل تھیں پچھتائی
ساری رین نمانی شیشو

پاسے پرت وہائی

ستویں دا چن ویکھ رہیا سی
چُپ چپیتے کھڑیا
پنڈ دا مالک چور نشے وچ
ویکھ بڑا اِی ڈریا
اک ہتھ سانبھ بکی دیاں واگاں
اک ہتھ ہنے دھریا
کنیں اُسدے نتیاں لشکن
مکھ تے سورج چڑھیا
عُمروں ادھ کھڑ رنگ پیازی
سر تے صافہ ہریا
اَڈی مار بکی دے کھگے
جا کھیتاں وچ وڑیا
شیشو دا پیو مالک ساہویں
اوندھی پائی کھڑیا
ویکھ رہیا سی لش لش کردا
ہار تلی تے دھریا

چن اشٹمی دے نے تکیا
شیشو بھوں تے لیٹی

چِٹی دُدھ مرمری چِپر
چانن وچ وِلھیٹی
ساہواں دے وچ وِلھے کتھوری
دوروں آن اُپچی
سُتی گُھوک لوے پئی سُفنے
چِن رشماں دی بیٹی
سفنے دے وچ شیشو نے
خود شیشو موئی ویکھی
ڈِٹھا گل گراں اُس سڑ دا
سُکی ساری کھیتی
شیشو دے پیو موئی شیشو
کفن بدلے ویچی
شیشو ویکھ کالہنا سُفنا
جھبدی اُٹھ کھلوتی

نوویں دا چن ویکھ رہیا سی
شیشو تے اِک سایا
شیشو سنگ ٹُر یندا
ادھی راتیں ندی تے آیا
ندِیے گل گل چانن وگدا
ہڑھ چانن دا آیا

چیر ندی دے چانن لنگھ گئے
شیشو تے اوہ سایا
ہاں ہاں کر دا سنگھنا بیلا
وچ کسے محل پوایا
شیشو پیر جا دھریا محلیں
گل بیلا گر لایا
چن محلاں تھیں مارے ٹکراں
پر کُجھ نظر نہ آیا
ساری رات رہیا چن روندا
بُھکھا تے تریہایا

دسویں دا چن انبر اں دے وچ
وگ بدلاں دے چارے
رُک رُک جھلا پائی جاوے
نگری دے وچ تارے
کوہ کوہ لمے شیشو گل وچ
مُشکی وال کھلارے
لے لے جان سُنیہے اوہدے
پوناں دے ہرکارے
چن وچارا محلاں ولے
ڈردا جھات نہ مارے

محلیں بیٹھے پیون مدرا
مالک نال مزارعے
وانگ پونیاں ہو گئے بگّے
شیشو دے رُخسارے
ہاسے دا پھل رہیا نہ کائی
ہوٹھاں دے کچنارے

چن اکادش دے نے تکیا
شیشو وانگ سُد ریناں
ننگی الف پھرے وچ محلاں
جویں سینوں ڈیناں
مُکھ تے ہلدی دالے چڑھیا
اگ بلے وچ نیناں
پُٹھے پَیر تاں ٹُھیڈا لگے
اوکھا دِسے بہنا
تھمیاں پکڑ کھلوے چندری
آیا وقت کاہنا
ماں ماں کردی مارے ڈاڈاں
سبق رٹے جیوں مینا
اوکھا جیکن ہووے پچھانن
سورج چڑھے ٹھٹھنا

سوئیوحال ہویا شیشودی
صورت دا کیہ کہنا

چن دوادش دے نے ملکیا
شیشو محلیں سُتی
دسے وانگ چڑھی دے ٹانڈے
سوا مساتر اُچی
پیلی بُھوک ہوئی وت پولھی
نیم جوگیا گٹی
پون وگے تاں اُڈ جائے شیشو
توڑ تناویں ٹُٹی
لئے ہٹکورے جاپے جیکن
بس مُکی کہ مُکی
لمی پئی کرتیکے دندیاں
لُڑ چھے ہو ہو پٹھی
ڈھائیں مارگر لائے شیشو
جیوں ڈھابیں ترپچی
پر چن باجھوں کسے نہ ویکھی
اوہ ہڈاں دی مُٹھی

چن تر ودش دے نے ملکیا

ہومحلاں دے تیڑے
پانی پانی کردی شیشو
جیبھ لباں تے پھیرے
شیشو پلنگھے لیٹی ہُونگھے

پیلے ہوٹھ تریڑے
پَل پَل مگروں نیم غشی وچ
رتے نین اُگھیڑے

ہوہوکردی ہِل بتوری
بولے بیٹھ بنیرے
دُور گراں دی جُوہ وچ رُوون
گتے چار چفیرے
شیشو وانگ دُھکھے دُھونی دے
وچ فقراں دے ڈیرے
چانن لیپے ویڑھے دے وچ
بی ہنجواں دے کیرے

چن چودھویں دے نے تکیا
محلاں دے وچ گبھے
نیلے نیناں والی شیشو
بُھنجے لاہی لگے
شیشو دے سرہانے دِیوا

آ ٹے دا اک جگّے
لگّے ادھ کواری شیشو
جیوں مر جاسی اجے
شالا اوس گراں دے سبھے
ہو جان بردمر بے
گُل زمین جاں پے جائے گروی
جُو ہاں سَنے سیہد ے
سڑ جائے فصل سوئے تے آئی
بولھ پڑاں وچ لگّے
جس گراں وچ زندگی نالوں
مُڈھل مہنگی لبھے

پُپیا داچن ویکھ رہیا سی
چانن آئے مکانے
پوناں دے گل لگ لگ روون
شیشونوں مرجانے
اگ مگھے شیشو دی مڑھیے
لوگڑ وانگ پرانے
اُٹھد اُدھواں بُلھیاں ٹیڑے
واکن بال ایانے
روندے رہے ستارے انبریں

پھوڑھی پانمانے

ساری رات رہیا چن بیٹھا

شیشو دے سرہانے

شالا بانجھ مریون ماپے

ڈِھڈوں بُھکھے بھانے

اس گھر جمے نہ کوئی شیشو

جس گھر ہون نہ دانے

گیت

جتھے عطراں دے وگدے نیں چو
نی او تھے میرا یار وسدا
جِتھوں لنگھدی اے پون وی کھلو
نی او تھے میرا یار وسدا

ننگے ننگے پَیر یں جتھے آ وَن پر بھاتاں
رِشماں دی مہندی پیر یں لاون جتھے راتاں
جتھے چانی چ نھاوے خشبو
نی او تھے میرا یار وسدا
جتھے ہن مونگیاچندن دیاں جھنگیاں
پھرن شعاواں جتھے ہو ہو ننگیاں
جتھے دِیویاں نوں لبھدی اے لو
نی او تھے میرا یار وسدا

بُھکھے بھانے سون جتھے کھیتاں دے رانے
سجناں دے رنگ جے کنکاں دے دانے

جتھے دَماں والے لیندے نیں لکو

نی او تھے میرا یار وسدا

جتھے عطراں دے وگدے نیں چو

نی او تھے میرا یار وسدا

جتھوں لنگھدی ہے پون وی کھلو

نی او تھے میرا یار وسدا

پنج پڑا

تُوں جدوں مینوں ملی سیں پہلی وار
تُوں کہیا سی لاڈلی جہی چپت مار
میں تیرے توں بہت ہی ہاں شرمسار
کیہ کراں وِدھواہاں میں مجبور ہاں
اِس جنم وچ میں تیرے توں دُور ہاں
پھر وی مینوں موت واکن ہے یقین
میں تیری اگلے جنم وچ ماں بناں گی
یاں تیری تربیت دی کُکھوں میں جناں گی
یاں تیرے دُکھاں دی میں بیلن بناں گی
ایہ جنم میرے سوہنیا! میرے بغیر
جِس طرحاں وی گُزر سکے توں گزار
تُوں جدوں مینوں ملی سیں پہلی وار
تُوں کہیا سی لاڈلی جہی چپت مار
میں تیرے توں بہت ہی ہاں شرمسار

تُوں جدوں مینوں مِلی سَیں دُوجی وار

کر گئی اِک شام سوہی سوگوار
بدلیاں دے سون رتھ تے ہوسوار
جا رہی سی پیکڑے اِک رات لئی
دُھوں جہے دے وال موڈھے تے کھلار
شام دی اس اگروانی دُھوڑ وچ
ہتھ تیرے گُھگھیاں وت گُٹکدے
میرے ہتھاں وچ جہناں وچ موت سی
خور کہڑے ویلڑے سی آ گئے
تارے آتھن دے سی سبھ شرما گئے
بھیت ساڈے پیار دے سی پا گئے
پا گئے سن جیبھ ساڈی نوں مہار
توں جدوں مینوں ملی سیں دُوجی وار
کر گئی اِک شام سوہی سوگوار
بدلیاں دے سون رتھ تے ہوسوار
جا رہی سی پیکڑے اِک رات لئی
دُھوں جہے دے وال موڈھے تے کھلار

تُوں جدوں مینوں ملی سیں تیجی وار
میں تیرے نیناں چ ویکھی سی اُجاڑ
اُونگھ رہیاں سن ہزاراں بتیاں
جاگ رہے سن شہر تیرے دے بزار

تُوں کہیا سی کردیاں اک سڑک پار
ایہ سڑک لنگھی ہے مینوں اِیکناں
جِیکناں ملھیاں دی چھاویں ہاڑ وچ
بیٹھی ہووے ناگنی کوئی پھن کھلار
آئی ہووے کام دی اس تے بہار
فیر اچن چیت سیں توں رو پئی
مُونہہ دوالے بازوآں دی جھنب مار
تُوں کہیا سی موڑ دے میرا پیار
جُھلس چُکی کلی نوں کیہ حق ہے؟
چُوس چکے ہون کہ جس نوں عطار
اِک پوِتر بھورتوں منگے پیار
تُوں جدوں مینوں ملی سیں تیجی وار
میں تیرے نیناں چ ویکھی سی اجاڑ

تُوں جدوں مینوں ملی سیں چوتھی وار
پَت جھڑاں وچ بدل چُکی سی بہار
چُبھ چکے سن حسن دی تلی وچ
بے رحم، بے درد، سوسمیاں دے خار
موت تینوں کُوک کے سی رہی وڈار
سنگھنے سملاں دے ہیٹھاں بیٹھیاں
کر رہے ساں سرب سمیاں تے وچار

جدہی گُجھ گونجاں اساڈے سراں توں
لنگھ گئیاں سن بنالمی قطار
تُوں کہیا سی ہائے اِنہاں دے بچڑے
رہن دے ریت دے وچ تترڑے
بہت ہی نرموہی ہن ایہ پنکھڑو
اِنہاں نوں اِک موہ پری دا ہے سراب
کرن گے لوکی اِنہاں دا نت شکار
لکھ بھاویں بنھ کے اُڈن قطار
لکھ بھاویں ہوئے اِنہاں دا پیار
بنن گے ڈھڈاں چ اِنہاں دے مزار
آ کھیا سی بُلیاں تے جیبھ مار
میں تاں تینوں بہت ہی کردی ہاں پیار
تُوں جدوں مینوں ملی سیں چوتھی وار
پَت جھڑاں وچ بدل چکی سی بہار

تُوں جدوں مینوں ملی ہیں ایس وار
دگھ رہے نیں میرے ساہویں گُجھ انگار
دُھکھ رہے نیں ادھ جلے موچھے سیاہ
بھر رہیا میری ہِک وچ دھواں جہیا
وگ رہی ہوکیاں دی اک جھلار
میں تیرے توں بہت ہی ہاں شرمسار

کر نہ سکیا آخری تیرا دیدار
فیر وی مینوں موت وا کن ہے یقین
توں میری اگلے جنم وچ ماں بنیں گی
یاں میری تر بیت دی کُکھوں توں جنیں گی
یاں میرے دُکھاں دی توں بیلن بنیں گی
مائے نی، دھیے نی، میریئے محرمے
کر کے تینوں جا رہیاں ہاں نمسکار
دگھ رہے ہین میرے ساہویں گُجھ انگار
دُھکھ رہے ہَن ادھ جلے موچھے سیاہ
مِل گیا ہے مٹی چ تیرا آ کار
توں جدوں مینوں ملی ہیں ایس وار

پردیس وسن والیا

روز جدآ تھن دا تارا
انبراں تے چڑھے گا
کوئی تینوں یاد کرے گا
پردیس وسن والیا

یاد کر کے تینڈڑے
نقرئی ہاسے دی آواز
جگر میرا ہجر دے
سِکاں دی اگ وچ سڑے گا
پردیس وسن والیا

تیرے تے میرے وا کناں
ہی پھُوک دتا جائے گا
جد یار ساڈی موت تے
آ مرثیہ وی پڑھے گا
پردیس وسن والیا

گرم ساہواں دے سمندر
وچ غرق جائے گا دل
کون ایہنوں نوح دی
کشتی تیکن کھڑے گا
پردیس وسن والیا

دھرت دے متھے
تے ٹنگی عرش تے کنی سیاہ
پر کالہنا نین
مسیا دا اثر کجھ کرے گا
پردیس وسن والیا

پالدے بے شک بھاویں
کاگ نیں کوئلاں دے بوٹ
پر نہ تیرے باجھ
میری زندگی دا مرے گا
پردیس وسن والیا

لکھ بھاویں چھنگ کے
چلاں میں لہنگا صبر دا
یاد تیری دے کریراں

نال جاہی اڑے گا
پردیس وسن والیا

بخش دتی جائے گی
تیرے جسم دی سلطنت
چاندی دے بن کے جال
تیرا دل ہما جو پھڑے گا
پردیس وسن والیا

روز جدآ تھن دا تارا
ابھر اس تے چڑھے گا
کوئی یاد تینوں کرے گا
پردیس وسن والیا

گیت

اِک ساہ سجناں دا
اِک ساہ میرا
کہڑی تاں دھرتی اُتے بیجئے نی ماں
گھنے تاں پئی او ساڈے
دِلے دی دھرتی
ہور مائے، چجدی کوئی نہ

جے میں بیجاں مائے
تاریاں دے نیڑے نیڑے
رب دی میں ذات توں ڈراں
جے میں بیجاں مائے
شرع دیاں ڈھکیاں تے
تاں آن مارو ساراں گراں

جے میں بیجاں محلاں دیاں ٹیساں تے
اتھرے تاں محلاں دے نی کاں

جے میں بیجاں مائے
جُھکیاں دے ویڑھے
مِد ھے نی میں جان توں ڈراں

مہنگے تاں ساہ ساڈے
سجناں دے، ساڈے کولوں
کِداں دیاں بیچ نی کتھاں
اِک ساڈی لدگئی اوہ
رُت نی جوانیاں دی
ہور رُت جچدی کوئی نہ

جے میں بیجاں مائے
رُت نی بہار دی چ
مہکاں وچ ڈُب کے مراں
چَٹ لین بھور جے
پر اگ مائے بوتھیاں توں
میں نہ کسے کم دی رہواں

جے میں بیجاں مائے
ساون دیاں بھوراں چ
مندی لگے بدلاں دی چھاں

جے میں بیجاں مائے
پوہ دیاں لکراں چ
تیڑے تاں سُنیندی اوخزاں

مائے ساڈے نیناں دیاں
کسیاں دے تھلیاں چ
لبھے کِتے پانی دانہ ناں
تتی تاں سُنیندی بھوں
رُت نی اُنھالیاں دی
دُکھاں وچ پھاتھی روئی جاں

اک ساہ سجناں دا
اک ساہ میرا
کہڑی تاں دھرتی تے بیجئے نی ماں
کہڑی تاں پئی او ساڈے
دل دی دھرتی
ہور مائے جچدی کوئی نہ

الزام

میرے تے میرے دوست
توں الزام لگایائے
تیرے شہر دی اک تتلی
دامیں رنگ چُرایائے
پٹ کے میں باغ چوں
گُل مہر دا بوٹا
سُنسان بیابان
میں مڑھیاں چ لگایائے
ہوندی ہے سوہانجنے دی
جو یں جڑ چ کڑتن
اونا ای میرے دل دے جڑیں
پاپ سمایائے

بدکار ہاں، بدچلن ہاں
پُج کے ہاں کمینہ
ہرغم دا عرض جان کے

میں تل بنایائے
میں شکرا ہاں مینوں چڑیاں دی
سوہندی نہیں یار
کھوٹے نیں میرے رنگ
میں جُھوٹھا للاری
شہرت دا سیاہ سپ
میرے گل وچ چلمدے
ڈس جائے گا میرے گیتاں سنے
دل دی پٹاری
میری پیڑ اشوتھاماں دے
وانگن ہی امر ہے
ڈھے جائے گی پر جسم دی
چھیتی ہی اٹاری
گیتاں دی مہک بدلے
میں دُکھاں دی ونج کرداں
تُوں لکھیا میں بہت ہی
الّھڑ ہاں وپاری

تُوں لکھیا ے کہ پُت کرن
ہوندے نیں سدا سائے
سایاں دا نہیں فرض

کہ ہو جان پرائے
سائے دا فرض بندا ہے
چانن دی وفاداری
چانن چ سدا اگے
تے چانن چ ہی مر جائے

دُکھ ہوندا اے جے پنجرے داوی
اُڈ جائے پکھیرُو
پر میں تے نویں روز نیں
ڈکے تے اڈائے
کارن ہے ہوس اِکو
میرے دل دی اُداسی
جو گیت وی میں گائے نیں
مایوس نیں گائے

تُوں ہوروی اک لکھیا اے
کسے تتلی بارے
جس تتلی نے میرے باغ چ
کُجھ دن سی گزارے
جس تتلی نوں کُجھ چاندی دے
پُھلاں دا ٹھرک سی

جس تتلی نوں چاہیدے سی
سونے دے ستارے
پیاراسی اوہدا مکھڑا
جو ایں چن چڑھیا اُجاڑیں
میرے گیت جہدی نظر نوں
سن بہت پیارے

منڈا اسیں توں مینوں پُت ......
کسے سرسوتی دا
اج رائے بدل گئی تیری
میرے ہے بارے
آخر چ توں لکھیاے
گُجھ شرم کراں میں
تیز اب دے اک حوض چ
اج ڈُب مراں میں
بیمار جہے جسم
تے گیتاں دے سنے میں
ٹُر جاواں تیرے دیش دی
اج جو ہ چوں پرانہہ میں
میری قوم نوں تھوتھے جہے
غم نہیں لوڑیندے

میناں چاہیدا اے مزدور دے
حقاں لئی لڑاں میں
محبوب دا رنگ ونڈ دیاں
کنکاں نوں سارا
گل دنیا دا غم
گیتاں دی مُندری چ جڑاں میں

آٹے دِیاں چڑیاں

آٹے دِیاں چِڑیاں

چانی رات چ
سُتی ایہ پہاڑی بستی
قسم تیری میرے دوست بڑی پیاری ہے
اوہ ویکھ! تاں دوڈور پہاڑاں ولّے
جو ئیں بال وِدھوا کسے کام متی نے
نظر بچا کے اپنی نظر دی آہٹ توں
ڈردی ڈردی نے ہک ابھاری ہے

اوہناں چ ویکھ ذرا اٹکی ہوئی چٹی بدلی
جیوں تازی ناگاں نے گُنج اُتاری ہے
جیوں کال ہاری دی جبشن نے
چٹی چادر دی جُھنب ماری ہے

توں سُن تاں سہی
تند ہواواں دی آواز
کِنی مِٹھی تے نیاری ہے

جیکناں ضدی کسے نیانے نے
آئے غصے دے وچ سنے چوری
کینہ دی کولی وگاہ کے ماری ہے
چانی رات چ
سُتی ایہ پہاڑی بستی
قسم تیری میرے دوست بڑی پیاری ہے

میں نہیں چاہوندا
کہ توں دُکھی ہوویں
میں نہیں چاہوندا کہ میں دُکھی ہوواں
بیتے ورھیاں دی لاش دے مُونہہ توں
چُک یاداں دا ریشمی کفن
میں نہیں چاہوندا ہِکھو کھو وچ روواں
میں تے چاہونداں کہ دِلاں دی گو جی چوں
غماں دا گوڑ ژور ہے چھنیا
میں تے چاہونداں ماحول رہے بنیا
ساڈی مِلنی دی سوچ بیڑی تے
خُشی دا بادباں رہے تنیا
میں تے چاہونداں کہ بدلیاں پھڑیئے
گُھٹ چانن دا ہیت پی مریئے
تڑاگی اُفق دی، پائی جو عرشاں نے

اوہدے چ تاریاں دے نگ جڑیئے
ٹُری جاندی ہوا ہے دیش جہڑے
دیش اوس نوں ٹُرے چلیے
دل ہے چاہوندا کِتے وی نہ کھڑیئے
پیڑ ہر ہوں دی ات پوتر دا
میں تے چاہونداں کہ پاٹھ نہ دھریئے!
میں تے چاہونداں کہ واک نہ لِویئے
رات ساری حرام نہ کریئے!

پر توں حالے وی یار ضد کرداایں
تے میری دوستی دادم بھرداایں
توں سچی کہن توں پر بہت ڈرداایں
ہے نفرت جیوندیاں دے نال مینوں
میں موئیاں نوں حالے وی پیار کرداں

بڑا الوبھی ہے روح دا بنیا میرا
ایہدے لئی ہوکیاں دا ونج کرداں
ایہدے لئی بھالداہاں روز ٹھوراں
کہ چھنا کام دا میں روز بھرداں
میں لبھداں مہک کلِیاں کچیاں دی
تے بھوراہون توں وی نال ڈرداں

بڑے ہی شرم دی ہے گل یارا
کہ سچ دی جیبھ تے انگار دھرداں
عُمر نُوں پین لئی تیزاب دینداں
تے نالے مشکری سمیاں نُوں کرداں
میں چاہونداں اک وی ہونداچنبیلی
میں تھوہراں دا مروانام دھرداں
حقیقت نال رج کے وَیر کرداں
سدا جُھوٹھ دا وی احترام کرداں
ہے تیے تاپ وانگ عشق میرا
جدوں وی وقت لگا آن چڑھدا!

ذراتوں نیجھ نیناں مار میرے،
رسونتی چھلیاں جو کھالئے نیں
ایہ میرے جھمناں دی سُبک ٹاہنی
کہ ہنجاں آلھنے سے پالئے نیں
میرے ساہاں چ بدبو سگرٹاں دی
تے مُوسل ہوکیاں نے لالئے نیں
دُدھی داڑھی میری ایہ شام رنگ دی
جہدے وچ وال دودھی آ گئے نیں
سمے دی دُھوڑ نے رنگ کھالئے نیں
سمے دے پیرنُوں نہیں موچ آ وَنی

زمانے واہ لکھاں لا لئے نیں

وے مہنگے پنیاں توں پل ہزاراں

محبت دی وے جُھوٹھی چیل کمان

میرے ہتھاں چوں کھوہ کے کھا لئے نیں

ہے ڈِگی کھنبڑی اِکو اجے تاں سیس اُتے

تے آ نے تتلیاں پرتا لئے نیں!

اجے تاں دوستا میں جی رہیا ہاں

میں کفن فیروی بنوا لئے نیں!

اوہ اُگر دے چن دے ول مار جھاتی

ہے داغو داغ ہوئی جس دی چھاتی

کِسے گوتم رِشی دی نار خاطر

نیں کہندے: ایس دی سی لوء گواچی

سی اکھر گن دے توں کام پہلاں

ہے وگسی کام چوں ہر اک حیاتی

میں منداں کام ڈاڈھا ہی بلی ہے

جے اس وچ چیتناوی ہوئے باقی

میری محبوب! توں جاندا ہیں

ہے وگدی گولھ چانن وچ نہاتی

جیوں وادی دو پہاڑاں دے وِچالے

ایہدے توں وی حسیں ہے اوس دی چھاتی

اوہدے ساہاں چ چندن مہکدا ہے
اوہدے والاں چ مسیا ہے گواچی
اوہدی دیہ چوں آوے ایوں سگندھی
کنول پھل جیوں سراں چوں کھان ہاتھی
ہے گورا رنگ جیکن شام ویلے
برف دے نال لدی کوئی گھاٹی
سلیٹی نین گھگیاں وانگ اوہدے
اوہدے بلھاں چ اُگے بن کپاسی
اوہدے ہتھاں چ گدھا مالوے دا
اوہدے پیراں چ ماجھے دی وساکھی
کراں کیہ صفت اوہدی ٹوروالی
جیوں کچی سڑک اُتے ٹرے ڈاچی
رتا نہیں شک مینوں اوس بارے
ہے کالے باغ دی ساوی الاچی
میں فیروی دوستا محسوسدا ہاں
کہ بھر کے رکھ لاں چانن دی چاٹی
وے متراچاننی دی چھٹ باجھوں
کدے نہیں نھیریاں دی ہِک پاٹی
گِلہ کیہ جے بھلا اوہ بے وفا ہے
گِلہ کیہ جے نہیں جنماں دی ساتھی
میرا وِشواس ہے کجھ اِس طرحاں دا

محبت توں وی مہنگی ہے حیاتی

محبت دِین ہے دنیا نہیں ہے

ہے دنیا دِین دے پنڈے چھپا کی

محبت گھاٹ ہے بس دو پلاں دی

جدوں تک خون دے وچ ہے سیک باقی

محبت کام دے بُوٹے دا پھل ہے

کہ جیکن چیت وی پُھلے پٹا کی!

محبت کام داہی اِک پڑا ہے

تے شاید کام داہی ناں خدا ہے

خدا دی ذات کولوں ودھ کوئی

نہ میرے دوستا کوئی بے وفا ہے

میں اکثر اِس طرحاں وی سوچداہاں

کہ سارے جیو جنتو تے پرانی

ایہ ون، ترین، پون، مٹی، اگ، پانی

ہے ساری کام چوں اُپجی کہانی

ہے بدل رڑکدی نت کام خاطر

اے میرے دوست! پوناں دی مدھانی

ایہ رُکھ وی دوستا، نیں بھوگ کردے

وے ٹاہنی نال جد کھیہندی ہے ٹاہنی

برف سنگ برف جد ہے بھوگ کردی

تاں نیلم جمدا ہے میرے ہانی!

تے تتلی بھوگ پھلاں دے دی خاطر
ہے پھل توں پھل تک اُڈ دی نمانی
ایہ سرِشٹی سورجے سنگ کام خاطر
ہے گھمدی وینہسے دی نت جھانی
زُحل تے یورینس دی ایہ درانی
وے میرے دوستا! وے مہربانا
ایہ سرِشٹی کام دے ہتھوں ہے کانی

وے میرے دوستا! وے ویکھ وِیرا
محبت مُونگیاں دا ہے جزیرا
ہوّس دی ساگریں جوتر رہیا ہے
تے اپنے آپ کولوں ڈر رہیا ہے
محبت جگر ہے اِک اوس ماں دا
جہدا اُسو تک دے وچ ہی مرے بچہ
تے سڑ جائے دُدھیاں وچ دُدھ کچا
نہ ہووے پیڑ داپر سیک مٹھا

تے میں ایہ سمجھداں ایہ سبھے گڑیاں
ایہ آٹے سنگ بنیاں ہین چڑیاں
جہناں سنگ ورچ جاندائے کام بچہ
ایہ شاید رات اج دی چاننی جہی،

ہوئے تینوں بھاسدی کوئی زرد پتا
تے میرے واسطے ایہ رات اج دی
ہے میرے دوستا! کوئی سوانی
کہ جس دی ڈھاک تے ہے چِن بچہ
جد گُجا چھاچھ دا سر تے ٹکائی،
تے گل وچ بگتیاں دا ہار پائی
ہے لے کے جا رہی چانن دا بھتا
میں ایہ جانداں:
ہیں توُں وی سچا!

میں ایہ جانداں!
ہاں میں وی سچا
اصل وچ روح منکھ دی شیل نونہہ ہے
کہ جس دا بدن وت سمل دے رُوں ہے
تخیل دے وے دوہرے گھنڈ وچوں
سدا ہی دِسدا رہندا جس دا مونہہ ہے!
تے دل دا ماد ہوندا ہے منکھ دا
جو ساہ نہ لین دیندا ہے سُکھ دا
جو سہرے بنھ کے وی شُہرتاں دے
ہے ٹُھکاں موڈھیاں تے روز ٹُھکدا
ہے سوہنی اوس قدر دی زِندگانی

کہ جنی ہوئے تصوّر روچ جوانی!
کسے لئی کا لکھاں دا ہے سمندر
کسے لئی عطر بھنی ارغوانی
وے بُہتا کیہ میں اِکو جاندا ہاں

کوئی وی شے نہیں ہے اس دے ثانی
توں جانیں سواد سارے ساگراں دا
ہے میں وی دربدر دی خاک چھانی
توں کہندا ئیں پیار ناں وِشواس دا ہے
تے یاں فیر ترِپتیاں دی آس دا ہے
محبت اصل خاطر ترسدی ہے،
محبت ناں ہی اک دھرواس دا ہے
محبت آپنی تے شک کرنا
ایہ جذبہ واشنا دی پیاس دا ہے!
محبت رکمنی، نہ دامنی ہے
نہ پدما، ہستنی نہ کامنی ہے
محبت ناں غماں دی راس دا ہے
نہ پُتر دِھی، نہ مائی باپ دا ہے
تے میرے واسطے میں سمجھدا ہاں
محبت ناں ہی چِٹے ماس دا ہے

ایہ میں ہُن سمجھداں کہ جان دیئے
تے لمی گل نُوں ہُن گنڈھ دیئے
اوہ سُن، کوئی دُور چشمہ گا رہیا ہے
آ، آواز دا آنند لیئے
اوہ ساہویں ویکھ چیلاں تے چناراں
اوہناں دی گودوچ آ چل کے بہیئے
تے رل کے ہیر دا کوئی بیت کہیئے
اُلانبھے تے گِلے سبھ جان دیئے
تے تھوڑے گو پلاں لئی چُپ رہیے
تے تھوڑے گو پلاں لئی چُپ رہیے

ہنیری دی بتی

میری ہنیری دی ایہ بتی
میری ہنیری دی ایہ بتی
سہمی سہمی اُونگھ رہی ہے
امرت ویلے مٹھی مٹھی
اُنیندرے ماری ویسواوا کن
مریل مریل تھکی تھکی
میری ہنیری دی ایہ بتی

میری ہنیری دی ایہ بتی
بتی نہیں ہنیری دی اکھی
بڑی ڈراوَنی ٹیر ٹمکی
ہنیری جہڑی ٹھنڈی ٹھنڈی
ہنیری جہڑی ساری کچی
ہنیری جہڑی ٹُٹی پھُٹی
کسے شرابی دی ماں واکن
دبی دبی گھٹی گھٹی

جونہ بولے ڈردی اُچی
ماڑی ماڑی بُھسی بُھسی
روگی میری تربیت واکن
جہڑی بچہ جم کے اُٹھی
ہتھوں سکھنی کنوں بُچی

ایس نیہی دے متھے اُتے
ایہ بتی چمگادڑ واکن
لٹک رہی ہے ہوکے پُٹھی
میلے شیشے سنگ لوء اُسدی
ایکن ٹکراں مار رہی ہے
جیکن کوئی زخمی مینا
ہووے پنجرے دے وچ ڈکی
زندگانی دی تلخی کولوں
میرے وانگوں اکی اکی
میری نیہی دی ایہ بتی!

میری نیہی دی ایہ بتی
بتی نہیں نیہی دی بچی
کالا نھیر اچگ رہی ہے
سر نیہی دی ہِک تے رکھی

نو۔ جمے میرے بچے واکن
ہولی ہولی مٹھی مٹھی
ایہہ بہی ایہدی انبڑی سکی
ایہہ بہی میری انبڑی سکی
ایس بہی ساڈی عمر کٹی
ایہہ بہی ساڈی بیلن پکی
اِس بتی داپیلا چہرا
کئی واری مینوں لگدا میرا
کئی واری کسے خونی جن دا
جہڑا البر جیڈ اُچیرا
یاں فر بن جائے ہتھ حنائی
جہڑا اچھاپاں چھلے پائی
میرے ولّے ودھدا آوے
ویہندیاں ویہندیاں سولاجہیا
میری دِھی دا ہتھ بن جاوے
فیر اوہ ہتھ چھڈ اکے میتھوں
جاوے اِک مُنڈے سنگ نسی
ادھی راتیں چوری چُھپی
میری غربت کولوں اکی
میری بہی دی ایہ بتی

میری نیہی دی ایہ بتی

بتی نہیں چانن دی چکی

نہیں نہیں موئی نیہی دا جیوں

کیتا ہووے دِیواوٹی

ہٹ ہٹ پئی ہے ویکھی جاندی

اپنی موئی انبڑی بارے

میں جو کوتا لِکھ کے رکھی

دن چڑھدے جو وِیچ دیاں گا

اپنی دِھی دے دنداں جنے

لے کے پُورے دمڑے بتی

ایہ بتی ہے بلکل نِچی

ایہ کیہ موئیاں دا سر جانے

غُربت ماں دی وی نہیں سکی

میری نیہی دی ایہ بتی

سہمی سہمی اونگھ رہی ہے

امرت ویلے مٹھی مٹھی

انیندرے ماری ویسوا وا کن

مریل مریل تھکی تھکی

میری نیہی دی ایہ بتی

اک شہر دے ناں

اج اسیں
تیرے شہر ہاں آئے
تیرا شہر، جیوں کھیت پولھی دا
جِس دے سرتوں پنیادا چن
سِمل پُھل دی پھنبی وانگن
اُڈدا اڑیا جائے

ایہہ سڑکاں تے سُتے سائے
وچ وچ چِتکبرا ابھیا چانن
جیکن ہووے چونک پُوریا
دھرتی سینت نہا کے بیٹھی
چن دا چونک گندھا کے جیکن
ہوون وال ودھائے؟

اج رُتاں نہیں وٹا ملیا
چِٹا چن ویاہیا چلیا

رُکھاں دے گل لگ لگ پوناں
ایکر شہر تیرے چوں لنگھن
جیکن تیرے دھرمی بابل
تیرے گون بٹھائے

سُتا گھوک موتیے رنگا
چانن دھوتا شہر اے تیرا
جیکن تیرا ہووے ڈولا
انبر جیکن تیرا ویرا
بنھے باہیں چن کلیرا
تارے سوٹ کرائے

اج دی رات مُبارک تینوں
ہوئے مُبارک اج دا ساہیا
اسیں تاں شہر تیرے دی جُوہ وچ
مُردا دل اِک دبن آئے

شہر کہ جس دے سر توں پہلا
چن نرا تیرے مُکھڑے ورگا
سمل پُھل دی پھمبی وانگن
اُڈدا اُڈیا جائے

جس نُوں پیڑ نیانی میری
مائی بُڈھی واکن پھڑ پھڑ
پُھوکاں مار اُڈائے
بھج بھج پولھی دے کھیتاں وچ
زخمی ہوندی جائے

اج اسیں
تیرے شہر ہاں آئے

میرا کمرا

ایہ میرا اِکّا نِکّا کمرا
ایہ میرا اِکّا نِکّا کمرا
دریائی مچھی دے وانگن
گوڑھا نیلا جس دا چمڑا
وچ مٹی دا دیوا اُونگھے
جیکن السی دے پھُلاں تے
مُنڈلاندا ہوئے کوئی بھنورا
ایہ میرا اِکّا نِکّا کمرا

اس کمرے دی دکھنی کندھ تے
کن تے نہیں کمرے دے دند تے
میرے پاٹے دل دے وانگن
پاٹا اک کلنڈر لٹکے
کسے مسافر دی اکھ وچ پئے
گڈی دے کولے وت رڑکے
پھُوک دیاں جی کر دائے پھڑ کے

کاسا پھٹ کے ٹُر یا جاندا
اوس کلنڈر روا لنگڑا!
اس دے ہتھ وچ ہے اک دمڑا!
خورے کیوں فر دل بھر جاندائے
سگریٹ دے دھوئیں سنگ، نکا
ایہ مرا کمرا جھٹ بھر جاندائے
فر دُونگھا ساگر بن جاندائے
ویہندیاں ویہندیاں نیلا کمرا
فر ڈُونگھا ساگر بن جاندائے
ایس ساگر دیاں لہراں اندر
میرا بچپن اتے جوانی
کوٹھا گلا سبھ رُڑھ جاندائے
ساہویں کندھ تے بیٹھا ہویا
کوڑھ کرلیاں دا اِک جوڑا
مگر مچھ دا رُوپ وٹاؤندائے
میرے ولے ودھدا آؤندائے
اک بانہہ تے اِک لت کھا جاندائے
اوس کلنڈر دے لنگڑے وت
میں وی ہو جانداں مڑ لنگڑا
اپنی غُربت دے ناں اُتے
منگدا پھردا آں دمڑا دمڑا

فر میرا ساہ سُکن لگدائے
ہڈ ہڈ میرا ٹُٹن لگدائے
موئیاں اِلاں کن کھجورے
اک دے ٹنڈے چھپڑی کورے
موئے اُلو، موئے کتورے
کھوپڑیاں چمگادڑ بھورے
اوس کلنڈر والا لنگڑا
میرے مونہہ تے سُٹن لگدائے
گل میرا فیر گُھٹن لگدائے
میرا جیون مُکن لگدائے
فیر اجنبی کوئی چہرا
میرے ناں تے اُس لنگڑے نُوں
دے دیندا ہے اِک دمڑا
فر کلنڈر بن جاندا ہے
اوس کلنڈر والا لنگڑا
ایہ میرا اِزکا جِنا کمرا
دریائی مچھی دے وا کن
گوڑھا نیلا جس دا چمڑا
ایہ میرا اِزکا جِنا کمرا

چتر - ہین

ساوَن ماہ دی سانولی
سلھی ہے شام
پی کے کُڑ یاہاں
گھروں مدرادا جام
ساوَن ماہ دی سانو لی
سلھی ہے شام!

ہلکے گتے دی
زباں جہی سڑک تے
تازاوسے مینہ دیاں
ایہ چھپڑیاں
جیوں پُرانے اُجڑے
کسے محل دی
چھت تے رینگن
ہزاراں مکڑیاں
یاں ہو ین حبشن

کِسے دے مُکھ تے
ہون گہرے پے گئے
چیچک دے داغ
یاں دموُنہا
کوڈیاں والا کوئی ناگ
کِنے کو جھے تے ڈراوَنے
اُف! میرے ہن خواب
عُمر دے پنجھی ورھے
دن سوا گونوں ہزار
کِہڑے مقصد واسطے
آخر نیں دِتے میں گزار؟
کِہڑے مقصد واسطے
اپنے میں سُورج کھالئے
کِہڑے مقصد واسطے
سِر اپنیاں راتاں دھا بھار؟
شاید اس لئی، ویکھ سکاں
ہر نظر دے آر پار
ہت کِسے دیہی تے سکاں
کام دا میں ڈنگ مار
دُنیا دی یاں ہر حسینہ
دے سکوں مینوں پیار

ویکھ سکاں اوس دے

میں جسم ننگے دا اُبھار

اُف! میں کِنا کمینہ

کِنے گندے ہن وِچار

کِنا گنداذہن میرا

کِنا گنداسوچداں

آپنے ہتھوں ہی اپنا

ہتھ لانوں روکداں

اک کنکھے توں خدا تیکن

میں کامی منداں

ماں دے دُدھ نُوں

گرم کر کے میں پینا لوچداں

میرے ہتھاں وچ جہناں وچ

دُھرواں جنی ٹھنڈ ہے

سوچداہاں ایہناں بارے

ایس طرحاں کجھ سوچداں

میل ایہناں دے چوں ہووے

جنم کس لئی سیک دا

میں تاں ایسے سیک نُوں وی

کام پکھوں ویکھداں

میں تاں کہنداں، کام ہے ہی

سیک دا آنند ہے
چاہے اوہ سُورج ہے کوئی
چاہے اوہ کوئی چند ہے
چاہے دِیوے یاں چنگاڑی
نظرتوں وی مند ہے
کام دو چیزاں دی مِلنی
دی اُنج دا رنگ ہے

سوچداں اِس سڑک کنڈھے
نو۔ بنے محلاں دی لام
میلے میلے کپڑے لگے
دنداں وت جو مُسکران
ویسو اجہی سڑک دے
ہین جیوں بچے حرام
اُف، ایہ بے جان محلاں
وچ وی کِنا ہے کام!
گول روشندان
اکھاں وانگ پئے ہن چمکدے
لم سلمیاں باریاں
وانگ ہوٹھاں مُسکران
سوچداں کہ محل

محلاں نُوں پئے نیں چُمدے
لے کے وچ گلوکڑی
کیفیاں نوں ٹُرے جان!
اُف، میں کِنا شیطان
سوچنی کِنی حرام
بدلیاں چوں
اردھ ننگا سُورجا
کر رہیا جُھک کے
ہے گُجھ ایداں سلام
سونے دے کوئی دندوالی
رن فاحشہ
مُسکراوے بھر کے جیوں
نظراں چ کام
ساوَن ماہ دی سانْولی
سِلھی ہے شام
ساوَن ماہ دی سانْولی
سِلھی ہے شام

ماں

ماں!

ہے میری ماں!

تیرے اپنے دُدھ ورگا

ہی تیرا سُچا ہے ناں

جیبھ ہو جائے ماکھیوں

ہائے نی! تیرا ناں لیاں

جے اجازت دیویں تے میں اِک واری لے لواں

ماکھی دی ہائے سُچڑی

سنگراندھ ورگا تیرا ناں

ماں تاں ہوندی ہے چھاں

چھاں کدے گھسدی تے نہ

ماں!

ہے میری ماں

ماں

ہے میری ماں

ماں

تُو میری جنّی نہیں
میں ایہہ حقیقت جانداں
تیرا میرا کیہ ہے رِشتا
ایس بارے کیہ کہاں؟
غم دے صحراواں چ بُجھیا
میں ہاں پنچھی بے زُباں
دو گھڑی پل جے دئیں اِجازت
تیری چھاویں بیٹھ لاں
ماں تاں ہوندی ہے چھاں
چھاں کدے گھسدی تے نہ
ماں!
ہے میری ماں!

ماں!
ہے میری ماں!
جانداں میں جانداں
اجے تیرے دل چ ہے
خُشبو داہڑھ
عُمر میری دے ورقے
حالے جواں
ٹھیک ہی کہندی ہیں تُوں ایہہ امڑیئے

رُت تتی

کام دی ہوندی ہے ماں
پر میں امیے ایہ کہاں
رُت ٹھنڈی ہون وچ
لگے گا اتاں دا سماں
کرن لئی کیڑی نُوں جتنا
شاید بھو پر دکھنا
کیہ بھلا اپنے سمے
پُچھوں ہے جمدی اِک ماں؟
جُھوٹھ بکدا ہے جہاں
ماں تاں ہوندی ہے چھاں
چھاں کدے گھسدی تے نہ
ماں!
ہے میری ماں!

ماں!
ہے میری ماں
توتے دی اکھ وانگ ٹیرا
ہے اجے ساڈا جہاں
بھیڈ دے پیلے نیں دند
گُتے دی، ایہدی زباں

کر داپھر داہے جُگالی

کام دی ایہ تھاں کتھاں

بُہت بکواسی سی ایہد ے

پیودا پیو

بہت بکواسن سی ایہدی

ماں دی ماں

ایتھے تھوہراں وانگ

اُگدا ہے شیطاں

ماں تے ہوندی ہے چھاں

چھاں کدے گھسدی تے نہ

ماں!

ہے میری ماں!

ماں!

ہے میری ماں!

ہر گاں دی اک نسل دا

کستوُریا ہوندا ہے ناں

کستوُریاں نُوں جنم دیندی

ہے جدوں اوہناں دی ماں

پالدی ہے رکھ کے

اک ہور تھاں، اک ہور تھاں

فیر آوندا ہے سماں
کرم پینے بچیاں نُوں
بُھل جاندی ہے اوہ ماں
ماں ۔ وہ ہونے پہنچ جاندے
نیں کسے ایسی اوہ تھاں
جتھے کِدھرے چگّن پپیاں
ہون رل کے بکریاں
بکریاں وی کردیاں نہ
چُنگھنوں اوہناں نوں نانہہ
ماں تاں ہوندی ہے ماں
پشوتوں ماڑی نہیں
امڑیئے آدم دی ماں
تیرا میرا کیہ ہے رِشتا
ایس بارے کیہ کہاں؟
ماں تاں ہوندی ہے چھاں
چھاں کدے گھسدی تے نہ
تیرے سچے دُدھ ورگا
ہی تیرا سچا ہے ناں
ماں!
ہے میری ماں!

ٹِڈی دَل

نیم سانولی
گررڑوت نیلی
ساون رنگی سڑک ایہ پکی
سوتک بھٹی ناردے واکن
میرے پنڈ دیاں پٹاں اُتے
سُتی گھوک ہے سر نوں رکھی
پیڑاں بھنی تھکی تھکی
ساون رنگی
سڑک ایہ پکی

ایس سڑک دی ہِک مسلدا
بُوٹاں تھیں ایہدا انگ انگ دلدا
موڈھے رکھ بندوقاں چلدا
میلے ساوے رنگاں والا
ٹِڈی دَل اِک لنگھ رہیا ہے
مِٹھی چُپ میرے کھیتاں دی

رولاپاپاڈنگ رہیا ہے

ٹِڈیاں وانگ رینگدے ٹینکاں

دی اُچی اِک دھمک دے کارن

میرا پنڈ مربیاں والا

ہولی ہولی کنّب رہیا ہے

ٹڈی دل اک لنگھ رہیا ہے

ہُنے ہُنے اس سڑک کنارے

میرے پنڈ دیاں چھندیاں پوناں

کھٹیاں دے پُھلاں گل لگ کے

رانجھے دے کناں دیاں مُندراں

ورگے پُھل شریہنہ دے چُم کے

لگن میچی کھیڈ رہیاں سن

پر ہُن

ایہناں دے ساہ اندر

پھیل گیا بدبُو دا ساگر

ڈُونگھے میرے دماغے کھوہیں

ڈِگ پئی سونے دی گاگر

ایہ کیہ ہویا؟

ایہ کیہ ہویا؟

سارا پنڈ میرا خاباں وچ

سڑ بل کے ہے کوئلے ہویا

لہہ گئیاں رُکھاں دیاں چھلاں

اُڈن انبر یں گِدھ تے اِلاں

لڑن بلیاں روون کُتے

اُلو پئے مچاون کھلاں

گھمن تھاں تھاں لکھ چڑیلاں

پٹھاں اُتے تھن لمکائی

پُٹھے لمے پیراں دے وچ

تھوہراں دے پتیاں دے سیوں کے

ٹھب کھڑبیاں جُتیاں پائی

کھوپڑیاں دے بوٹھاں وچوں

لنگھے پون فراٹے بھردی

شاں شاں کردی

ہوکے بھردی

تھاں پُر تھاں

ٹِڈیاں دیاں ہیڑاں

کرن اکٹھیاں ہڈ دیاں ڈھیراں

ہڈیاں دے ڈھیراں وچ سُوون

لکھ لکھ بچہ دین اکیراں

ایہ ٹِڈیاں دھرماں گھر جائیاں

ایہ ٹِڈیاں قوماں گھر جائیاں

ایہ ٹِڈیاں ہن کام تہائیاں

ایہ ٹڈیاں جنگاں نوں سائیاں
ایہ ٹڈیاں حداں پرنائیاں
منکھتا دیاں لویاں فصلاں
ایہناں رل مل مارمکائیاں
اج کھڑا اس ساون رنگی
سڑک کنارے سوچ رہیا ہاں
نیم سانولی
گرڑوت نیلی
ساون رنگی سڑک ایہ پکی
جنگ وچ ہوئی ودھوا اکن
پھر دی پئی ہے لتھ بلتھی
آپنے بھکھے بچے واکن
میرے پنڈ نوں ڈھا کے چکی
ساون رنگی سڑک ایہ پکی
ساون رنگی
سڑک ایہ پکی

بن واسی

میں بن واسی، میں بن واسی
آیا بھوگن جُون چوراسی
کوئی چھمن نہیں میرا ساتھی
نہ میں رام ایودھیاواسی
میں بن واسی، میں بن واسی

نہ میرا پنچ وٹی وچ ڈیرا
نہ کوئی راون دشمن میرا
کنک کلکئی ماں دی خاطر
میتھوں دُور وطن ہے میرا
پکی سڑک دی پٹڑی اُتے
سوندیاں دُور جاورھا ہے میرا
میرے خاباں وچ روندی ہے
میری دوورھیاں دی کاکی
جیکن پون سرکڑے وچوں
لنگھ جاندی ہے ادھی راتیں
میں بن واسی، میں بن واسی

کوئی سگّر یوں نہیں میرا محرم
نہ کوئی پون پُت میرا بیلی
نہ کوئی نکھائی کام دی خاطر
آئی میری بن سہیلی!
میری تاں اِک بُڈھی ماں ہے
جِس نُوں میری ہی بس چھاں ہے
دن بھر ٹُھکے دِق دے کیڑے
جِس دی بس لباں تے جاں ہے
یاں اوہدی اک مورنی دِھی ہے
جِس دے ورلئی لبھنی تھاں ہے
یاں فر اَن پڑھ بُڈھا پیو ہے
جو اِک مِل وچ ہے چپڑ اسی
خاکی جہدے پجامے اُتے
لگی ہوئی ہے چِٹی ٹاکی
کوئی بھلنی نہیں میری واسی
نہ میری سیتا کتے گواچی
میری سیتا کرماں ماری
اوہ نہیں کوئی جنک دُلاری
اوہ ہے دُھرتوں فاقیاں ماری
پیلی پیلی ماڑی ماڑی
جیکن پوھی مگروں ہاڑی

پولے پیریں ٹُرے وچاری
جنم جنم دی پیروں بھاری
ہائے! غُربت دی اُچی گھاٹی
کیکن پار کرے گی شالا
اوہدی ترِ یمت پن دی ڈاچی؟
ہِک سنگ لاکے میری کاکی
ایہہ میں اج کیہ سوچ رہیاواں؟
کیوں دُکھدی ہے میری چھاتی؟
کیوں اکھ ہوگئی لوہے لاکھی
میں اوہدی اگن پرِکھیالیساں
نہیں نہیں ایہہ تاں ہے گستاخی
اوس اگ دے وچ اوہ سڑ جاسی
میرے خاباں وچ روندی ہے
میری دوورھیاں دی کاکی
ہر پل ودھدی جائے اُداسی
جیکن ورھدے بدلاں دے وچ
اُڈدے جاندے ہوون پنچھی
مٹھی مٹھی ٹورنراسی
میں بن واسی، میں بن واسی

راکھدانی

ایہ کالی مٹی دی راکھدانی!
ایہ کالی مٹھی دی راکھدانی!
ایوں ہولی ہولی پئی ہے دُھکھدی
کہ جویں کوئی وِدھواوچ جوانی
ایہ کالی مٹی دی راکھدانی
جیوں کالی ماتا، جیوں ماں بھوانی
جو پیڑ میرے دے ضدی بچیاں
داخون نیلا ہائے پین دی خاطر
کھڑی ہے مدت توں وچ حیرانی
پھڑ کے دُھوں دی الف حسینی
کوئی پا کے چولا ہائے آسمانی
بڑے ڈراؤنے یاں پنچھی ورگی
اکھاں مندی تے ہِک تانی

یاں جیوں لموبے دی دِھی ایانی
جو باپ اپنے دی موت پُچھوں

اپنی ماں دی حسین گودی چ
گھوک ستی ہے بھکھی بھانی
تے سُتی سُتی ایہ کہ رہی ہے
ایہ یُگ کِنا ہے اگر گامی
ہے کِنی ذلت اجے وی بندا
بندے اگے کرے غُلامی
یاں راکھ دانی دا مور پنکھی
ولیویں کھاندا سگر ٹی دُھواں
کہ جیویں کِدھرے ویران تھاویں
کوئی رُکھ سفیدے دا ہوئے الوآں
جیوں اِچھیا دھاری کوئی سپ دمُونہا
یاں جیوں سرووَر چوں سانولی جہی
نہا کے نِکلی کوئی جوانی
تے کنڈھے کھڑ کے سُکائے پانی
بیمار جہی تو یت پہنی

ایہ راکھ دانی، بیئر دی بوتل
ایہ میز ہوٹل اے ساگوانی
ایہ اوہوں بیرے تے اوہو چہرے
ایہ اوہو بک بک تے کتے خانی!
جِہے پیازاں دی بو پرانی

اف! کنی ہی ہے ویرانی
رولے رپے دی گہری دلدل چ
میرے وا کن ہے دھسدی جاندی
ایہ شام سُوہی تے ارغوانی
ایہ راکھ دانی، ایہ راکھ دانی
جیوں رات کالی کوئی طوفانی
کہ جس چ چمکے کوئی نہ تارا
سیاہ پُلاڑاں دے راہ دی بانی
اُف کنی ہی ہے ڈراؤنی

اوہ بیر ابل لے آ
تے چُک لے ایتھوں ایہ راکھ دانی
ایہ تاں مینوں ایوں ہے لگدی
ہزار میگاٹن بمب وا کن
جیوں میز میری تے پھٹ ہے جانی
تے خالی ہوئی بیئر دی بوتل
جیوں بن کے راکٹ اڈ جانی

چک لے ایتھوں ایہ خالی بوتل
تے کالی مٹی دی راکھ دانی
جو ہولی ہولی پئی ہے دُھکھدی

کہ جو یں کوئی وِدھواوچ جوانی
ایہ کالی مٹی دی راکھ دانی
ایہ کالی مٹی دی راکھ دانی

ماہیا ١

رات ادھی آر
ادھی پار رہے
سوچ میری وانگ ہی
بیدار رہے
ایہ تے مینوں ایوں پئی ہے بھاسدی
میرے واکن مردے نہ نار رہے
رات ادھی آر
ادھی پار رہے

گلی گلی چُمنے پُتر پرائے
کس قدر او چھاجیا رُزگار ہائے
ویل پُچھوں سدکے آکھنا
ویل تیری ہوروی داتا ودھائے
کِس قدر،
اچرج دی ہے گل ہائے
اِک مانگت راجیاں نوں خیر پائے

ہائے نہ داتا سمجھ آئے
میری اپنی ویل خود بیکار ہے
ایہ ڈھراں توں
زرد تے بیمار ہے!
ایس نُوں نہ پھُل
نہ کوئی خار ہے!
میرے لئی ہے اجنبی کُکھاں دی پیڑ
پیار دی مینوں بھلا کیہ سار ہے؟
لوریاں دینا
تاں اک رُزگار ہے
کام دی یاں پُورتی دا آہر ہے
رات ادھی آر
ادھی پار ہے
میرے وا کُن مرد ہے نہ نار ہے!

ہائے مینوں
کِس گناہ دی ہے سزا؟
نہ میں آدم
تے نہ ہی میں حوّا!
کام دا ہوندا ہے خورے کیہ مزا؟
آکھدے نیں

کام وچ ہوندا ہے خدا
کام وچ ہوندا ہے لوہڑے دا نشا
پر ایہ مینوں کیہ پتا
کام دے دیوتے دی
مینوں تاں دُھروں ہی مار ہے
جسم میرا رام لیلا
دا کوئی کردار ہے
جس دے ہتھ وچ
کاٹھ دی تلوار ہے
چمکدی ہے پر نہ کوئی دھار ہے
جُھوٹھا مُوٹھا کرنا جس نے وار ہے
رات ادھی آر
ادھی پار ہے
میرے وا کن مرد ہے نہ نار ہے

ہے مِنا!
نہ ہور لمّی سوچ کر
سوچ لمّی سنھ لانی
سمے نوں تاں سنھ لانی پاپ ہے
ساہی تاں زندگی دا باب ہے
اُٹھ،

کہ سارے نیں ساتھی سو رہے
سُپنیاں دے شہر سبھے بھوں رہے
زندگی اِک کام،
دُوجے کم بن
ہے منا! بے کار ہے، بے کار ہے
اک وادُھو بھار ہے
تینوں مر جانا ہی بس درکار ہے
رات ادھی آر
ادھی پار ہے
میرے وا کن مرد ہے نہ نار ہے
رات ادھی آر
ادھی پار ہے

لُوناں

دھرمی بابل پاپ کمایا
لڑ لایا ساڈے پھُل کملایا
جِس دا اِچھراں رُوپ ہنڈایا
میں پُورن دی ماں، پُورن دے ہان دی

میں اوس توں اِک چمن وڈی
پر میں کیکن ماں اوہدی لگی
اوہ میری گربھ جُون نہ آیا
لوکاوے میں دھی ورگی سلوان دی

پِتا جے دِھی دا رُوپ ہنڈاوے
لوکاوے! تینوں لاج نہ آوے
جو لُوناں پُورن نُوں چاہوے
چرتر ہین کہوے کیوں جیبھ جہان دی
چرتر ہیں تے تاں کوئی آکھدے
جیکر لُوناں وتیچے ہاسے

پر جے ہان نہ لبھن ماپے
ہان لبھن وچ گل کیہ ہے اُپمان دی
لُو ناں ہووے تاں اپرادھن
جیکر اندروں ہوئے سُہاگن
مہک اوہدی جے ہووے داگن
مہک میری تاں کنجک میں ہی جاندی
جوسلوان میرے لڑ لگا
دن بھر چک فائلاں داتھبا
شہروں شہر رہوے نت بجھا
من وچ چینٹک چاندی دے پُھل کھان دی

چر ہویا اوہدی اِچھراں موئی
اک پُورن جم پُورن ہوئی
اوہ پُورن نہ جوگی کوئی
اس دی نظر ہے میری ہان پچھان دی
ہو چلیا ہے آتھن ویلا
آیا نہیں کوئی گورکھ داچیلا
دفتر توں اج گھر البیلا
میں پئی کراں تیاری کیفے جان دی

دھرمی بابل پاپ کمایا

لُڑ لایا ساڈے پُھل کملایا

جِس دا اِچھراں رُوپ ہنڈایا

میں پُورن دی ماں! پُورن دے ہان دی

اِک سفر

اوہ وی شہروں آ رہی سی
میں وی شہروں آ رہیا ساں
یکا ٹُریا جا رہیا سی
دُور لہندے دی خشک ٹہنی تے دُور
پُھل سورج دا اجے گملا رہیا سی
اوہدے تے میرے وِچالے وِتھ سی
فیر وی مینوں سیک اوہدا آ رہیا سی
یکے والا ہولی ہولی گا رہیا سی

یکا ٹُریا جا رہیا سی
دوویں کنڈھے سانولی جہی سڑک دے
اوہدے بُلھاں وانگ پئے سی پھڑکدے
جا پداسی میل پتھر بُرجیاں
سڑک دے پئے دند ہوون ہسدے
پون دا اِچمٹا پیا سی وجدا
ٹالھیاں دے پت پئے سی کھڑکدے

ویکھ رہے سن ساڈے وِلے نامراد
کاشنی جیہے پُھل پہاڑی اک دے
نچ رہے سن میرے دل وچ سرگھیاں
لال سُو ہے کوراوہدی اکھ دے
دُور اک آتھن داتارا پھکڑا
گگن دی بُن گلھ تے مسکا رہیا سی
اِک نیانے دے گلابی مُکھ اُتے
کالے تِل دے وانگ نظریں آ رہیا سی
اوہدے تے میرے وِچالے فاصلا
ساڈی منزل وانگ گھٹدا جا رہیا سی
یکے والا ہولی ہولی گا رہیا سی
یکا ٹُریا جا رہیا سی

اُفق دے نیناں چ گُجھ نیلا گو دُھوں
کاگ دے جیوں بوٹ دے پِنڈے تے لُوں
بخشدا سی جا رہیا مینوں سکوں
دُور اُس دُھوئیں دے اُس جنگل توں پار،
جا رہی سی اِک پنچھیاں دی ڈار
میرا جی کیتا کہ میں اس ڈار نُوں
اچی دتی ایہ کہاں آواز مار
نال آپنے لے چل سانوں وی پار

دُور اِس دنیا توں کِدھرے پرلے پار
دینا سانوں اُس جزیرے تے اُتار
جتے سکیے رات اج دی ایہ گزار
سیاہ اَنھیر اسیاہ ہی اِک سپنی دے وانگ
میرے ولے سرکداہی آ رہیا سی
میرا ہتھ ہُن اوہدیاں ہتھاں دے نال
خورے کِنی دیرتوں ٹکرا رہیا سی
جیکناں گُھگھیاں دا جوڑا کندھ تے
چُنجھ دے وچ چُنجھ پا کے مُسکا رہیا سی
یکے والا ہولی ہولی گا رہیا سی
یکا ٹُریا جا رہیا سی

سڑک دے رُکھاں تے انباں دی قطار
مہک اپنے بُو ردی سی رہی کھلار
اُس پلاڈے وچ اجے تیک
چمک رہی سی نجڑ یاں دی اک ڈار
ہُن اوہدے ہتھ میریاں ہتھاں چ سن
برف نالوں وددھ سن جوٹھنڈے ٹھار
جیکناں ہلّے دے موہنہ موئی گٹار
کر رہے سن فیروی مینوں پیار
جد ہی بھیڑی راہ اساڈی کٹ گئی

کالی بلی وا کناں اک کالی کار
ساڈے موہنہ تے روشنی دی تک مار
سانوں ساڈی کھیڈ توں گئی وسار
پچھ ۔ بتی لال جہی اس کار دی
اجے تیکن چمک پئی سی ماردی
جا پڑی سی سڑک دے متھے تے جیوں
کم دونی دا پئی دی ساردی
یاں منی چمکے گلے دے ہار دی
پون دے پیراں چھ جھانجھر مہک دی
پھل چونہہ ہتھاں دا رل کے پا رہیا سی
جا پڑا سی تیز سورج ہاڑ دا
ساڈیاں تلیاں چوں چڑھدا آ رہیا سی
سیک ودھدا جا رہیا سی
یکے والا ہولی ہولی گا رہیا سی
یکا ٹُردا جا رہیا سی

آ رہی سی تیز سُماں دی آواز
تال وچ سی چھنکدا یکے دا ساز
ساز چوں اک اُبھر دی ایسی آواز
بجلی دے کھنبیاں چوں جس طرحاں
نکلے ہوندیاں کن لاسندے آواز

پر نہ آؤندا سمجھ دے وچ اس دا راز
سمجھدے کہ ہے پریتاں دی آواز
اڈ رہے نیں یاں کہ لاماں وچ جہاز
جگت دے پاپاں توں چڑ کے سمجھدے
ہو گئے یاں دیوتے سارے ناراض
ہتھ ساڈے اگ دی اس کھیڈ توں
اجے تیکن وی نہیں سن آئے باز
آ رہی سی تیز سُماں دی آواز
چھنکدا سی جا رہیا یکے دا ساز
اوہدے پنڈ دی اُچی مسجد دا منار
اس انھیرے وچ وی نظریں آ رہیا سی
اوہ تے اوہدے نال اوہدا ہتھ وی
میرے ہتھاں چوں نکل کے جا رہیا سی
اوہدے باجھوں اوس داہی ہُن گراں
لگیا کہ کھان نُوں جیوں آ رہیا سی
یکے والا خورے کیہ گر لا رہیا سی
بے رحم، گھوڑے نُوں اِک جلاد وانگ
اُچی اُچی تیز چھانٹے لا رہیا سی
دور اُچی چغل اِک چچلا رہی سی
سارا راہ اس چغل دی آواز نال،
لگیا کہ نیند وچ برڑا رہیا سی

سارا ایکا ہُن کسے تاز امرے
جانوردا کرنگ نظریں آ رہیا سی
دور لہندے دی خشک ٹاہنی نوں بہن
تاریاں دا گُھن جہیا بس کھا رہیا سی
دیویاں دی لوءچ ہُن میرا اگراں
دُوروں قبرستان نظریں آ رہیا سی
دل میرا اُڈ دے پھرارے وا کناں
ہر گھڑی پچھے نُوں ٹُر یا جا رہیا سی
یکے والا خورے کیہ گُر لا رہیا سی
بے رحم، گھوڑے نُوں اِک جلاد وانگ
اُچی اُچی تیز چھانٹے لا رہیا سی
یکا ٹُر یا جا رہیا سی
یکا ٹُر یا جا رہیا سی

سِکلی گر

میں سِکلی گر، ہاں سِکلی گر
نہ کوئی میرا دیش نہ نگر
نہ کوئی میرا گھر
میں سِکلی گر، ہاں سِکلی گر

زندگانی دے خاباں دی گڈ
لے کے شہر شہر میں پھریا
پیٹ دی اگ بجھاون جوگا
پر کوئی رُزگار نہ مِلیا
سمے دے پنج دیاں پیڑاں تے
ہولی ہولی رہیا میں ٹُریا
پر فکراں دا رنگ نہ گھریا
ہُن میتھوں نہیں جاندا اٹُریا
نہ ہی پِچھے جاندا ائے مُڑیا
ہُن تک شاید بُڈھی ٹھوہری
میری اماں گئی ہوسی مر

لبھلیا ہوسی میرے پیو نے
اپنی دِھی لئی یوگ کوئی ور
ہُن نہیں مینوں کوئی وی ڈر
ہے میری بجنی چنتا نہ کر
کیہ ہویا جے ہاں سکلی گر

کیہ ہویا جے بُھل چکا ہے
مینوں میرا گل قبیلا
لکھ پہاڑاں توں بھارا ہے
زندگانی دا ساوا تیلا
اِس توں وی ودھ بھارا ہوندا ئے
جیون لئی رُوزگار وسیلا
کیہ ہویا جے روٹی خاطر
میرے لئی نیں سبھے گئے مر
میں زندگی نوں بلو اوا کن
لاش کسے دا موڈھا پھڑ کے
جانا ہے تر، جانا ہے تر
ہے میری بجنی چنتا نہ کر
کیہ ہویا جے ہاں سکلی گر

ہے میری بجنی! ویکھ کہ تیری

دوُنی ورگالہندے ولے
ِکیکن تھوہراں دے پھل جہیا
پیلاسورج ڈُب رہیا ہے
جیکن سوامیری اماں دا
تازابل کے بجھ رہیا ہے
بلگل تیری ساڑھی ورگا
رنگ فضاوچ اُڈ رہیا ہے
سجنی! آخرعشق اساڈا
واہواہی تاں پگ رہیا ہے
میرے ویڑھے چاندی دا
اِک بُوٹا آخراُگ رہیا ہے
کیہ ہویا جے جندمیری دا
پیلا سورج ڈُب رہیا ہے؟
آخراک دن سُک ہی جاندائے
ہرزندگی داہرڈُونگھاسر
آخربدل اُدہی جاندائے
اک پل، دوپل یاں دودن ور
کیہ بھیڑا ہے
عشق جے میرا
تیرے توں رُزگاردا راہ ہے؟
پرمیرا سوکھاتاں ساہ ہے

تینوں وی کجھ میرا لاہ ہے؟
ہے میری سجنی چنتا نہ کر
کیہ ہویا جے ہاں سکلی گر

ہے میری سجنی، توں سمجھیں گی
میں مدھ پی کے بولی جانداں
کام تپیاون دی چھاں جیہے
تیرے وال ورولی جانداں
کچیاں ریتاں جیہے بُلھ سُو ہے
اپنے ساہ وچ گھولی جانداں
ہوسکدا ہے تل ماتر
کوئی اس گل وچ سچائی ہووے
روز دے کولھو گیڑے وانگن
اج دی من وچ آئی ہووے
جسم تیرے دی بھنی خشبو
اج دی مینوں بھائی ہووے
فروی ہوش ہے جتھوں تیکن
اج میرا انگ انگ پیا ٹھردائے
اج تیرے پرمیشر کولوں
پاپی پیٹ پیا بہوں ڈردائے
اج میں ایکن سوچ رہیاہاں

جیوں زندگانی دے تھیہاں اُتے
اپنے غم دالوہا کٹھدے
کالے لہونوں تھکدے تھکدے
اپنی بُڈھی اماں وانگن
میں وی چھیتی جانا ہے مر
میرے لئی نیں بند ہو جانے
تیری رحمت دے وی در
پرتُوں بجنی چنتا نہ کر
ہنس ہاں، کھدباں وچ ساہس ہے
لبھ ہی لاں گا ہور کوئی سر
کیہ ہویا جے دیش نہ نگر
نہ کوئی میرا گھر
کیہ ہویا جے ہاں سکلی گر

ہمدرد!

میرے ہمدردا
تیرا خط ملیا
تیرے جذبات دی اِک مہک
دا ایہ غُنچہ
میرے احساس دے ہوٹھاں تے
ایویں کھڑیا
بازاری ہو ویں
سوہنی کسے ناردا چُمن
پر کھم وار
کسے کامی نوں ہوئے جُڑیا
میرے ہمدرد!
تیرا خط ملیا
میرے ہمدرد!
ہمدردی تیری سر متھے
فِر وی
ہمدردی توں مینوں ڈر لگدا ئے

"ہمدردی"

پوشاک ہے کسے پینے دی

"پینا"

سبھ توں وڈا امہنا جگ دا اے

جہڑے ہتھاں تھیں اُلیکے

نیں توں ایہ اکھر

اوہناں ہتھاں نُوں میرے سوسو چُمن

میں نہیں چاہوندا

تیرے ہوٹھاں دے گلاب

آتشی سُوہے

بڑے شوخ تے تیزابی نیں جو

میرے ساہاں دی بدبو چ

سدا لئی گھمن

میں جانداں

تیرے خط چ

تیرے جسم دی خُشبو ہے

اِک سیک ہے، اِک رنگ ہے

ہمدردی دی چھوہ ہے

ہمدردی میری نظر چ

پر کیہ آکھاں؟

بے حس جہے کام دے

پینڈے داہی کوہ ہے!

میں جانداں

میں جانداں، ہمدرد میرے

زندگی میری

میری تاں مترئی ماں ہے

فِر وی ہے بڑی پیاری

ایہدے مِٹھی چھاں ہے

کیہ غم جے بھلا؟

ملے تے ایس چوڑے جہاں وچ

اک ذرہ وی نہ ایسا

کہ جہنوں آپنا کہ لاں

کیہ غم

جے نصیبے نہ

پنچھی داوی پر چھاواں

اس عُمر دے صحرا چ

جہدی چھاویں ہی بہ لاں

تیرے کہن مطابق

جے تیرا ساتھ مِلے مینوں

کیہ پتا فِر وی نہ

دنیا چ مبارک تھیواں

میرے ہمدرد!

زندگی تیری سر متھے

میں تاں چاہونداہاں

زندگی داز ہر

کلاّ ہی پیواں

میرے ہمدرد!

تیرا خط ملیا

میرے ہمدرد!

تیرا خط ملیا

شِکرا

مائے! نی مائے!
میں اِک شِکرا یار بنایا
اوہدے سر تے کلغی
تے اوہدے پیریں جھانجھر
تے اوہ چوگ چگیندا آیا
نی میں واری جاں!

اِک اوہدے روپ دی
دُھپ تکھیری
دُوجا مہکاں دا ترہایا
تیجا اوہدا رنگ گلابی
کسے گوری ماں دا جایا
نی میں واری جاں!

نینیں اوہدے
چیت دی آتھن

اتے زلفیں ساون چھایا
ہوٹھاں دے وچ کتیں دا
کوئی دیھوں چڑھنے تے آیا
نی میں واری جاں!

ساہواں دے وچ
پھُل سویاں دے
کسے باغ چنن دالایا
دیہیں دے وچ کھیڈے چیتر
عِطراں نال نُہایا
نی میں واری جاں!

بولاں دے وچ
پون پرے دی
نی اوہ کوئلاں دے ہمسایا
چِٹے دند جیوں دھانوں بگلا
تاڑی مار اُڈایا
نی میں واری جاں!

عشق دا
اک پلنگھ نواری

اساں چاننیاں وچ ڈاہیا
تن دی چادر ہوگئی میلی
اُس پیر جاں پلنگھے پایا
نی میں واری جاں!

دُکھن میرے
نیناں دے کوئے
وچ ہڑہنجوواں دا آیا
ساری رات گئی وچ سوچاں
اُس ایہ کیہ ظلم کمایا
نی میں واری جاں!

صبح سویرے
لے نی وٹنا
اساں مَل مَل اوس نُہایا
دیہی وچوں نکلن چنگاں
تے ساڈا ہتھ گیا کُملایا
نی میں واری جاں

چُوری کُٹاں!
تے اوہ کھاندا ناہیں

اوہنوں دل دا ماس کھوایا
اِک اُڈاری ایسی ماری
اوہ مُڑ وطنیں نہیں آیا
نی میں واری جاں!

مائے نی مائے!
میں اِک شکرا یار بنایا
اوہدے سر تے کلغی
تے اوہدے پَیریں جھانجھر
تے چوگ چگیندا آیا
نی میں واری جاں!

اِک شام

اج دی شام
ایہ گولے کبوتر رنگی
مینوں میرے وانگ ہی
مایوس نظر آئی ہے
دل تے لے گھٹیا جِہے
ہون دا احساس
قہوا خانے چ میرے نال
چلی آئی ہے
اج دی شام
ایہ گولے کبوتر رنگی
مینوں میرے وانگ ہی
مایوس نظر آئی ہے
اج دی شام
ایہ گولے کبوتر رنگی
مینوں اِک ڈین
نظر آئی ہے

جو میری سوچ دے
سویاں چ کئی وار
مینوں ننگی الف
گھمدی نظر آئی اے
اج دی شام
ایہ گولے کبوتر رنگی
قہوا خانے چ میرے نال
چلی آئی اے

اج دی شام
ایہ گولے کبوتر رنگی
پالتو سپ کوئی
مینوں نظر آئی اے
جو اِس شہر سپیرے دی
حسیں قید توں چھٹ کے
مار کے ڈنگ کلیجے تے
ہُنے آئی اے
اج دی شام
ایہ گولے کبوتر رنگی
قہوا خانے چ میرے نال
چلی آئی اے

اج دی شام
ایہ گولے کبوتر رنگی
لموبے دی
نار نظر آئی ہے
جہدی مانگ چوں زرداری نے
ہائے پُونجھ کے سندُھور
افریقا دی دہلیز تے
کر وِدھوا بٹھائی ہے
اج دی شام
ایہ گولے کبوتر رنگی
قہوا خانے چ میرے نال
چلی آئی ہے

اج دی شام
ایہ گولے کبوتر رنگی
ایسے منحوس
تے بدشکل شہر آئی ہے
جہڑے شہر چ
اس دُدھ مِلے قہوے دے رنگ دی
معصوم گُناہ ورگی
محبت میں گنوائی ہے

اج دی شام
ایہ گوے کبوتر رنگی
مینوں میرے وانگ ہی
مایوس نظر آئی ہے
دِل تے لے گھٹیا جہے
ہون دا احساس
قہوا خانے چ میرے نال
چلی آئی ہے

برہا

میتھوں میرا برہا، وڈا
میں نت کوک رہیا
میری جھولی اِکو ہوکا
ایہدی جھولی اتھاہ

بال وریسے عشق گواچا
زخمی ہو گئے ساہ
میرے ہوٹھاں ویکھ لئی
چُمناں دی جُون ہنڈاء
جد چُمن میرے در تے کھڑیا
اک ادھے واری آ
مُڑ اوہ بھل کدے نہ لنگھیا
ایس دراں دے راہ

میں اوہنوں نت اُڈیکن بیٹھاں
تھکیا اوسیاں پا

مینوں اوہ چُمن نہ بھوڑیا
میں چُمناں دے ون گاہ

اوہ چُمن میرے ہان دا
وچ لکھ سُورج داتاء
جہڑا اساہیں چیتر کھیڈدا
مینوں اوس چُمن دا چاء

پردیسی چُمن مینڈیا
کدے وطنیں پھیرا پا
کتے سچا بر ہاتینڈڑا
میٹھوں جُھوٹھا نہ ہو جا

بر ہادی لوبھی کام دا
ایہدی ذات کنذات نہ کاء
بھاویں بر ہا، ربوں وڈڑا
میں اُچی کُوک رہیا

تِتھ پتّر

ایہ اِک بڑا پرانا
میلا تِتھ پتّر
سمے دے رُکھ دا
پِیلا ہویا ایہ پتّر
سُولی لگے
سُولی لگے عیسیٰ وانگ لٹک رہیا
ذہن میرے دی
وادی وِچ ہے بھٹک رہیا

اوہ دن بہوں وڈبھاگا
جد کسے ساگر وِچ
آدم سے کسے پُتر
اموبے جنم لیا
پراوہ دیہوں نکرما
جد اُس آدم دی
جھولی پھل سمے دا

ہوسی خیر پیا
ویکھ ویکھ تتھ پتّر
میں ایہ سوچ رہیا
سما آوارا گتا
دردر بھٹک رہیا
جُوٹھے ہڈ کھان لئی
لوبھی ترس رہیا

سما پرائی نار
تے یاں فر رنڈی ہے
پہلی رات ہنڈائیاں
لگدی چنگی ہے
دُوجی رات بتائیاں
لگدی گندی ہے
تیجی رات بتائیاں
ہوندی بھنڈی ہے

پر ایہ سنگ
دنیا دے ہر ذرے نُوں
اِک ادھ گھڑی
ضرور بتاؤنی پیندی ہے

کدے حرامن ٹِک کے
نہ ایہہ بہندی ہے
عُمر دی باری
کھول کے اس جہان و لے
کامن میلی نظرے
تکدی رہندی ہے

سما کال داپچھن
ایہہ نت بدلدا ہے
جُھوٹھے، سوہنے کام چ متے
عاشق وانگ
مِٹھیاں کر کر گلاں
سانوں چَھلدا ہے
مان کے چُمن
اِک دوالیس حیاتی دے
بُھل جاندا ہے
فِر نہ ویڑھے وڑدا ہے
سما کال داپچھن
ایہہ نت بدلدا ہے

ایہہ جو بڑا پُرانا

میلا تتھ پتّر

سمے دے رُکھ دا

پیلا ہویا اِک پتّر

سُولی لگے

عیسیٰ وانگن لٹک رہیا ئے

ذہن میرے دی

سُنجی اُجڑی وادی وچ

سمے دا اک

ٹُھکرائی ہوئی سجنی وانگ

پیڑاں کٹھی

برہن وانگن بھٹک رہیے

ایہ اک بڑا پرانا

میلا تتھ پتّر

ایہ اِک بڑا پرانا

میلا تتھ پتّر

وِینس دابُت

ایہ بجنی وینس دابُت ہے
کام دیوتا اس داپُت ہے
مصری اتے یونانی دھرماں،
وچ ایہ دیوی سبھ توں مُکھ ہے
ایہ بجنی وینس دابت ہے

کام جو سبھ توں مہابلی ہے
اس دی ماں نوں کہنا ننگی
ایہ گل اُ کی ہی نہ چنگی
تیری اس ناسمجھی اُتے
سچ پچھیں تاں مینوں دکھ ہے
کام خدا توں وی پرکھ ہے
ایسے دی ہے بخشی ہوئی
تد تے حساں دی جورت ہے
ایسے نے ہے رُوپ ونڈ نا
خون میرا جدتینڈھی لگھ ہے
ایہ تاں وینس دابُت ہے

کھڑیا مٹی دی ایہ بازی
چٹی دُدھ کلی جیوں تازی
کام حُسن دا اک سنگم ہے
کام حُسن دی کتھا سناندا
کوئی المست جہیا جنگم ہے
تیرا اس نوں ٹنڈی کہنا
سچ پچھیں تاں مینوں غم ہے
کام بنا ہے میری بجنی
کاہدے ارتھ جے چلد ادم ہے!
کام ہے شو جی، کام برہم ہے!
کام ہی سبھ توں مہادھرم ہے!
کام توں وڈا نہ کوئی سکھ ہے!
کام توں وڈا نہ کوئی دُکھ ہے!
تیری اس ناسمجھی اُتے
ہے میری بجنی! مینوں دکھ ہے
ایہ تاں وینس ماں دا بُت ہے

ویکھ کے بت نوں کیہ ہویا ہے؟
ایوں لگدا ہے جیوں رویا ہے
ساتھوں کوئی پاپ ہویا ہے
سارے دِیوے جھب بُجھا دے

اس نوں تھوڑا اپر انہہ ہٹا دے
اس دے مُکھ نُوں پر انہہ بھنوا دے
یاں اِس تے کوئی پردا پا دے
اس دے دل وچ وی کوئی دکھ ہے
اس نوں حالے وی کوئی بُھکھ ہے
بھاویں کام ایس دا پُت ہے
مصری اتے یونانی دھرماں
وچ ایہ بھاویں سبھ توں مُکھ ہے
بھاویں وینس ماں دا بُت ہے
بُت نے آخر رہنا بُت ہے
کام خدا توں وی پر مُکھ ہے

سیما

دینک اخبار دے
اج پرقم پنے تے
میری محبوبہ دی
تصویر چھپی ہے
ایس تصویر چ
کُجھ گورے ودیشی بچے
تے اِک ہور اوہدے نال
کھڑی اس دی سکھی ہے
تصویر دے پیریں
ایہ عبارت دی ہے جھانجھر
ایہ کڑی
پہلی پنجابن اوہ کڑی ہے
جہڑی پردیس توں
سنگیت دی ودیا لے کے
چھے ورھے پچھوں
جو اج دیش مُڑی ہے

ہاں ٹھیک کہیا، ٹھیک کہیا
ایہوا وہ گھڑی ہے
ایسے ای گھڑی خاطر
میری زندگی ٹُھڑی ہے
ایہو ہے گھڑی
جِس نُوں کہ میرے گیت نیں روندے
معصوم میرے خواب وی
آوارا نیں بھوندے

ایہو ہے گھڑی
اکثر میرے شہر جدآ وُندی
ہر وار جدوں آ وُندی
تن پُھل لیاوندی
گلدان چ تن پُھل جدوں
ہتھیں اوہ سجاوُندی
مُسکا کے تے انداز چ
کجھ ایداں اوہ کہندی
اِک پُھل کوئی سانجھا
تیرے ناں دا، میرے ناں دا
اک پُھل کوئی سانجھا
کسے پیو دا، کسے ماں دا

اک پُھل میری لگھ دی
سیما دے ہے ناں دا
ہاں ٹھیک کہیا، ہاں ٹھیک کہیا
ایہوا وہ گڑی
پہلی پنجابن اوہ گڑی ہے
جہڑی پردیس توں
سنگیت دی ودیا لے کے
چھے ورھے پچھوں
جواج دیش مُڑی ہے

ایس تصویر چ
اک گوری جہی ننکی بچی
میری محبوبہ دی
جس چچی ہے پکڑ رکھی
اوس دی شکل
میرے ذہن چ ہے آلتھی
ایکن لگدا ہے
ایہ میری آپنی دِھی ہے
میرا تے میری بیلن
دے پیار لہو دا
ایس دھرتی تے بجائیا

کوئی سانجھابی ہے
میری پیڑ ادی مریم دے
خاباں دا مسیح ہے
مدت توں جہدی خاطر
بے چین میرا جی ہے
ہاں ہاں ایہ میری
اوہوہی سیمادھی ہے
کوئی ہور ایہدا اپیو ہے
ایہدا غم کیہ ہے
ہاں ٹھیک کہیا، ٹھیک کہیا
ایہ اوہ گڑی ہے
پہلی پنجابن اوہ گڑی ہے
جہڑی پردیس توں
سنگیت وِدیا لے کے
چھے ورھے پچھوں
جو اج دیش مُڑی ہے

اجنبی

اجے تاں میں ہاں اجنبی
اجے تاں توں ہیں اجنبی
تے شاید اجنبی رہاں گے
اِک صدی یاں دو صدی
نہ تے توں ہی اولیا ہیں
نہ تے میں ہی ہاں نبی
ایہ آس ہے اُمید ہے
کہ مِل پواں گے پَر کدی
اجے تاں میں ہاں اجنبی
اجے تاں توں ہیں اجنبی

میرے لئی ایہ رس بھری
تیری ملُوک مُسکڑی
کسے ومان سیو کا
دی مُسکڑی دے وانگ ہے
اجے وی جس چ جانداں،

کہ واسنادی کا نگ ہے

میں جانداں، میں جانداں

میرے لئی تیری وفا

اجے وی اِک سوانگ ہے

اجے وی اِک سوانگ ہے

میرے نشیلے جسم دی

اجے وی تینوں مانگ ہے

جہڑا کہ تیری نظر وچ

فلمی رسالے وانگ ہے

صفحا صفحا پھرولنا

جہدا اے تیری دل لگی

سمے نوں سنھ مار کے

جے مل جائے گھڑی کدی

کام داہاں میں سگا

تے کام دی ہیں توں سگی

اجے تاں میں ہاں اجنبی

اجے تاں توں ہیں اجنبی

اجے تاں ساڈا عشق

اوس مکڑی دے وانگ ہے

کام دے سواد نچھوں

ہو جائے جو حاملہ
تے مکڑے نوں مار کے
بنالوے جو یں غذا
تے کھا جائے اوہ کامنی
گلچھڑی سوادلا

ہے کامنی، ہے کامنی
مینوں نہ کھا، مینوں نہ کھا
مینوں بچا، مینوں بچا
واسطا ای، جیبھ نوں
ایہ خون دا نہ سواد پا
دور ہو کے بہ پرانہہ
نہ کول آ، نہ کول آ
اجے تاں میں ہاں اجنبی
اجے تاں توں ہیں اجنبی

تیرے گلے تھیں چمٹ کے
ایہ سوں رہیا جو بال ہے
چھری ہے سنکار دی
جو کر رہی حلال ہے
ایہ کہن نوں توں ٹھیک کہ
تیرا میرا ای لال ہے

جے سوچیے تاں سوچیے
تینوں سدیوی مردی
میں جانداں کہ بھال ہے
ساڈی وفانوں گالھ ہے
زندگی بتاؤن دی
چلی اساں نے چال ہے
مینوں سدیوی ناردی
توں جاندی ہیں بھال ہے
ہے ٹھیک فِر وی وگ رہی
ہے رِشتیاں دی اِک ندی
مُلمعیاں وی میں اجے
مُلمعیاں دی توں شبیہ
نہ وفا دا میں سگا
نہ وفا دی توں سگی
اجے تاں میں ہاں اجنبی
اجے تاں توں ہیں اجنبی

ہے ٹھیک ہے کہ تیری میری
اجے کوئی پہچان نہیں
اجے تاں اسنوں آپنے ہی
آپ دی پچھان نہیں

اجے انجیل وید تے
قرآن دی پچھان نہیں
گوریاں نوں سوم دی
اجے کوئی پچھان نہیں
منگولیا دراوڑاں نوں
آریاں نوں مان نہیں
اجے تاں دل نیں اجنبی
اجے دماغ اجنبی
اجے تاں کل جہان
ساڈے وانگنا ہے اجنبی
تے شاید اجنبی رہاں گے
اِک صدی یاں دو صدی
اِک آس ہے امید ہے
کہ مل پواں گے پر کدی
اجے تاں میں ہاں اجنبی
اجے تاں توں ہیں اجنبی

سنگراند

پوہ مہینا
سر دایہ بستی پہاڑی
یخ ٹھنڈی رات دے انتم سمے
میرے لاگے
میری ہمدردن دے وانگ
سوں رہی ہے
چاننی دی جُھنب ماری
ہو بہو چینے کبوتر وا کناں
گُٹکدی تے سوّن کھنباں نُوں کھلاری
پوہ مہینا، سر دایہ
بستی پہاڑی
ایہ میری واقف
تے ہمدردن دا گھر
جس وچ اج دی رات
میں ایہ ہے گزاری
جس دی صُورت
چیت دے سُورج دے وانگ

نیم نِگھی دُودھیا ہے گُل اناری
پوہ دی سنگراندے پربھات ویلے
نتری مندر دی چرنامت دے وانگ
ٹھنڈی ٹھنڈی
سچی مِٹھی تے پیاری
سوں رہی ہے مہک ہوٹھاں تے کھلاری
اُف!
کنی ہو رہی ہے برف باری
ایس بستی دی ٹھری ہوئی بُکلے
نِگھ رہی نہ
کِتے وی کوئی انگاری
چوہیں پاسیں
زہرموہری برف دا
مون ساگر ہے پسر دا جا رہیا
میرا دل، میرا جسم، میرا ذہن
برف سنگ ہے برف ہوندا جا رہیا
دُور کالا
رُکھ لمّا چیڑھ دا
شیشیاں توں پار جو اُنگھلا رہیا
مینوں بستی دی
بلوری پاتلی وچ
سُول وت چبھیا ہے نظریں آرہیا

اُف!

ایہ مینوں کیہ ہوندا جا رہیا؟
میرے خاباں دی سردتعبیر وچ
میری ہمدردن دا کچی گری جھیا
سُت انیندا جسم بندا جا رہیا
ہم ماٹو وانگ چلیا آ رہیا
کون دروازے نوں ہے کھڑکا رہیا؟
شاید ہم ماٹو ہے تُریا آ رہیا
ہے دِلا! بے ہوشیا!
گُجھ ہوش کر
نہ تے کوئی آ تے نہ ہی جا رہیا
ایہ تاں تیرا وہم تینوں کھا رہیا
ایہ تاں ہے
اِک تیری ہمدردن دا گھر
سوچ کر، گُجھ سوچ کر، گُجھ سوچ کر
اوہ تاں پہلاں ہی
امانت ہے کسے دی
توں تاں ایویں پیہن رگلا پا رہیا
ریشمی جہے وگ رہے اوہدے سواس تے
نظر میلی کس لئی ہیں پا رہیا؟
اوہ تاں مندر دی ہے پچی پون ورگا
سواد تُلسی دا

جہدے چوں آ رہیا

ہے منا!
گُجھ شرم کر، گُجھ شرم کر
تُوں تاں اُکاہی
شرم ہے لاہ ماری
ہون دے جے سُن ہو جائے جسم تیرا
ہون دے جے سُن ہو جائے عمر ساری
توں تاں دھر توں غم دی اک سنگراند ہیں
کرنہ ایویں
مُورکھا توں نظر ماڑی
لبھ ہمدردی چوں نہ
کوجھی چنگاڑی
ویکھ تیرے توں وی ودھ کے سرد ہے
فِر وی ہے کنّی حسیں
بستی پہاڑی
یخ ٹھنڈی رات دے انتم سمے
میرے لاگے
میری ہمدردن دے وانگ
سوں رہی ہے چانی دی جُھنب ماری
پوہ مہینا، سردایہ
بستی پہاڑی

بہروپیے

شام
اج دی ایہ شام
میرے گھر وچ پئی گھمدی ہے
چُپ چُپ تے ویران
کسے پنچھی رکھدے اتے
اِل دے آلھنے وانگ
گُم سُم تے سنسان

شام
ایہ اج دی شام
ایسی بے حس شام نوں آخر
میں گھر کہ کے کیہ لیناسی
ایہ کم بخت سویرے آؤندی
جیکر اِس نے وی آؤنا سی
ایہدے نالوں تاں چنگا سی
قہوا خانے دی نُکل وچ
کافی دے دو گھٹ نِگل کے

سگرٹ دُھکھا کے بہ رہنا سی
مر مُڈھ مچھی جیہیاں کڑیاں
ویکھن خاطر سڑکاں اُتے
یاراں دے سنگ بھوں لینا سی
تھک ٹُٹ کے تے سوں رہنا سی
گھر رہ کے میں کیہ لینا سی؟

ساوی کنی چندری شے ہے
کسے پرانے عملی وا کن
دن بھر پی کے ڈوڈے سوہرا
گلیاں تے بازاراں دے وچ
اپنی جھوک چ ٹُر یا رہندا ئے
نہ کُجھ سندا ئے، نہ کُجھ کہندا ئے
نہ کِتے کھڑ دا ئے، نہ کِتے بہندا ئے
اس بدبُو دے جان چ حالے
یُگاں جیڈا اک پل رہندا ئے

کالیاں کالیاں جیبھاں جہیاں
میرے ہتھ گھڑی دیاں سوئیاں
میری ہِک وچ لمے لمے
کنڈیاں وا کن تڑیاں ہوئیاں

ہفیاں ہفیاں بجھ بجھ موئیاں
دن بھر سمے دے گھوہے اُتے
بیلاں واکن جوئیاں ہوئیاں
غم دے پانی سنگ سنجن لئی
میرے دل دیاں بنجر روئیاں
اج دیاں شاماں ایویں گمیاں

رب کرے بدبُو دی ڈھیری
چھیتی جاوے، چھیتی جاوے
یاں رب کر کے بہو روپنی
چوراں دے سنگ ادھل جاوے
یاں کوئی ایسا منتر چلے
ایہ کم بخت بھسم ہو جاوے
اک منحوس نے خورے کدتک
میرا ذہن ہے چٹڈے رہنا
میں تاں ہور کسے سنگ راتیں
نچن بال روم ہے جانا

بیہا خون

خون
بیہا خون
میں ہاں بیہا خون
نِکی عُمرے بھوگ لئی
اساں سے چُمناں دی جُون

پہلا چُمن بال وریسے
تُرساڈے در آیا
اوہ چُمن مٹی دی بازی
دو پل کھیڈ گوایا
دُوجا چُمن جو سانوں جُڑیا
اوہ ساڈے میچ نہ آیا
اس مگروں سے چُمن جُڑیا
پر ہوٹھیں نہ لایا
مُڑ نہ پاپ کمایا

پر ایہہ کیہا اج دا چمن
گل ساڈے لگ رویا؟
ہوٹھاں دی دہلیز سیونکی
تے چانن جس چویا
ایہ چمن ساڈا سجن دسدا
ایہ ساڈا محرم ہوگیا
ڈونگھی ڈھاب ہجر دی ساڈی
ڈُب آئی آ، ڈُب موئی آ
ساڈا تن من ہریا ہویا

پر ایہہ کیہا کودل پر چاوا
پر ایہہ کیہا سکون؟
میں ہاں بیہا خون
خون
بیہا خون
باشئے نوں اک تتلی کہنا
ایہ ہے نرا جنون
بال ور لیسے جھڑا مریا
اس چُمن دی اُون
مر مک کے وی کر نہ سکدا
پوری بیہا خون

بھاویں ایہ برہمنڈ وی پھولے

یاں اُرون ورُون

ایہ وی اِک جُون

میں حالے تازے دا تازا

سمجھے میرا خون

نِکی عُمرے مان لئی

جس سے چُمناں دی جون

خون!

بیہا خون!

میں ہاں بیہا خون!

مِیل پتھر

میں مِیل پتھر ہاں
میرے متھے تے ہین پکے
ایہ کالے برہوں دے چار اکھر
میرا جیون گُجھ اس طرحاں ہے
جس طرحاں کہ کسے گراں وچ
تھوہراں ملے اُجاڑ ڈیرے چ
رہندا ہووے ملنگ فقر
تے جُو ٹھے ٹکاں دی آس لے کے
دن ڈھلے جو گراں چ آوے
تے بن بلایاہی پرت جاوے
او۔ لکھ، کہ کے تے مار چکر
میں مِیل پتھر، ہاں مِیل پتھر

میں زندگانی دے کالے راہ وے
ایسے بے حس پڑاء تے کھڑیا
جتھے خاباں دے نیلے رُکھاں چوں

پون پیلی جہی وگ رہی اے
تے دور دل دی مایوس وادی چ
اگ سوّیاں دی مگھ رہی ہے
کدے کدے کوئی غماں دا پنچھی
پراں نوں اپنے ہے پھڑ پھڑاندا
تے عُمر میری دے پیلے عرشوں
کوئی ستارا ہے ٹُٹ جاندا
تے چاندی وِنا کوئی خاب میرا
سمے دا ہڑ یل ہے ٹگ جاندا
ویہندے ویہندے ہی نیلے خاباں
دا سارا جنگل ہے سُک جاندا
فیر دل دی مایوس وادی چ
تلخ گھڑیاں دے زرد پتّر
اُچی اُچی پکاردے نیں
میں میل پتھر ہاں میل پتھر
اوہ جُھوٹھ تھوڑا ہی ماردے نیں
اوہ ٹھیک ہی تاں پُکاردے نیں
میں میل پتھر، ہاں میل پتھر
میرے پَیراں دے نال کھہندی
اِک سڑک جاندی ہے اُس شہر نُوں
شہر جس دے حسین محلاں چ

عشق میرا گواچیا ہے
شہر جس نوں کہ عاشقاں نے
شہر پریاں دا آکھیا ہے
شہر جس دی کہ ہر اِک گلی
ہائے! گیت ورگی نُہار دے ہے
شہر جس دے حسین پٹاں چ
رات شبنم گزاردی ہے

تے ہور دوجی کوئی سڑک جاندی ہے
میرے پَیراں چوں اُس شہر نوں
شہر جس دی کہ پاک مٹی
داخون پی کے میں جنم لِتے
شہر جہدیاں کہ دُدھیاں چوں
معصومیت دا دُدھ پِیتا ئے
شہر جس دے بے رنگ چہرے نے
جُھرڑیاں دے نیں جھاڑ پھیلے
شہر جس دے کہ سینے اندر
نیں غربتاں دے پہاڑ پھیلے
شہر جس دے حسین نیناں دے
دووَیں دِیوے ہی ہس چکے نیں
شہر جس دے جنازیاں لئی
خریدے کفن وی وِک چکے نیں

تے ہور تیجی کوئی سڑک جاندی ہے
میرے پَیراں چوں اس شہرُوں
شہر جہدیاں ملایم سڑکاں تے
جا کے کوئی کدے نہیں مُڑدا
تے سمجھ لتا ہے جاندا

تے ہور چوتھی کوئی سڑک جاندی ہے
میرے پیراں چوں اس شہرنوں
شہر جس دے کہ کالے باگاں چ
صرف آساں دی ہی پون جاوے
کدے کدے ہاں اوس بُوہ چوں
کُجھ اس طرحاں دی آواز آوے
او میل پتھر! او میل پتھر
آباد کرنے نیں تُوں ہی رکڑ
تُوں ہی دھرتی دا کوجھ ورھنا ئیں
تُوں ہے کرنی فضا معطر
تُوں ہی سیجاں نوں ماننا ہے
سوں کے پہلاں توں ویکھ ستھر
پر میں چھیتی ہی سمجھ جانداں
ایہ میرے خاباں دا شور ہی ہے
جو لا رہیا ہے ذہن چ چکر

میں سمجھداہاں میں سمجھداہاں
میں میل پتھر، میں میل پتھر

میرے متھےتوں آؤن والے
ایہ لوک پڑھ کے کہیا کرن گے
ایہ اوہ وچاری بدبخت روح ہے
جہڑی کہ ہرناں دے سِنگاں اُتے
اداس لِحیاں نوں پھڑن خاطر
عُمر ساری چڑھی رہی ہے
ایہ اوہ ہے جس نُوں
کہ ہتھ دے پُھلاں دی
مہک پیاری بڑی رہی ہے
ایہ اوہ ہے کہ جس نوں نکی عُمرے
اُڈا کے لے گئے غماں دے جھکھڑ
وفا ہے سُو ہے دمیل اُتے
اوہ میل پتھر ہے، میل پتھر
ایہ ٹھیک ہی تے کہیا کرن گے
میں میل پتھر ہاں میل پتھر
میں لوچداہاں کہ اس چوراہے توں
مینوں کوئی اُکھاڑ دیوے
تے میرے متھے دے کالے اکھراں تے

کوٹ چُونے دا چاڑھ دیوے

یاں اگ فرقت دی دِنے دِیویں

وِچ چوراہے دے ساڑ دیوے

میں سوچداہاں جے پگھل جاون

ایہ بدنصیبی دے کالے لکر

میں سوچداہاں جے بدل جاون

میری قسمت دے سبھ پنچھتر

میں منکھتا دا نام سُکھاں گا

اپنے گیتاں دے سون چھتر

میں میل پتھر ہاں میل پتھر

میرے متھے تے ہین پکے

ایہ کالے برہوں دے چار اکھر

میں میل پتھر ہاں میل پتھر

برہا توں سُلطان

""برہا برہا آکھیے
برہا توں سُلطان
جِس تَن برہا نہ اُپجے
سوتن جان مسان،،

اسیں سبھ برہا گھرجمدے
اسیں برہا دی سنتان
برہا کھائیے برہا پائیے
برہا آئے ہنڈان

اسیں سبھ برہا دے مندریں
دھکھدے دھوف سمان
بن برہا عُمر سُگندھیاں
سبھے ہنسا جان

برہا سیتی اُپجیا

ایہ دھرتی تے اسمان
بر ہا سیتی سورج جمن
دیہوں پئے گیڑے کھان

میں وڈ بھاگی تیرا بر ہا
لڑ لگا میرے آن
بن بر ہا تھیندی ٹھیکری
کسے اُجڑے قبرستان

اج سبھے دھرتیاں میریاں
تے سبھے ہی اسمان
اج سبھے رنگ ہی مینڈڑے
میرے ویڑھے جُھومر پان

تو ہے رُنے من میریا
کیوں لوچیں وصل ہنڈان
جے دِشا دِشاواں آپسیں
مِلن کدے نہ جان

اساں جُون ہنڈانی مہک دی
سانوں برہا داوردان

ساڈے اس برہا دے نام توں
کوٹ جنم قربان
''برہا برہا آکھیے
برہا توں سلطان
جس تن برہا نہ اُپجے
سو تن جان مسان''

عرضوئی

تُوں جو سورج چوری کیتا
میرا سی
تُوں جس گھر وچ اَنھیرا کیتا
میرا سی

ایہ جو دُھپ تیرے گھر ہسے، میری ہے
اِس دے باجھوں میری عُمر اَنھیری ہے
اِس وچ میرے غم دی مہک بتھیری ہے
ایہ دُھپ کل سی میری، اج وی میری ہے

میں ہی کرن وِہونا اِس دا بابل ہاں
اس دے انگیں میری انگن سموئی ہے
اس وچ میرے سورج دی خشبوئی ہے
سِکھر دُپہرے جس دی چوری ہوئی ہے

پر اس چوری وچ تیرا کجھ وی دوش نہیں
سورج دی ہر یگ وچ چوری ہوئی ہے

روندی روندی سورج نوں ہر یگ اندر
کوئی نہ کوئی سداؤ پہریں موئی ہے
میں زرلوآ، رِشم وِچھونا، عرض کراں
میں اِک باپ ادھرمی تیرے دوار کھڑاں
آ! ہتھیں اِک سورج تیرے سیس دھراں
آ! اج اپنی دھپ لئی تیرے پَیر پھڑاں

میں کلکھائی دیہہ، تُوں مینوں بخش دویں
دُھپاں ساہویں مُڑ نہ میرا نام لویں
جد کوئی کرن کدے گُجھ پُچھے، چُپ رہویں
یاں مینوں، کالا سورج کہہ کے ٹال دویں

ایہ اِک دُھپ دے بابل دی عرضوئی ہے
میری دُھپ میرے لئی اج توں موئی ہے
سنے سوراجے اج توں تیری ہوئی ہے
دُھپ جہدے گھر بسے، بابل سوئی ہے

تُوں جو سورج چوری کیتا
تیرا ہے
میرے گھر تاں جنم دِوس تُوں
نھیرا ہے

اُدھارا گیت

سانوں پربھ جی
اک ادھ گیت ادھارا ہور دیو
ساڈی بُجھدی جاندی اگ
انگارا ہور دیو

میں نِکی عُمرے
سارا درد ہنڈا بیٹھا
ساڈی جوبن رت لئی
درد کوارا ہور دیو

گیت دیو میرے جوبن ورگا
ساؤلاٹُونے ہارا
دن چڑھدے دی لالی داجیوں
بھرسرور لشکارا
رُکھ وِہونے تھل وچ جیکن
پہلا سنجھ کرداتارا

سنجھ ہوئی ساڈے وی تھل تھیں

اک ادھ تارا ہوردیو

یاں سانوں وی لالی وا کن

بھر سرور وچ کھوردیو

پربھ جی دیہوں بن میت تاں بیتے

گیت بنا نہ بیتے

اوُدھ ہنڈانی ہرکوئی جانے

درد نصیبی ستے

ہرپتن دے پانی پربھ جی

کہڑے مرگاں پیتے

ساڈے وی پتناں دے پانی

ان پیتے ہی روڑھ دیو

یاں جوگیت لکھائے ساتھوں

اوہ وی پربھ جی موڑدیو

پربھ جی رُوپ نہ کدے سلاہیے

جھڑاا گ توں اُوَنا

اوس اکھ دی صفت نہ کریے

جس دا ہنجھ الُونا

درد وِچھونا گیت نہ کہئے

بول نہ مہک وِہونا

بول جے ساڈا مہک وِہونا

تاں ڈالی توں توڑ دیو
یاں سانوں ساڈے جوبن ورگا
گیت ادھارا ہور دیو

میں نِکی عُمرے
سارا درد ہنڈا بیٹھا
ساڈی جوبن رت لئی
درد کوارا ہور دیو

چیر ہرن

میں سارا دن کیہ کردا ہاں
اپنے پر چھاویں پھڑدا ہاں
اپنی دُھپ وچ ہی سڑدا ہاں

ہر دیہوں دے دریودھن اگے
بے چینی دی چوپڑ دھر کے
مایوسی نوں داء تے لا کے
شرماں دی دروپد ہردا ہاں
تے میں پانڈو ایس صدی دا
اپنا آپ دُشاسن بن کے
اپنا چیر ہرن کردا ہاں
ویکھ نگن اپنی کایا نوں
آپے توں نفرت کردا ہاں
ننگے ہونوں بہوں ڈردا ہاں
جُھوٹھ کپٹ دے کپٹ تائیں
لکھ اِس تے پردے کردا ہاں

دن بھر بھٹکن دے جنگل وچ
پیلے جسماں دے پھل سُنگھدا
شُہرت دے سرور تے گُھمدا
بے شرمی دے گُھٹ بھرداہاں
یاراں دے سُن بول کسیلے
پھٹکاراں سنگ ہوئے میلے
بُجھے دل، تے نت جَرداہاں
میں زندگی دے مہابھارت دا
آپ اکلا یدھ لڑداہاں
قسمت والے ویوہ چکر وچ
اپنے خاباں دا ابھیمنیو
جے دھرت سمیاں دے ہتھوں
ویکھ کے مریا نت سڑداہاں
تے پرتگیا نت کرداہاں
کل دا سورج ڈُبن تیکن
سارے کوروماردیاں گا
یاں مرجان دا پرن کرداہاں
پر نہ ماراں نہ مرداہاں
تے بس ایس خموشی وچ ہی
درداں دا رتھ ہکدے ہکدے
ذلت دے وچ پسدے پسدے

تارتے کالے تنبوواں اندر
ہار ہٹ کے آوڑ داہاں
نیندر دا اک سپ پالتو
اپنی چھبے آپ لڑا کے
بے ہوشی نوں جا پھڑ داہاں
میں سارا دن کیہ کر داہاں
آپنے پر چھاویں پھڑ داہاں
اپنا آپ دشا سن سن کے
اپنا چیر ہرن کر داہاں

لوہے دا شہر

لوہے دے اِس شہر وچ
پِتّل دے لوک رہندے
سِکے دے بول بولن
شیشے دا ویس پاؤندے

جِستی ایہدے گگن تے
پِتّل دا چڑھدا سورج
تانبے دے رُکھاں اُپر
سونے دے رِگر جھ بہندے

اِس شہر دے ایہہ لوکی
زندگی دی ہاڑی ساؤنی
دھوئیں دے وڈھ واہ کے
شرماں نیں بیج آؤندے

چاندی دی فصل نِسرے
لوہے دے ہڈ کھا کے

ایہ روز چگّن سِٹے
جِسماں دے کھیت جاندے

اِس شہر دا ایہ واسی
ہر ہاڈی جُون آ ؤندے
ہر ہاہنڈا کے سبھے
سکھنے ہی پرت جاندے

لوہے دے اِس شہر وچ
اج ڈھاریاں دے او لھے
سُورج کلی کرایا
لوکاں نے نواں کہندے

لوہے دے اس شہر وچ
لوہے دے لوک رہسن
لوہے دے گیت سُندے
لوہے دے گیت گاؤندے

لوہے دے اس شہر وچ
پِتل دے لوک رہندے
سِکے دے بول بولن
شیشے دا ویس پاؤندے

زخم (چینی آ کرمن سمے)

سُنیو وے قلماں والیو!
سُنیو وے قلماں والیو!
سُنیو وے ہنراں والیو!
ہے اکھ چُبھی امن دی
آیو وے پھوکاں ماریو
اک دوستی دے زخم تے
سانجھاں دا لوگڑ بنھ کے
سمیاں دی تھوہر پیڑ کے
دُدھاں دا چھٹا ماریو

ویڑھے اساڈی دھرت دے
تاریخ ٹوٹا کر گئی
سیہے دا تکلا گڈ کے
ساہاں دے پتر وڈھ کے
ہڈیاں دے چول ڈولھ کے
نفرت دی مولی بنھ کے

لہوواں دی گاگر دھر گئی
او ساتھیو! او بیلیو ا
تہذیب جیوندی مر گئی

اِخلاق دی اَڈی تے مُڑ
وحشت دا بشیرء لڑ گیا
اِتہاس تے اک باب نُوں
مُڑ کے زہر ہے چڑھ گیا
سدیو وے کوئی ماندری
سمیاں نوں دندل پے گئی
سدیو وے کوئی جوگیا
دھرتی نوں غش ہے پے گئی
سُکھو وے روٹ پیر دے
پپلاں نوں جھنداں کچیاں
آ وَو ے اس بارود دی
ورمی تے پایئے کسیاں
اودوستو! اومحرمو
کاہتوں ایہ اگاں مچیاں

ہاڑا اجے دیشاں والیو
ہاڑا اجے قوماں والیو

اوہ ایٹماں دیوتا جرو!

بارود دے ونجاریو
ہُن ہور نہ منکھ سر
لہوواں دا قرضا چاڑھیو
ہے اکھ چیجھی امن دی
آئیووے پھوکاں ماریو
ہاڑا اے قلماں والیو
ہاڑا اے قلماں والیو
ہاڑا اے ہُنراں والیو

قرض

اج دن چڑھیا تیرے رنگ ورگا
تیرے چُمن پچھلی سنگ ورگا
ہے، کرناں دے وچ نشہ جھیا
کسے چھنبے سپ دے ڈنگ ورگا
اج دن چڑھیا تیرے رنگ ورگا

میں چاہنداں اج دا گورا دن
تاریخ میرے ناں کر دیوے
ایہ دن تیرے اج رنگ ورگا
مینوں امر جہاں وچ کر دیوے
میری موت دا جرم قبول کردے
میرا قرض تلی تے دھر دیوے
اس دُھپ دے پیلے کاغذ تے
دو حرف رسیدی کر دیوے

میرا ہر دیہوں دے سر قرض ہے
میں ہر دیہوں توں گجھ گجھ لینا ہے

جے ضرباں دیواں وِہیاں نوں
تاں لیکھا ودھدا جانا ہے
میرے تن دی کلی کرن لئی
تیرا سورج گہنے پینا ہے
تے چُلھے اگ نہ بلنی ہے
تیرے گھڑے نہ پانی رہنا ہے
ایہ دن اج تیرے رنگ ورگا
مُڑ دن دیویں مر جانا ہے

میں چاہنداں اج دا گورا دن
ان آئی موت نہ مر جاوے
میں چاہنداں اس دے چانن توں
ہر رات کالہنی ڈر جاوے
میں چاہنداں کسے تجوری دا
سپ بن کے مینوں لڑ جاوے
جو قرض میرا ہے سمیاں سر
اوہ بے شک سارا مر جاوے
پر دن تیرے اج رنگ ورگا
تاریخ میرے ناں کر جاوے
اس دُھپ دے پیلے کاغذ تے
دو حرف رسیدی کر جاوے

غزل

کون میرے شہر آ کے مڑ گیا
چن دا سارا ہی چانن رڑھ گیا

پیڑ پا کے جھانجراں کِدھر ٹُری
کہڑے پتنیں غم دا میلا جڑ گیا

چھڈ کے عقلاں دا جھکا آلھنا
اُڑ گیا ہجراں دا پنچھی اُڑ گیا

ہے کوئی سوئی کھندوئی دوستو!
وقت دے پَیراں چ کنڈا پُڑ گیا

شُہرتاں دی دھڑ، تے صورت وی ہے
فِر وی خورے ہے کیہ میرا تھُڑ گیا

غزل

مینوں تیرا شباب لے بیٹھا
رنگ گورا گلاب لے بیٹھا

دل دا ڈر سی کِتے نہ لے بیٹھے
لے ہی بیٹھا جناب لے بیٹھا

ویلھ جد وی مِلی ہے فرضاں توں
تیرے مُکھ دی کتاب لے بیٹھا

کِنی بیتی تے کِنی باقی ہے
مینوں ایہو حساب لے بیٹھا

مینوں جد وی تُسیں ہو یاد آئے
دن دیہاڑے شراب لے بیٹھا

شِو نوں اِک غم تے ہی بھروسا سی
غم توں کورا جواب لے بیٹھا

گیت

ڈھولیا وے ڈھولیا!
او میرے بیلیا!
اک ڈگا ڈھول تے لاندا جا
میرا اُستڑ ادیش جگاندا جا

کیہ مہکاں نیں دیس میرے دیاں
پوناں دامُو نہہ دھو جا
کہ سورج نوں ساڈے در تے
کِرناں دی رت چو جا
کہ ساون نُوں نگری نگری
سُکھ دا مِینہ ورساندا جاتُوں گاندا جا
اک ڈگا ڈھول تے لاندا جا

ساری دنیا جاگی
میرے دیش نوں نیندر آئی
چھیڑی ساڈی ہاڑی ساوَنی

پچھڑی یار ریائی
لے سرگھی توں چانن دے بی
راہاں وچ بجاندا جاتوں گاندا جا
اک ڈگا ڈھول تے لاندا جا

جاگے مٹی جاگن فصلاں
جاگے ہل پنجابی
جاگن میرے لاکھے کالے
پالی نال ایالی
جاگن بچے بڈھے نڈھے
جاگے ہور جگاندا جاتوں گاندا جا
اک ڈگا ڈھول تے لاندا جا
میرا اُسترڑ ادیش جگاندا جا

سورج دا مرثیہ (پنڈت نہرو دے انتم وداو یلے)

اج امناں دا بابل مریا
ساری دھرت نڑوئے آئی
تے انبر نے ہوکا بھریا

اج پھیلی دل دی خشبوئی
ایکن رنگ سوگ دا چڑھیا
جیکن سنگھنے ون وچ کِدھرے
چندن دا اک بُوٹا سڑیا

تہذیباں نے پھوڑھی پائی
تواریخ دا متھا ٹھریا
مذہباں نوں اج آئی تریلی
قوماں گھٹ کلیجا پھڑیا

رام رحیم گئے پتھرائے
ہرمندر دا پانی ڈریا

فیر کسے مریم دا جایا
اج فرضاں دی سُولی چڑھیا

اج سورج دی ارتھی نکلی
اج دھرتی دا سورج مریا
گل لوکائی مونڈھا دِتا
تے نیناں وچ ہنجو بھریا

پَین منکھتا تائیں دندلاں
کالا دُکھ نہ جاوے جریا
رورو مارے ڈِھڈیں مُکیاں
دسے دشاواں سوگی ہوئیاں

اِکّو چُپ دانا گ ہے لڑیا
جوں دھرتی نے اج سورج دا
رورو اک مرثیہ پڑھیا

اج امناں دا بابل مریا
ساری دھرت نڑوئی آئی
تے انبر نے ہوکا بھریا

ڈر

جیٹھ ہاڑ دی
بلدی رُتے
پیلی پتل رنگی دُھپے
مڑھیاں والے
مندر اُتے
بیٹھی چپ ترنجن کتے
دُھپ چھاواں دا
مُڈھ التھے
گرجھاں دا پر چھاواں نسے
ننگی ڈین
پئی اک نچے
پُٹھے تھن موڈھے تے رکھے
چھج پون دا
کلر چھٹے
بودی والا واء ورولا
رکڑ دے وچ چکر کٹے

ہلن پئے
تھوہراں دے پتے
وچ کرِیراں سپنی وسے
مکڑیاں دے
جال پلچے
اک کِکڑی دے پھنیاں تائیں
بُھوت بھتانا
مارے دھکے
بُڈھے بوڑھ دیاں کھوڑاں وچ
چام چڑ کاں دِتے بچے
مڑھیاں والا بابا ہسے
پاٹے کن بھبھوتی متھے
تے میرے خاباں دے بچے
ڈرتھیں سہمے
جاون نسے
ننگے پَیر دُھوڑتھیں اٹے
دل دھڑکن
تے چہرے لتھے
پیلی پتّل رنگ دُھپ دا
دُور دُور تک
مینہ پیاوسے

مینوں وِداع کرو

میرے رام جیو

تُسیں کہڑی رُتے آئے

میرے رام جیو

جدوں باغیں پھُل کملائے

میرے رام جیو

کتھے سو جد انگ انگ ساڈے

رُت جُوبن دی مولی

کتھے سو جد تن من ساڈے

گئی کتھوری گھولی

کتھے سو جد ساہ وچ چنبا

چیتر بچن آئے

میرے رام جیو

تُسیں کہڑی رُتے آئے

میرے رام جیو

جدوں باغیں پھُل کملائے

میرے رام جیو

کتھے سئو میرے پر بھ جی
جدا یہ کنجک جند نمانی
نیم پیازی روپ سراں دا
پی کے آئی پانی
کتھے سئو جد دھرمی بابل
ساڈے کاج رچائے
میرے رام جیو
تُسیں کہڑی رتے آئے
میرے رام جیو
جدوں باغیں پُھل کملائے
میرے رام جیو

کتھے سئو جد نہوں ٹکدی دے
سئو ن مہینے بیتے
کتھے سئو جد مہکاں دے
اساں دیپ چومُکھیے سیکھے
کتھے سئو اوس رتے
تے تُسیں اودوں کیوں نہ آئے
میرے رام جیو
تُسیں کہڑی رُتے آئے
میرے رام جیو

جدوں باغیں پھُل کملائے

میرے رام جیو

کتھے سئو جد جند مزاجن

ناں لے لے کرلائی

عُمر چندوآ تان وچاری

غم دی پیڑ رکھائی

کتے سئو جدواک لیندیاں

ہونٹھ نہ اساں ہلائے

میرے رام جیو

تُسیں کہڑی رتے آئے

میرے رام جیو

جدباغیں پھل کملائے

میرے رام جیو

ہُن تاں پربھ جی نہ تن آپنا

تے نہ ہی من آپنا

بھے پھُل داپاپ وڈیرا

دیوتے اگے رکھنا

ہُن تاں پربھ جی بھوں پُن ہووے

جے جند خاک ہنڈائے

میرے رام جیو
تُسیں کہڑی رتے آئے

میرے رام جیو
جدوں باغیں پھُل کملائے

میرے رام جیو

مینوں وِداع کرو

مینوں وِداع کرو میرے رام
مینوں وِداع کرو
کوسا ہنجھ شگن پاؤ سانوں
بر ہاتلی دھرو
تے مینوں وداع کرو

وارو پیڑ میری دے سرتوں
نین سراں داپانی
اِس پانی نُوں جگ وچ ونڈو
ہر اک عاشق تانی
پر بھ جی جے کوئی بُوند بچے
اوہدا آپے گھٹ بھرو
تے مینوں وِداع کرو
کوسا ہنجھ شگن پاؤ سانوں
بر ہاتلی دھرو
تے مینوں وِداع کرو

پر بھ جی ایس وِداع دے ویلے
سچی گل الا یئے
دان کرا یئے جاں کرموتی
تاں کر بر ہا، پا یئے
پر بھ جی ہُن تاں بر ہوں وِہونی
مٹی مُکت کرو
تے مینوں وِداع کرو
کوسا ہنجھ شگن پاؤ سانوں
بر ہا تلی دھرو
تے مینوں وداع کرو

دُدھ دی رُتے امڑی موئی
بابل بال وریسے
جوبن رُتے سجن مریا
موئے گیت پلیٹھے
ہُن تاں پر بھ جی ہاڑا اے
ساڈی بانہہ نہ گھٹ پھڑو
مینوں وداع کرو
کوسا ہنجھ شگن پاؤ سانوں
بر ہا تلی دھرو
تے مینوں وِداع کرو

وِدھوارُت

مائے نی
دس میرئیے مائے
اِس وِدھوارُت دا
کیہ کرئیے
ہائے نی
اِس وِدھوارُت دا
کیہ کرئیے؟

اِس رُت نے سبھ رُکھ پتر ے
مہک وِھونے
اِس رُت تے ساڈے مُکھ دے سورج
سہکواُونے
مائے نی اس وِدھوا جوبن
ہوروی لُونے
ہائے نی
ایہ لُونا جوبن کیہ کرئیے؟
مائے نی

اس وِدھوا رُت دا کیہ کریئے؟
اِس رُتے
ساڈی پیڑ نے وال ودھائے
غم دا سوتی ددھاویس ہنڈائے
رکھے روزے گیت نہ ہوٹھیں لائے
ہائے نی
اِس رُتے کتھے ڈُب مریئے؟
مائے نی
اِس وِدھوا رُت دا
کیہ کریئے؟

مائے نی
ایہ رُت کِدھے لڑ لایئے
کس نوں ایہدے جُھوٹھے انگ چھوہایئے
کس دھرمی دے ویہڑے بُوٹا لایئے
ہائے نی
ایہنوں کیہڑے پھل سنگ ورہیئے
مائے نی
اِس وِدھوا رُت دا
کیہ کریئے
ہائے نی
اِس وِدھوا رُت دا
کیہ کریئے

دھرمی بابلا

جد پَین کپاہیں پُھل
وے دھرمی بابلا!
سانوں اوہ رُت لے دئیں مُل
وے دھرمی بابلا!
اِس رت میرا گیت گواچا
جہدے گل برہوں دی گانی
مُکھ تے کلِ غماں دے
نیناں اُجڑے کھوہ دا پانی
گیت کہ جس نوں ہونٹھ چُھہایاں
جائے کُٹھوری ہل
وے دھرمی بابلا
سانوں گیت اوہ لے دئیں بھل
وے دھرمی بابلا

اک دن میں تے گیت میرے
اس ٹُونے ہاری رتے

دِلاں دی دھرتی واہی گوڈی

بیجے سپنے سچے
لکھ نیناں دے پانی سنچے
پر نہ لگے پھُل

وے دھرمی بابلا
سانوں اک پھُل لے دئیں مُل
وے دھرمی بابلا

کِہڑے کم ایہہ ملکھ جگیر اں
جے دِھیاں کُملائیاں
کِہڑے کم تیرے مان سرور
ہسنیاں ترہائیاں
کِہڑے کم کھلاری تیری
چوگ موتیاں تُل
وے دھرمی بابلا!
جے رُت نہ لے دئیں مل
وے دھرمی بابلا
جد پَین کپاہیں پھُل
وے دھرمی بابلا

عُمراں دے سرور

عُمراں دے سرور
ساہواں داپانی
گیتاں وے چُنج بھرِیں
بھلکے نہ رہنے
پیڑاں دے چانن
ہاواں دے ہنس سرِیں
گیتاں وے چُنج بھریں

گیتاں وے،
عُمراں دے سرور چھلیے
پَل چھن بھر سُک جاندے
ساہواں دے پانی
پی لے وے اڑیا
ان چاہیاں پھٹ جاندے
بھلکے نہ ساتوں دئیں الانبھڑا

بھلکے نہ روس کریں
گیتاوے چُنج بھریں
ہاواں دے ہنس
سُنیندے وے لوبھی
دل مرداتاں گاندے
ایہ برہوں رُت بنجو چگدے
چگدے تے اُڈ جاندے
ایسے اُڈدے مار اُڈاری
مڑ نہ آوَن گھریں
گیتاوے چُنج بھریں

گیتاوے چُنج بھریں تاں تیری
سونے چُنج مڑھاواں
میں چندری تیری بَردی تھیواں
نال تھئے پرچھاواں
ہاڑا ای وے
نہ تُوں ترییہایا
میرے وانگ مریں
گیتاوے چُنج بھریں
عُمراں دے سرور
ساہواں داپانی

گیتاوے چُنج بھریں
بھلکے نہ رہنے
پیڑاں دے چانن
ہاواں وے ہنس سریں
گیتاوے چُنج بھریں

رات چانی میں ٹُراں

رات چانی میں ٹراں
میرا نال ٹُرے پرچھاواں
جندے میریئے!

گلیئے گلیئے چانن سُتے
میں کس گلیئے آواں
جندے میریئے!

ٹھیکر۔۔۔پہرا دین سگندھیاں
لوری دین ہواواں
جندے میریئے!

میں رِشتاں دا واقف نہیں
کہڑی رِشم جگاواں
جندے میریئے!

جوکوئی رِشم جگاواں اڑ یئے
ڈاڈھا پاپ کماواں
جندے میر یئے!

ڈردی ڈردی ٹُراں نمانی
پولے پَب ٹکاواں
جندے میر یئے! ساڈے پوتڑیاں وچ برہا
رکھیا ساڈیاں ماواں
جندے میر یئے

چانن ساڈے مُدھوں ویری
کیکن انگ چُھہاواں
جندے میر یئے؟

رُت چانی میں ٹُراں
میرا نال ٹُرے پر چھاواں
جندے میر یئے

گلیئے گلیئے چانن ستے
میں کس گلیئے آواں
جندے میر یئے

اساں تاں جوبن رُتے مرنا

اساں تاں جوبن رتے مرنا
مُڑ جانا اساں بھرے بھرائے
ہجر تیرے دی کر پر کرما
اساں تاں جوبن رُتے مرنا

جوبن رُتے جو وی مردا
پُھل بنے یاں تارا
جوبن رُتے عاشق مردے
یاں کوئی کرماں والا
یاں اوہ مرن
کہ جنہاں لکھائے
ہجر دُھروں وچ کرماں
ہجر تہاڈا اساں مبارک
نال بہشتیں کھڑنا
اساں تاں جوبن رتے مرنا

سجن جی!
بھلا کس لئی جینا
ساڈے جہیا نکرما
سوتک رُت توں
جوبن رُت توں
جوبن رُت تک
جہناں ہنڈائیاں شرماں
ہت لجیاں دیاں جمن پیڑاں
ان چاہیاں وی جرنا
ہت کسے دیہ وچ
پُھل بن کھڑنا
ہت تارا بن چڑھنا
اساں تاں جوبن رُتے مرنا

سجن جی!
پئے سبھ جگ تائیں
گربھ جُون وچ مرنا
جمنوں پہلاں اودھ ہنڈائیے
فیر ہنڈائیے شرماں
مر کے کریئے
اک دُوجے دی

مٹی دی پر کرما

پر جے مٹی دی مر جائے

تاں جیو کے کیہ کرنا؟

اساں تاں جوبن رُتے مرنا

مُڑ جانا اساں بھرے بھرائے

ہجر تیرے دی کر پر کرما

اساں تاں جوبن رُتے مرنا

چنبے داپُھل

اج اِک چنبے داپُھل مویا
اج اِک چنبے داپُھل مویا
گل پوناں دے پا کے باہیں
گوراچیتر چھم چھم رویا
اج اِک چنبے داپُھل مویا

چیتر دے بل نیلے نیلے
مکھڑا اوا نگ وساراں ہویا
نینیں لکھ ماتمی چھلے
گلھ وچ پے پے جاوے ٹویا
اج اِک چنبے داپُھل مویا
ادھیں راتیں رووے چیتر
پوناں دادل زخمی ہویا
ڈُونگھے وین بڑے دردیلے
سُن کے ساراعالم رویا
اج اِک چنبے داپُھل مویا

لکھ چیتر نوں دیواں متیں
رام وی مویا راون مویا
تاں کیہ ہویا جے اک تیرا
سمیاں ٹھہناں توں پُھل کھویا
اج اک چنبے دا پُھل مویا

پر چیتر تاں ڈاڈھا بھر میں
اِس پر رتی اثر نہ ہویا
پے پے جان نی دندلاں اوہنوں
امبر مُونہہ وچ چانن چویا
اج اک چنبے دا پھل مویا
گل پوناں دے پا کے باہیں
گورا چیتر چھم چھم رویا
اج اِک چنبے دا پُھل مویا

رِشم روپہلی

میں سجن رِشم روپہلی
پہلے تارے دی
میں تیل چوئی دہلیز
سجن تیرے دوارے دی

اسیں مبارک
تیری اگ وچ
پہلوں پہل نہاتے
تیری اگ دے ساڈی اگ وچ
اج تک بلن مواتے
اج وی ساڈی
اگ چوں آوے
مہک تیرے چنگیاڑے دی
میں سجن رِشم روپہلی
پہلے تارے دی

سجنا!
پُھل دی مہک مرے
پر اگ دی مہک نہ مر دی
جیوں جیوں رُکھ
عُمر دا سُکدا
دُون سوائی ودھدی
اگ دی مہک مرے
جے لجیا
مر جائے دردکوارے دی
میں سجن رِشم رو پہلی
پہلے تارے دی

اسیں تاں سجن
اگ تہاڈی
پر انگ کدے نہ گھولی
اگ پرائی
سنگ ساڈی لجیا
بول کدے نہ بولی
بھاویں اگ امانت ساڈی
اج کسے ہور انگارے دی
میں سجن رِشم رو پہلی

پہلے تاری دی
میں تیل چوئی دہلیز
سجن تیرے دوارے دی

چنبے دی خُشبو

سجن جی
میں چنبے دی خشبو
اِک دو چمن ہور رہنڈا
اساں اُڈ پُڈ جانا ہو
سجن جی
میں چنبے دی خُشبو

دِھی بیگانی میں پردیسن
ٹُر تینڈے در آئی
سہ کوہ میرے پیر یں پَینڈا
بُھکھی تے تر ہائی
ٹُر دے ٹُر دے سجن جی
سانوں گیا کویلا ہو
سجن جی
میں چنبے دی خُشبو

سجن جی
اساں مٹیا کہ
ہر ساہ ہوندا ہے کوسا
پر ہر ساہ نہ چمن بندا
نہ ہر چمن ہوکا
نہ ہر تُوت دا پتر بندا
ریشم دی تند ہو
سجن جی
میں چنبے دی خُشبو

سجن جی
اسیں چمن دے گل
کت بدھ باہیں پا یئے
جے پا یئے تاں فجروں پہلاں
دوویں ہی مر جا یئے
سمجھ نہ آوے
چمن مہنگا
جاں جند مہنگی ہو
سجن جی
میں چنبے دی خشبو
اِک دو چمن ہور ہنڈا
اساں اُڈ پڈ جانا ہو

جِند ودے باگیں

جِند ودے باگیں
درداں دالوٹڑا
گیتاں دامرگ چڑے
ہجراں دی واؤ
وگے ادھ رَتّی
کوئی کوئی پَت رکرے

کوئی کوئی پَت
رکرے مائے میریئے
باگیں تاں شور پوے
اُڈے یاں کوئی کوئی
ساہواں داپنچھی
گیتاں دامرگ ڈرے

ساہوں دے پنچھی
تاں اُدن ہارے

دامیں نہ جان پھڑے
رات براتے
دیش دشانتر
اُڈدے جان چلے

ڈریں نہ مرگا
درداں دے پتّر
روز نہ رہن ہرے
وِرلے تاں اُگدے
درداں دے بُوٹڑے
سنگھنے مہک بھرے

اِک تاں تینڈڑے
کول کٹھوری
دُوجے تاں درد بڑے
تیجا تاں تینڈڑا
روپ سُہندڑا
گلاں تاں مُلکھ کرے

مارِیں وے چھالاں
بھریں وے چنگیاں

تینڈڑے کرم کھرے
تینڈڑے گل
غم ہار حمیلاں
جھولی چ ہورورھے

جِند ووے باگیں
درداں دالُوٹڑا
گیتاں دامرگ چڑے
ہجراں دی واوٗ
وگے ادھ رہنی
کوئی کوئی پَت رکرے

مٹی

سجن جی
اساں کس خاطر ہُن جینا
ساڈے مُکھ دا مَیلا چانن
کس چُمنا کس پینا؟
سجن جی
اساں کس خاطر ہُن جینا

مٹی دُھرتوں گر بھ وتی
ایہنوں نت سُوتک دِیاں پیڑاں
پت پر بھ جی جسماں دی مٹی
موے سنگ تقدیراں
اس مٹی دا
چُمن باجھوں
لُوں لُوں جاپے بینا
سجن جی
اساں کس خاطر ہُن جینا

اس مٹی
کسے چُمن دا پھُل
کدے نہ ڈِھا کھڑیا
اس مٹی دے ہوکے تائیں
کجن مول نہ جُڑیا
اس مٹی
سے واری چاہیا
مٹی دے وچ تھینا
سجن جی
اساں کس خاطر ہُن جینا

سجن جی
اس مٹی دی
ساڈی مٹی نال بھیالی
جے انگ لائیے
گوری تھیوے
نہ لائیے تاں کالی
ایہ مٹی تاں کنجک جائی
کنجک ایس مرِینا
سجن جی
اساں کس خاطر ہُن جینا

سجن جی
ایہ مٹی ہوئی
ہُن آتھن دی ساتھن
اس مٹی وچ
نِس دن ساڈے
کوسے رنگ گواچن
اس مٹی دے پاٹے دل نوں
کدے کسے نہ سِینا
سجن جی
اساں کس خاطر ہُن جینا
ساڈے مُکھ دا میلا چانن
کس چُمنا کس پینا
سجن جی
اساں کس خاطر ہُن جینا

ایہہ کیہے دن آئے

ایہہ کیہے دن
آئے نی جندے
ایہہ کیہے دن آئے
گل مہکاں دی پا کے گانی
چیتر ٹُر یا جائے نی جندے
ایہہ کیہے دن آئے؟

انبر دی اک ٹھنڈی چاٹی
صندلی پئون مدھانی
ادھی راتیں رِڑکن بیٹھی
چانن دھرت سوانی
چن دا پیڑا
گُھر گُھر جائے
سیک نہ وَتر آئے نی جندے
ایہہ کیہے دن آئے نی جندے؟
ایہہ کیہے دن آئے

مہکاں دا اک مان سرور
کوسے جس دے پانی
رُت مٹیار
پئی وچ نہاوے
دُھپ دا پردا تانی
ساہوں پتلا
انگ انگ نظریں آئے نی جندے
ایہہ کہے دن آئے نی جندے؟

سینے جیکن پھُلاں لدی
مولسری دی ٹاہنی
جس رُتے ساڈا عشق گواچا
اوہ رُت چیتر مانی
تاہیوں رُت چوں
گیتاں ورگی
اج خوشبوئی آئے نی جندے
ایہہ کہے دن آئے؟

رُتاں نُوں مہکاں دا اولھا
پر سانوں اج کہڑا
رُتاں دے گھر چانن جائے

پر میرے گھر انھیر ا
گُلر دے پُھل کِر کِر جاون
چنبا کھِڑ کھِڑ جائے نی جندے
ایہہ کیہے دن آئے؟
گل مہکاں دی پا کے گانی
چیتر ٹُر یا جائے نی جندے
ایہہ کیہے دن آئے؟

میری عُمر ابیتی جائے

سیئو نی
میرے گل لگ روو و
نی میری عُمر ابیتی جائے
عُمر اں دا رنگ کچا پیلا
نِس دن پھٹدا جائے
سیئو نی
میرے گل لگ روو و
میری عُمر ابیتی جائے

اک رُتے ساڈا اِکو سجن
اک رُت خلقت موہی
اک رُتے ساڈی سجن ہوئی
گیتاں دی خشبوئی
ایہ رت ،کہی نکرمن
جس سانوں کوئی نہ انگ چُھہائے
سیئو نی

میرے گل لگ رووو
نی میری عُمر ابیتی جائے

ایہ رت کہی کہ جد میرا جوبن
نہ بھریا نہ اُونا
اَٹھے پہرے دِلے دلگیری
میں بھلکے نہیں جیونا
اگ لگی
اک روپ دے بیلے
دُوجے سورج سر تے آئے
سیئو نی
میری ایہ رُت ایویں
پئی ورتھا ہی جائے

رُوپ جے ورتھا جائے سیئو
من میلا کملائے
گیت جے ورتھا جائے
تاں وی
ایہ جگ بھنڈن آئے
میں وڈ بھاگی جے میری عُمرا
گیتاں نوں لگ جائے

کیہ بھروسا بھلکے میرا
گیت کوئی مر جائے
اس رت سوئیو بجن تھیوے
جو سانوں انگ چُھہائے
سیئو نی میرے گل لگ رووو
نی میری عُمر ابیتی جائے
عُمر اں دا رنگ کچا پیلا
نِس دن پِھٹدا جائے

جِند مجاجن

جِند مجاجن
چین نہ دیندی
جے میں مرداں
ہاڑے کڈھدی
جے جیونداں
مینوں جین نہ دیندی
جند مجاجن
چین نہ دیندی

جے میں کہنداں
آٹُر چلیے
کِدھرے دیس پرائے
تاں آکھے:
جے پَیر پٹیواں
جانن مِدھیا جاوے
جے راہاں چوں جانن چگداں

اک وی کرن
چین نہ دیندی

جندے تیری خیر بلائیں
ہو آسے یاں پاسے
ہور نہ ساتھوں کٹن ہوندے
برہوں دے جگرا تے
ہُن ساہواں دی باؤلی وچوں
قسمت گھٹ بھرین نہ دیندی
جند مجاجن
چین نہ دیندی
جے میں مرداں
ہاڑے کڈھدی
جے تھیواں
مینوں تھین نہ دیندی
چگن نہ دیندی
جند مجاجن
چین نہ دیندی

جے زندگی دا پانی منگداں
تاں بھن سُٹدی کاسے

آ کھے بھاویں سرور چھلکن
عاشق مرنا پیا سے
جے میں گھول ہلاہل پیندا اں
اوہ وی مینوں
پین نہ دیندی
جند مجاجن
جین نہ دیندی

جے آ کھاں دل پاٹ گیا
ایہنوں لاوصلاں دے توپے
تاں آ کھے کوئی سوئی گھندوئی
پُڑ جاؤ میرے پوٹے
نہ پورا دل پاٹن دیندی
نہ پورا ایہنوں
سین ہی دیندی
جند مجاجن

ایہ میرا گیت

ایہ میرا گیت
کسے نہ گانا
ایہ میرا گیت
میں آپے گا کے
بھلکے ہی مر جانا
ایہ میرا گیت
کسے نہ گانا

ایہ میرا گیت دھرت توں مَیلا
سورج جیڈ پرانا
کوٹ جنم توں پیارا سانوں
اس دا بول ہنڈانا
ہور کسے دی جانہ کائی
اس نوں ہوٹھیں لانا
ایہ تاں میرے نال جمیا
نال بہشتیں جانا

ایہ میرا گیت
میں آپے گا کے
بھلکے ہی مر جانا

اِس گیت دا عجب جہیا سر
ڈاڈھا دردروانا
کتک ماہ وچ دور پہاڑیں
کُونجاں دا گر لانا
نُور پاک دے ویلے رَکھ وچ
چڑیاں دا اوچلانا
کالی راتے سرکڑیاں توں
پوناں دا لنگھ جانا
ایہ میرا گیت
میں آپے گا کے
بھلکے ہی مر جانا

میں تے میرے گیت نے دوہاں
جد بھلکے مر جانا
برہوں دے گھر جایاں سانوں
قبریں لبھن آونا
سبھناں سائیاں اک آوازے

مُکھوں بول الانا
کسے کسے دے لیکھیں ہوندا
ایڈا درد کمانا
ایہ میرا گیت
کسے نہ گانا
ایہ میرا گیت
میں آپے گا کے
بھلکے ہی مر جانا
ایہ میرا گیت
کسے نہ گانا

بابل جی

بابل جی!
اساں مروآ گوڈن جانا
نیناں دے کھوہ گیڑ دوما لھے
مروئے پانی لانا
بابل جی!
اساں مروآ گوڈن جانا

مروآ اُگدا بابل جی!
جتھے دیش ماہی داوسے
مروئے دے پھُل میرے رنگ دے
ماہی رنگے پتے
مروئے دی چھاں بابل جی!
جیوں چُمن ہوٹھیں لانا
بابل جی
اساں مروآ گوڈن جانا
مروآ کھڑدا بابل جی!
جد چیتر ماہ آوے

جدھر بُوٹا مہک ہنڈاوے
پر ہرمل سُک جاوے
بابل جی!
جو لیکھیں لِکھیا
اوہ کس آن مٹانا
بابل جی!
اساں مروآ گوڈن جانا

بابل جی!
کس کارن چنتا
کس کارن دلگیری
نہ ساڈے تن کوئی روگ اولڑا
نہ ساڈی عُمر اخیری
بابل جی!
اساں مکھ دا سورج
ڈُبدے تک مڑ آوَنا
بابل جی
اساں مروآ گوڈن جانا
نیناں دے کھوہ گیڑ دو ماہلے
مروئے پانی لانا
بابل جی
اساں مروآ گوڈن جانا

سانوں ٹورانبڑیئے ٹور

سانوں ٹورانبڑیئے ٹور
انبڑیئے ٹورنی
پرانہہ ایہ پُھوک
چرخڑے تائیں
ساتھوں کت نہ ہووے ہورنی
انبڑیئے ٹورنی

انبڑیئے ساڈے باہیں کھلیا
گورے ہتھیں رٹنا
اس رتے سانوں بھلا نہ سوہوے
پا تندا دو تھکنا
جِس لئی کتنا
اوہ نہ اپنا
تاں اساں کس لئی
کتنا ہورنی!
انبڑیئے ٹورنی!
انبڑیئے لے کچیاں تنداں

ساہ دیاں مالھ وٹیواں
رُوپ سراں دے پانی بھیواں
سو سو شگن منیواں
رُت بنھاں گیتاں دیاں کوڑاں
شیشے بنجھ مڑھیواں
جیوں جیوں مُکھ وکھیواں شیشے
پاوے بر ہا شورنی!
انبڑیئے ٹورنی!

انبڑیئے اس چرخے ساتھوں
سپنے کت نہ ہوئے
اس چرخے تھیں
سے گھن لگے
چر مکھ کھدے ہوئے
ٹُٹ گیا تکلا
بھر گیا بیڑا
برڑاندی گھنگھورنی
انبڑیئے ٹورنی
پر انہہ ایہ پھوک چرخڑے تائیں
ساتھوں کت نہ ہووے ہورنی
انبڑیئے ٹورنی

انبڑ یئے سگندھڑ یئے

انبڑ یئے سگندھڑ یئے
سانوں بول نہ مندڑے
اساں تاں آئے ٹُون مہک دی
اج دااج تیرے کول
انبڑ یئے سگندھڑ یئے
سانوں بول نہ مندڑے بول

انبڑ یئے ون گیندا مولے
رُت نہ دیکھے کو
اک سوہنی کلی انار دی
پر ملے نہ خشبو
پر مروآ، چنبا، کیوڑا
میرے سارے چاکر ہو
میں مائے بھری سگندھیاں
میرے پتّی پتّی پھول
انبڑ یئے سگندھڑ یئے

سانوں بول نہ مندڑے بول
انبڑیئے مہکاں نوں مندا
پاپی لوک بلین
کوٹ جنم جے ہجر ہنڈائے
ملے مہک دی جُون
عشق جھڑے ان پکے مردے
پُھلاں دے وچ تھین
تائیوں ہر اک پھل دی ہوندی
مہک بڑی غمگین

ہجر اساڈے تن من رمیا
بھاویں لُوں لُوں پھول
انبڑیئے سگندھڑیئے
سانوں بول نہ مندڑے بول

مُڑ مائے تیرے دیش نہ آونا
اساں مہک دیاں جائیاں
اساں تے ایویں دو گھٹ تیری
ممتا پیون آئیاں
آئیاں ساں تریہائیاں
تے اسیں مُڑ چلیاں تریہائیاں

مڑ چلیاں اسیں تیرے درتوں
مہک ہجر دی ڈولھ
انبڑ یئے سگندھڑ یئے
سانوں بول نہ مندڑے بول
اسیں تاں آئے
جُون مہک دی
اج دی اج تیرے کول
بول نہ مندڑے بول

میں کل نہیں رہنا

نی جندے
میں کل نہیں رہنا
اج راتیں اساں گھٹ باہواں وچ
گیتاں دا اک چُمن لینا
نی جندے میں کل نہیں رہنا

نہ کل کھڑنا چانن دا پھُل
نہ کل کھڑنا چنبا
نہ کل باگیں مہکاں پھرنا
کر کے نی سرننگا
نہ اج واکن
لِف لِف ٹاہناں
دھرتی پیریں پینا
نی جندے
میں کل نیں رہنا

گونجاں اُڈپُڈ جانا

کِدھرے دُور دسوریں

کل تک پیڑ میری نوں سمیاں

ورلے جانا زوریں

نہ رُتاں گل

کل نوں رہنا

پُھلاں دا کوئی گہنا

نی جندے

میں کل نہیں رہنا

نہ راہواں دیاں پیڑاں کل نوں

دن چڑھدے تک جینا

نہ میرے گیتاں ہر ہے جوگا

سچا جھگا سینا

مُر نہ تواریخ دی چھاویں

انج ہنجو کوئی بہنا

نی جندے

میں کل نہیں رہنا

نہ اج دا کن مُڑ کے رل مل

تُوں بہنا میں بہنا

نہ کل ایداں سورج چڑھنا

نہ کل ایداں لہنا

سے دا پنچھی دانا دانا
ساہواں دا چگ لینا
نی جندے
میں کل نیں رہنا
اج راتیں اساں گھٹ باہواں وچ
گیتاں دا اک چُمن لینا

میرے رنگ دا پانی

ساون مہینے کوھیں وگدا
میرے رنگ دا پانی
نی مائے مرییئے
نِکے نِکے گھنگرو بنھ پیراں تھیں
نِکے نِکے وٹیاں تھانی
نی مائے میرییئے

نیم وینگنی نیلے پربت
جیوں گگناں دے ہانی
نی مائے میرییئے
لال کلیجی رنگا سورج
پھُل انبر دی ٹاہنی
نی مائے میرییئے
نیم گلابی اُڈن بدل
جیوں کنّولاں دی ڈھانی
نی مائے میرییئے

پوناں دے ساہ چُھناں ور گے

پیوے جند نمانی

نی مائے میریئے

جیوں جیوں پیوے تیوں تیوں رووے

لبھے موئے ہانی

نی مائے میریئے

اَتھری پیڑ کلیجے چِگدی

غم دی چوگ پرانی

نی مائے میریئے

سد طبیب جس دے باجھوں

ایہ جند درد رنجھانی

نی مائے میریئے

اوہدے ساتھ بناں ایہ ساتھوں

جاوے رُت نہ مانی

نی مائے میریئے

جے میں مانا چھڑب کریوے

میری پیڑ نیانی

نی مائے میریئے

ساوَن مہینے کوکھیں وگدا

میرے رنگا پانی

نی مائے میریئے

گلوڑِیاں

سجن سانوں
تینڈ یاں گلوڑِیاں دا چاء
تینڈ یاں گلوڑیاں
گڑے دیاں روڑِیاں
جیوں چیتر دی واء
سجن سانوں
تینڈ یاں گلوڑیاں دا چاء

تینڈ یاں گلوڑیاں
جیوں لمِیاں گلیاں
سوسووچ
پگڈنڈیاں رلیاں
تے سادی ویدن بُھل بُھل جا
سجن سانوں
تینڈ یاں گلوڑیاں دا چاء

تینڈ یاں گلوڑیاں
وے سونفی سونفی
وچ وچ کرسی
دُھپ ترونکی
سجن سانوں
تینڈ یاں گلوڑِیاں داچاء

تینڈ یاں گلوڑِیاں
جیوں رکن رمن کنیاں
جیوں پھگن گھر
مہکاں جنیاں
جیوں مدھراں دادریا
سجن سانوں
تینڈ یاں گلوڑِیاں داچاء

تینڈ یاں گلوڑِیاں
دے بن ساڈا جینا
چھڈ گلزار
تھلاں وچ تھینا
گھرسدنی آپ قضا
سجن سانوں
تینڈ یاں گلوڑِیاں داچاء

تینڈ یاں گلوڑیاں
دا کیہ دیئے
آپنے مُکھ توں
کیہ اسیں کہیئے ؟
توہیوں دس دے لو بھیا بھاء

سجن سانوں
تینڈ یاں گلوڑیاں دا چاء
تینڈ یاں گلوڑیاں
گُڑ دے دیاں روڑِیاں
جیوں چیتر دی واء
سجن سانوں
تینڈ یاں گلوڑِیاں دا چاء

ندِ یاں واہ وچھونیاں

ندیاں واہ وچھونیاں
سنجوگیں میلا رام
اسیں کوٹ جنم دے وِچھڑے
ہُن ملن دوہیلا رام

یاد ہے پربھ جی
ہُن تک سانوں
اِس ہنجھ دی خشبوئی
جو ساڈے ہوٹھاں دے درلنگھی
عُمر سہاگن ہوئی

یاد ہے ہجڑ اساڈے دا
سانوں امرت ویلا رام
ندِ یاں واہ وچھونیاں
سنجوگیں میلا رام

یاد ہے پربھ جی

کِیکن ساڈے

رُوپ دی اودھو ہائی
سرو ور نہاتی کرن کواری
بابل گھر کملائی
یاد ہے کِیکن ہس گیا
رنگ نواں نویلا رام

ندِیاں واہ وچھونیاں
سنجو گیں میلا رام

بول وے مُکھوں بول

کوئی بول وے مُکھوں بول
سجناں سانولیا
ساڈے ساہ وچ چیتر گھول
سجناں سانولیا

جے ساڈے ساہیں چیتر گھولیں
میں ہرنی بن جاواں
رُوپ تیرے دے سنگھنے باگیں
چگّن سوگندھیاں آواں
توں مینوں ماریں بان برہوں دے
میں تتڑی غش کھاواں
لکھ پیاویں میں نہ پیواں
بول سوگندھیاں سوہل
سجناں سانولیا
ساڈے ساہ وچ چیتر گھول
سجناں سانولیا

جے ساڈے ساہیں چیتر گھولیں

میں چانن بن جاواں

ادھی راتیں ون چنن دے

تینڈی خاطر گاواں

مہک کواری پیروں بھاری

تینڈی سیج وچھاواں

ستے پے دا چمن لے کے

جاواں پرت اڈول

سجناں سانولیا

ساڈے ساہ وچ چیتر گھول

سجنا سانولیا

جے ساڈے ساہیں چیتر گھولیں

میں بدلی بدن جاواں

جیہڑے راہیں ساہ تیرا لنگھے

اس راہ تے ورھ جاواں

ویدن دے گھوہ عُمروں گہرے

گل گل بھر دی جاواں

جیہڑے کھوہیں لج نہ ہوندی

نہ ہوندے سوڑ ول

سجناں سانولیا

ساڈے ساہ وچ چیتر گھول

سجنا سانولیا

جے ساڈے ساہیں چیتر گھولیں

میں تتلی بن جاواں

بور بر ہوں دا عقلوں مہنگا

دردرونڈن جاواں

دُکھ بر ہوں دانیہوں نکا

ارباں کوہ پر چھاواں

ایہ دُکھ جیہا اولّڑا اگدا

عین کلیجے کول

سجناں سانولیا

ساڈے ساہ وچ چیتر گھول

سجنا سانولیا

کوئی بول وے مُکھوں بول

سجناں سانولیا

مِٹڑی دے باوے

سجن جی
اسیں مِٹڑی دے باوے
بہت سانوں بر ہا
سِر تے چا کے
تقدیراں دے میلے اندر
نس دن وِیکھن جاوے
سجن جی
اسیں مِٹڑی دے باوے

عُمر دے پٹنیں
چھنجاں جُڑیاں
پیڑاں پین پنجیاں تُریاں
کوئی کوئی ساڈا اسپین انجانا
پا عقل دے سچے لٹیرے
بُڈھے دل دی انگلی لگ کے
میلا ویکھن آوے

اس میلے وچ
انہد بھیڑاں
ہر سُو اُڈن دُکھ دیاں دُھوڑاں
پَیر پَیر تے ڈھول ڈھمکا
فرن پھِھریاں غم دیاں روحاں
آ لا بھولا سپین انجانا
بہہ فکراں دے لال پنگھوڑے
پِٹھے جھوٹے کھاوے
ایسے آون گیڑ سمے دے
سرنوں بھوں چڑھ جاوے
تقدیراں دے میلے اندر
ایہ سُپنا گُم جاوے

اُچی اُچی روئے سپنا
ہر چہرے دے نقش پچھانے
پر اس سُپنے دا کوئی نہ والی
ایس سپنے نوں کوئی نہ جانے
دل دی گُٹھے پھڑی لگا کے
برہا بیٹھا ویکھی جاوے
چُک گدھاڑے سپنے تائیں
کُل میلے دی سیر کراوے
پر سپنا تے روئی جاوے

پر سپناں تاں روئی جاوے
لکھ سپنے تھیں اوہ پرچاوے
لکھ دِیوے مِٹڑی دے باوے
پر سپنے تھیں کجھ نہ بھاوے
ہر باوے نوں غُصے دے وچ
بھول اُتے مارو گاوے
انھی خلقت دے پَیراں تھیں

لُوناں

لُوناں

ہائی نی دھرت سُہاوییے، توں لئے کیہ لیکھ لکھا
تیرا ہر دن ہی مر جاوندا لے، کرناں دا پچھاہ

پہلا انک

دھونتی تے اوہدے پہاڑاں دے ناں

انتکا

پہلا انک

نٹی:

اندر دے اکھاڑے دی اک گندھرو نائکا جھڑی، سُوتر دھار دی پریمکا سمجھی جاندی ہے۔ تے کئی ایہنوں سُوتر دھار دی پتنی وی کہندے ہن پر ایس گل وچ مت بھید ہے۔

سُوتر دھار:

اندر دے اکھاڑے دا اک گندھرو نائک ہے جہڑا ہر ناٹک شروع ہون توں پہلاں آپنی پریمکا نٹی نال رنگ وچ تیپر ویش کردا ہے تے ناٹک دا آرنبھ کردا ہے۔

ایراوتی:

راوی دا پراتن ناں

پانگی:

اِک رشی داناں جِس دے مُکھ چوں راوی دریا نِکلیا دسیا گیا ہے۔ ایہدے ناں

تے پانگی گھاٹی وی ہے جو چنبے شہر دی عین پٹھ تے کھڑی ہے۔

چندر جھاگ:

چھاں دا اک پرانا ناں۔

چنبیالی:

چنبے دی اک رانی جس نے آپنی بلی دے کے راوی نوں چنبے دیش وچ لیاندا۔
چنبیالی توں پہلاں کہندے نیں چنبے دیش وچ پانی نہیں سی لبھدا۔

کلک:

سپاں دے اٹھاں راجیاں وچوں اک داناں۔اس دا رنگ بھورا تے ادھے چن دا
چنھ ہوندا ہے۔

سرسا:

سرسایاں سورسا راکھشی ناگاں دی ماں سی۔ جدوں ہنو مان سمندر لنگھ کے راون
دے مقابلے گیا تاں اس نے اس نوں نگل جانا چاہیا سی۔

ارنینی:

رگ ویدانو سارا یہ جنگلاں دی دیوی ہے۔

سرجھی:

ساگر منتھن سمے نکلی اک گاؤ داناں۔ پرایہنوں کئی واری سورج دا رتھ وان وی کہیا

جاندا ہے۔سورج دے رتھ وان نوں ارون یاں ووسوت دی کہندے ہن۔

سرسوتی:

ہُنر دی دیوی داناں۔

سرمنڈل:

اِک ساز داناں۔

بچھوآ:

جھانجر۔

پاروتی:

شو جی دی پتنی۔

ویتھرنی:

نرک وی لہو پاک دی وگدی اِک ندی۔

ورمن:

چنبے دا راجا۔

گنت:

ورمن دی پتنی۔

سلوان:

پُورن داباپ تے سیالکوٹ داراجا۔
چانَنی رات دو اتّم پہر، نٹی تے سوتر دھار چنبے شہر دے اک سنگھنے ون وچ بیٹھے
پریم کرر ہے ہن۔

نٹی:

ایہ کون سو دیس سہاوڑا
تے کون سوا ایہ دریا
جو رات نمیگھی چن دی
وچ دوروں ڈھلک رہیا
کئی ونگ ولیویں ماردا
کوئی اگ داسپ جہیا
جو کڈھ ڈُسانگھی جیبھ نوں
وادی وچ شُوک رہیا

سُوتر دھار

ایہ دیس سو چنبا سوہنیے
ایہ راوی سو دریا
جو ایروتی کہاوندی
وچ دیولوک دے جا

ایہ دِھی ہے پانگی رشی دی
ایہ چندر بھاگ بھرا
چنبیاں رانی دی بلی
ایہنوں مہنگے مُل لیا
تے تاں ہی دِھی توں بدل کے
ایہدا اپتر نام پیا
چنبیالی خاطر جانودا
ایہنوں چنبا دیس کہیا

نٹی

ہے عطراں بھجی وگ رہی
ٹھنڈی تے سیت ہوا
ایتھے رات رانی دا جاپدا
جیوں ساہ ہے ڈُلھ گیا

سُوتر دھار

ہاں نی چندے میریئے
تُوں بلکل ٹھیک کہیا
ہے کنگ، کتھوری، اگردا
جیوں وگے پیا دریا
اک مان سر وور عطردا

وچ چن دا ہنس جہیا
ہے چُپ چپاتیر دا
تے تارے چگّے پیا

نٹی

پر مینوں اِیکن جاپدا ے
جیوں چانن دے دریا
ایہ مہک جویں اِک گڑی چڑی
جہدا اسجن دور گیا
اگن ورسے وٹنا مَل مَل
رہی جونگن نہا
پانی پایا اگ بجھاوے
اگ نہ بجھن آ

سُوتر دھار

واہ!
ایہ تُوں خُوب کہیا
سچ مُچ تن دی اگ نوں
نہ پانی سکے بُجھا
ہے سنبھو تن دی اگ تھیں
کھول سمندر جا

نٹی

چھیڑ سُہنگی پون دی
رہی رت ہر ہڑے گا
جیوں کامی سجن کسے دا
جد جائے وِچھوڑا اپا
اِک ڈُونگھی ساوَلی شام نوں
کِتے وچ اُجاڑیں جا
جیوں ڈِھڈیں مُکیاں ماردی
کوئی برہن ہئے کرلا

سُوتر دھار

ایہ کیہا سوہاوا دیس ہے
تے کیہی نشیلی واء
ایوں تروّر جا پن جھومدے
جیوں چھینبا ڈنگ گیا
ہے تھاں تھاں کیسو مولیا
تے ڈُلھیا لہُو جہیا
جیوں کالے رڑے پہاڑ دا
سِینہ پاٹ گیا
ایوں جاپے بھوں دیاں بُلھیاں

وچ بھریا نشہ جہیا
اک سوادسوادہوجہناں نُوں
ہے انبر چُم رہیا
کوئی جیکن پریمی پریم توں
اک عمرا باجھ رہیا
اس انہے ہوٹھ تاں چُمنا
پر بھکھا فیر رہیا

نٹی

سُنو سوامی کیہا سہاوا
پنچھی بول رہیا
جیوں کسے پریمی آپنے
پریمی دا نام لیا
جیوں بانس دی پاٹی پور چوں
اک رُمکا لنگھ رہیا
جیوں سیج سجن دی ماندی
داہا سا نکل گیا
پرتھم پریم دے پرتھم میل دے
پرتھم ہی شبد جہیا
دردپُرے کسے گیت دے
انتم بول جہیا

سُوتر دھار

ہےسولے جہے پہاڑ تے
چن اِیکن سوبھ رہیا
جیوں کُلِک ناگ کوئی منیں تھیں
نھیرے وچ کھیڈ رہیا
ایہ پربت لّم سلّمڑا
ہے اِیکن پھیل گیا
جیوں ناگاں دی ماں سورسا
دی ہووے سالگرہ
کئی باشک، ارگ تے، چھینبڑے
کئی اہی، کھڑپے آ
کئی کلری، اُڈنے، پدم تے
سنگ چُوڑے دھون اُٹھا
ہے چانن داؤدھ پیوندے
تے رہے نیں جشن منا
اوہ ویکھ نی جندے! گھاٹیاں
وچ بدل اُڈ رہیا
جیوں سپ کسے نوں ڈنگ کے
غُصّے وچ اُلٹ گیا
سُپن لوک دے اُڈدے ہوئے

ڈُودھا محل جِہیا
جہدی ممٹی بیٹھا چن دا
کوئی پنچھی بول رہیا
وچ پھُل پتیاں دی سیج تے
اک ننگا اگن جِہیا
اک بُت گلابی نار دا
کوئی کامی ویکھ رہیا
تے بھوگن پہلے اوس دا
جیوں سُپنا ٹُٹ گیا

نٹی

میں ویکھ کے اُچیاں ٹیسیاں
ہاں رہی تصویر بنا
جیوں ون دیوی ارنیئی
بدلاں دی سیج وچھا
ون پتّر تائیں جیکنا
رہی ہووے دُدھ چُنگھا
دُدھ بھریاں سُولیاں چھاتیاں
تے کوسی نِیجھ لگا
جیوں دُدھ پیاؤندی بال نوں
ہر ماں جاوے شیا

سُوتر دھار

ایہ رُکھ جو املتاس دے
پیلی مارن بھا
ایوں جاپن گگن گٹھالئیں
جیوں سونا پگھل رہیا
یاں دھرت گڑی دے کن دا
اِک بُند اڈِگ پیا
واہ نی دھرت سُہاوِیئے
تینوں چڑھیا روپ کیہا

نٹی

ایواں جاپے اِس دے بابلے
ایہدے دِتے کاج رچا
تے متی مُشک عنبر ہوا
ایہدے دتے گون بٹھا
ندِیاں آئیاں گون نوں
پربت روڑاالا
چانیاں جیوں تلّی تے
ہَس رہیاں مہندی لا
سرتے چُنّی اُبھری
چن کلیرا پا

سُوتر دھار

پر ہائے نی دھرت سہاوئیے
توں لئی کہ لیکھ لکھا
تیرا ہر دن ہی مر جاوندا
لے کرناں دا پھاہ
تیری ہر رُت ہے چھن بھنگری
جو جمّے سو مر جا
ایتھے چھن توں چھن نہ پھڑیدا
نہ ساہ کولوں ہی ساہ
جو ساہ ہے بُتوں ٹُھدا
اوہدی کوٹ جنم نہ تھاہ
جیوں گگنیں اُڈدے پنچھیاں
دی پیڑ پھڑی نہ جا
تیرا ہر پُھل ہی مر جاوندا
مہکاں دی جُون ہنڈا
تیرا ہر دیہوں سُوتک رُت دی
پیڑ چ لیندا ساہ
تیرا ہر ساہ پہلاں جمنوں
لیندا اودھ ہنڈا

نٹی

سُنو تاں میرے رام جیو
لیکھاں نوں دوس کیہا
ہے چنگا جے نہ پھڑی دا
ایتھے ساہ کولوں جے ساہ
کیہ بُرا جے منزل پہاڑے
تے پُچھوں لبھے راہ؟
یاں تیر لگن توں پہاڑے
جے چھاتی لگے گھاہ
وچ ادھواٹے ہی کھڑن دا
آوے بڑا مزا
کُجھ پِچھے مُڑن دا لسا
کُجھ اگے ودھن دا چاء
پر جو وی پُورن تھیویا
اوہدا جینا جگ کیہا؟
ہے شُکر سانہ دھرت تے
اِکو تھاؤں کھڑا

سُوتر دھار

ایہ تاں میں وی سمجھداں
پر ہوندے دُکھ بڑا

جد کلے بہہ کے سوچیے
ایہ پھل جانے کملا
ایہ وادی وچ شُوکدا
سُک جانا دریا
ایہنے بھلکّے رُخ بدلنا
جو وگدی سِیت ہوا
ہَن رُتاں پَتّر چھنڈنے
لے جانے پوِن اُڈا
لے جانے رُکھ وڈھائے کے
ترکھاناں موچھے پا
ترکھاناں موچھے پائے کے
لینے پلنگھ بنا
پلنگھے سیجاں ماندے
مرنے سیج وچھّا

نٹی

مرنا جِینا کرم ہے
اِس دا کھیڈ کیہا
ہے پریئو رتن ہی آتما
جہنوں جاندا امّر کیہا
اس دے باجھوں سیج دی

بُس جاندی اے واء
بُس جاندے چن سُورجے
بُس جاندے دریاء
بُت نوں بُت گل ملن دا

رہندا رتا نہ چاء
باگیں پُھل نہ میلدے
ڈھکیں ساوے گھاء
اس امر منکھ وی بھٹکنا

وچ ڈاڈھا تیز نشہ
اس بھٹکن داناں زندگی
تے دانام قضا
ایہ بھٹکن داہی رُوپ ہے
جو کھیت رہے لہرا
اس بھٹکن دی ہی کُکھ چوں
ہے دھرتی جنم لیا

سُوتر دھار

اُف کیہی ایہ بھٹکنا
کجھ سُپنے موڑھ چاء
جنم دِوّس دی نگن گھڑی توں

تھن نوں مُونہہ وچ پا
ہرناں سنگیں بیٹھ کے
دینی عُمر ونجا

نٹی

ایہ بھٹکن سدا منکھ نوں
اگے رہی چلا
اس بھٹکن اگے دیوتے
وی جاندے سیس نوا

سُوتر دھار

ہے سنکھ نے وجے مندریں
تے گھو ہیں ڈول پیا
ہن ہتھیں چڑیاں چُو ہکیاں
تے جنگل بول پیا
ہے ہویا سر گھی ویلڑا
تے چن وی بُجھ گیا
ہے سُورج دا رتھ ہکدا
سُر بھی آئے پیا
آ وُ مڑیے دیولوک نوں
گئی ساری رات وِہا

نٹی

کیہ ہویا سجن مینڈڑے
جے گئی ہے رات وِہا
کیہ ہویا میرے شام جیو
جے گھو ہیں ڈول پیا
جی چاہندے ایسے دھرت تے
میں دیواں عمر ونجا

سُوتر دھار

ایہ کون ٹُونے ہاریاں
جھناں کیلی گل فضا
جیوں گُنبد وچ آواز دی
ٹُردی رہے صدا
جیوں مدھُوکھیاں دا
مدھُوناں وچ ٹولا اُڈ رہیا
جیوں چیر کے جنگل بانس دے
لنگھے تیز ہوا
جیوں تھل چوں لنگھے قافلہ
جد ادھی رات وِہا
ہے ساری وادی گونج پئی

ایہ کون نیں رہیاں گا؟
(گیت دی آواز اُبھر دی ہے)

نٹی

ادھیں راتیں دیس چنبے دے
چنّبا کھڑیا ہو
چنبا کھڑیا مالنے
اوہدی محلیں گئی خشبو
محلیں رانی جاگدی
اوہدی نینیں نیند نہ کوء
راجے تائی آکھدی
میں چنبا لیناسو
جو کالے ون مُولیا
جہدی ہوکے جہی خشبو
دھرمی راجا آکھدا
باہاں وچ پرو
نہ روجندے میرئیے
لگ لین دے لوء
چنبے خاطر سوہنیے
جاساں کالے کوہ
رانی چنبے سکدی

مری وچاری ہو
جیکر راجا دبدا
مَیلی جاندی ہو
جیکر راجا ساڑدا
کالی جاندی ہو
ادھی راتیں دیس چنبے دی
چنبا کھڑیا ہو

سُوتر دھار

ویکھ نٹے!
کنج وادی دے وچ
سُر ہے گونج رہیا
سرسوتی دے سُر منڈل نوں
جیوں کوئی چھیڑ گیا
کتک ماہ وچ گونجاں دا
جیوں کتھیں بول پیا
چیتر دے وچ جیوں کرباگیں
وگے پُرے وی واء
ساوَن مہینے جیوں کوئلاں دی
دوُروں آئے صدا
نکی کتنی دا کہندے چھنے

مینہ جیوں ورے پیا
جیوں پربت وچ پاروتی دا
نچھوا چھنک رہیا
یاں جیوں ہووے گونجدا
شِو دانا دمہا

نٹی

جیوں ساگر دی چھاتی تے
کوئی رہیا مچھیرا اگا
یاں برہمن دے وچ کالجے
شبد کوئی دُھکھے پیا
جواوہدے جُھو ٹھے پریمی اوس دے
کتھیں کدے کیہا

سُوتر دھار

ایہ آنند کیہا؟
کنج شبد دی مہک پھڑاں
میتھوں مہک پھڑی نہ جا
جیوں کوئی بھوڑا گن گن کردا
کنول سرو ورجا
مہک دے کجن لپٹے ہوئے

نیلے سُپن جہیا
جیوں کسے وِدھوا ہوکا بھریا
سُنی سیج وچھا

نٹی

ایہ تاں ہن چنبیا لناں
جو رہیاں رل مل گا
شہد پُر ہے کن چوں
لمّی ہیک لگا
جیوں ماں کوئی گاوے بر ہڑا
چرخے تندولا
جہد اپتّر ست سمندریں
نہ مُڑ یا لام گیا

سُوتر دھار

ایہ تاں سبھو رانیے
ہن رہیاں اِت ول آ
ہتھ پھلاں دیاں ڈالیاں
سر تے گڑوے چا
آ گگناں نوں اُڈِیے
یاں چھڈ دیئے راہ

بنیے واسی دھرت دے
یاں لیئے رُوپ وٹا

نٹی

ہاں ہاں پر بھ جی ٹھیک کہیا
آؤ لیئے رُوپ وٹا
تے کریئے چار گلوڑیاں
نال ایہناں دے جا
سوتر دھار تے نٹی رُوپ وٹالیندے ہن۔
چنبیالناں اُچی اُچی گاؤندیاں پرویش کردیاں ہن۔
نٹی اوہناں چوں اِک نال گلاں کردی ہے

نٹی

چنبے دِیے چنبیلے
تیری جیوے مہک سدا
ایہ جوبن دا ہڑ ھ ڈھلیا
کس پتن نوں جا
ہنس، ہمیلاں، بگتیاں
گل وچ کینٹھے پا
چھاپاں، لچھے، آرسیاں
گورے ہتھ اڑا

چچی وچ کلیچڑی

پَیر یں سگلے پا

کوہ کوہ وال گندائے کے

پُھل تے چونک سجا

کنئیں جُھمکے جُھولدے

لونگ تیلیاں پا

سر شوبھن پُھلکاریاں

اطلس، پٹ ہنڈا

کِت ول چلیاں کونجڑیاں

ہار شنگھار لگا

ایہ بوندل گئیاں ڈاچیاں

کِت ول رہیاں دھا؟

چنبیالن

سُن بھینے پردیسنے

اسیں آئیاں نِدیے جا

اک یودھے دے ناؤں تے

لکھ دِیوے پرواہ

اج جنم دیہاڑا اوس دا

اج دِلے تھیں چا

اس راجا ورمن ویروے

رہیاں شگن منا
سر تے گڑوے نیر دے
تازے پُھل نڑا
اسیں محلیں رانی گنت دے
چلیاں رُوپ سجاّ
جتھے راجا نہاوُسی
وٹنے لکھ لگا
عطر، پُھلیاں، کیوڑے
گنگا جلی رلا
اِس توں پچھوں ہووُسی
ڈاڈھا یگ مہا
سارے چنبے پچھوں ہووُسی
ڈاڈھا یگ مہا
سارے چنبے دیس چوں
کالے مُرغ منگا
اک سوا کی بھیڈ تھیں
کیتا جاوُ ذبح
راجا کوٹ سیال دا
آیا پنڈے گاہ
جو ساڈے مہاراج دا
بنیا دھرم بھرا

جو سلوان کہاوندا

کرسی رسم ادا

وڈھو بھیڈاں ساریاں

لوہا سانے لا

وگو سوہا شوکدا

لہو آں دادریا

چنبے دی اس دھرت تے

دیسی رنگ چڑھا

متھے ٹکے لاؤن دی

ہوسی رسم ادا

نوبت، کیلاں، ڈفلاں

دیسن شور مچا

آسن بھنڈ مراسیے

بھٹ سرنگی چا

ہوسن دھاماں بھاریاں

دیگاں چُلھ چڑھا

انت وچ مٹیار اِک

چُنسی راجا آ

سارے چنبے دیس چوں

جس دا حُسن اتھاہ

اوہ سوہنی مٹیار فر

گورے ہتھ اُٹھا
کرسی راجے واسطے
دیوی کول دُعا
دیوی ورمن ویر تے
رحمت ایہ فرما
سارے چنبے دیس دی
اس نوں عُمر لگا
فر راجا اس گڈی دا
دھرمی باپ بلا
اک کھوہا، دو بولیاں
دیسی نام لوا
آیا چنبے شہر تھیں
کل مُلکھیا دھا
آ وُراہیو لے چلیے
جے دیکھن دا چا

نٹی

نہ نی بھیناں میریئے
اساں جانا دُور بڑا
اجے پَینڈ اوا نگ سرال دے
کِنا ہور پیا
(چنبیالناں ہسدیاں ہسدیاں چلدیاں جاندیاں ہن)

سُوتر دھار

ہُنے سی وگدی پون دے
صندلی صندلی ساہ
ہُنے سی مہکاں کھیڈ دیاں
گل چانن دے دھا
ہُنے سی رِشماں سُتیاں
سر ور سیج وچھا
ہُنے تاں دھرت سورگ سی
ہُنے تاں نرک بھئی آ
وِستھرنی وچ بدل گیا
شُوک رہیا دریا
ایہ کیہ ہَن چنبیالناں
گلیاں گل سُنا
کدلہُو واں نوں ڈولھ کے
مردے پاپ بھلا

نٹی

ایہ مانو دے کوجھ دا
کوجھا اک پڑا
جان پرائی کوہے کد

ودھدی عُمر بھلا
پران پرائے کھوہے کد
ملدا ارب بھلا؟

سُوتر دھار

کِر یا کیہی اولڑی
کجھ وی سمجھ نہ آ
جووی دھرتی جمدی
آپے جاندی کھا
جیوں مکّڑے سنگ مکّڑی
پہلے بھوگ رچا
گر بھوتی مُڑ ہوئے کے
جاندی اس نوں کھا

نٹی

دھرتی دی گل سوچ کے
من نہ کر بُرا
ایہ جننی ہے پاپ دا
ایہ پاپ دی جاہ
پاپ تاں اِس دا کرم ہے
اِس دا پاپ سبھا

اِس داپاپ سبھا
جے ایہ پاپ کمائے نہ
تے اجے مر جا
آ ؤ مڑے پرلوک نوں
مہکاں دا پرلا
ہُن تاں دھپاں اگیاں
گیا سورج سر تے آ
کھل جائیے وچ مہک دے
گُھل جائیے وچ واء

(سوتر دھار تے نٹی الوپ ہو جاندے ہن)

ڈُوجا انک

دھرم، پاروتی تے پشپا دے ناں

کل دا دیہوں دی کیسا دینہ سی کیسی سی اس دی خشبوئی
اپنیاں آپ گولائیاں چُمدی بھر جوبن وچ نار جیوں کوئی

دوجا انک

چودھل:

سلوان دے سوہرے اِچھراں دے باپ داناں۔ ایہ اودھنگ داراجا سی۔

پورن:

سلوان دا پُتر۔

لُوناں:

راجے سلوان دی دوجی ووہٹی جوذات دی چمار سی۔

بارو:

لُوناں دے پیو داناں۔

ورمن:

چنبے داراجا۔

گُنت:

ورمن دی پتنی تے چنبے دی رانی۔

سلوان:

سیالکوٹ دا راجا۔

رتی:

حُسن دی دیوی داناں ہے۔

کدے جھناں دی دُھپ نہ کوئی

اُنج تاں

ہر دن مہک وِہونا

کوئی کوئی پر

دیوے خشبوئی

جہڑے دینہ داتن مہکیا

سوئیو ساڈی عمر اہوئی

اے راجن، ہے یودھے، سورمے

پر ایسی کیہ

بات ہے ہوئی؟

کل دے دینہ توں

اج دے دینہ تک

سے جماں دی دُوری ہوئی

سلوان

ہے میرے متر

میت پیارے

ہے چنبیال دیس دے راجے

سُتا سورج

کون جگاوے؟

جے کوئی کل دا سورج موڑے

اوہ میرے سبھ سورج کھاوے

جیوں جیوں کوئی

راجے ورمن دے جنم دوس دا اتسو سماپت ہون اپرنت اس توں اگلے دن راج سلوان تے راجا ورمن آپو وچ بیٹھے گلاں کرر ہے ہن

سلوان

کل دا دیہوں وی

کیسا دینہ سی

کیسی سی اس دی خشبوئی

اپنیاں آپ گولائیاں چُمدی

بھر جوبن وچ نار جیوں کوئی

پر اج دا دیہوں

کیسا دینہ ہے

کیسی ہے

اس دی خشبوئی

رات اُنیندا بھوگن جیھوں

جو ہیں ویسوا

سُتی کوئی

ورمن

ہاں متر!

کجھ دیہوں ہوندے نیں
متھے جھناں نہ سورج کوئی
جون ندھوپی
ہوندیاں وی پر
سورج بندا
کچی اگ عُمر ہنڈاوے
کنج بولاں
کیہ بات کراں میں؟
جیبھ میری نوں لجیا آوے
جے لجیا نوں
اندر رکھداں
اندر میرا دُھکھ دُھکھ جاوے
جے لجیا نوں
باہر رکھداں
میرا سوچ مرداجاوے
میتھوں دُھپ
پھڑی نہ جاوے

ورمن

سُن سجن
سُن مترِ یودھے

ہر مَتھے وچ سورج ہووے

ہر دُھپ
گر بھوتی ہے دُھرتوں
اُس دی کُکھ وچ سایا رووے

اُس دی دُھپ
کدے نہ مردی
جہدا کوئی پرچھاواں ہووے

جے تیری
دُھپ دا پرچھاواں
جیبھ تیری تے آن کھلووے

تاں سنبھو ہے
تیری دُھپ وی
تیتھوں بے مُکھ کدی نہ ہووے

دُھپ تاں
مردی ہے اس ویلے
جد کوئی چھاں وچ آن کھلووے

یاں نیناں وچ
نیندر ہووے

سلوان

ہاں سجن!

مینوں نیند آ گئی

ہاں سجن!

میں سونا چاہونداں

دن دِیویں، بھر سِکھر دُپہریں

سورج کِتے بُجھانا چاہونداں

ہر دینہ

میری نیند دا پنڈا

اگن سرپنی نے ڈنگیا ہے

ہر دیہنہ میرا

ہر انگ چھوہ پا

ہوگر بھ وتی دے واکن

لجیا سنگ بھجیا لنگھیا ہے

ہر دیہنہ میرا

سمے دی سکی سولی اپر

سُوتک رُت توں ہی ٹنگیا ہے

ہاں ہاں سجن

میں کہنداں

میں جگرا تے دا تھل لنگھیا ہے

تھک ٹُٹ کے اج جیبھ مری نے

نیند ردا

اک گھٹ منگیا ہے

ہاں سجن!

مینوں نیند آ گئی

ہاں سجن

میں سونا چاہونداں

ہاں ہاں میں ہُن

سونا چاہونداں

آپنے پر چھاویں دی چھاویں

میرے پر چھاویں دے بھاویں

پتّر ٹاویں ٹاویں

میرے

پر پر چھاویں دی چھاویں

کوئی پنچھی نہ گاوے

میرے پر چھاویں نوں بھاویں

توں انگ نہ لاویں

پر میں

پھر وی سونا چاہونداں

آپنی دُھپ دی چھاویں

ہاں سجن

سبھ اپنی دُھپ نوں

دُھپیوں چھاویں کردے

آپنی دُھپ دا

اپنے ہتھیں
چیر ہرن ہَن کردے
دینہ دے گز
عمر دا کپڑا
من من سارے مردے
سبھے چھاں دے جال وچھا کے
ہند رائے پَل پھڑ دے
ہند رائے ہاں سارے جمدے
ہند رائے ہاں مردے

ورمن

ٹھیک اسیں ہاں
سبھ ہند رائے
سبھ انیندی
جُونے آئے
اگن برچھ لنجے، بے پتر ے
سبھناں اپنی نیندر خاطر
دیہاں دی
ولگن وچ لائے
تے اس تھلے
بٹ وچھائے

پھر وی سانوں نیند نہ آئے
ساڈی چھاں نوں
ساڈی دُھپ ہی
کئی واری نہ انگ چُھو ہائے
پر متّر
ہے میرے سجن
جیبھ تیری کوئی بات نہ پائے
بول گُلابنے
نیند روالے
کیوں تیرے ہوٹھاں تے آئے؟

سلوان

کیہ پاواں
بات پیارے؟
جہناں گھوہاں دے پانی کھارے
کدے نہ پنگھٹ
بنن وچارے

ورمن

آخر ایسا
دکھ وی کیہ ہے؟

دُکھ تاں پنچھی اُڈن ہارے

اج اس ڈھارے

کل اس ڈھارے

سلوان

سُن سجن

تاں بات سُناندا

دُکھاں والی

اگ جلاندا

اگ نوں اپنی جیبھ چُھوہاندا

بیت گئے نوں

واج مار کے

مُوئے سورج موڑ لیاوندا

آپنی دھپ دا

نگھ وکھاوندا

میں جو دُھپ وِہاجی

رنگ وہونی سی

اگ چودھل دے چُلھے

سیکوں اونی سی

پورن دی ماں اِچھراں

روپ وہونی سی

اگ دی سپنی
پر میرے گھر سونی سی
اگ دی سپنی
جد ویڑھے وچ آن وڑی
لکھ بچایا آپا
پر اوہ روز لڑی
نشہ جھیانت آیا
پر نہ وس چڑھی
نار میرے انتر دی
اس توں نہیں مری
ان چاہیاں دی
ڈنگاں دی پر پیڑ جرّی
میتھوں سپنے دی سپنی
نہ گئی پھڑی
میرے سپنے دی سپنی
زہریلی سی
اگدے دینہ دے
نگاں وانگ رنگیلی سی
مدھ دی بھری
کٹوری وانگ نشیلی سی
نری سی اگ دی لاٹ

بڑی چمکیلی سی

میں چاہیا
سپنے دی سپنی ماردیاں
میں چاہیا
کہ اس دا رُوپ وساردیاں
سوچاں والی
اَڈی بیٹھ لتاڑدیاں
اگ دی سپنی خاطر
سپنا ساڑدیاں
پر سپنے دی
سپنی میتھوں نہیں مری
جیوں جیوں مارے منتر
تیوں تیوں ہور لڑی
ایسے دُکھ سنگ لڑدے
میری دُھپ ڈھلی

کئی واری میں چاہیا
رِشتہ توڑدیاں
اگ دی سپنی
بابل دے گھر موڑدیاں

تے آپے نوں
سنجھاں دے سنگ جوڑ دیاں
پر ہر سپنی دا بابل
نردوش ہے
ہر دِھی دا رنگ
ہر بابل لئی کوسا ہے
ہر دِھی
ہر بابل دی
پگ دا ٹوٹا ہے
ایس دیس دی ہر دِھی دا
متک کھوٹا ہے

ایہو گلاں کر دی
عمراں ٹُری گئی
گیٹے وا کن ہنٹھ دی ندیئے
رُڑھی گئی
ہر اک چاہ دی
ٹکر آخر بھری گئی
جِت ول مُڑ گئے پانی
اِت ول مُڑی گئی

سپنے دی سپنی وا
سپنا ٹُٹ گیا
میتھوں میرا
بَلدا سورج کھس گیا
پُھل میرے باغاں دا
سُو ہاہُس گیا
میں اپنے ہی
پرچھاویں سنگ رُس گیا

میں سُورج ساں
پرکالکھ دی جُون ہنڈائی
اگ دی سپنی نوں پرڈُکھدی
مہک نہ آئی
سوں رہی میری چندن دیہ سنگ
دیہ چپکائی
میں جاگاں
اس نیندر آئی

رکھ پنترے
نیندردے نوں پھل نہ لگا
نیندروالا رکھڑا مینوں

ہریالگا
اگ دی سپنی دی کگھوں
مینوں سورج لبھا
زرلوآ، میرا جیون مینوں
جوالالگا
پراوہ سورج
میرے متّھے کدے نہ لگا
اٹھاراں ورھے لئی اوہدی لونوں
جندراوجا
میرا پُتر پورن
مینوں کدے نہ لبھّا

میں مُڑ چھاں دی
جُون ہنڈاندا سوچن لگا
نہوواں دے سنگ
غم دیاں قبراں کھودن لگا
کرماں دی کالکھ نوں
مرمر بھوگن لگا
سوچن لگا
کہ دھرتی تے مینوں ہنڈانی
اگ دی ندیوں

جیوں رُکاں تھیں پینا پانی
گُجھ پینا
گُجھ کر جانا
رس وِردلاں تانی
اتر پتی نے لجیا دے
کالے کمرے وچ
اِک دُوجے دے انگ ولس کے
اگنی کھانی
جیوں شراں دی
پھردی ڈھانی

ورمن

ہاں متر!
تُوں سچ کہندا ایں
اگ بن اگ دی
عمر ہنڈانی
جیوں جیوے پنچھی بن پانی
ہر بالن نوں
اگ بنن لئی
پیندی ہی ہے اگنی کھانی
انج تاں ہر اگ

اگ ہوندی ہے
چُلھے بلّے یاں مڑھی مسانیں
پر جو اگ نہ
لنبّو بن دی
اوہ اگ ہوندی درد رنجھانی
جے اچھراں
کچّی اگ سی
تاں سی پُھوکاں نال مگھانی
یاں اس تے پادیندا پانی
ہڈاں تائیں گھن ہوندی ہے
دوچتی دی
جُون ہنڈانی

انج تاں متر
میت پیارے
ہر کوئی کچّی اگ نوں کھاوے
بلدی اگّ نوں وی ہر کوئی
کچی کہہ کے
عُمر لنگھاوے
ہر بلدی اگ
چمن پچھوں

کچی اگ دا رُوپ وٹاوے
سپنے دی
سپنی وی اک دن
اگ دی سپنی
ہی بن جاوے

سلوان

سپنے تے اگ دی سپنی وچ
میرے متر انتر ہوندے
اگ دی سپنی سدا پالتو
اس دا ہتھ وچ
منتر ہوندے
جے سپنے دی سپنی ڈنگے
اس دا انت
بھے انکر ہوندا اے
اگ دی سپنی جے ہے شعالہ
تاں اوہ اک بستر ہوندے
اگن سرپنی
جیوندا سچ ہے
چیتن دیہہ دا کنکر ہوندا اے
سپن سرپنی

جھوٹھ، نر رِتھک
سُپنے دااک جنتر ہوندا ے

ورمن

سجن! دوست!
بہادر بندے
سپنے توں کوئی سچ کیہ منگے
ساڈی عُمراتاں لنگھ جاوے
پر سپنے دی
اوَدھ نہ لنگھے

ایہ ساڈے دُھر اندر رِکدھرے
پُٹھے چمگادڑاں وت ٹنگے
کالے رکھ، قسمتاں والے
تے پھَل کھاندے رنگ برنگے
کوئی کوئی سُپنا کرماں سیتی
کدے کدے سچ بن کے لنگھے
کسے کسے چہرے چوں سانوں
سُپن سرّ پنی
آ کے ڈنگے
اس داڈنگیا کُجھ نہ منگے
منگے تاں

اوہدی چھوہ نوں منگے
دن دِیویں یاں سونا منگے
پر نہ چھوہ
نہ سونا ملدا
عمرا ساڈی دُھکھ دُھکھ لنگھے
ساڈی دیہی، ساڈے ساہ توں
اک دن نہویں پا کے لنگھے
ساڈا سورج ساتھوں منگے

سلوان

ہاں متر
توں سچ کہندا ہیں
ہُن تاں سورج
ڈھل چلیا سی
دُھپ دا بالن بَل چلیا سی
سُپن سرّ ینی والا سُپنا
ہُن مٹی وچ
رل چلیا سی
پر کل سُپنا اکھیں تک کے
مینوں مُڑ کے
چَھل چلیا سی

میری مہک وِچھونی روح تے
مُڑ کوئی چیتر
مَل چلیا ہے

سلوان

میں وڈ بھاگا
اس مٹی چوں
جے تینوں تیرا سُپنا لبھے
کہڑی روپ وتی ہے ایسی
مینوں وی گجھ
پتا تاں لگے؟

ورمن

ہاں مترا اوہ کرن جہی
سوت انیندے نیناں والی
کوہ کوہ لمّے والاں والی
نیم اُداسے انگاں والی
ددھییں دھوتے رنگاں والی
لمّ سلمّی چندن گیلی
بھارے جہے نینھاں والی
موتی وِنے دنداں والی

لُوناں!
جہڑی گل اتّھرو وچ
چنی سی یُوتّی سنگاں والی
سُپّن سرّ پنی ڈنگاں والی

سلوان

لُوناں......!
بارو شُودردی دِھی؟
سوہنی، چینچل، کومل انگی
پر پچھلے جنماں دا پھل ہے
ہویں اپچھراں، پر بھٹ۔ انگی
مدھرادے وچ جیوں جل گنگی
شُودرنار کسے راجے دی
سنبھوّ نہ
ہووے اردھنگی

سلوان

جے لُوناں
شُودردی دِھی ہے
نردوشی دادوش وی کیہ ہے؟

ورمن

دوش!

دوش تاں اُس دے کرماں دا ہے

یاں فر پچھلے جنماں دا ہے

نہیں نہیں!

کجھ دوش نہ اُس دا

دوش تاں ساڈے بھرماں دا ہے

یاں فر ساڈے دھرماں دا ہے

جو سانوں ایہہ کہندے نیں

مندر دے وچ سنکھ وجاوو

وٹیاں دے وچ شردھاں رکھو

پتھراں اگے دوف دُھکھاوَ

پر جے مانو مر دا ہووے

مُر دے مُنہ وچ بُوند نہ پاوَ

اِک دُوجے دے

لہوواں دے وچ

اپنے اپنے ہتھ ڈباوَ

آوَندے مانو جوگاں رل کے

کھیتیں رج کے کوجھا گاوَ

تواریخ دی چھاتی اُتے

رنگاں والے ناگ لڑاوٗ
سمیاں دے شمشان گھاٹ تے
اپنی اپنی مڑھی بناوٗ
کہڑا دھرم
تے کہڑا رنگ ہے
سنگ مرمر دے کتبے لاوٗ
دھرم تاں میرے متر اوہ ہے
جو نہ لہو دا رنگ پچھانے
جو سبھناں نوں اک کر جانے
مانو دی پیڑاں نوں سمجھے
مانو دی پیڑاں نوں جانے

اسیں تاں سجن !
سبھ شودر ہاں
بھٹ انگے تے سوہج وہونے
دکھو دکھ لہو واں دے رنگ لے کے
دھرماں ریڑھے کرئیے ٹُونے
کرم وچھونے، جنم وہونے
اُتوں متھے وِچوں لُونے

کل جو متر

دینہ مریا سی
کیہ اوہ مُڑ کے اج مر سکدا اے؟
یاں جو کل نوں مرنا حالے
کسے وی حیلے اج مر سکدا اے؟
اج داد یہوں تاں
سجن میرے
اج چڑھ سکدا اے، اج مر سکدا اے
بیتے جنماں دے کرماں دا
دوش کسے سر
کنج چڑھ سکدا اے؟

جو مریا
سو مر چُکا ہے
جو جیوندا سو مر جاوے گا
یاں جو جمناوی ہے حالے
اوہ وی سورج ٹھر جاوے گا
بھو، بھو کھدا ناگ نہ سنبھو
اج دی دُھپ نوں
لڑ جاوے گا

ورمن

منّداں، دُھپ نوں ناگ نہ لڑسی

اج داد ینہ نہ

اس توں مرسی

پر کرماں دے ناگاں اگے

کوئی ماندری

کیکن کھڑسی؟

کرم تاں ایسے ناگ زہریلے

جو سمیاں توں جان نہ کیلے

ایہ جنماں تک پچھا کردے

کسے وی حیلے کسے وسیلے

اسیں یاں لکھ دی

جُون ہنڈ اندے

ایہ تاں اوتھے وی آ جاندے

اسیں جمیے

ایہ جم پیندے

ایہ ساڈے متھے وچ رہندے

نت ساڈی قسمت نوں ڈنگدے

وس گھولدے

موج مناندے

سلوان

ایہ توں نہیں

تیرا بھرم بولدا اے

تیرا سیمت دھرم بولدا اے

ورمن

جے ایہ میرا

بھرم بولدا اے

یاں کوئی سیمت دھرم بولدا اے

تاں میں کہنداں

تیرے اندر

کام سمندر پیا کھولدا اے

سُپنے دی سپنی دا کالا

تیرے اندر

زہر بولدا اے

سلوان

نہیں نہیں

ایہ کام نہیں ہے

میرے اندر تاں میرے سجن

کوئی ایسا

شیطان نہیں ہے

میرے اندر تاں میرے متر

سدا بغاوت ہے اِک دُھکھدی

کیوں دھرم دے ناں تے دنیا
اک دوجے دے مُنہ تے تھکدی
کیوں مانّو نوں نفرت کردی
جمی مانّو دے ہی کُکھ دی
بھرماں والے ویہو چکرتوں
کیوں کر اسدی جان نہ چھٹدی
باقی سُپن سرّ پنی بارے
میں میرے متر
ترلا پانداں
میں تاں ورھیاں توں میرے سجن
دُھپ چھاواں دی جُون ہنڈ انداں
جے میری جھولی دُھپ نہ پائی
اپنا سورج
آپ بُجھانداں

ورمن

میرے سجن
ایہ کیہ کہندایں؟
بھٹ۔انگی لئی نیواں پاوندایں
توں اِس نوں اردھنگی نہ چِن
مل سکدا اے باقی جو چاہوندایں

بھٹ۔انگی دا سچا پنڈا

آ جاندا ہے

جوتُوں کہندا ایں

ورمن

نہیں نہیں

میں ایہ نہیں چاہوندا

نہ ایسا پاپ کمایا ے

نہ ایسا میں پاپ کماندا

میں تاں سپن سر پنی دا بس

جنم جنم لئی

ساتھ ہاں منگدا

جنم جنم لئی

ساتھ ہی چاہونداں

(راجے ورمن دی بیوی گُنت کمرے وچ چلی جاندی ہے تے ورمن نوں خطاب کردی ہے)

گُنت

نمسکار، ہوئے سوامی میرا

باراں او لھے کھڑی کھڑی میں

سُن چکی

وکھیان تھیرا
میرے سوامی
نیر جے گنّدا
گنگا تائیں آمِل جاوے
اوہ سارا گنگا کہلاوے
پُوجن ہاراہی ہو جاوے
کیوں سنبھّو نہ
جیکر لوناں
وِیر میرے دے لڑ لگ جاوے
کیوں کر مُڑ
شودر کہلاوے؟

ورمن

چاترک سوانت بوندہی پیوے
اوہ تاں گنگا کدے نہ جاوے
لکھ پوِتر ہوون پانی
اوہ نہ اس نوں جیبھ چھوہاوے
بے شک کاگ نیں کالے ہوندے
پر کوئی
کوئل نہ کہلاوے

گنت

بے شک
کوئلاں۔ کاگ نہ کالے
پر کوئلاں دے بچے پالے
سنبھو ہے
وِیرے گھر لوناں
مُڑ کے بُجھیا
سورج بالے

ورمن

میں چاہونداں
سورج بل جاوے
پر خورے کیوں
لجیا آوے
اُودھے پوریئے
کیہہ آکھن گے؟
اِچھراں تائیں جمن والے
ڈرداں
کوئی حرف نہ آوے

سلوان

حرف تساں تے
تد آوے گا
جد سلوان وی
مر جاوے گا

ورمن

ایہ اِچھراں سنگ
وی انّیاں
اوہ تیرے
ویڑھے دی چھاں ہے
تے تیرے پُتر دی ماں ہے
ناری جد اِک
ماں بن جاوے
ناری نہیں
بے جیبھی گاں ہے

گُنت

ناری، نَر دا
اوہ گہنا ہے

نَر دے گل وچ
تاں رہنا ہے
کے نَرنُوں
اُس موہ لینا ہے
پر جے
نرنوں موہ نہیں سکدی
تاں اوہ ناری
ہو نہیں سکدی
اگن سرپنی
ہوسکدی ہے
سپن سرپنی
ہو نہیں سکدی
ایہدے نالوں
اگن سرپنی
چنگا ہے
جیکر مر جاوے
مُڑ ناری دی
جُون نہ آوے

ورمن

کتنے !
پر ہر اگن سرپنی

سپن سرپنی
وی ہے ہوندی
جے اک اکھ لئی
زرا کوجھ ہے
دُوجی دے لئی
سہج ہے ہوندی
رتی دی نیندر چوں ٹُھا
ہر ناری
سُپنا ہے ہوندی
پر جے تُسیں
بڑے اچھک ہو
کہو منتری تائیں جا کے
بارود دے گھر
جا کہہ آوے
کہ اوہ دِھی دا
کاج رچاوے
تے میرے
مِتر لڑ لاوے
جو منگے
سو بخشش آوے
(سارے اُٹھ کے چلے جاندے ہن)

تیجا انک

سِیتا تے گِیتا دے ناں

ایرا:

لوناں دی سہیلی داناں۔

مدھری:

لوناں دی اک ہور سہیلی۔

اے راون:

پاتال دا راجا۔

بھٹ انگی:

شودرتوں مراد ہے۔

نارائن:

برہمادا ناں ہے

بارو:

لوناں دا پیو۔

نرسنگھ اوتار:

پرہلا دد ے پیودا سنگھار کرن آلا اوتار۔ ادھی شیر دی تے ادھی آدمی دا شکل دا۔

میں اگ ٹُری پردیس نی سیو، اگ ٹُری پردیس
اک چھاتی میری ہاڑ تپّندا، دُوجی تَپدا جیٹھ

(لوناں تے سلوان دا ویاہ ہو گیا ہے۔
لوناں اپنیاں دو سہیلیاں ایرا تے متھری نال اپنے گھر دے کمرے چ بیٹھی
ویونڈ روستہ پائی سوہرے گھر ٹُر جان توں پہلا گلاں کر رہی ہے۔)

لوناں

میں اگ ٹُری پردیس
نی سیو
اگ ٹُری پردیس
اِک چھاتی میری ہاڑ تپندا
دُوجی تپدا جیٹھ
نی میں اگ ٹُری پردیس

اگ دی عُمرے
ہر اگ ٹُر دی
جاہندی پردیس
ہر اگ دے، بابل دے چُلھے
سدا نہ اُس دا سیک
ہر اگ دے
بابل دی جائی
ٹُر جائے دُور ہمیش
ایہ کیہ اگ دے لیکھ

نی سیو!
ایہ کیہ اگ دے لیکھ؟

ہر گھر دی
کنجک دی آوے
جدوی اگن وریس
ہر بابل دی نیند گواچے
بلداویڑھا ویکھ

ہر بابل
ورڈھونڈن جاوے
ہر اگنی دے میچ
ہر اگ ہی چھڈ جاوے سیو
ہر بابل دا دیس
لاتلیاں تے
بَلدی مہندی
پاکے اگ داویس
نی میں اگ ٹُری پردیس

پر سیو!
میں کیسی اگ ہاں

کیسے میرے لیکھ؟
اک تاں مُکھ دا سورج بلدا
دوجے تھل پَیراں دے ہیٹھ
تیجے بیٹھی
مچدی دیہہ دے
اگن برچھ دے ہیٹھ
فِر وی سیو
بُجھدا جاندا
اِس اگنی دا سیک
جو بابل ور ڈھونڈ لیایا
سو نہ آیا میچ
نی میں اگ ٹُری
پردیس

ایرا

سیئے
اگ دی جیبھ نہ ہوندی
بول نہ بول کبول
اگ دا کرم نہیں کہ بولے
اپنی جیبھوں بول
اگ تاں سدا
ابولی جمدی

مر دی سدا ابول
جو اگ بولے، تھیے کلنکی
جگ نہ ڈُھکدا کول
چُلھ پرائی
ہڈ بالنے
دینی عُمر اروِل
بھتاں پچھے بہہ بہہ رونا
لینے اتھرو ڈولھ
ایس دیس دی
ہر اگ روگن
ویکھو بھاں پھول
لہو تُھکے تاں اَڈِیاں رگڑے
فِر وی رہے ابول
ایہو ہر اک اگ دی پُونجی
آدجگادوں کول
سینے اگ دی جیبھ نہ ہوندی
بول نہ بول کبول

لوناں

سیونی!
اگ کیوں نہ بولے؟
جیبھ دا جندرا کیوں نہ کھولے؟

ساتے جیبھ لواہراگنی
میں چاہوندی ہاں
اُچی بولے
کڑک دامنی ساہیں گھولے
ایسی کڑکے ایسی کڑکے
سَتے اسماں دے کن پاٹن
اے راون دی،
دھرتی ڈولے
گونجن سبھے دشادشاواں
ہر چُلھے دی
اگنی کھولے
ساڑپُھک دے بھے بنے
ہوئے ظلم داورقہ پھولے
کیوں کوئی ساڈے اگن سیک نوں
اِک مُٹھ کنگنی بدلے
تولے؟

ایرا

سُن نی اڑیئے
بھینالوناں
کس تیری بدھ نوں کیتا ٹونا

اگ دا پِنڈا
سدا ہے لُونا
اگ دا ہنجُو
سدا الونا
ہر اگ دی اکھ
ہر اِک سدیئے
ایہوان بدھ موتی سُونا
اپنا جمیا آپے پینا
پر اس اگ نے
کدے نہ گونا

لوناں

ایہ میرا
وِشواش ہے ایرے
اک دن اگ اوش گودے گی
ہر اگ دی اکھ
ہنجُو دی تھاں
بَلدی باگیں رت سووے گی
جو آدم
اگ کھانے کیڑے
دا ابھیمان
اوش لوہوے گی

ایرا

نہیں نہیں
ایہ سنبھو نہیں
اگ دے لیکھیں سدا نہیں آ ہیں
اگ دیاں
آدم جائے دے بن
سدا نہ جَند یاں نربل باہیں
پُشتو پُشتی
اگ سراپی
ایہ ماراں اُس دُھر درگاہیں
اُس آدم نوں
جنم دیوے گی
دشمن پالوا پنی باہیں
اگ دا دھرم
سدا ہے بلنا
کدے بغاوت کر دی ناہیں

چاہے
پُو جالئی کوئی باے
یاں کوئی بالے
وچ کراہیں

اگ نوں

اگ دی ماں داور ہے
ستویں کوٹھی چڑھکی ڈاہیں
دُکھ دی پُونی او تھے کتیں
جتھے کرن
نہ جائے کداہیں

لوناں

سُن سیئے
نی بھیناایرے
دھرم داپنڈ ا ئنج کوئی چیرے
رُکھ ہوون
تاں چیرے آری
بھرم کہڑی پھرنا ہی چیرے
بھرماں والے
کالے کچ نوں
چیر نہ سکن
سُچے ہیرے

بھرم تاں ساڈے دھرماں جائے
جہناں نے ساڈے

گولے پیریں
شرماں والے سنگل پائے
جو نہ ساتھوں جان تڑائے

مَر یا وِہ دے
کِلیں بجھی
ڈھوراں واکن رُوح گر لائے

پر نہ کلے جان پٹائے
تے ایہ نسپھل
جتن اساڈا

ساڈی ہی قسمت کہلائے

ہارے ہُٹے اسیں وچارے
اپنی اپنی
سُولی چکی
پھر دے آواگون بنائے
سورگ نرک دے
ڈھونگ رچائے
ڈِھلا مونہہ کر، کہہ چھڈ ڈ اُحاں
ہرکوئی اپنی قسمت کھائے

ایرا

پرلوناں!
کجھ قسمت وی ہے

بھاویں سمے دے کچے راہ تے
عُمر دے اِک پنجے جہے رتھ دی
کُجھ گھڑیاں لئی
اُکری لیہہ ہے
آخر اس وچ
بھرم وی رکیہ ہے

لوناں

جے کوئی قسمت ورگی شے ہے
تاں اوہ کرم دھونی دی لے ہے
کرم کماون
دی ہی سجے ہے

مَتھری

پر لوناں!
کُجھ سمجھ نہ آیا
کیوں تیرے
دل تے آ بیٹھا
دُکھ دا مہا کلچھنا سایا؟
تُوں تاں رام رتن ور پایا
بھٹ انگیے

تینوں بھوں توں چک کے
اُس تاں اُچے تخت بہایا
رڑی راویئے
بول نہ منّدا
جِس تینوں
گنگا جل بنایا
اّب وڈھا کوئی
کہ تھوہراں نوں واڑاں کردا
تھوہراں دا پھُل
کدے کسے نہ منّدر چڑھدا
کد کوئی سورج
دِیوے دی پَرکرما کردا؟
موہرے خاطر
کد کوئی اڑییے
شاہ نوں ہَردا
نردھن دے تاں چھورے توں
ہر کوئی ڈردا
توں وڈبھاگی
تیرا تاں
اک شاہ ہے بردا

لوناں

مینوں بھٹ انگی نوں
بھٹ انگاور دیوو
موڑلوایہ پھُل
تلی سُو لاں دھر دیوو
کھوہلوایہ محل چبارے
تے جھکا گھر دیوو
جِس کندھی دی اِٹ میں
او تھے ہی جَڑ دیوو
مینوں بھٹ انگی نُوں
بھٹ انگاور دیوو

بے شک چنبا، چنبا
پر کُملایا منڈا
مہک نکھٹے چنبے توں
ون گیندا چنگا
بنا ہان
جِسماں دا پانی
بنے نہ گنگا
ادھ رنگے توں چنگانی

مینوں بھٹ انگا
مینوں بھٹ انگی نوں
بھٹ انگاوردیوو
ادھ رنگے دی رانی توں
میں بھلی چمارن
بجھے ہون گنڈتوں
چُلھے بھری انگاری
چن چوتھے دی کولوں
چنگی رات اندھاری
ہان نوں کہندے ہان
اگ نوں اگ پیاری
مینوں بھٹ انگی نوں
بھٹ انگاوردیوو
نی میں اگ نری
تے اگ تلی دھردیوو

متھری

پرسیئے
تُوں ایہہ نہ اُکی گل وچاری
بہی بھلی کٹھوری
تازاہنگ ہے ماڑی

لوناں

ہنگ سدا بلوان
کتھوری پل وچ مارے
پلاں چھناں وچ اس دی
ساری مہک اُجاڑے
ہنگ نوں کوئی کتھوری
کیکن بولی مارے

مدھری

میں سیئے
بولی نہ ماری
میں تاں تیری سے اگن ہاں
اگ دی پیڑ
پچھانن ہاری

لوناں

سیئے نی
سن میریئے سیئے
اگ دی پیڑ
پچھانے کہڑا؟

اگ دے دُکھنوں جانے کہڑا؟
سیئے جدوں
اگ جمدی ہے
اگ دی امبڑی روپیندی ہے
ہر امبڑی دی
کُکھ وچ سیئے
پُتر دی خشبو رہندی ہے
اگ جمے
تاں دُدھ سُک جاندا
وچ کلیجے کھوہ پیندی ہے
بابل دی
پگ دا رنگ کھُردا
کنئیں منّدی سواں پَیندی ہے
جنم دیہاڑے
بُوہیوں کڈھن
دی بس چِنتا ہو جاندی ہے
اگ دی پیڑ پچھانے کہڑا
اگ نوں پیڑ سدا رہندی ہے
کوئی نہ ایسی نار دھرت تے
جو کہ پیڑ وِچھنی ہووے
سیکھے وانگ کباباں لاکے

جو نہ مرداں بھنی ہووے
کسے دیس وچ نار نہ ایسی
جو نہ حق توں
رُنی ہووے
کوئی نہ نار
جو ایس جہانے
وانگ قبر نہ سُنی ہووے
جے کوئی ہے
تاں میں کہندی ہاں
اج اوہ میرے ساہویں آوے
سنیں سندھوری مانگ میری دے
میری عُمرا
وی لے جاوے

متھری

دِیکن دِیوا
دِیو یوں بلدا
سیئے!
عُمروں عُمرا بلدی
ہر ناری وچ رچن ہار ہے
رچن ہار نوں

موت نہ چھلدی
رچن ہار جووی رچدا ہے
اُس نُوں اپنی
عُمر سنجھانے
دیوس، سال تے صدیاں والے
اوہ تاں پُٹھے گیڑ نہ جانے
اپنی رچنا دے پنڈے چوں
اپنے ساہ دی
مہک پچھانے
رچن ہار
مرنا نہ جانے

لوناں

سیپو !
ناری کیہ رچدی ہے
اگن۔ورلیسے جدوں مچدی ہے
وانگ پھلاں دے
آ رسدی ہے
جُھوٹھی ڈار محبت والی
اُس دا پنڈا
آ پچُھدی ہے

چاہیاں، ان چاہیاں دھرتی تے
ہڈ ماس دا
بُت رچدی ہے
مجبوری تاں رچنا ناہیں
ناری اِس تے
خُود ہسدی ہے

ایرا

دھرتی تے
جو کُجھ سوہنا ہے
اُس دے پِچھے ناراؔش ہے
جو کُجھ کسے
مہان ہے رچیا
اُس وچ ناری داہی ہتھ ہے
ہر متھے دی تیجی اکھ ہے
ناری
دھرتی دی کوِتا ہے
گُل بھوکھ ناری دے وس ہے
پر جو
سوہنے توں سوہنا ہے
اوہ ہے بس ناری دی چوری

اِس چوری بِن
سبھ کُجھ کوجھا
کلریں تیل پلی جُوں روڑھی
ہرا گنی نُوں
اگ داتا لا

کوئی آدرش سپن لاندا ہے
پر آدرش سپن نہ لبھدا
تے تالے نُوں
زنگ کھاندا ہے
اگ داتا لا

آخر سیئے
اک دن آپے ٹُٹ جاندا ہے
تے آدرش ہین کوئی سپنا
اگنی چوری کر لیندا ہے
اپنے چونکے
دب لیندا ہے

لوناں

نی سیو، نی گونجڑیو!
مینوں ایسا تالا مارو
نہ کُھلے نہ بھجے بھاویں

لکھ ہتھوڑا مارو

دند کھند دا بھنو چوڑا

کوڈ کلیرے ساڑو

حکم کرو میرے بابلے

یاں راجے عرض گزارو

لے چلو کوٹ سیال نوں

اک اگ دی لاش کہارو

لوناں اچی اچی رون لگ جاندی ہے۔لوناں اس نوں چپ کراون دی کوشش کردی ہے

ایرا

نہ رونی

چپے دی جائیے

گڑ ہووے تاں ونڈ وی لیئے

پر دُکھاں نُوں

کنج ونڈا ئیے

اسیں تاں سبھے بھٹ جھوکن نوں

اڑیئے اگ دی جون ہنڈائیے

نہ رونی

چپے دیئے جائیے

متھری

نی ایرا!
ایہنوں روون دےتوں
داغ دلے دے دھوون دےتوں
ہنجُو ساڈے دکھ ونڈ اندے
اِس نوں ہلکی
ہوون دےتُوں
روون دےتُوں
سیئے ایس دھرت دے جیواں
دی اکھ جیکر ہنجو نہ چووے
تاں سنبھو ہے
دُکھاں لدی
ساری دھرتی پاگل ہووے

ہنجُو ساڈے
سو متر جو
بڑے پیارے، تے بےغرضے
ساڈے دُکھ دی خاطر جھڑے
چُپ چیتے
نیں ڈِگ مردے

کہندے، ہنجو سووٹے جو
پیارنوں تولن
تکڑی چڑھدے
سویاراں دی یاری نالوں
اک ہنجو دی یاری چنگی
پیار دی بازی
جتن نالوں
پیار دی بازی
ہاری چنگی
(لوناں دا پیو بارو کمرے وچ آوندا ہے)

بارُو

ہر دھی داؤکھ
جانن ماواں
بابل جانن سار کیہ دِسیے؟
لوکی کہندے آئے غُربت
نرسنگھا او تارنی دھیئے
نہ ایہ سانوں
اندر مارے
تے نہ ایہ باہر و بارنی دھیئے
وچ دیہچیں

سنگھی گُھٹے
کالے ہتھ پیارنی دھیئے
نردھن دے گھر
دِھی دا جمنا
قسمت نوں ہے
ہارنی دھیئے
اُٹھ آ پُہنچے مورنیئے نی
ڈولا گھت گُہارنی دھیئے
باہر راجا آپ کھڑا
تے نال کھڑے
اسوارنی دھیئے
واپس کوٹ سیالے تائیں
سبھے ہوئے تیارنی دِھیئے
اک نردھن
بابل دالے جا
اَتم وار
پیارنی دِھیئے
(ایرانوں کہندیاں)

بارُو

اِیر لپتر
تُوں وی گُجھ دن

ٹُر جالوناں نال نی دِھیئے
پر چھاویں وت نال رہویں
تے پُوری کریں سنبھال نی دِھیئے
جد ایہہ دامن
ورچ جائے تاں
مُڑ آویں چنبیال نی دِھیئے
میرا تے نالے باپ تیرے دا
ایہو اک سوال نی دِھیئے
گھلدی رہیں
کسے ہتھ سانوں
اِس دا سانوں
حوال نی دھیئے
(سبھے روندے روندے کمرے چوں نِکلدے ہن۔
اک ودائیگی دا گیت کُڑیاں دے مُونہہ تے آ جاندا ہے)

چوتھا انک

اجیت، بلدیپ تے آشا بھونسلے دے ناں

اچھراں:

پُورن دی ماں، سلوان دی پہلی پتنی۔

سرماں:

رِگ وید وچ اس نوں اندر دی کتی لکھیا ہے۔ اُس دے دو کتُورے سن۔ جہناں نوں ماں دے ناں دے آدھار تے سارمائے کہندے ہن۔ ایہ یمراج دے رکھوالے سن۔

اندر:

آکاش دا دیوتا تے وایو منڈل دا مان ویکرن۔ اس نوں رتاں دا دیوتا وی کہیا جاندا ہے۔ ایہ بڑا عیاش دیوتا ہے۔

اودھے نگر:

اِچھراں دے پیر چودھل دی راجدھانی داناں ہے۔

دمُونہی:

دو مُونہاں والی سپنی جہڑی کسے نوں لڑ جاوے تاں ہر چھ مہینے بعد لڑدی رہندی ہے۔

پُورن:

اِچھراں دے پُتر داناں ہے۔

لوناں:

سلوان دی دُوجی پتنی۔

دگدھ:

شاستراں مطابق اٹھاں کوٹاں وچ اٹھ ہاتھی ہن، جہناں نوں دگدھ کہندے ہن۔

گجا بھَجے تاں سُٹدے کھولیاں تھیں
نار بھجے تاں سڑ جائے ماپیاں دے

(رانی اچھراں اپنے محل چ بیٹھی راجا سلوان دے دُوجے ویاہ دی خبر سُن کے اپنی
گولی نال رُدن کر رہی ہے)

اِچھراں

کہڑے دیش دِتی
دِھی بابلا وے
جتھے لوکاں نوں دُکھاں دی
سار کوئی نہ
جہڑے دیش چ چندرے سُورجاں دا
دُھپ اپنی نال ہی
پیار کوئی نہ
آدم خور جنگل
گورے پنڈیاں دے
ڈالیں پت نہ پُھل، پُھلہار کوئی نہ
پنڈے وتپنے
تے پنڈے مُل لینے
ہڈ ماس توں بناو پار کوئی نہ
جیہڑے دیش ناری
بھوگے نرک کنبھی
جُتی پیر دی
ددھ ستکار کوئی نہ

گولی

رکھ حونصلہ
رانیئے صبر کر لے
رکھیں آس کیوں
مرد دی ذات کولوں
مرد ذات توں وفا دی آس کرنی
منگنی رِشم
اماوَس دی رات کولوں

اِچھراں

میں نہ گولیے بھولیے
وفا منگاں
میں تاں اکوای موت پئی
منگدی ہاں
سچے کالجا
جیبھے گڑل پیندے
کرنوں گل کیچی پئی منگدی ہاں
میرے سنگھ چوں
میرا ہی ساہ لنگھے
کالے پندھ

خموشی دے انگ دی ہاں
راجا ہوئے، چماری پرنائے آندی
پھڑ کالجا
پیڑ پئی تھمبدی ہاں

گولی

مرد مُشکے
جابہندے نی کنجراں دے
کلی کاری چماری
دی بات کیہ اے
انگ چُوپ کے پُھوک جاں سٹ دیندے
فیر پُچھدے جی
تیری ذات کیہ ہے؟
جہڑی کرن نُوں
انگ چُھوہا بیہندے
اوس کرن دی فیر اوقات کیہ ہے
لکھ سُورجا
اوس دی بھرے حامی
فیر اوہدا تے مرددا
ساتھ کیہ ہے
راتیں ہور

تے دِنے نوں ہور ہوندے
کرنی گرگٹاں دی بھلا
بات کیہ ہے

اِچھراں

نی میں گرگٹاں دے رنگ
سمجھدی ہاں
پر ایہ مرداں دے رنگ
نہ سمجھ سکی
ڈنگ سمجھاں میں کالے کھڑپیاں دے
پر ایہ مرداں دے ڈنگ
نہ سمجھ سکی

گولی

مردلڑدے
دمونہی دے وانگ رانی
جہنوں لڑن
ایہ سداہی لڑی جاندے
ایہناں ڈنگیاں، اتے نہ ڈنگیاں وی
بھاگ ناری وچاری دے
سڑی جاندے

کئی وار

میں رانیئے سوچوی ہاں
کیہنے لیکھ سی لکھے نی ناریاں دے
ہتھیں چیرنے نوں
پُٹھے دندے
کڈھا یئے نی آریاں دے
جون پنجرے
مردے بھوگنے نوں
کھنب نوچیئے
آپ اُڈاریاں دے
نالے پُت دیئے
نالے پت دیئے
نالے دعوے وی کریئے نی یاریاں دے
مال جِت جتا کے
موڑ دیئے
ایہناں چندرے سُوم جواریاں دے
دیئے رنگنے نوں
رنگ کڈھ لیندے
جا یئے اشکے نی
ایہناں للاریاں دے

پٹ کتیئے
تے نالے بُجھ مرِیئے
لعنت سُچیاں
تنداں کھلاریاں تے
ایہناں مرداں دی ذات دی
بھلی پُچھی
ایس ذات توں راہئیے
بھلے گُتے
بہیاں کھائے کے راکھیاں کرن جہڑے
چھڈن درنہ
کھائے کے روز جُتے
کھاجان نی گولیاں
لگر دیہیاں
پر ایہ مرد
محبت دے نام اُتے
سُنگھدے پھرن
ایہ دراں پرائیاں
مر در ہن پرائیاں دے سدا بُھکھے
نی ایہ اوہ گتے
جونہ کرن راکھی
سنھ ماردے

وفادے نام اُتے
دِنے ہوردے دراں توں
ٹھگ کھادے
راتیں ہوردے دراں تے
جاسُتے

اِچھراں

نی میں گولیے
دُھپ پئی عرض کردی
مینوں مینڈ ڑا سور جاموڑ دیوو
اوہدے نگریاں دی دِھی
ہتھ جوڑے
میرے انگاں چوں اگ نچوڑ دیوو
یاں نی عُمر دی شاخ تے
ٹہکدی دا
میرا پھُل حیاتی دا
توڑ دیوو
یاں نی غماں دی
شُوکدی نیں اندر
کروڑ کرے
تے مینوں روڑھ دیوو

جیوندے جی
نی گُنت وسار دینا
ایس دیس دی نار دے دس ناہیں
بُجھ جائے سندھور ہے
مانگ وچوں
ہوندا کسے وی نار توں
ہس ناہیں
ایس دیس دی گُنت کرتار سیئے
لکھو یل ہووے
ہونداد س ناہیں
نی میں جاندی
مرداں دے عیب سارے
مینوں مرداں دے عیب
تُوں دس ناہیں
ہووے ویلی جو مرد
تاں بخش دیئے
کُٹنے منڈا نہ بولیئے
گولیئے نی
گُنت روپ نوں کاہن کر جانئے جی
اوگن مرد دے
کدے نہ پھولیئے نی

کدے اپنا
مرد نہ بھنڈ یئے نی
پت اپنی آپ نہ رولیئے نی
مندر دیوتے دے
دِیوا بال آیئے
کدے اوس دا صِلہ
نہ ٹولیئے نی

گولی

ایہ تاں نِرا ہے
اندھ وِشواش رانی
اکھاں مند کے گھوہے دی من بھونی
ایس طرحاں
اس دیس دی ناررانی
لکھاں جنم نہ دُکھاں توں
مُکت ہونی

اِچھراں

ناری ناں ہی
اندھ وِشواش دا ہے
ناری سدا انیاں چوں جنم لیندی

ناری نام
اِک ایسے احساس دا ہے
جو ئیں زخم چ
پیڑ ہے کھلی رہندی

گولی

جے کر رانیئے
ایہ وشواش تیرا
تاں توں ایویں
سلوان نوں رونا ہیں
اِک چھڈ پر نائے اوہ لکھ لو ناں
ایویں نیناں چ
ہنج پرونا ہیں

اِچھراں

ایہ نہ گولیئے نی
وشواش میرا
اِک نار کروپی پر کیہ آکھے؟
جہڑی نار نہ گنت
رِجھا سکی
نی اوہ دوش کِسے سر

کیہ تھاپے
جیکر راکھواں
پنچھی وی اُڈ جائے
تاں وی گولیئے ڈاڈھا دُکھ ہوندا اے
پائے کنت وچھوڑا
جے نارتائیں
اوہدا دین ایمان ہی
لُٹ ہوندا اے
نہ تاں اوس بچاری توں
بیٹھ ہووے
نہ تاں اوس بچاری توں اُٹھ ہوندا اے
دیہی نین پران
نہ رہن ماسا
لہو ماس دا
سکھنا بُت ہوندا اے
نہ تاں کسے دے نال ہی
بول ہوئے
نہ تاں کسے دے نال ہی
رُس ہُندا ئے
میرے دل دا حال
اج ایکناں ہے

بیاباں جیوں کِتے اُجاڑ ہووے
ہووے سِکھر دُپہر
تے لوو گدی
تا ئیے رنگ مہینڑا
ہاڑ ہووے
دور دور تک کوئی نہ رُکھ ہووے
ٹاویں ٹاویں کدی
تھوہراں دی واڑ ہووے
اوس وچ اُجاڑ ہووے
مڑھی بلدی
سر تے اُڈ دی
گِرجھاں دی ڈار ہووے
ہووے ہوا وگدی نال ہچکیاں دے
اِک چُپ آوازاں
رہی مار ہووے

ایوں جاپے
جیوں ڈین کوئی کرے پِچھا
جیکر رتا وی کِتے
کھڑکار ہووے
اک ڈر لگے

آوے جھنجھنی جہی
دُوجے چیک
کلیجیوں پار ہووے

نی کوئی کہو سلوان نوں
جا اڑیو
مینوں سُن اجاڑاں نے کھا جانا
مینڈی چندری روح وچ
رون گُتے
میرا اسو رجا مُکھ
گُملا جانا
مینوں آپنے جھوریوں ڈر لگدا
مینوں مریاں جھوریاں
کھا جانا
کہنا پورن دے ناں دا واسطہ جے
اک وار آ مُکھ
وکھا جانا

گولی

جھڑا دوِس آونا
وچ قبر رانی

اوہر باہرتاں کدے نہ آویاای

رائی گھٹے

نہ ہی ودھے ہی تل ماشا

دُھروں متھے جے لیکھ لکھاویاای

اساں ناریاں

مرداد ے پیر پھڑ پھڑ

پیراں ماریاں

مان گوایاای

چن سروریں تیر دا شیل بھاویں

وچ وہنیاں

کدے نہ بھاویاای

اک عرض گزاراں

میں ناریاں نوں

جدوں اوس توں مرد خشبو منگے

ناری منگ لئے

اوس دی ملکھ ساری

اوس چھن نہ

اوس دی جیبھ سنگے

کرے للیاں دیوے اوہ لکھ جھا سا

اودوں تیک نہ نار

خشبووندے

جدتیک نی مردنہ حُکم مَنّے

سربھار نہ ہوکے

دری وِنجھے

پرتوں رانیۓ

جھل کھلیر ناہیں

کاہدے لئی توں ہنجوئی روڑھدی ایں؟

اک دینت نوں دیوتا

سمجھ کاہنوں

گورے ہتھ نمانیۓ جوڑدی ایں؟

جونہ ماس توں ودھ

سواد جانے

ڈو نی شِکر اپنی گھرے نوں موڑدی ایں

ہائے نی نارینۓ

مینڈرے وطن دیئے

جُھوٹھے مردلئی

جان کیوں توڑدی ایں

ویکھ اندھ وشواش

ایہ ناریاں دا

کدے روہ آوندا اے

کدے موہ آوندا اے

اک چھن چاہواں ایہدی کراں پُو جا
دُو جانفرتاں دے سر
چھوہ آوندا اے
ایہ مردقصائی وت دُنبیاں جو
بے جیبھاں ناریاں
کوہ آوندا اے
رُوپ پار پرمیشر دا
گنج کھورے
الھڑ سپن نی
ناردے چھوہ آوندا اے؟

اِچھراں

سرماں گتی سی
اندر دے دراں اُتے
اسیں مرداں دے دراں تے کُتیاں ہاں
ٹکر ڈنگ دا
کھا اسیس دیئے
چھاویں کندھاں دی دھراں توں ستیاں ہاں
گجھ میچ
تے گجھ نہ میچ آئیاں
اسیں مرداں دے پیراں چ

جُتیاں ہاں
جے میں بانجھ ہوندی
تاں نہ دُکھ ہوندا
اوہدے ویڑھے میں چاننا روڑھیانی
چن ہوندیاں
چٹھ ویاہ آندی
میری پیڑ دامُل نہ موڑیانی
اک پُت بھورے
دُو جاپتی کُھسا
متھاچھڈ مقدرایوں دوڑیانی
نی میں کِت وَنجاں
نی میں کِت جاواں
مینوں کوئی وی
راہ نہ اہوڑیانی
پُورن چھڈ بھورے
مُڑ اں پیکیاں نوں
ایہو وی گو لیئے بات نہ ٹھیک جاپے
دِھیاں
مان کیہ کرن نی پچھلیاں تے
دِھیاں کدوں نے کھڑ دے
نی موڑ ماپے؟

جیکر ماپیاں دے گھر

مُڑن دھیاں

وجے ڈھول نموشی دا گل پا سے

نی میں ڈراں

کہ ڈاڈھی گُھجڑی میں

خورے جگ وللّی نوں

کیہ آکھے؟

گولی

مرد منگدے

راہنیئے پنڈیاں نُوں

کوئی مرد نہ کدے سنتان منگے

کام دیو دا پُت

ہر مرد زہری

ایس لئی نہ نار نوں کدے ڈنگے

اوہ تاں ڈنگے

کہ اُتر دی بھٹکنا دے

لانبو مچدے رتا ہو جان ٹھنڈے

اک وِس زہریلی

ہے واشنا دی

جہڑی مردنی

نارنوں روزوڑے

اس وِش دا پھل

سنتان رانی

ناری وِس ہے گربھ وچ لئی پھر دی

اک ذہنی عیاشی

مُنکھ دی نوں

ناری کُکھ دی پیڑ ہے کہی پھر دی

ایویں ممتا

دے نشے وچ چُور رہو کے

ناری ست اسماناں وچ پئی پھر دی

ناری مرد دے

کوجھ تے کوڑھ نوں وی

ایویں وفادا نام

ہے دئی پھر دی

وفا نام نہ رانیئے

واشنادا

وفا نام ہے پھُلاں وچ مہک دانی

جویں دُھپ وچ

موتیا رنگ گھلیا

ساگر جیکنا چن نوں ٹھلدانی

چن سمجھ

چکور جیوں اگ اُتے
کھنب ساڑنے تائیں آپ ٹھدانی
پرنی گٹھاں تھیں
نارنوں مردمن کے
جُھوٹھاوانگ کسمبھڑے
ٹھکدانی

گجے بھجے
تاں سُٹدے کھولیاں تھیں
نار بھجے تاں مُڑ جائے ماپیاں دے
جگ ہس پیندا
جمن والیاں تے
دُکھ من پرائے کیوں ہاسیاں دے
کدے منگواں
موت نہ آ جاندی
گُڑے رانیئے رگر جھاں دے آکھیاں دے
جمن والے
تے دُوسرا رب سچا
متر دوہی
دِلاں دے پاٹیاں دے

اِچھراں

رُسے یار
تاں گو لیئے من جاندا
رُسی نار نہ کوئی مناسکدا
اگ لگی
جیوں بانس دے جنگلاں نوں
کِناور ھے، نہ میگھ بُجھاسکدا
رُسی نار
تے جگ ہوئے اک پاسے
کوئی نہ اوس نوں فیر ہَرا سکدا
اَٹھاں کوٹاں دے دگدھ
وی آ وَن بھاویں
اوہدا پَیر نہ کوئی
ہلا سکدا
پر میں رُساں
تاں گو لیئے رَنج رُساں
کہدے آسرے پُورن نُوں چھڈ جاواں؟
جدوں تیک
کیہ مُڑ اں میں پیکیاں نوں
پُتر بھوریوں جے نہ کڈھ جاواں

ٹھاراں ورھے سہکدی
اج کیکن
رُکھ آیا بہار تے وڈھ جاواں؟
جے نہ ماں ہوواں
ٹکی اُگدے نوں
چھڈ مُلک سلوان دا
لدجاواں

ناری

پتی دا ہجر تاں سہ جاندی
پر پُت دا ہجر نہ سہ سکے
سجھن ویل بے جڑھی دت
نار جیوے
پر پتیاں باجھ نہ رہ سکے
بنا پت
ایوں نار مجبور ہووے
جویں پاری تے لیک نہ وہ سکے
جویں وِدھوانوں
کسے تھیں عشق ہووے
پر اوہ کسے نوں
کدے نہ کہہ سکے

سک سوکناں ہوندیاں

کِکراں دے

موئیاں کھلاں وی جورنگ لیندیاں نی

بہے مردنوں

مُسکڑی نال مارن

عقل دشرتھاں دی ڈنگ کھاندیاں نی

رام کسے دا

وناں نوں ٹوردیون

بھرت اُچڑے تخت بہاندیاں نی

سچ سُوئی دے نکیوں

اُونٹھ لنگھے

جُھوٹھ سونکناں سچ کماندیاں نی

جدوں پُت دی گو لیئے

یاد آوے

میرے اندریں سر کڑ ارڑ کدانی

دُھکھے کالجا

جگر چ سَل پَیندے

دل وانگ مردنگ دے دھڑ کدانی

متھا پاٹدا

جُسے پَین چِنگاں

بھانبڑ دُھونی دے لاگ جہے بھڑکدانی
بُلھ سکدے
جیبھ گُملا جاندی
ساہ سنگھ دے وچ ہی
اٹکدانی

نی میں ڈراں
کہ لُوناں نہ لُون بھنے
نی کوئی ہور نہ چن چڑھاجاوے
پہلاں کھاگئی
سرے دا سائیں میرا
میرا پُت وی کدھرے نہ کھاجاوے
تُو نے ہارناں
ایہناں پہاڑناں دے
رُوپ ویکھ نہ کوئی نشیا جاوے
لکھاں جنم تھیں اوس دی
روح بھٹکے
جہڑا ایہناں نوں انگ چُھوہاجاوے
تُو نے جڑیاں
تے دھاگے تویت رکہندے
پہلوں جمنوں ایہناں نُوں آجاوے

مُر دا کڈھ کے
قبر چوں بھوگ کر لئے
جے کوئی مردنی نارنوں بھاجاوے

میں ساں سوچدی
پُورن دا بھوریوں ہی
بس نِکلدے کاج رچادیساں
متھے چتر کے
آپ میں ڈھولکاں دے
شگن بھیں کے گون بٹھادیساں
ونڈو بھاجیاں
مہندی چ ہتھ رنگو
حُورمرمری
لبھ بلورورگی
پُتر پُورنے دے لڑ لادیساں
رہی دِلاں دی
دِلاں چ گل ساری
چامرے کوارے ہی گو لیئے نی
جہڑے ویڑھے
کلیش نی آن وڑدا
اوس ویڑھے چوں خشی نہ ٹولیئے نی

کہندے
گھراں چ بھوت پریت وسن
بول کندھتوں اُچے جے بولیئے نی
گھر ہوئے کلیش
تھیہ تھیوے
رت اُلودی دراں تے ڈولھیے نی
جیوے لُوناں
تے جیوے سلوان اُس دا
ڈھلے سورجاں دُھپ توں کیہ لینا؟
تھوڑی لنگھ گئی
تھوڑی لنگھ جانی
اساں کجھ دھروکے جی لینا
مُکھوں
کدے سلوان نوں آکھنا نہیں
اساں جیبھ نوں ہوٹھاں چ سی لینا
پاسے ماردے
عُمر دی رات لنگھو
مِٹھا زہر جدائی داپی لینا

گولی

جیویں شاہنیے

میریئے رانیئے نی

میتھوں تینڈڑا دُکھ نہ ویکھ ہوندا

کھاہدا لُون

میں تیریاں چھیاں دا

رُدن ویکھ نی کالجے چھیک ہوندا

لگی اگ

نصیبے نوں ویکھ تیرے

میتھوں سہہ نہ چندرا سیک ہوندا

رُوپ رون

تے کرم نیں بہہ کھاندے

سارا اقدرتاں دے ہتھ بھیت ہوندا

اِک عرض کردی

جے نہ برا منو

چاردناں لئی پرت جاؤ ماپیاں دے

پون پانی دی بدلیاں

جند مہکے

پانی بھلے پر پیکیاں پاسیاں دے

پاسا پرتیاں

روگی دا روگ گھٹدا

دکھ ودھن اکلیاں بیٹھیاں دے

گنگا جائے کے

بھاویں نہ پاپ ڈُھلدے
کجھ وہم پرُ رُڑھن
نی نھاتیاں دے

تینڈ لپُت نی
مینڈ ڑ لپُت رانی
چِنتا اوس دی
رکھ نہ رائی سینے
پُورن بھوریوں
نکلنے تیک رانی
پورے پئے نی
ہالڑے پنج مہینے
اجے اکھلی
موہل نی مارنے نوں
پکے دھان دا
قسمتیں ہوئے چینے
روز جائے کے
اوس دی خبر لیساں
رکھاں میں وی
ماں دا درد سینے

اِچھراں

جانی گولیے
آ کھ رتھوان تائیں
پلاں چھناں تھیں
رتھ نوں جوڑ دیوے
دِھی کسے بگانڑے
بابلے دی
اوھدے نگر دے
محلاں نوں موڑ دیوے
جہڑی ویل ودھائی
سلوان ویڑھے
جڑوں پُٹ دیوے
پُھلاں نوں توڑ دیوے
میری
غماں دے کالیاں پتھناں تے
کالی بیڑی
حیاتی دی بوڑ دیوے

(اچھراں سسکیاں بھردی ہے۔ گولی اُٹھ کے چلی جاندی ہے)

پنجواں انک

ہر محبوب دے چہرے وچ ماں ہوندی ہے
تے ہر ماں دے چہرے دے وچ محبوبہ

پُورن بھوریوں نکل کے گُجھ دِناں توں لوناں دے محلاں چ ٹھہریا ہویا ہے۔ لوناں اپنی سہیلی اِیرا نال محل دے چبوترے چ بیٹھی گلاں کر رہی ہے۔ باہر رِکا رِکا مینہ ورھ رہیا ہے۔

لوناں

سیئے!
ایہ دن کیسے آئے
بھجے بھجے تے السائے
کِکنیں کالے گھنیر چھائے
ستے رنگ پروہنے آئے

ہُنے تاں دُھپڑی باغاں وچ سی
ہُنے تاں دُھپڑی اُڈ گئی بیلے

ہُنے تاں دُھپڑی نظر نہ آئے
ہُنے تاں منڈ ردے کلساں تے
بیٹھی منڈ منڈ مُسکائے

ہُنے تاں انبر کھڑ کھڑ ہسیا
ہُنے تاں نینیں ہنج بھر آئے
ہُنے دامنی گل دا گہنا
ہُنے تاں سپنی وانگ ڈرائے

ہُنے تاں جنگل مور بولیا
ہُنے تاں رُکھ وچ رون بنبیہے
ہُنے جھلاری دادر ہسے
ہُنے تاں کوئل پئی کُرلائے

ہُنے تاں شام گھٹا وچ بگلے
میگھ برچھ دے پُھل سن لگدے
چٹے کنول سرور تَردے
ہُنے تاں دھرتی نھاتی دھوتی
ہُنے تاں اس نے وال ودھائے

ایویں تاں اُڈدے جاندے سارس

جویں کسے نے ہار گُندائے
تے دھرتی دی جویں پُچارن
امبر دے دیوتے گل پائے

ہُنے تاں سیئے کیہ پئی سوچاں
اس رُتے میں مرنا لوچاں
کہندے اِس رُتے جو مردا
سیت سانولی گھٹ بن جائے
مُڑ دھرتی دی جُون نہ آئے

پر اپنے وی بھاگ نہ سیئے
میں چندری نوں موت ہی آئے
تیری سکھی سہیلی لُوناں
میگھلیاں دی جُون ہنڈائے
ہو کے بوند بوند کر جائے

میں موئی نوں کُجھ نہ سجھدا
نہ مینوں کُجھ سمجھ ہی آئے
لُوناں توں اج لُوناں تیکن
سیئے کوئی وی راہ نہ جائے

لُوناں دے انتر دی لُوناں
اج لُوناں توں دُور بڑی ہے
اگ دا اک جنگل ہے جس وچ
اوہ نرشید اڈول کھڑی ہے

ہر سوا گن پشپ مہکے ہن
اگ وچ اک مہکار رلی ہے
کِتے کِتے کوئی اگ دی تتلی
اگن پشپ دے اُڈ رہی ہے

دسیں دشاویں اگ ہی اگ ہے
اگن کتھوری ہل رہی ہے
ساوی اگ دے چھکن پنچھی
سُوہی اگ دی گھٹا کھڑی ہے
پر اگ دے جنگل وچ لوناں
سن، سیت تے ٹھری ٹھری ہے

سُنیں تاں سیئے سچ دسدی ہاں
جد میں پُورن نوں تکدی ہاں
جو یں کوئی کوتار چدی ہاں
اگن کول وچ جاوسدی ہاں

ساہواں دے وچ صندل مولے
تن چوں مہک چندن دی آوے
دل دی مرگاولی سہاوے
اگ دا مرگ کتھو ریا جاوے

اگ دا مرگ جاں چنگیاں بھردا
گل دیہی دا جنگل ڈردا
ساہ داپرا چھتابی وگدا
کوئی کوئی پت عقل دا جھڑدا
پر ایہ اگ دا مرگ نہ چڑدا

اندروڑ دیاں لکھ متاں
ایس مرگ دا کیہ کیہ دساں
کالے کپڑیں بنھاں اکھاں
بنھ حیادے پاوے رکھاں
اگ دا مرگ میں کیکن ڈکاں

نہ لبھنوں باغ باغیچہ بھاوے
محلاں دی چھاں راس نہ آوے
نہ راجے دی سیج سکھاوے
نہ سونے دی گھاءہی کھاوے

اگ دا مرگ انگارے چاہوے
مرے پیا پُورن دے ہاوے

اِیرا

لوناں!
ایہ تُوں کیہ کہندی ہیں؟
اگن مرگ تے اگ دا جنگل
ایہ کیہ بات جہی پاندی ہیں
تُوں پُورن توں کیہ چاہندی ہیں؟

لوناں

اگن مرگ لئی اگ چاہندی ہاں

اِیرا

اگ چاہندی ہیں؟
اوہ تاں اک وورو جِت اگ ہے
ایہ کیہ گوڑ بکی جاندی ہیں؟

اوس اگ دے پِنڈے وچ تیرے
آپنے پِنڈے دی ہی لوء ہے
اُس دے مونہہ وچ اِچھراں دی نہ

تیرے دُدھ دی وی خشبونوں
تیری تے پُورن دی اگنی
عُمر چ بے شک ساویں کوہ ہے
فیروی تیری کُکھ وچ سیئے
اُس دے گربھ جُون دی چھوہ ہے
پُورن دی کچ انگی رَت تے
جنم پیڑ دا مٹھا موہ ہے
ٹھیک ہے تیری چند دیہی
رچن پیڑتوں اجے اچھوہ ہے
پر رشتے احساس دے پُھلاں
دی چرجیوی جہی خشبو ہے
لوناں!
کدے وورجت اگ نوں
سچ کہندی ہاں ہتھ نہ لائیں
اگن مرگ دی پورن اگے
جیون جوگیے بات نہ پائیں
دھرتی دی ناری نوں ویکھیں
چتر ہین نہ کدے کہائیں
پُورن نوں پُتر کر جانیں
پُتر بھوگ کدے نہ چاہیں
اگن مرگ نوں وچ قسائیاں

اوس دی پُٹھی کھل لُہا ئیں
سارا چنبا دیس نہ بھنڈ یں
بابل دے سر کھیہ نہ پا ئیں

لوناں

اِیرا!
تُوں وی سچ سُنایا
تُوں وی لوناں دے زخماں تے
متاں دا بس لُون ہے لایا
تینوں وی کُجھ سمجھ نہ آیا
دھرمی بابل پاپ کمایا
لڑ لایا تیرے پُھل کملایا
جس دا اِچھراں روپ ہنڈایا
میں پُورن دی ماں
پُورن دے ہان دی!

میں اُس توں اِک چُمن وڈی
پر میں کیکن ماں اوہدی لگی
اوہ میری گربھ جُون نہ آیا
سیئے نی میں دِھی ورگی
سلوان دی

پِتا جے دِھی دا رُوپ ہنڈاوے
تاں لوکاں نوں لاج نہ آوے
جے لُوناں پُتر نوں چاہوے
چتر ہین کہے کیوں
جیبھ جہان دی؟

چتر ہین تے تاں کوئی آکھے
جیکر لُوناں وتیچ ہاسے
پر جے ہان نہ لبھن ماپے
ہان لبھن وچ گل کیہ ہے
اُپمان دی؟

لُوناں ہووے تاں اپرادھن
جیکر اندروں ہوئے سُہاگن
مہک اوہدی جے ہووے داغن
مہک میری تاں کنجک
میں ہی جاندی!

سیئے نی مینوں دے نہ متاں
درد دِلے دا کیکن دساں
رشتا کنج پچھانن اکھاں

اگ ملی نہ لوناں نوں
سجے ہان دی!

اگ دا رشتہ ساڑن تک ہے
اگ دا رشتہ چانن تک ہے
اگن مرگ نوں مارن تک نوں
ہور جوانی رشتہ نہ
کوئی جاندی!

سیئے جد میری کنچن دیہی
سیج سُلگدی چھوہ آوندی ہے
آپے چوں مینوں بو آوندی ہے
اوس چھن دی بے چینی
تُوں نہ جاندی!

اوہ چھن ہونداسورگوں وڈا
بھنی جہی مہک وچ بھجا
مَدرادے سروروچ ڈگا
اوہ چھن سیئے کوئی کوئی
جندڑی ماندی!

میرا اوی جد اوہ چھن آوے
لوناں چوں لوناں مر جاوے
اوس چھن دی مینوں مہک نہ بھاوے
کھان پوے مینوں سیج گڑے
سلوان دی!

اوہ چھن دیہہ وچ جد بلدا ہے
متھے دے وِچ سپ چلدا ہے
سیئے مینوں ایوں لگدا ہے
گر بھ پیڑ جہی پیڑ
جو یں ہاں ماندی
پنڈے دی مٹی چوں سُپنا
چھاندی!

اوس اگن چھن میں روندی ہاں
اوس اگن چھن میں ہسدی ہاں
اگن پھلاں دے جنگل دے وچ
ننگی الف جہی نچدی ہاں
آپنے ہی پر چھاویں کولوں
دُور دراڈے پئی نسدی ہاں
ایوں لگدا ہے جیوں اِنھی ہاں

پھر وی سبھ گُجھ پئی تکدی ہاں
گر بھ وان سپنی دے وا کن
اپنا آپا ہی ڈسدی ہاں

پھر !
ہر دوس دے تڑکے ہوئے
درپن دے اندر
اپنے زہر وسدے چہرے نُوں تکدی ہاں
ہر چہرہ
میرے تے ہسدا
ہر چہرے تے میں ہسدی ہاں
اپنے چہرے دی ولگن وچ
جاپھسدی ہاں
اپنے ہی چہرے دیاں کندھاں
میں ٹپدی ہاں
کندھاں ٹُپ ٹُپ میں ہفدی ہاں
پھر تکدی ہاں

کہ ایہ کندھاں کوہاں تیکن
اِنج پھیلیاں
کہ کِدھرے وی انت نہ ہوون

میں ایہناں کندھاں تے رووواں
ایہ کندھاں میرے تے رووون

ہر چہرہ
ایہناں کندھاں اوھلے وِنگا جاپے
لوناں توں لوناں دے
نقش نہ جان پچھاتے
پھر ایوں جاپے
ایہ کندھاں لوناں تے ڈگن
رات براتے
تے لوناں دی ہوند گواچے

یاں پھر لگدا
مینوں چانن وچ وی
آپنا آپ نہ لبھدا
میرا ہی چہرہ نہ میری
دیہہ تے سجدا
میرا کوئی وی نقش
نہ مینوں میرا لگدا
اپنے چہرے دے نقشاں دی
بھیڑ جڑی چوں

اپنا ہی چہرہ نہ لبھدا
سبھ کندھاں دے پیٹھاں وَبدا
سیئے!
کُجھ وی سمجھ نہ آوَندی
سیئے!
کُجھ وی پتا نہ چلدا
رنا من بس دن بھر جلدا
اک سدیوی بھٹکن جہی وچ
مر مر جیوندا
جیوں جیوں مردا

ہر دیہوں داجاں سورج چڑھدا
من ایداں محسوس ہے کردا
کِرناں سنگ کِرناں بن اُڈدا
چانن دی چالے ہے چلدا
ہر ذرے دے مُونہہ نوں تکدا
ہر اک پون دابلھا پھڑدا
کدے پتا لیں ایہ جالہندا
اَمبر دی کدے پوڑی چڑھدا
خورے جھلا کس نوں لبھدا
خورے جھلا کیہ ہے کردا؟

اک پل وی کِدھرے نہ گھڑدا
یاں فیر سیئے اِیکن لگدا
جو یں لوناں نے ہر اک دینہوں دا
جنم جنم توں دینا قرضہ
جے ہر چھن ہے رہندا سوئدا
جے ہر پل ہے جاندا اودھدا

دن بھر بس بےچینی دل نوں
کھاندی رہندی
یاں خشبوئی دل سڑدے دی
آؤندی رہندی
یاں خاموشی موک برہڑا
گاؤندی رہندی
آپے توں ہی سداں ٹموشی
آؤندی رہندی
لوناں ہی لوناں تے ہسدی
لوناں توں لوناں شرماؤندی
ہر پل
اگن چھناں دی سپنی
روہ دیاں کلریاں وچ نسے
روح دا بھوت بھتانا نچے

ہر اک دیہنوں داچر کھاڑ اہ کے
لوناں بیٹھی رکرناں کتے
فیر رکرناں دارساوٹے
مُڑلوناں
رکرناں دارسا
عمراں دی چھت توں لٹکائے
ست رنگے رَسے داپھاہا
لے کے لوناں رت مر جائے
پرلوناں نوں
موت نہ آئے

اِیرا!
میں تاں چِراں چراں توں
سن خلا وچ لٹک رہی ہاں
مڑھیاں دے وچ سکھر دُپہرے
بَدروحاں وچ بھٹک رہی ہاں
میرے پَیراں تھلیوں
دھرتی نکل چکی ہے
میرے سر دا
اُتلا انبر تڑک چُکا ہے
ہوند میری دلپَیر

چِراں توں تھڑک چُکا ہے
ہُن ہونی دی پون
اُڈائی پھر دی ہے
لوناں تے لوناں دی
مٹی کر دی ہے

اِیرا

لوناں!
ایہ تاں رِیت
بڑے ہی چِر دی ہے
آپنے تے'
آپنی ہی مٹی کر دی ہے
ہر دھرتی تے
جیوناپَیند افیروی ہے

ایس دھرتی دی ہر ناری ہی
لوناں ہے
ہر ناری دا نرہی
سہج وہونا ہے
ہر ناری دا بُت
محبتیں اونا ہے

پیار گھاٹ دا ہر ویڑھے وچ
ٹونا ہے

ایتھے ہر بابل ہی
آپنی دھی تے مردا
تے ایتھے ہر ماں ہی
پُتر تے ہے مردی
ایہی رت سجری نوں چھلدی
ہر اک نارولتنھت
آ تم گھات ہے کردی
آپنی ہی عُمر ادے
پالے وچ ہے ٹھُردی
آپنے ہی انگاں دی
اگنی وچ ہے سڑدی
ہت رکرناں دار ساوٹ کے
سُولی چڑھدی
پر نہ جیوندی
نہ ہے مردی

ایتھے دا ہر پرکھ ہے
سلوان جہیا

ہرلوناں دے متھے تے
ایمان جہی

ایہ دھرتی
اِک نگن نپنسک بستی ہے
ایتھے روٹی مہنگی
ناری سستی ہے

ایس بستی دیاں گلیاں
اتے بازاراں او ٹھے
ہراک محل دی ممٹی
تے دیواراں او ٹھے

ہراک گھر دے بوہے
تے باراں دے او ٹھے
ہر ناری دی سیجا ہی
بس سُلگ رہی ہے
ہر ناری ہی لوناں واکن
وِلک رہی ہے

ایس بستی وچ

شام جدوں آ ڈھلدی ہے
اکلاپے دی پِیڑ جہی اِک
چلدی ہے

ہر گھر دے چُلھے وچ
ناری بَلدی ہے
پر ناری ہی آپنی آپے
اگ ماندی
آپنے روپ تے آپے ہی
بس مردی ہے

ایتھے سبھ نر
اگن ہین ہُن وسدے
ناری دے چھورے توں نسدے
اندروں بند دروازے کر کے
جھیتھاں چوں ناراں تھیں تکدے
تے آپنی ہونی تے ہسدے

اِس بستی وچ،
ہر کوئی مر چکا ہے
اِک دوجے نوں

آپنی آپنی
قبر نہ دَسدے
اِک دُوجے دی موت تے ہسدے

ایتھے اگ نوں
اگ نہیں مِلدی ہے
ایتھے ہر شے
روٹی بدلے تُلدی ہے
ہر لوناں
ایتھے روٹی خاطر گروی ہے

ایتھے
پیار، محبت روٹی داہی ناں ہے
دھرم اتے اخلاق وی
روٹی داہی ناں ہے
عقل، علم، تے ہُنر وی
روٹی داہی ناں ہے
تتھ وار، تہوار وی
روٹی داہی ناں ہے
روٹی خاطر ہر لوناں
پُورن دی ماں ہے

اِس بستی وچ روٹی ہی
محبوبہ تھاں ہے

ایتھے کوئی وی
پُھل نہیں کھڑ دا ہے
دن دیویں
گلیاں وچ پہرا پھر دا ہے
ہر اِک موڑ تے آپنا
سایہ مِلدا ہے
آپنے تے آپنا ہی
کوڑا کردا ہے

ایتھے ہر وسنیک
نِکھڑویں شخصیت ہے
آپنے ہتھوں ہر کوئی
ایتھے بے عزت ہے
آپنے توں ہر کوئی
آپنے ہی لجت ہے
ایتھوں دی سوغات
خموشی ذِلت ہے
تُوں اِس بستی وچوں

لوناں کیہ لبھدی ہیں؟
لنگیاں دے وچ'
آپنا آپا کیوں کجدی ہیں؟
تُوں لنگیاں وچ
ننگی چنگی لگدی ہیں

اگن چھناں دا'
لوناں، توں احساس جلادے
لوناں وچوں
لوناں دی توں ہوند گوادے
تُوں لوناں نوں'
اتر پتی داز ہر کھوادے
تیرے پنڈ وچ جو
اگن مرگ نسدا ہے
اوس دا ہتھیں
گلا دبادے
آپنے پنڈ دے پانی وچ
گھول کے مدرا
جد منگے سلوان
تُوں ہتھیں آپ پیادے
لوناں دے اندر دی لوناں

نوں مروادے

ڈِھڈ دے اندرے قبر بنادے

اوس لوناں دی یاد بھلادے

اوس لوناں دا

ہر اِک سُپنا

آپنی مٹی ہیٹھ دبادے

ایس دیس ہر نار

جدوں پرنائی جاوے

اوس دن توں

بیمار جہی ہوجاوے

بابل ویڑھے چانن دے

بوٹے نوں دب کے

پتی لئی پرچھاویں نوں

لے جاوے

ہر لوناں ہی

انتر دی لوناں مروادے

ہوکے بھر بھر عُمر بتاوے

فیر جد سیجاں مانن جاوے

چانن دے سُپنے دا او ہنوں

سُپنا آوے

تے اوس دا اندر دکھ جاوے
اوہ سپنے وچ
اوس سپنے دا پنڈ امانے
پر کوئی ہور ہی سُپنا
اوس دا پنڈ اکھاوے

لوناں!
ہر لوناں ہی
بس ایداں مر جاوے
چانن دے سپنے دے
بس سپنے ہی لیندی
ہت پرائے سپنے دے سنگ
بھوگ رچاوے
تے اوہ گربھ وتی ہو جاوے

ہر اک گربھ وتی تد آپنی
کُکھ وچ جھاکے
پیڑ دا بُوٹا اُگدا جاپے
پیڑاں دے بُوٹے دی چھاویں
اوس دی ہر اک پیڑ گواچے
تد ناری توں

بِیتے دوِس نہ جان پچھاتے
بابل ویڑھے دیاسُپنا
سونداجاپے

لُوناں

اِیرا!
گوڑ فلسفہ تیرا
دل نہ پوہندا
بابل دے ویڑھے داسُپنا
کدے نہ سوندا
اوچیتن متھے وچ کِدھرے
رہندے بھوندے
مرن دوس تک ہنجو ہنجو
رہنداروندا

سیئے!
عُمر سُلگدی
دِھیاں دی جاں آوندی
ہر دِھی ہر بابل دے
ویڑھے سُپنے لیندے
سِعیاں دے سنگ'

اک دن اوہ کھیڈن ہے جاندی
پُھلاں لدے جنگل دے وچ
اوہ گُم جاندی
سیاں نوں اوہ لبھدی
تے آوازاں لاندی
پر کوئی سکھی نظر نہ آوندی
تے اوہ اِک بُوٹے دی چھاویں
تھک ٹُٹ کے ہے جابہندی
فیر کسے، پری لوک چوں
اِک شہزادہ آوندا
تے اوہنوں
اوہ کُل جنگل دی سیر کراوندی
اِک دن فیرایویں دا آوندا
اوہ شہزادہ
اوس کُڑی نوں
ورکے دُور دیش لے جاندا
ہَسدا ہَسدا اگاوَندا گاوَندا
اِک پل دا جے پوے وچھوڑا
اوہ مر جاندی
اوہ مر جاندا
پر سیئے،

ایہ سُپنا، سُپنا ہی رہ جاندا
شہزادے تھاں ورھن کوئی
دانوآ جاندا
ورکے ستویں کوٹھی پاندا
روز رات نوں،
بھورا بھورا کر کے کھاندا
ہر دِھی دا ہی سُپنا ہے
زخمی ہو جاندا
بابل دے ویڑھے دا سپنا
بابل دے ویڑھے رہ جاندا

پر میں بابل ویڑھے
جو سی سُپنا تکیا
جے سُپنا میں انیا، کتیا
اوس سُپنے وچ،
پُورن ورگا سی کوئی وسدا

اوس سُپنے وچ،
پورن ورگے رنگ گھلے سن
پورن دے انگاں ہی ورگے
انگ گھلے سن

اوہ سپنا سی

پورن دے پرچھاویں ورگا

جو میرے نیناں

رات دِنے سی رہندا تر دا

اوس سپنے تے میں ساں مردی

اوہ سُپنا میرے تے مردا

ایوں لگدا اے

جو ئیں میں تے پُورن

جنم جنم دے ہوئے ساتھی

پر پچھلے جنماں وچ کِدھرے

دوہاں دی گئی ہوند سراپی

اِک روح دے ہنساں وچ پاٹی

اِک دوجے نے،

اِک دوجے دی

کنے جنم نہ شکل پچھاتی

کسے وڈیرے پاپ دے کارن

میتھوں میرا پورن گمیا

تے میں پُورن لئی گواچی

پر میں،

پُورن دے راہوں دا

گمیا کوہ ہاں

میں پورن دے انگاں چوں
آ وندی خشبو ہاں
میں اوہدے مکھ چوں کردے
شبداں دی مدراہاں
میں پُورن دے متھے دے
سورج دی لو ہاں

اِیرا

ہاں لوناں!
اِیکن ہی لگدا
ہرآ درش ہین پرانی نوں
ہرآ درش آ پنا نہ ہوندا
جو چہرا آ پنا ہی لگدا
جنم جنم توں گمیا لگدا
استشٹت ہر کام ہمیشہ
ستشٹت ہر کام توں جلدا
ستشٹت ہر کام توں مردا
ہر چہرے دے نقش پھولدا
ہر چہرے چوں اوس نوں لبھدا
ہر لوناں نوں،
ہر پُورن ہی آ پنا لگدا

مرگ تر شنادی ایس کریاچوں
پرلوں کجھ وی نہ لبھدا
کام دی مارو جوالا اندر
نہووُں سر تک رہنداسڑ دا

اسیں تاں لوناں!
بے سنتو کھے کامی ہاں
اک کریا وچ سبھے
انتریامی ہاں
پُشتو پُشتی اِک دُوجے توں

نامی ہاں
کام لئی اِک دُوجے توں ودھ
دانی ہاں
ہت نویں چہرے دا پِیندے
پانی ہاں

(مینہہ تیز ہو جاندا ہے، پُورن بھجیا ہویا چبوترے چ داخل ہوندا ہے! اِیرا اُٹھ کے چلی جاندی ہے۔ پُورن دے دودھا وستر اوہدے پنڈے نال چمڑے ہوئے ہن۔ لوناں اوس ول پیار بھری تکنی ویکھ رہی ہے۔ پُورن ہتھ جوڑ کے پرنام کردا ہے)

لوناں

پُورن!
اج دی رُت بڑی ہی
پیاری ہے!

پُورن

ہاں ماں جی'
جو ہیں روندی برہن
ناری ہے!

لوناں

ہاں پُورن!
تُوں سچی گل اُچاری ہے
ایہ رُت ہنجواں لدی
برہا ماری ہے!

پُورن

اندر دیو جدوں رُتاں سی گھڑدا
اوہناں دناں وچ'
ایندرناں دی اک پری نوں
کہندے بڑا ہی پیار سی کردا

ہر موسم دا رنگ
اوہدے رنگاں چوں لیندا
رُتاں دا آدھار
اوہدی مد راتے کردا
کہندے
جداوہ ہسی
رُت بہار بنی
کامی نظرے تکی
تاں انگیار بنی
وچ اُداسی متی
تاں پت ہار بنی
سیجاں مان کے تھکی
ٹھنڈی ٹھار بنی
جھانجر پا کے نچی
تاں شدگار بنی
پنج رُتاں دی ایندر
ایوں آنا رہن
پرچھیویں ایہ رُت
جہڑی ملہار بنی
جواج ساڈے ساہویں
برہن وانگ کھڑی

ڈکھدائیک ہے پورن ایس دی
جنم گھڑی
ایندر رہور کسے دیو تے سنگ
گئی وری
برہوں جلندی ایندر
کہندے روئی بڑی
کہندے اوس دن ایندر نے
ایہ رُت گھڑی
انبر نینیں ایندر دی سبھ
پیڑ بھری
تے اِندر نے کہندے اپنی مدراپیتی
اوس نوں آپنے آپے وی
نہ ہوش رہی!

کہندے!
جدوی اندر دا دل
جلدا ہے
ایندر نوں ایہ یاد
جدوں وی کردا ہے
اوسے دن انبر توں
پانی ورھدا ہے

پُورن

ماں جی،
کیسی مٹھڑی کتا سُنائی ہے
بدلاں چوں
ہر ہادی خشبو آئی ہے
جیوں ایندر دے ہنجواں
جھڑی لگائی ہے!

لوناں

پر پُورن!
تُوں آپنی ایندر نہیں تکیا
جنم جنم توں
تُوں اوس دے انتر وچ وسنا
پر تُوں اوس نوں
یاد نہ رکھیا

اوس ایندر نوں
یاد تیری آوندی ہے
ہر رُت ہی،
ہر ہن دا رُوپ وٹاوندی ہے

ایہ رُت وی اوہدے ہنجواں توں
شرماؤندی ہے

پُورن

ماں جی!
کس ایندر دی'
بات پئے پاؤندے ہو؟
کویں پورن دا پئے اپہاس اُڈاؤندے ہو؟

لُوناں

پُورن!
سچ مُچ
ایہ کوئی اپہاس نہیں ہے
ایس توں وڈا کوئی وی
اِتہاس نہیں ہے

اوہ ایندر بے نام دیش وچ
رہندی ہے
اوس دیش تک
کوئی وی سڑک نہ جاندی ہے
اوس دیش وچ'

اُنبر پیراں وٹے ہے
سِر دے اُتے دھرتی نظریں
آؤندی ہے

اوسے دیش وچ،
اوہ ہی کلی رہندی ہے
یاد تیری جاں مِلن کدے
آ جاندی ہے
جد جی کردا روندی ہے
تے ہس لیندی ہے
دن بھر اِک ٹلے تے بیٹھی
بے آواز گیت جہیا کوئی
گاؤندی ہے
اوہ بیچاری،
دیہہ ہین، دوشت ناری ہے
پرنائی ہے،
فیروی کنج کواری ہے

پُورن

ہاں ماں جی،
میں سمجھ گیا جو وی کہندے ہو

کتھا کتھولی
پری لوک دی بئے پاؤندے ہو

لُوناں

پورن!
ایہ کوئی پری لوک دی
کتھا نہیں ہے
تینوں اوس بیچاری دا گجھ
پتا نہیں ہے!

کاش!
کدے جے تینوں اوہ مل سکدی
تینوں اوہ
پلکاں دے اوھلے ڈکدی
تیری دیہہ نوں
وٹنے مَل مَل رکھدی
تیری خاطرؔ
انگاراں تے نچدی
دیہہ ہینؔ
کسے چندن دیہہ وچ وسدی
تینوں اوہ نتؔ

ناگن بن کے ڈسدی
کاش!
کدے جے تینوں اوہ مِل سکدی

ہُن تینوں اوہ
سُپنے وچ تک لیندی ہے
تیرے پنڈ دے داا وہ کھڑ پا
پُھل ویکھ کے
آپنے نرآ کار دیہی تے
ہس لیندی ہے
روز تیرے دوارے تے
لماّ سجدا کر کے
نیناں دے وچ ہنجو بھر کے
مُڑ جاندی ہے
کدے کدے یاں
میرے گھر وی آ جاندی ہے
تیریاں گلاں کردی کردی
رو پیندی ہے

اوہ اِک ایسا گیت ہے
جو گایا نہیں جاندا

اوہ اِک ایسا بدن ہے
جو چھوہیا نہیں جاندا
اِک ایسا پرچھاواں
جو نظر یں نہ آوندا
اِک ایسا اِحساس
کہ جو دسیا نہ جاندا
کتھن ہین کتھادا
ورقہ اُڈ داجاندا
جس دا کوئی آدنہ آوندا
انت نہ آوندا

پُورن

ماں جی!
ہُن بس چھڈ دوی
ایہ کتھا چھلیڈی
سچ دسو ہے کون گڑی
دُکھیارن ایڈی؟

لُوناں

پُورن!
مینوں اوس گڑی دا

ناں نہیں آؤندا
چِراں چِراں توں جیبھ میری تے
بلدا، بُجھدا اُدھکھدا رہندا
کوئی وی اوس دا نام نہ لیندا
اوس گُڑی دا'
آپنا ہانی
اوس گُڑی نوں ماں ہے کہندا
اوس گُڑی دے
پیو دا ہانی
اوس گُڑی نوں
پتنی کہندا

(لوناں رون لگ پیندی ہے، پُورن اوس دا اشارہ سمجھ جاندا ہے۔)

پُورن

پر ماں!
اوس گُڑی نوں پورن
ماں نہ آکھے
تے کیہ آکھے؟
اوس گُڑی دی

بلدی دُھپ نوں
چھاں نہ آکھے
تے کیہ آکھے؟

لُوناں

سرپ دی پھاڑی جیبھاں وانگن
اِک سنگ مینوں
ماں ماں آکھے
دُوجی سنگ محبوبہ آکھے

پُورن

اوس گڑی نوں
پُورن داستکار نہیں ہے
ماں کہلاؤنوں
جے آپنا اُپمان سمجھدی
محبوبہ کہلاؤن دی وی
حقدار نہیں ہے
ہر محبوبہ دے چہرے وچ
ماں ہوندی ہے
تے ہر ماں دے چہرے وچ
محبوبہ

جس ناری وچ ممتا دا

ستکار نہیں ہے

اوس ناری وچ

کسے رُوپ وچ نار نہیں ہے

اوس ناری وچ'

ناری حالے سیمت ہے

اوس ناری وچ'

ناری دا وستھار نہیں ہے

نہ اوہ ماں بھین تے نہ ہی

محبوبہ ہے

اوس نوں پیار کرن دا

کوئی ادھیکار نہیں ہے

لُوناں

پُورن!

لُوناں ممتا دا

ستکار ہے کردی

پر اوہ اوس ممتا توں ڈردی

جس ممتا وچ'

ناری دی نہ ہووے مرضی

لوڑیاں واکن جو ناری دی

کگھ وچ چلدی
اوس ممتا نوں
کوئی وی ناری
پیار نہ کردی
ہر ناری ممتا دا سُپنا
اِک ایسے پِنڈے چوں لیندی
جِس پِنڈے چوں پھل وریسے
آپنے پِنڈے نوں تک لیندی
جِس پِنڈے وے مُڑ ھکے وچوں
پُھلاں دی خشبو ہے آوَندی
پُورن!
تیرے پِنڈے وچوں
لوناں نے ممتا تکی ہے
لوناں دے پِنڈے وچ تیرے
پِنڈے دی خشبو وسی ہے
تیری صُورت دی پرچھائیں
آپنی کگھ وچ میں تکی ہے

اوہ پرچھائیں
میری کگھ چوں
کئی واری ہی جنم ہے لیندی

تے لُو ناں پرسوت ہنڈ اندی
تے پر چھائیں
ہڈ ماس دا بُت بن جاندی
اوس پر چھائیں دے میں،
گو لے انگاں وچوں
تیرے تے آپنے انگاں نُوں
لبھدی رہندی
دو پنڈیاں دے سنگم اُتے
ہسدی رہندی
نِکے نِکے انگ ویکھ کے
میں نشیاندی
تے پر چھائیں چھاتی چنگھدی
چھاتی اُتے ہی سوں جاندی
تُوں اوس دا،
بابل بن جاندا
میں اوس دی،
انبڑی بن جاندی

پُورن

ماں!
میں اوسے پر چھاویں دا

کیہ تینوں وسِتھار نہ لگدا؟
کیہ اوسے ہی پرچھاویں دا
میں وِدھیا آ کار نہ لگدا؟
پُورن وچوں پرچھائیں دا
کیہ تینوں،
اوہ پیار نہ لبھدا؟

لُوناں

پُورن!
مینوں پُورن وچوں
بس کلا پُورن ہے لبھدا
پُورن چوں
لُوناں نہ لبھدی
ایس لئی میرا من نہ رَجدا
پُورن سدا
اپُورن لگدا
اوس پرچھاویں ورگا نہ
پرچھاواں لبھدا
پورن اوس پرچھاویں دا
کُجھ حِصہ لگدا

پُورن

ماں!
تینوں جے پورن وچوں
کُجھ کُو حصہ آپنا لگدا
اوس پورن دے حصے دی
اج دی اج بس
ماں توں بن جا
باقی بچے اپُورن خاطر
تُوں دُھپ بن جا
یاں چھاں بن جا

پورن دے
پِنڈے چوں تینوں
جِنا کُو آپنا اج لگدا ے
اونا کُو پورن ہی تیرے
دُکھاں سنگ ہمدردی کردا ے
باقی رہیا اپُورن
پورن کولوں ڈردا ے
اوہ آپ اس گھر دی اگ وچ
دُھکھ دُھکھ سڑ دا ے

ماۓ نی'

سُن میریئے ماۓ

پورن آپنے ڈِھڈ دیاں پیڑاں

کیکن پھولے کنج سُناۓ

شبداں باجھوں بُلھ تیہاۓ

میری اس نرلیکھ کتھا تے

کوئی وی شبد تاں میچ نہ آۓ

کتھا کہاں تاں کہی نہ جاۓ

ہر اک شبد پیاشرماۓ

اٹھارھاں ورھے

میری عُمر ادے

اکلاپے دی اگ وچ سڑ گئے

موسم آۓ

موسم مر گئے

اوتھوں بچیا، تے کیہ تکیا

باپ دیاں کرتُوتاں دے سپ

پُورن دے اِحساس نوں'

لڑ گئے

نِبچے کُھچے جذبات دی'

ٹھر گئے

پورن دے ہی جمن والے

پورن نوں گلیاں وچ دھر گئے
میرے لئی جیوندے ہی مر گئے
فیر پورن دے'
جمن والی
جد پورن نے گھر نہ ویکھی
آپنے بابل دے گھر بہہ کے
پورن لئی ہوئی پردیسی
نہ پورن اوہدی چھائیں بیٹھا
نہ پورن اوہدی دُھپ ہی ویکھی
جنم دیہاڑے توں اج تیکن
پورن نے کوئی خشی نہ ویکھی
اک تاں پورن'
آپنی اگ وچ سڑدا ہے
دُوجے آپنی'
ماں دے ہاوے مردا ہے
تیجے آپنی'
پیو دی کالی دنیا دے
مُونہہ تے پَیندے پرچھاویں توں
ڈردا ہے
چوتھے اج توں
تیرا وی ویڑھا نہ میرا

میرے لئی
تیرا وی ویڑھا بلدا اے

ایتھے سبھا پورن
پورن کوئی نہیں
ایتھے سب الونے
لُوناں کوئی نہیں

اس چوگردے وچ ہُن میرا
دم گھُٹدا اے
ہر کوئی آپنا گوڑا
میرے تے سُٹدا اے
میرا ہر ارمان ہی
کالا لہو تھُکدا اے

پُورن
اس چوگردے نوں ہُن
چھڈ جاوے گا
بدلاں دے وچ
گھُل جاوے گا
پوناں دے وچ

مِل جاوے گا
پُھلاں دے وچ وس جاوے گا
دُھپاں دے وچ
گُھر جاوے گا
چھاواں دے وچ ڈھل جاوے گا
اَنت کال وچ
رل جاوے گا

مائے!
ایتھوں دا ہر گھر ہی
ٹھنڈی اگ وچ سڑ دا جاوے
ہر اِک نوں
آپنے ہی گھر دا
لُوناں اُتّھے راہ نہ آوے
اِک دُوجے نوں
اِک دُوجے دا
پر گھر سڑ دا نظر نہ آوے
ہر کوئی آپنے
گھر دا رستا
ہور کسے توں پُچھنا چاہوے
پر اوہ پُچھنوں وی شرماوے

ہر کوئی،
عُمر دی سرد رات وچ
کسے چوراہے وچ مر جاوے
کوئی کسے نوں
رون نہ آوے!

لُوناں!
تیرے میرا اوکن
ہر کوئی ایتھے لہو تھکدا ہے
جو وی ایتھے لہو نہ تھکدا
چھوراہے پتھر دے بُت دا
اوہ پاگل ہے،
بدھ ہین ہے
بے اِحساسا، نظر ہین ہے
اوہ بے دل ہے
درد ہین ہے

لُوناں

پورن!
میں تینوں تیرے گھر دا
رستا ہی،

دسنا سی چاہیا
پر لوکاں دا دسیا رستا
شائد تینوں راس نہ آیا
درد ونڈدا
درد رتا ونڈ نا سی چاہیا
پر توں
لوکاں نوں ٹھکرایا
پیار میرے دا
مُل نہ پایا

پُورن

مائے!
ایتھے کوئی کسے نوں
پیار نہ کردا
پِنڈا اپنے پِنڈے نوں لڑدا
روحاں دا ستکار نہ کردا
اِک دُوجے دی
اگ وچ سڑدا
اِک دُوجے دے پالے ٹھردا
اِک دُوجے دی دُھپ لئی جیوندا
اِک دُوجے دی

چھاں لئی مردا

دن دیویں لوکاں توں ڈردا
رات پوے آپے تے ڈردا
کولھو والا چکر چلدا
ہر کوئی آپنا آپا چھلدا
آپنے سنگ ہی دھوکھا کردا
ہر کوئی آپنا آپے بردا
آپنے رُوپ تے آپے مردا

ایتھوں دی ہر رِیت دکھاوا
ایتھوں دی ہر پرِیت دکھاوا
ایتھوں دا ہر دھرم دکھاوا
ایتھوں دا ہر کرم دکھاوا
ہر سو کام دا سُلگے لاوا
ایتھے تاں بس کام خدا ہے
کام چ متی وگدی واء ہے
ایتھے ہر کوئی دوڑ رہیا ہے
ہر کوئی دم توڑ رہیا ہے
ایتھے ہر کوئی کھوہ وچ ڈِگیا
اِک دُوجے نوں ہُوڑ رہیا ہے

ہر کوئی ایتھے بھجیا ٹُٹیا
اِک دُوجے نوں جوڑ رہیا ہے
اِک دُوجے نوں توڑ رہیا ہے
ڈردا اندر دی چُپ کولوں
ساتھ کسے دا لوڑ رہیا ہے
اِک دُوجے نوں آپنے آپنے
پانی دے وچ روڑھ رہیا ہے
ہر کوئی اپنی
کتھا کہن نوں
آپنے ہتھ مروڑ رہیا ہے
آپنے آپنے دُکھ دا ایتھے
ہر کاسے نُوں کوڑھ پیا ہے

ہر کوئی،
آپنے آپ دوالے
سُچیاں تنداں کت رہیا ہے
آپنی آپنی موت دا رستا
ہر کوئی آپے دس رہیا ہے
ہر کوئی ننگا نچ رہیا ہے
آپنے اُتے ہس رہیا ہے
آپنے کولوں لگ رہیا ہے

آپنے کولوں بچ رہیا ہے
آپنی قبرلئی ہر کوئی

آپے مٹی پٹ رہیا ہے
ہرکوئی مہرا چٹ رہیا ہے
گھوگے دے وچ وس رہیا ہے
خودنوں جیوندا دس رہیا ہے
ایتھے سبھے کجھ مر چکا ہے
آپنی آپنی سوالی اپر
ہرکوئی سُولی چڑھ چُکا ہے
ہر اک سورج ٹھر چکا ہے
بھُوت، بھُوکھت، ورتمان دا
ہر اک چھن ہی کھڑ چُکا ہے

سمیاں دا ترے جبھا پھنیر
خود آپے نوں لڑ چُکا ہے
آپنی ویہوسنگ مر چُکا ہے
جو کسے کرنا کر چُکا ہے

ہُن تاں!
دھرتی تھم چکی ہے

جو اس جمنا
جم چکی ہے

ہُن جو بچیا
رنگ ہین ہے
ہُن جو بچیا
اندھکار ہے

لُوناں

پورن! ایہہ تیرا ابھیمان ہے
دھرتی کل وی گربھوتی سی
دھرتی اج وی
گربھوان ہے

اج وی کسے کرن نوں چیرو
تاں ستے رنگ اوس وچ باقی
ہر اک دی پر
تیرے وا کن
نظر ہوندیاں نظر گواچی
اجے روشنی ہر تھاں باقی
آپنے اندھکار دے صدقہ
پر نہ ساتھوں جائے پچھاتی

اصل چ ساڈا
آپنا ہی کوئی رنگ نہیں ہے
اُنج تاں پورن!
کوئی کرن بے رنگ نہیں ہے
ہر اِک رنگ دی باس مِلے گی
سبھ رنگاں دی لاش مِلے گی

جے سبھناں دا
آپنا رنگ ہے
اوہ رنگ سبھ دا
ہی بے رنگ ہے

اوہ رنگ دیہہ وچ
قید پیا ہے
اوہ رنگ سبھ نیں
ویچ لیا ہے

اوہ رنگ سبھ دا
مر چُکا ہے
ادھیکار وچ
رل چُکا ہے

ایہ رنگاں دی مجبوری ہے
جدوی کوئی، دو رنگ دا
آپس دے وچ میل ملاوے
دوہاں داہی رنگ مرجاوے
ہور کوئی رنگ ہی بن جاوے

ہور ملاوے، ہور ملاوے
رنگوں رنگ بدلدا جاوے
ست رنگاں دا آپا مل کے
کئی واری سورگ بن جاوے
کئی واری ست رنگاوچ رنگ
ست رنگاں دی لاش کہاوے

پر پُورن!
میرے بابل ویڑھے
جے ہونی نے رنگ ملائے
اوہ لوناں دے بُھکھے بابل
دماں بدلے سی تلوائے
اوہ لوناں نوں راس نہ آئے

میں چاہندی ہاں تیجا رنگ وی

دو رنگاں دے وچ مل جائے
خورے اس بے رنگے ویڑھے
ہور کوئی رنگ کھیڈن آئے
رنگ ہین لُوناں دی دیہی
تیرے رنگ وچ رتی جائے
تے اس گھر دا رنگ وٹائے

پُورن

تُوں چاہندی ہیں
جے رنگاں وچ
تیجا رنگ وی ہوند گوائے
لُوناں!
ایہ سنجگاں دے رنگ
کون ملائے کون مٹائے
ایہ متھے وچ دُھروں لیائے
متھے دا رنگ کون وٹائے؟

لُوناں

پُورن!
لُوناں دے رنگاں وچ
آپنا سوہا

رنگ ملا دے
نہیں تاں سنبھو ہے کہ لوناں
اس گھر دا ہر رنگ جلا دے
سبھ تے آپنا رنگ چڑھا دے
آپنے رنگ دی لوتھ بنا دے
تیرے رنگ نُوں
ذِبح کرا دے
رنگاں متی ایس کتھا دا
ہر اکھر
بے رنگ بنا دے

پُورن

جو لوناں چاہے کروائے
چنگا ہی ہے، جو پورن دا
ایہ بے رنگا رنگ مر جائے
رنگ ہین اس گھر دے رنگ نوں
میرے لہُو دا رنگ چڑھائے
رنگ وہونی اس دنیا وچ
پورن ہُن
جیونا نہ چاہے
میتھوں میرے رنگاں دی دُھپ

ماں اگے نہ
وِپچی جائے

لُوناں

پورن!
جے تُوں دُھپ نہ وِیچی
میں آپنی چھاں ویچ دیاں گی
دُھپ بن جی کے ویکھ چُکی ہاں
چھاں بن جی کے
ویکھ لواں گی

پُورن

مائے!
محبت اِک دُوجے دے
رنگاں دا
ستکار رہے ہوندی
اِک دُوجے دی
دُھپ چوں آوندی
نِگھی جہی
مہکار رہے ہوندی
کدے محبت

دو رنگاں دی
مِلنی دا
آدھار نہ ہوندی
رنگ نے رنگ دی
ہوندگوائی
پیار نہیں
وبھچار ہے ہوندی
دو رنگاں دی اترّ پتّی ہی
دو رنگاں دا
پیار ہے ہوندی
آپس دی
پہچان ہے ہوندی
پنڈیاں دا
ادھیکار نہ ہوندی
ایسے کارن گوڑ محبت
پورن نوں
سوِیکار نہ ہوندی

لُوناں!
پیار اکھاں وچ وسدا
جیبھ تے اوہ تاں

کدے نہ آؤندا

پیارتاں
چُپ نُرشبد کتھا ہے
پیار کدے
رولاّ نہ پاندا
پیار سدا
اندر وچ بلدا
باہر اوس دا
سیک نہ آؤندا
اوہ نہ تیرے
وانگ بڑاندا
پیار، پیار نہ
کدے جتاندا
لوناں تینوں
کام ستاندا
پُورن!
پیار وی
کر سکدا سی
جے لوناں چوں
نظر یں آؤندا
کامی ہوجے

شور نہ پاؤندا

جے نہ آپنی

ہوند جتاؤندا

مینوں تیرے

دُکھ داؤ کھ ہے

پر کوئی حل

نہ نظر یں آوندا

چنگا سی

جے تُوں نہ جمدی

یاں میں جمدا

ہی مر جاندا

(پُورن اُٹھ کے چلا جاندا ہے۔لُوناں کلی چبوترے چ بیٹھی روندی رہندی ہے۔)

سلوان:

لُوناں داپتی۔

لُوناں:

سلوان دی دُوجے ویاہ دی پتنی۔

پُورن:

سلوان تے اِچھراں دا پُتر۔

آرتی

جُھکیا سِیس

میں اوس دن پہلی واری
مِل کے تینوں آ رہیا ساں
صفحیاں دے شہر سطراں دیاں
ان گنت سڑکاں سن
تے سڑکاں تے تیرے شبداں دی
وگدی بھیڑ سنگھنی سی
تے ننگی اکھ بن جھمنی دے
میں ایہ بھیڑ لنگھنی سی
تے تینوں مِل کے گیتاں واسطے
اک چنگ منگنی سی

میں اوس دن پہلی واری
مِل کے تینوں آ رہیا ساں
تے ننگی اکھ بن جھمنی چ
سورج پا رہیا ساں
میں ننگی اکھ وچ سورج نوں پا

صفحیاں تے جد چلیا
میں ہر اک سطر توں ڈریا
امن شبداں دا ہتھ پھڑیا
صفحے تے وگ رہیا دریا
میرے نیناں چ آ کھڑیا
میں تیری داستاں سا ہویں
نموشا سڑک تے مریا
میری چھاتی چ سُتے لوہے نوں
اِک تاپ آ چڑھیا
تے تنگی اکھ بن جِھممنی چ
اِک شُعلہ جہیا بلیا

ایہ کیسا شہر سی جس وچ
صرف بس قتل گاہاں سن
ایہ کیسا شہر سی جس وچ
صلبیاں دا ہی موسم سی؟
پر تیرے عزم دی ہر سڑک تے
قندیل روشن سی
میں اوس دن پہلی واری
مِل کے تینوں آ رہیا ساں
تے سورج مانج کے مُڑ مُڑ
گگن تے لا رہیا ساں

میں حرفاں دے چوراہیاں تے
جدوں تینوں بولدا تکیا
مینوں ہر بول نے ڈسیا
میں ہر اک بول سنگ رتیا
میں تیتھوں چنگ منگن واسطے
تیرے بول ول نسیا
تیرا ہر بول مٹھا
پھکنیں دُھپاں توں کوساسی
تیرا چہرا ہویں چیتر دیاں
مہکاں دا ہوکا سی
تے تیرے ہتھ وچ پھڑیا ہویا
سورج دا ٹوٹا سی

میں اوس دن پہلی واری
مِل کے تینوں آ رہیا ساں
لوہے دا گیت گنگا تے کھلوتا
گا رہیا ساں
میں اوس دن حاضری تیری چ
فِر اک گیت گایا سی
تے ہن میرے میرا اوہ گیت
کوئی نہ سنن آیا سی

تے توں میرے سوں رہے لو ہے تے
اوس دن مُسکرایا سی

میں اوس پہلی واری
مل کے تینوں آ رہیا ساں
تے آپنے سوں رہے لو ہے توں
میں شرما رہیا ساں
تے فر اک بول تیرے نے
میرا لوہا جگا دتا
تُوں آپنی تلّی تے دھریا
مینوں سورج پھڑا دِتا
تے میرے گیت نوں توں
خُدکشی کرنوں بچا لِتا

میں اوس دن پہلی واری
مِل کے تینوں آ رہیا ساں
تے آپنا گیت لے کے
جُھکیاں ول جا رہیا ساں
تے جُھکیا سِیس تینوں
ارپ کے مُسکا رہیا ساں

سفر

ہُنے سرگی دی واء نے
پنچھیاں دابول پیتا ہے
تے جاگی ہیڑ نے
تیرے نام دااک واک لتا ہے
میں اج تیرے گیت توں تلوارتک دا
سفر کیتا ہے

مینوں تیرے گیت توں
تلوارتک دا سفر کردے نوں
عجب جہی شرم آئی ہے
عجب جہی پیاس لگی ہے
تے میں تیرے گیت دے ساہویں
نموشی جھول اڈی ہے
تینوں تیرے گیت توں
تلوارتک دا سفر کردے نوں
پورے دس جنم لگے سی

مینوں اک پل ہی لگا ہے
تے ایہو سُلگدا پل ہی
مینوں میری عُمر لگا ہے

میں اج دا سفر
تیرے واک دے، جد، ساتھ وچ چھوہیا
سدیوی بھٹکنا لے کے
جدوں تیرے ساہمنے ہویا
میں تیرے سُورجی چہرے دی دُھپ وچ
شرم تھیں مویا
میں آپنے لگن پر چھاویں دی چھاویں
بیٹھ کے رویا
تے کھنڈراں وانگ چُپ ہویا

میں تیرے گیت دے حرفاں دے
چُپ جنگل چوں جد لنگھیا
مینوں ارتھاں نے آ ڈنگیا
میرے مُونہہ وچ گاوُداماس
میرے پیٹ تھیں سنگیا
تے میرے دنبھ دا ابر
انشچت خوف تھیں کنڈیا

میں جد جنگل دی سنگھنی چپ
لنگھ کے شہر وچ آیا
میں آپنے شورتوں ڈریا
دِنے ہی گھر پرت آیا

میں گھر آ کے پہلی واری
تر ااج ارتھ لبھیا ہے
تے آپنا دنبھ کچیا ہے
میرے دل وچ پئی تلوارنوں
بہوزنگ لگیا ہے
میرے دل وچ پئی تلوارنوں
بہوزنگ لگیا ہے

بُڈھا گھر

ہے چر ہویا
میرا آپا میرے سنگ رُس کے
کِتے ٹُر گیا ہے
تے میرے کول میرا
سکھنا کلبُوت باقی ہے
تے میرے گھر دی ہر دیوار تے
چھائی اُداسی ہے
ہے چر ہویا
میرا آپا میرے سنگ رُس کے
کِتے ٹُر گیا ہے
تے میرا گھر اوہدے ٹُر جان پچھوں
جُھر رہیا ہے

اوہ اکثر بہت ڈُونگھی رات گئے ہی
گھر پرتدا سی
تے سورج ہوندیاں اوہ

گھر دیاں بھتاں توں ڈر داسی
اوہ کبہڑے ہرن لگے کر رہیا سی
کجھ نہ دسداسی
تے دن بھر آپنے
پرچھاویاں پچھے نسداسی

میناں اوہدی دیوداسی بھٹکنا
اکثر بھراندی سی
تے اوہدی اکھ دی وحشت
جویں شیشے نوں کھاندی سی
تے اوہدی چُپ
بُڈھے گھر دے ہُن جانے ہلاندی سی

میں اک دن چُپ وچ
اوہنوں گھر دیاں کندھاں وکھا بیٹھا
اوہ چُپ وچ روندیاں کندھاں دی گل
سینے نوں لا بیٹھا
میں ایویں بھُل کندھاں دی گل
اوس نوں سُنا بیٹھا
تے اوہدا ساتھ کندھاں توں
ہمیشا لئی گوا بیٹھا

اوہ گھر چھڈن توں پہلاں اوس دن
ہر کھونجے وچ پھریا
تے گھر وچ کھنگھ رہیاں
بیمار سبھ اِٹاں دے گلیں ملیا
تے اوس منحوس دِن تپچھوں
کدے اوہ گھر نہیں مُڑیا

ہُن کدے وی ریل دی پٹڑی تے کوئی
خُدکشی کردا اے
یاں ٹولاں بھکشواں دا
سر مُنائی شہر وچ چلدا اے
نکسل باڑیا کوئی
کسے نوں قتل جد کردا اے
تاں میرے گھر دیاں کندھاں نوں
اوس پل تاپ آ چڑھدا اے
تے بُڈھے گھر دیاں
بیمار اِٹاں دا بدن ٹھردا اے
ایہ بُڈھے گھر دیاں
بیمار اِٹاں نوں بھروسا ہے
اوہ جتھے وی ہے جہڑے حال وچ ہے
اوہ بے دوشا ہے

اوہنوں گھر تے نہیں
گھر دیاں کندھاں تے روسا ہے

ہے پر ہویا
میرا آپا میرے سنگ رُس کے
کِتے ٹُر گیا ہے
تے میرے کول میرا سکھنا کلبُوت
باقی ہے
جو بُڈھے گھر دیاں
ہُن مر رہیاں کندھاں دا ساتھی ہے

مبارک

میں تینوں پیار داساں

پیار داہاں

میں تینوں اج وی ستکار داہاں

میں کل دا گیت تیرے سیس اُتوں وار یاسی

تے اج دا گیت

تیرے گیت اُتوں وار داہاں

میں تینوں پیار داساں

پیار داہاں

میں کل دا گیت

تیرے سیس توں واریاسی

میں اوس دے ہر زخم نوں پیار داسی

اوہدے ہر شبد وچ سی پیڑ تے شکوے الانبھے

زمانے رون لگے جاندے

اوہدی اک سطر نوں گاؤندے

جدوں اوہدے شبد

میری موت نوں آواز دیندے
یاں تیری یاد دے موڑ ھے تے
سر رکھ ہون بہندے
تاں فرشوں عرش تک
سبھناں دے سینے دھڑک جاندے
گھنی، ڈونگھی، اداسی چُپ جہی دے بنجراں وچ
گلابی پیڑ دے
غنچے عنابی مہک پیندے
پر اج میں سمجھداں
اوہ مہک خُودغرضی دی بوسی
یاں کدے سُورجاں دی
عُمر دے مَتھے چ لوءسی
تیرے بھکھدے جسم دے پُھل لئی
نظراں داموہ سی
میرے مدھورگ گھردی گھٹن دا
مجبوررُوہ سی
نہ توں سی ہان جس گھر دے
نہ تیرے ہان جوسی
میں ہُن ہر دھپ چھاں نوں جانداہاں
تے آپنی پیڑ نوں سنماندا ہاں
ایہ تیری نظر ہے تیری ہے رحمت
میں ہویا سورجاں دے ہان داہاں!

تے اج میں گیت

تیرے گیت توں جووار داہاں

میں کل دے گیت توں وی ودھ ایہنوں پیار داہاں

ایہدے پنڈے تے نہ کوئی ضرب

نہ ہی زخم ہے

سگوں ہر شبد دے نیناں چ تیری شرم ہے

ایہدی ہر ضرب چوں

اک مہک منجر جھا کدی ہے

تے ہر اک زخم سُو ہا پھُل بن کے مہکدا ہے

تے ہر اک شبد

سُو ہے پھُل دی گودی چ بیٹھا

بھری آواز وچ

تینوں مبارک آ کھدا ہے!

او وِچھڑے گیت

میں خودغرضیاں نوں ماردا ہاں

میں آپنی دُھپ نوں

آپنی ہی چھاں وچ ٹھاردا ہاں

تُوں جھڑا شبد میرے

گیت توں بلھار یا سی

میں او ہو شبد

تیرے گیت توں بلھاردا ہاں

تے کل جو گیت لکھنا ہے میں حالے

تیرے تے گیت تیرے دے

جہاں توں واردا ہاں

جہاں جس وچ

محبت، شبد توں اج جتیا ہے

جہاں جس وچ

''محبت'' شبد میں اج ہاردا ہاں

میں تینوں پیار دا ساں

پیار دا ہاں

میں تینوں اج وی ستکاردا ہاں!

گواہی

کل تک میں اوہدا آپ گواہ سی
اج توں ایہ میرا گیت گواہ ہے
ڈُونگھی پیڑ تے سنگھنی چپ دا
اوہ اک بھرو یہندا دریا ہے!

اوہدے پنڈے چوں کاہی تے
ریتے دی خُشبو آؤندی ہے
اوہدے پپتاں ورگے نیناں
دے وچ ہر دم دُھند رہندی ہے
اوہدی واج ملاحاں ورگی
سُن کے دیہہ کنڈیا جاندی ہے
اوہدے ہوٹھاں تے کئی واری
بیلے ورگی چُپ چھاندی ہے
تے اوس چُپ توں لنگھن لگیاں
دل دی دھڑکن رک جاندی ہے
پچھلے پہر ایں مُڑ آؤندی ہے!

ایہ اک بڑے چراں دی گل ہے
جدوں اوہدے سولے پانی وچ
اک کوئی مچھلی سی رہندی
اجے اوہدے پانی دی عُمرا
مساں اوہدے گل گل سی آوَندا
اوہ مچھلی اوہدے پانی دے وچ
سپنے گھول کے اگ مچاوَندی
سپیاں گھوگے چمدی رہندی
تے ریتے دے گھر وچ رہندی!
پر اک دن اوہ چنچل مچھلی
کسے بے درد مچھیرے پھڑلئی
تے دریا دی قسمت سڑ گئی!
اوس دن مگروں اوس دریا دا
پانی بڑا اداس ہوگیا
گل گل پانی دی عمرے ہی
اوہ دریا بے آس ہوگیا

ہُن جد رات برا تے تارے
دریا تے مُونہہ دھوون آوَندے
اوہ اوہدی چپ کولوں ڈردے
پانی دے وچ پیر نہ پاندے

تے کنڈھے تے ہی بہہ رہندے
تے اوہ تکدے کیہ مچھیاں دے
نقش اوہدے توں سہم نیں کھاندے
تے دریا دے اُجڑے نیناں
دے وچ اگ دے ہنجو آوندے

آخر جد دریا وی عُمرا
سرسر پانی دے وچ ڈبی'
مچھیاں دی تد بے پرواہی'
اوہنوں چھلتر واکن چُبھی
تے اوہدے گولے پنڈے اُتے
گوڑھی ہری مجلی اُگی!
تے اوہدی اک آندر بُجھی!

ہُن جد بدقسمت دریانوں
گل گل پانی یاد آوندا ہے
اوس نوں اس موئی مچھلی دا
وچھووچ اِک غم کھاندا ہے

آپنی ہی مٹی نوں آپے
رات برا تے ڈھاہ لاندا ہے

آپنے ہی نیناں دے کولے
سُپنے روڑھ کے لے جاندا ہے

ہُن لوکیں اوس دریا نوں
اک خونی دریا نیں کہندے
ہن اوہدے وچ مچھیاں دی تھاں
بُھکھے مگر مچھ نیں رہندے
پنڈ دے لوکیں اوس دریا تے
جانوں وی ہن خوف نیں کھاندے
پر اج توں اوہدے نرمل جل لئی
میرے گیت گواہی پاندے

بڈھا شہر

بڈھا دریا بڈھرے پندھ
گیا جوانی وچ دی لنگھ
انبر دے سر پے گیا منج
عینک لاوے بُڈھا چند
دھرتی کھادی بھوری زنگ
کبھیاں گلیاں مارن لنگ
ہونگھں تگھے کھڑ سک جنڈ
بردھ مندر دا بیٹھا سنگھ
بوڑھاں بیٹھ پوے شطرنج
پین پچاری کلری بھنگ
سورج روز جگاوے رنگ
ملے دندا سا ادھکھڑ کندھ
گھورنیاں وچ رہندے کھنبھ
لیں ابا سی بو ہے بند
گاہے برہڑا کچی تند
باگاں دے وچ گوری جنگھ

پینگھ جھٹیندی کالے انب

ڈولی پچھے تُردے بنجھ

رون کسے دے بازو۔بند

ہٹ للاری اُڈن رنگ

وِکے بازاریں ہاتھی دند

ایس شہر دی اِکو منگ

ہر کوئی آپنی بھیڑ توں تنگ

پنگھٹ بیٹھی دھولی سنجھ

بُڈھی دُھپ نوں آوے سنگ

ویکھ کے آپنے آپے انگ

گان ندی تے تھکے ونجھ

گھر گھر اُبھرے کالی ٹھنڈ

بُڈھے شہر نوں چھڑدے کھنگھ

پل پل مگروں پرتے کنڈ

نیند نہ آوے چُبھن ڈنگ

بڈھا شہر جیونوں تنگ

سوگ

روز میں تارا تارا گن کے
رات بتاؤندا ہاں
روز میں تیرے سر توں سورج
وار کے آؤندا ہاں!

جد روہیاں وچ پنچھی تڑ کے
واک کوئی لیندا اے
میں آپنے سنگ سُتا آپنا
گیت جگاؤندا ہاں!

فِر جد مینوں سورج گھر دے
موڑ تے مِلدا اے
ندیئے روز نہاون
اوہدے نال میں جاندا ہاں!

میں تے سورج جدوں نہا کے

گھر نوں مُڑ دے ہاں
میں سورج لئی ویڑھے نم دا
پیڑ ھاڈ اہنداہاں

میں تے سورج بیٹھ کے جد فر
گلاں کر دے ہاں
میں سورج نوں تیری چھاں دی
گل سُناوندا ہاں

چھاں دی گل سُناوندا جد میں
کنبن لگدا ہاں
میں سورج دے گورے گل وچ
باہواں پاوندا ہاں

فِر جد سورج میرے گھر دی
کندھ اُتر دا ہے
میں آپنے ہی پرچھاویں توں
ڈرڈر جاندا ہاں

میں تے سورج گھر دے مُڑ
پچھواڑے جاندے ہاں

میں اوہنوں اپنے گھر دی
موئی دُھپ وکھاوندا ہاں

جد سورج میری موئی دُھپ لئی
اکھیاں بھردا ہے
میں سورج نوں گل وچ لے کے
چُپ کراوندا ہاں

میں تے سورج فیر چُپ چپیتے
تُردے جاندے ہاں
روز میں اوہنوں پنڈ دی جوہ تک
ٹور کے آوندا ہاں

روز اُداسا سورج ندیئے
ڈُبکے ماردا ہے
تے میں روز مرے ہوئے دن دا
سوگ مناوندا ہاں

یاد

دل جس دن تینوں یاد کرے
کجھ ہوروی گوری دُھپ چڑھے
گجھ ہوروی گوڑھا سکّ ملے

بُلھاں تے سُوہا سک مَل کے
سورج دا گڑوا سیس دھرے
تے پنگھٹ اُتے آن کھڑے
سورج دے خالی گڑوے نوں
جد کرناں دی اوہ لج وَٹے
کھوہاں تے پانی بول پوّے

فر گوری کولی دیہی تے
چیتر دی ٹکی گھول ملے
لے چلی چلی اشنان کرے

فِر شیشا لے کسے سروردا
اوہ پٹاں دے وچکار دھرے

اُڈ اُڈ پَیندے وال پھڑے
فِر اُڈدے مُشکی والاں وچ
جد سورج دا اوہ پُھل جڑے
اوہنوں لیہڑے دا رنگ رُوپ چڑھے

فِر ڈاہ کے چرخا انبر دا
دھرتی دے پیڑ ھے آن بہوے
تے کوہ کوہ لمّی تند وَلے

فر کرناں کتندی کتندی دا
پر چھاواں ویڑھے آن ڈھلے
انگڑائیاں لیندی اُٹھ کھڑی

فِر دھوڑاں ملے راہاں تے
اوہ چُپ چپیتی آن بہوے
پیڑاں دے لکھے حرف پڑھے

پیڑاں دے حرف پڑھاندی نوں
جد نظریں میری پیڑ پوے
اوہ اکھاں دے وچ ہنجھ بھرے
فِر چڑھ گگناں دے کوٹھے تے
گڑوے چوں پانی روڑھ دوے
تے کُل دنیا تے رات پوّے

اِک چہرا

اوہ جد جد مِلدا اُمسکاندا
تے گلاں کردا ہے
سادمرادا عاشق چہرا
جھم جھم کردا ہے
نرمل چوءدے جل وچ
پوہ دا سورج تردا ہے
گہرائیاں اکھیاں وچ
گھیودا دِیوا بلدا ہے
لوک گیت دا بول
دنداسی اگ وچ سڑدا ہے
بُوریں آئے انباں تے
پروایا وگدا ہے
جھڑیاں دے وچ کالا بدل
چھم چھم ورھدا ہے
عاشق، پیر، فقیر کوئی سائیاں
دوہڑے پڑھدا ہے

تکیے اُ گیا تھوہر دا بُوٹا

چُپ توں ڈر دا ہے

ونجارے دی اگ دا دھواں

بیہہ تے تر دا ہے

مڑھیاں والا مندر

راتیں گلاں کر دا ہے

حادثا

گیتاں دا اتر دا قافلا
مُڑ ہو گیا بے آسرا
متھے تے ہونی لکھ گئی
اک خوبصورت حادثا!

اک ناگ چٹے دوس دا
اک ناگ کالی رات دا
اک ورق نیلا کر گئے
کسے گیت دے اِتہاس دا!

شبداں دے کالے تھلاں وچ
میرا گیت سی جدمر رہیا
اوہ گیت تیری پَیڑ نوں
مُڑ مُڑ پیاسی جھاکدا
انبر دی تھالی تڑک گئی
سُن ذکر میرے گیت دا

دھرتی دا چھنا کنبیا
بھریا ہویا وشواس دا!
زخمی ہے پنڈا سوچ دا
زخمی ہے پنڈا آس دا
اج فیر میرے گیت لئی
کفن نہ میتھوں پاٹدا!

اج فیر ہر اک شبد دے
نیناں چ ہنجو آ گیا
دھرتی تے قرضا چڑھ گیا
میرے گیت دی اک لاش دا!

کاغذ دی ننگی قبر تے
ایہ گیت جو اج سوں گیا
ایہ گیت سارے جگ نوں
پاوے وفا دا واسطا!

سُنیہا

کل نویں جد سال دا
سورج سُنہرا چڑھے گا
میریاں راتاں دا تیرے
ناں سُنیہا پڑھے گا
تے وفا دا حرف اِک
تیری تلّی تے دھرے گا

توں وفا دا حرف آپنی
دھپ وچ جے پڑھ سکی
تاں تیرا سورج میریاں
راتاں نوں سجدا کرے گا
تے روز تیری یاد وچ
اک گیت سُولی چڑھے گا

پر وفا دا حرف ایہ
اوکھا ہے ایڈا پڑھن نوں

راتاں داپینڈا اجھاگ دے
کوئی صِدق والا پڑھے گا
اکھاں چ سورج بیج کے
تے ارتھ اس دے کرے گا

توں وفا دا حرف ایہ
پر پڑھن دی کوشش کریں
جے پڑھ سکی تاں عشق تیرے
پَیر سچے پھڑے گا
تے تاریاں دا تاج
تیرے سیس اوپر دھرے گا

ایہ وفا دا حرف پر
جے توں کِتے نہ پڑھ سکی
تاں مُڑ محبت تے کوئی
اعتبار کیکن کرے گا
تے دھپ وچ ایہ حرف پڑھنوں
ہر زمانہ ڈرے گا

دنیا دے عاشق بیٹھ کے
تینوں خط جوابی لکھن گے

پچھن گے ایس حرف دی
تقدیر دا کیہ بنے گا
پچھن گے ایس حرف نوں
دھرتی تے کہڑا پڑھے گا

دنیا دے عاشقاں نوں وی
اُتر جے توں نہ موڑیا
تاں دوش تیری موت دا
تیرے سر زمانہ مڑھے گا
تے جگ میری موت دا
سوگی سُنیہا پڑھے گا!

پچھواڑا

روز میرے گھر دے پچھواڑے
کالی دُھپ وچ چمکن تارے
پِھلیے کھولے، قبراں، واسطے
سہمی چُپ آوازاں مارے
بھوتاں وال سُوردے ساڑے
سورج رووے ندی کنارے
اُپر پانی ہیٹھ انگارے
ٹیرا بدل ورھدا میرے
تھیہ تے کوڑی لشکاں مارے
بُڈھے رکھ تے لمے داڑھے
اُلو بولن سکھر دُپہرے
انھے کھوہ وچ پنچھی کال
چِرتوں وسن کلے کارے
ہُبھکاں مارن موئے دیہاڑے
سِر تے رگرجھاں کھنبھ کھلارے
مارے میرے گھر نوں تالے

اُچیاں کندھاں کرودوالے

کوئی نہ میرے چڑھ چبارے

کوئی نہ ویکھے ہُن پچھواڑے

مسیحا

میں دوستی دے جشن تے
ایہ گیت جو اج پڑھ رہیاں
میں دوستاں دی دوستی
دی نذر اس نوں کر رہیاں
میں دوستاں لئی فیر اج
اک وار سُولی چڑھ رہیاں

میں ایس توں پہلاں کہ اج دے
گیت دی سُولی چڑھاں
تے اِس گلابی مہکدے
میں جشن نوں سوگی کراں
میں سوچداں کِہ زلف دا نہیں
ظلم دا نغمہ پڑھاں
تے دوستاں دی تلّی تے
گُجھ سُلگدے اکھر دھراں

دوستو اج دوستی دی
پوہ سدی سنگراند تے
ایہ جو میں اج اگ دے
گجھ شبد بھیٹا کر رہیاں
میں جو گیتاں دا مسیحا
فیر سُولی چڑھ رہیاں
میں دوستی دا خوبصورت
فرض پُورا کر رہیاں
میں دوستی دے موسماں دا
رنگ گوڑھا کر رہیاں
دوستو ایس اگ دے
تے دُھپ دے تہوار تے
میں ویکھدا اں کہ ساڈیاں
لہُو واں دا موسم سرد ہے
میں ویکھدا اں کہ حق لئی
اُٹھی ہوئی آواز دے
شبداں دا سکا سیت ہے
بولاں دا لوہا سرد ہے
میں ویکھدا اں کہ چمن وچ
آئی ہوئی بہار تے
ہوٹھاں تے ڈُونگھی چُپ ہے

اکھاں چ گوڑھا درد ہے
دوستو اج دوستی دے
سُورجی ایس دِوس تے
اس زندگی دی زندگی دے
وارثاں نوں عرض ہے
کہ زندگی اک خاب نہیں
سگوں زندگی اک فرض ہے

زندگی دے وارثو اس فرض نوں پُورا کرو
تے دوستی دے رنگ نوں
کُجھ ہوروی گوڑھا کرو
ایہ جو ساڈی دوستی دا
ایہ سرد موسم آ گیا ئے
اوس موسم دی تلی تے
سُلگدے سورج دھرو
تے زندگی دے عمل، عشق
سچ، سہج، گیان دی
شوق دے شوالیاں چ
بیٹھ کے پُوجا کرو
تے زندگی دے قاتلاں نوں
کُوک کے اج ایہ کہو

کہ زندگی دے ارتھ

بہو حسین نیں آؤ پڑھو

تے آون والے سورجاں دی

دُھپ نہ زخمی کرو

دوستو اج سُرخ تے

سُوہے دُپہرے لہُو دا

عُمر دے دُھپیائے

پتّاں تے جو میلا ہو رہیا ے

دوستو گُلنار، گوڑھے

تے حنائے شوق دا

تے حسن دی معصومیت دا

پرب جو اج ہو رہیا ے

دوستو سوہی محبت

تے شرابی ذکر دا

تے اج سُنہرے دِلاں دا

جو شور اُچی ہو رہیا ے

میں شور وچ وی سُن رہیاں

اک حرف بیٹھا رو رہیا ے

اک دوستی دا حرف

جہڑا روز زخمی ہو رہیا ے

دوستو اس حرف نوں

ہُن ہور نہ زخمی کرو

تے آؤن والے سورج دی

دُھپ دی راکھی کرو

ایہ جو ساڈی خُدکشی دا

سرد موسم آ رہیا ے

ایس موسم توں بچن دا

کوئی تاں حیلا کرو

ایس موسم دی تلی تے

کوئی تاں سورج دھرو

دوستو اج دوستی دی

ارغوانی شام تے

جو دوست میرے گیت دے

اج پاک حرف پڑھ سکے

جو دوست اج دی دوستی

دی مُسکراندی شام تے

جے جنگ دے تے امن دے

اج ٹھیک ارتھ کر سکے

تاں دوستاں دی قسم ہے

میں دوستاں لئی مراں گا

تے دوستی دے موسماں نوں

ہور گوڑھا کراں گا
میں مسیحا دوستی دا
روز سولی چڑھاں گا!

دوستو او محرمو!
اوہ ساتھیو، او بیلیو
میں محبت دی قسم کھا کے
ایہ وعدہ کر رہیاں
میں دوستی دے نام توں
سبھ کجھ نچھاور کر رہیاں
تے انقلاب آون تک
میں روز سُولی چڑھ رہیاں

آواز

نہرو دے وارثو سُنو
آوازِ ہندُستان دی!
گاندھی دے پُوجکو سُنو
آوازِ ہندُستان دی!
وطن دے راہبرو سُنو
آوازِ ہندُستان دی!
آواز جو بغاوتاں
تے ہونیاں دے ہان دی
آواز جو ہے خُدکُشی
دے موسماں دے آوان دی!

سُنو سُنو ایہ بستیاں دے
موڑ کیہ نیں آکھدے؟
چورستیاں چ چیکدے
ایہ شور کیہ نیں آکھدے؟
بھرے بازار بند کیوں

ایہ سوگ کیہ نیں آکھدے؟
بیمار ہوئے دیش دے
ایہ لوک کیہ نیں آکھدے؟
کیوں کاغذاں تے اُگدے نیں
روز سُو ہے حادثے؟
کیوں سُرخیاں چوں جھاکدے نیں
نقش ساڈی لاش دے؟
سُنو سُنو آواز ہے ایہ
انقلاب آؤن دی!

آواز ہے ایہ آرہی
لوہے نوں دھار لاؤن دی!
آواز ہے ایہ مالیاں دے
خود چمن جلاؤن دی
سُنو سُنو آواز میرے
گیت اس اُداس دی!
جو ہنجواں چ بولدی
تے ہوکیاں چ آکھدی!
سُنو آواز چُلھیاں چوں
سردھوئی راکھ دی
سُنو آواز جھُگیاں چوں

جھڑ گئے ماس دی!

سُنو آواز محنتوں متھے

لکھی برات دی!

سُنو آواز ہر کرن دی

روشنی چوں رات دی

سُنو آواز جیوندیاں دی

زندگی چوں لاش دی!

سُنو آواز مرگیاں دی

موت چوں سواس دی!

سُنو سُنو آواز ایہ

زبان بے زبان دی!

آواز ہے ایہ حق دی

تے حق نوں دباؤن دی!

آواز ہے ایہ غُربتاں

دے وین ڈُونگھے پاؤن دی!

سُنو سُنو ایہ کون نیں

جو لوک نعرے ماردے؟

جو آپنے ہی دیش دی

پئے آبرُو لتاڑدے

جو آپنی ہی قوم دے

نصیب پئے وگاڑدے؟

جو آپنے ایمان نوں

پئے نیں وگاڑدے

جو آپنے ہی ہیڑ

تے انجیل پئے نیں پاڑدے؟

جو آپنے ہی گوتماں دا

فلسفہ پئے ساڑدے؟

سُنو سُنو آواز ہے ایہ

وطن نوں مٹاؤن دی!

آواز ہے ایہ وحشتاں دے

خون مُونہہ نوں لاؤن دی!

آواز کالی رات وچ

دِیوا کِتے بجھاؤن دی!

آواز ساڈے حسن دے

متھے جھرِیٹ آؤن دی!

سُنو سُنو آواز کہ

ایہ دُور نِکل جائے نہ

ایہ اگ بن کے ساڈیاں

محلاں نوں ساڑ جائے نہ!

ایہ شور بن کے ساڈیاں

گلیاں چ پھیل جائے نہ!
اسپات بن کے ساڈیاں
کھیتاں چ اُگ جائے نہ!
دیوانی ہو کے جُھگیاں چوں
باہر نِکل آئے نہ!
سُنو سُنو آواز ہے ایہ
درد تے تھکان دی
آواز ہے ندھیاں
ایہ چھاتیاں چُنگھان دی!
آواز ہے ایہ لوریاں نوں
بُھکھیاں سُلان دی!

سُنو سُنو آواز ایہ
کہ وقت دا سوال ہے!
کہ فیر ساڈے تاریاں دا
آ رہیا زوال ہے!
کہ فیر ساڈے سورجاں نوں
کھا رہیا زنگال ہے!
کہ فیر ساڈے وطن دے
مُونہہ تے کوئی ملال ہے!
کہ فیر ساڈی ابرو دا

جھوں رہیا گلال ہے!
سُنو سُنو آواز ہے
ایہ ہند دے عوام دی!
آواز ہندو، سکھ تے
عیسائی مسلمان دی
آواز ایہ قُرآن دی،
آواز ایہ پران دی

نہرو دے وارثو تُساں
جو ایہ آواز نہ سُنی!
تاں ایہ آواز پتھراں دا
روپ دھار جائے گی!
گاندھی دے پُوجکو تُساں،
جو ایہ آواز نہ سُنی
تاں ایہ آواز داماں دی
آپ پاڑ کھائے گی
وطن دے راہبرو تُساں
جے ایہ آواز نہ سُنی!
تاں ایہ آواز خون دی
ہوا اڑ لے کے آئے گی!
سُنو آواز آپنے،

غریب ہندُستان دی!

سُنو آواز آپنے

معصوم ہندُستان دی!

سُنو آواز آپنے

بیمار ہندستان دی

آواز جو ہے خُدکُشی دے

موساں دے آوَن دی!

برہڑا

لوکیں پُوجن رب
میں تیرابرہڑا
سانوں سومکیّاں داجج
وے تیرابرہڑا!
لوک کہن میں سورج بنیا
لوک کہن میں روشن ہویا
سانوں کیہی لاگیااگ
وے تیرابرہڑا

پچھے میرے میرا سایا
اگے میرے میرا نھیر ا
کِتے جائے نہ باہیں چھڈ'
وے تیرابرہڑا!

نہ اس وچ کسے تن دی مٹی
نہ اس وچ کسے من دا کوڑا

اساں جاڑھ چھٹایا چھج،
وے تیرا برہڑا!

جدوی غم دیاں گھڑیاں آئیاں
لے کے پیڑاں تے تنہائیاں
اساں کول بٹھایا
وے تیرا برہڑا!

کدی تاں ساتھوں شبد رنگاوے
کدی تاں ساتھوں گیت اناوے
سانوں لکھ سکھا گیا چج
وے تیرا برہڑا!

جد پیڑاں میرے پیریں پیاں
صِدق میرے دے صدقے گیاں
تاں ویکھن آیا جگ
وے تیرا برہڑا!

اساں جاں عشقوں رُتبا پایا
لوک ودھائیاں دیون آیا
ساڈے رویا گل نوں لگ

وے تیرا برہڑا!

مینوں تاں کُجھ عقل نہ کائی
دنیا مینوں دسن آئی
سانوں تخت بٹھا گیا اج
وے تیرا برہڑا!
سانوں سومکیّاں دا حج
وے تیرا برہڑا!

دان

پاپی پہر سورات دا
میں سُتی تے ساہ جاگدا
میں سُنجی سکھنی سیج تے
ڈنگ جاگے تن دے ناگ دا

میرا صندلی شبد تاں سوں گیا
موںہہ ویکھے بنا خاب دا
پر چانن چٹی رات وچ
میرا گیت اجے وی جاگدا

میرے گیت دی سُکی شاخ تے
اوہ شبد کدے نہ بیٹھیا
جو دردبھری آواز وچ
کسے میت نوں واجاں ماردا

مینوں کوئی شبد نہ جاندا
جو گیت میرے دے ہان دا

جو پیڑ میری نوں سمجھدا
جو میرا درد پچھاندا
کوئی چندنی شبد نہ لبھدا
نہ سونفی شبد کوئی اوہڑدا
جہڑا ایس میرے گیت توں
موتی دا پانی واردا
کوئی گیت نوں لے جائے توڑ کے
یاں شبد دوے اک موڑ کے
میرا ہنجو ترلے کڈھدا
میرا اہو کا عرض گزاردا
میرے وڈ کوارے گیت نوں
میرے نر۔شبدے اس گیت نوں
کوئی دان دوے اک شبد دا
کوئی دان دوے آواز دا
اک کلے شبد دی گھاٹ توں
اک کلے شبد دی تھوڑ توں
رکھ کھڑا کھلوتا سکیا
میری گیتاں بھری بہار دا
پاپی پہر سی رات دا
میں ستی تے ساہ جاگدا
میری سنجی سکھنی سیج تے
ڈنگ جاگے تن دے ناگ دا

اِشتہار

اِک کڑی جہدا نام محبت
گُم ہے۔ گُم ہے۔ گُم ہے!
سادمُرادی سوہنی پھبت
گُم ہے۔ گُم ہے۔ گُم ہے!

صُورت اوس دی پَریاں ورگی
سِیرت دی اوہ مریم لگدی
ہسدی ہے تاں پُھل جھڑدے نیں
ٹُردی ہے تاں غزل ہے لگدی
لّم سلمّی سرُو قد دی
عُمر اجے ہے مر کے اگ دی
پر نیناں دی گل سمجھدی!

گُمیاں جنم جنم ہُن ہوئے
پر لگدے جیوں کل دی گل ہے
ایوں لگدا اے جیوں اج دی گل ہے
ایوں لگدا اے جیوں ہُن دی گل ہے

ہُنے تاں میرے کول کھڑی سی
ہُنے تاں میرے کول نہیں ہے
ایہ کیہ چھل ہے ایہ کیہی بھٹکن
سوچ میری حیران بڑی ہے
نظر میری ہر آؤندے جاندے
چہرے دا رنگ پھول رہی ہے
اوس کُڑی نوں ٹول رہی ہے
سانجھڈ ھلے بازاراں دے جد
موڑاں تے خشبو اُگدی ہے
ویلھ، تھکاوٹ، بے چینی جد
چوراہیاں تے آجُڑدی ہے
رولے لپی تنہائی وچ
اوس کُڑی دی بڑ کھاندی ہے
اوس کُڑی دی بڑ دسدی ہے

ہر چھن مینوں ایوں لگدا ہے
ہر دن مینوں ایوں لگدا ہے
جُڑے جشن نیں بھیڑاں وچوں
جُڑی مہک دے جُھرمٹ وچوں
اوہ مینوں آواز دوے گی
میں اوہنوں پہچان لواں گا

اوہ مینوں پہچان لوے گی
پر اس رو لے ہڑ وچوں
کوئی مینوں آواز نہ دیندا
کوئی وی میرے ول نہ ویہندا

پر خورے کیوں ٹپلا لگدا
پر خورے کیوں جھولا پیندا
ہر دن ہر اک بھیڑ جُڑی چوں
بُت اوہدا جیوں لنگھ کے جاندا
پر مینوں ہی نظر نہ آوندا
گُم گئی میں اوس کُڑی دے
چہرے دے وچ گُمیا رہندا
اوس دے غم وچ گُھلدا رہندا
اوس دے غم وچ گھر داجاندا!

اوس کُڑی نوں میری سونہہ ہے
اوس کُڑی نوں آپنی سونہہ ہے
اوس کُڑی نوں سبھ دی سونہہ ہے
اوس کُڑی نوں جگ دی سونہہ ہے
اوس کڑی نوں رب دی سونہہ ہے
جے کِتے پڑھدی سُندی ہووے

جیوندی یاں اوہ مر رہی ہووے
اک واری آ کے مِل جاوے
وفا میری نوں داغ نہ لاوے
نہیں تاں میتھوں جیا نہ جاندا
گیت کوئی لِکھیا نہ جاندا!

اک گھڑی جہدا نام محبت
گُم ہے۔ گُم ہے۔ گُم ہے!
سادمرادی سوہنی پھبت
گُم ہے۔ گُم ہے۔ گُم!

اُدھالا

کوٹھے چڑھ کے کتن لگی
آپونی نوں اگ پئی
پہلاں گھرچوں دُھواں اُٹھیا
فِر گلیاں نوں لگ گئی
گُونج گیا اوہدے تن دا بیلا
آ رانجھن دی سد پئی
اکھیاں نے منگیا مُکلاوا
بُلھاں نوں ویہو لگ گئی
پٹاں دے وچ پیاں پینگھاں
حسن جوانی رج گئی
بیٹھ مراثن پیہن وٹنا
اکھ نین دی پھب گئی
ادھی راتی پہیئے چیکے
کھیڑے پیہے گڈ گئی
بُڈھے جھاٹے کرن صلاحاں
سارے پنڈ دی لج گئی

لگی اگ مہنا وجا
ہتھکڑیاں وچ بجھ گئی
پرسمیاں دی الک وچھیری
کلے، پَٹ بھج گئی!

قسمت

اج قسمت میرے گیتاں دی
ہے کس منزل تے آن کھڑی
اج گیتاں دے گھر نھیرا ہے
تے باہر میری دُھپ چڑھی!
اس شہر وچ میرے گیتاں دا
کوئی اِک چہرا وی واقف نہیں
پر فیروی میرے گیتاں نوں
آواز دیوے گلی گلی!

مینوں لوک کہن میرے گیتاں نے
مہکاں دی جُون ہنڈائی ہے
پر لوک وچارے کیہ جانن
گیتاں دی وِتھیا دردبھری!

میں ہنجو ہنجو رو رو کے
آپنی تاں اوُدھ ہنڈا بیٹھا

کنج اوُدھ ہنڈ اواں گیتاں دا
جہناں گیتاں دی تقدیر سڑی

بدقسمت میرے گیتاں نوں
کِس ویلے نیندر آئی ہے
جد دل دے ویڑھے پیڑاں دی
ہے گوڈے گوڈے دُھپ چڑھی!

اک سورج نے میرے گیتاں نوں
کِرناں دی دعوت جد آکھی
اک بُرکی مسّے چانن دی
گیتاں دے سنگھ وچ آن اڑی!

میری گیتاں بھری کہانی دا
کیا انت غزل دا ہویا ہے
جد آئی جوانی گیتاں تے
گیتاں دی ارتھی اُٹھ چلی!

گیت

کیہ پُچھدے او حال فقیراں دا
ساڈے ندیوں وِچھڑے نیراں دا
ساڈے ہنجھ دی جُونے آیاں دا
ساڈا دِل جلیا دِلگیراں دا

ایہہ جاندیاں کُجھ شوخ جہے
رنگاں دا ہی ناں تصویراں ہے
جد ہٹ گئے اسیں عشقے دی
مُل کر بیٹھے تصویراں دا

سانوں لکھاں دا تن لبھ گیا
پر اک دا من وی نہ مِلیا
کیا لِکھیا کِسے مقدر سی
ہتھاں دیاں چار لکیراں دا

تقدیر تاں آپنی سوکن سی

تدبیراں ساتھوں نہ ہوئیاں
نہ جھنگ چُھٹیا نہ کنّ پاٹے
جُھنڈ لنگھ گیا اِنج ہیراں دا

میرے گیت وی لوک سُنیندے نیں
نالے کافر آکھ سدیندے نیں
میں دردنوں کعبہ کہہ بیٹھا
ربّ ناں رکھ بیٹھا پیڑاں دا

میں دانشواراں سُنیندیاں سنگ
کئی واری اُچی بول پیا
کجھ مان سی سانوں عشقے دا
کجھ دعوا وی سی پیڑاں دا!

توں خودنوں عاقل کہندا ایں
میں خودنوں عاشق دسداہاں
ایہہ لوکاں تے چھڈ دیئے
کہنوں مان نیں دیندے پیراں دا

گیت

سِکھر دُپہر سر تے
میرا ڈھل چلیا پرچھاواں
قبراں اُڈ یکدیاں
مینوں جیوں پُتراں نوں ماواں
زندگی دا تھل تپدا
کلے رُکھ دی ہوند وچ میری
دُکھاں والی گہر چڑھی
وگے غماں والی تیز انھیری
میں وی کہیا رُکھ چندرا
جہنوں کھا گئیاں اوہدیاں چھاواں
قبراں اُڈ یکدیاں
مینوں جیوں پُتراں نوں ماواں

ہجراں چ سڑدے نیں
سُکھے روٹ تے سُکھیاں چُوریاں
عُمراں تاں مُک چلیاں

پر مُکیاں نہ تیریاں وے دُوریاں
رج رج جُھوٹھ بولیا
میرے نال چندریاں کاواں
قبراں اُڈ یکدیاں
مینوں جیوں پُتراں نوں ماواں

لوکاں میرے گیت سُن لئے
میرا دُکھ تاں کسے وی نہ جانیا
لوکاں میرے سیس چُم گئے
پر مُکھڑا نہ کسے وی پچھانیا
اج ایسے مُکھڑے توں
پیا آپنا میں آپ لُکاواں
قبراں اُڈ یکدیاں
مینوں جیوں پُتراں نوں ماواں
سِکھر دُپہر سر تے
میرا ڈھل چلیا پرچھاواں

غزل

روگ بن کے رہ گیا پیار تیرے شہر دا
میں مسیحا ویکھیا بیمار تیرے شہر دا

ایہدیاں گلیاں میری چڑھدی جوانی کھا لئی
کیوں کراں نہ دوستا' ستکار تیرے شہر دا

شہر تیرے قدر نہیں لوکاں نوں سچے پیار دی
رات نوں کُھلدا ہے ہر بازار تیرے شہر دا

فیر منزل واسطے اک پَیر نہ پُٹیا گیا
اِس طرحاں کُجھ چُبھیا کوئی خار تیرے شہر دا

جتھے مویاں بعد وی کفن نہیں ہویا نصیب
کون پاگل ہُن کرے اعتبار تیرے شہر دا

ایتھے میری لاش تک نیلام کر دِتی گئی
لتھیا قرضہ نہ فِر وی یار تیرے شہر دا

غزل

میں ادھورے گیت دی اک سطر ہاں
میں اپیری پیڑ دا اک سفر ہاں

عشق نے جو کیتیاں بربادیاں
میں اوہناں بربادیاں دی سِکھر ہاں

میں تیری محفل دا بُجھیا اک چراغ
میں تیرے ہوٹھاں چوں کریا ذِکر ہاں

اک اکلّی موت ہے جِسدا علاج
چار دن دی زندگی دا فِکر ہاں

جس نے مینوں ویکھ کے نہ ویکھیا
میں اوہدے نیناں دی گونگی نظر ہاں

میں تاں بس اپنا ہی چہرا ویکھیا
میں وی اس دنیا چ کیسا بشر ہاں

کل کسے سُنیا ہے شو نوں کہندیاں
پیڑ لئی ہویا جہاں وچ نشر ہاں

غزل

اج فیر دل غریب اک پاندا ہے واسطا
دے جا میری قلم نوں اک ہور حادثا

مُدت ہوئی ہے درد دا کوئی جام پیتیاں
پیڑاں چ ہنجو گھول کے دے جا دو آتشا

کاغذ دی کوری رِتجھ ہے چُپ چاپ ویکھدی
شبداں دے تھل چ بھٹکدا گیتاں دا قافلا

ٹُرنا میں چاہنداں پَیر وچ کنڈے دی لے کے پیڑ
دُکھ توں قبر تک دوستا جِنا وی فاصلا

آ بہوڑ ''شو'' نوں پیڑ وی ہے کنڈ دے چلی
رکھی سی جہڑی اوس نے مدت توں داشتا

غزل

میرے نامُراد عشق دا کِہڑا پڑاء ہے آیا
مینوں میرے تے آپ ہی رہ رہ کے ترس آیا

میرے دل معصوم دا کُجھ حال اِس طرحاں ہے
سُولی تے بے گناہ جِیوں مریم کسے دا جایا

اِک وقت سی کہ آپنے لگدے سی سبھ پرائے
اِک وقت ہے میں خودلئی اج آپ ہاں پرایا

میرے دل دے درد دا وی اُکا نہ بھیت چلیا
جِیوں جِیوں ٹکور کیتی ودھیا سگوں سوایا

میں چاہندیاں وی آپ نوں رونوں نہ روک سکیا
اپنا میں حال آپ نوں آپے جدوں سنایا

کہندے نیں یار "شِو" دے مُدت ہوئی ہے مریاں
پر روز آ کے مِلدا اے اج تیک اوس دا سایا

غزل

رات گئی کر تارا تارا
ہویا دل دا درد ادھارا

راتیں اِکّن سڑیا سینا
انبر ٹپ گیا چنگیاڑا

اکھاں ہوئیاں ہنجو ہنجو
دل دا شیشا پارا پارا

ہُن تاں میرے دو ہی ساتھی
اک ہوکا اک ہنجو کھارا

میں بجھے دِیوے دا دھواں
کنج کراں روشن دوارا

مرنا چاہیا موت نہ آئی
موت وی مینوں دے گئی لارا

نہ چھڈ میری نبض مسیحا
غم دا مگروں کون سہارا

غزل

شہر تیرے ترکالاں ڈھلیاں
گل لگ روئیاں تیریاں گلیاں

یاداں دے وچ مُڑ مُڑ سُلگن
مہندی لگیاں تیریاں تلیاں

مَتھے دا دِیوا نہ بلیا
تیل تاں پایا بھر بھر پَلیاں

عشق میری دی سالگرہ تے
ایہ کس گھلیاں کالیاں کلیاں

شِو نوں یار آئے جد پھُوکن
سِتم تیرے دیاں گلاں چلیاں

غزل

جد وی تیرا دیدار ہووے گا
ول دل دا بیمار ہووے گا

کسے وی جہنم آ کے ویکھ لئیں
تیرا ہی انتظار ہووے گا

جتھے بھجیا وی نہ مِلّو دِیوا
سوئیو میرا مزار ہووے گا

کس نے مینوں اواز ماری ہے
کوئی دل دا بیمار ہووے گا

انج لگدا ہے ''شو'' دے شعراں چوں
کوئی دُکھدا انگار ہووے گا

غزل

تُوں وِداع ہویوں میرے دل تے اُداسی چھا گئی
پیڑ دل دی بُوند بن کے اکھیاں وچ آ گئی

دُور تک میری نظر تیری پَیڑ نوں چمدی رہی
فیر تیری پَیڑ راہاں دی مٹی کھا گئی

ٹُرن توں پہلاں سی تیرے جوبن تے بہار
ٹُرن پچھوں ویکھیا کہ ہر کلی کُملا گئی

اوس دن پچھوں اساں نہ بولیا نہ ویکھیا
ایہ زباں خاموش ہو گئی تے نظر پتھرا گئی

عشق نوں سوغات جہڑی پیڑ سیں تُوں دے گیوں
انت اوہیو پیڑ "شِو" نوں کھاندی کھا گئی

مہان مُنکھ

ہے سچ دے انتھک راہی
تیریاں پیڑاں دین گواہی
توں زندگی دے لمّے راہ دی
چِر بُسی مُر دھرتی واہی
توں ہی لگن نوں منتھن کر کے
مہر محبت جھولی بھر کے
سبھ نوں آپ برابر کر کے
بھائی چارے دی اُنگلی پھڑ کے
اس دھرتی دے جایاں تائیں
اگن شبد دی کتھا سُنائی
مہاں مُکتی دی گل سمجھائی

ہے مہان مانو!
اوہ توہیوں سیں
جس نے سبھ توں پہلی واری
چُپ سنگ تڑ کے

موک لباں دی
تے دُکھیارے دِین دلاں دی
سدا ابولے بولاں والی
غم وچ ڈُبی واج سُنائی
تے اوس چُپ نوں جیبھا لائی
آزادی دی توں ہر دل وچ
الکھ جگائی

تُوں مُکتی دی بانی گائی
توں گل دبی دلت لُکائی
ڈُونگھی نیندوں جُھون جگائی
تے اوہ تیرے دوارے آئی

ہے دانشور!
توں اِس مانو دے جیون دے
اِجہی نویں گُجھ ارتھ نیں کڈھے
تیرے وچوں اینسادا
رستا آپنی منزل لبھے
تے ایہدی فتح یقینی لگے

ہے یُگ درشٹا!

تُوں ہی جاگ رہے بھارت نوں
نوسمیاں دے نور راہ دسے
ہندی رل کے موت تے ہسے
تیرے اِس ہتھیار دے ساہویں
سارے ظلم تشدد نسے
کھڑے رِدے آپڑو وچ نچے

لکھ جیون خشبوئیاں اٹے
لکھ ہر دے نشیاں وچ مَتے
پیر کئی صدیاں دے پچھے
توں اوہناں تے پھیہے رکھے
لکھ اکھیاں دے ہنجور تے
تُوں ہی پُونجھے توں ہی جَھٹے
تُوں ہر اک دے بندھن کٹے

انہد نادلاں وچ گُونجے
تے صدیاں نے ہنجو پُونجھے
گُروّیا دا آیا مُڑ ہند نُوں
سُتے پیا پُرکھ مُڑ اُونگھے
ہے مہاتما!
سچ دے جوگی

تیرے کجے بلاں وچوں
ہند دی مہاں پِتا پرکھی دی
چیتنا تے گورو چھا کے
بیت گئے دی شان ویا کھے
ہے اس یگ دے یگ اوتار
تُوں اِس قوم نوں کر کے پیار
دِتی ہے ہر روح ٹنکار
تے اوہ بخشی ہے مہکار
جس نوں موت نہ سکے مار
تیری مہر محبت سائیاں
ہے ہندیاں تے اپرمپار
آزادی دے پُوجن ہار!
اے ہندیاں دے دل داتار
ہے اِس دیش دے پران آدھار
سدا سبے نوں یاد رہے گا
ہر دل تے تیرا اُپکار
توں ساڈے دل دا تخت ہو بیٹھا
تے اسیں رہے ہاں موتی وار
ہے اِس یگ دے یگ اوتار
نمسکار ہوئے نمسکار!
(ئلنی بال دیوی دی آسامی کوِتا دا ترجمہ)

مَیں تے مَیں

میں تے میں

پہاڑاں پَیر سُتے اک گراں وچ
جنن ہاری میری پئی جاگدی ہے
رُدن کردی ندی دے تیر بیٹھی
پتّی پردیس گئی نوں سہکدی ہے
اِپیڑے اُٹھر ودی پیڑ پچھوں
اُداس ہُو ہیاں ول جھاکدی ہے
اجنمی پیڑ دے سنگ مہکدی ہے

اجنمی پیڑ دی اوس مہک چھاویں
اوہ بیٹھی روز بر ہا کتدی ہے
وِچھوڑا چاڑھ چھجیں چھٹدی ہے
اوہ مچھی روز پوچا چٹدی ہے
کوئی دُکھدا گیت چکی پِسدی ہے
کوئی ہوکا روز چُلھے بالدی ہے
ندی وچ روز تارے روڑھدی ہے
ندی چوں روز سورج کڈھدی ہے

اجنمی پیڑ داموُ نہہ لبھدی ہے
اجنمی پیڑ داموُ نہہ گجدی ہے
ندی دے نیر رڑھدے تاریاں وچ
کوئی اک دن چیک آ کے ڈُبدی ہے
کوارا درد کِدھرے اُونگھدا ہے
اجنمی پیڑ کدھرے جنمدی ہے
ادھورا گیت ڈھولک چُمدا ہے
کوئی میلا شبد پلنا جھولدا ہے
اداسی پوتڑے وچ وِلکدی ہے
ندی دے تیر مچھی لڑ چھدی ہے

جنمی پیڑ دی سو پیڑ اوٹھے
لجت بول واء وچ سُلگدے نیں
بوڑھاں ہیٹھ تُہمت بیٹھدی ہے
میری جنّنی دی ممتا جاگدی ہے
دُکھ دے بر چھ دیہہ تے جھولدے نیں
سوئی کچی تہوں تہوندر ماردا ہے
اشبدی جیبھ چھاتی چُنگھدی ہے
ندی دا نیر مچھی سنگھدی ہے

اُداسے بُوہیاں دی ویلھ وچوں

انجانا گیت باہر جھا کدا ہے
ادھورا شبد ویڑھے کھیڈدا ہے
توتلی جیبھ گھر وچ اُونگھدی ہے
بودھی پیڑ دندی کڈھدی ہے
ندی دا موہ مچھی چھڈدی ہے

ندی وچ روز سورج اُونگھدا ہے
ندی وچ روز سورج ڈُبدا ہے
ادھورا گیت ماں نوں چُبھدا ہے
ادھورا گیت سبھ نوں چُبھدا ہے
ادھورا گیت جگ نوں چُبھدا ہے

○

میری ماں جنم میرے دی
اجے تک میل نہیں نہاتی
میری کچ سُوتکی دیہہ وچ
جیوری مہک ہے باقی
ستارے روز چنگھدے نیں
میری ماں دی نگن چھاتی

میری ماں تاریاں نوں
جد کدے وی دُدھ چُنگھاندی ہے
تاں اوہدے دُدھ دی
کوسی ندی وچ باڑ آندی ہے
اوہ آپنے تھمتائے دُدھ کولوں
تربھک جاندی ہے
تے مینوں تاریاں سنگ روز
ندیئے روڑھ آوندی ہے

میں دُدھ دی ندی وچ رُڑھدا
جدوں وی بلبلا وَنداہاں
تاں باڑی ندی دے
دو پتھراں وچ اٹک جاندا ہاں
تے اوہناں پتھراں وِچکار
کوسی وییہل ہے جہڑی
میں اوسے وییہل وچ
چھتھا' اُداسا مسکراندا ہاں
تے لکھاں تاریاں سنگ روز
ندیئے ڈُب جاندا ہاں

جدوں دُدھ دی ندی
دن چڑھدیاں تک سُک جاندی ہے
تے گوری دُھپ وچ
جد ریت دا سُپنا ہنڈاندی ہے
میری ماں نوں میری' تے
تاریاں دی یاد آ وَندی ہے
اوہ موئے تاریاں نوں
گل چ لے کے وِلک پیندی ہے
تے میری لاش نوں اوہ روز
اِک لوری سُناوَندی ہے

میری کچ سُوتکی دیہہ نوں
اوہ پاٹے سپین پاندی ہے

جدوں اوہ تاریاں دے پوتڑے
دھوندی تے روندی ہے
سیو نکے چُپ تے ویران ہُو ہے
آن ڈھوندی ہے
تے اوہناں بُو ہیاں او لھے
اوہ میری میل نہاؤندی ہے
تے بُو ہیاں توں
اوہ انّب پتیاں دے سہرے توڑ دیندی ہے

جدوں جیوندا کوئی تارا
دُدھ لئی ہُن ضد کردا ہے
تاں دُدھ دی ندی تے
راتاں نوں سورج آن چڑھدا ہے
تے کالی دُھپ وچ
گوری ندی داروپ سڑدا ہے
تے اوہنوں تاریاں توں
اِک انچت خوف لگدا ہے
اوہ ضدی تاریاں نوں

دُدھ نہیں ہُن ڈر چنگھدی ہے
تے میرے پوتڑے وچ روز ہُن
اِک سپ سلاندی ہے

میرے ہُن پوتڑے دا سپ
مینوں روز لڑدا ہے
تے میری تھاں میری ماں دے
تھناں نوں زہر چڑھدا ہے
تے اوہنوں اِنج لگدا ہے
کہ تا نبے ہار اوہدے جسم چوں
گجھ روز مردا ہے
تے اوہدے حسن دا تا نبا
دِنو دِن زنگ پھڑدا ہے

تے اوہ ہُن تاریاں نوں
جدو یہو لے تھن چُنگھاندی ہے
تھناں وچوں سپنیاں دی دُدھ نوں
پُن چھان لیندی ہے
اوہ ٹھنڈی سپن بنی نیند
میرے مونہہ چُھہاندی ہے
تے کالی دُدھ دی
تقدیرا تے مسکراندی ہے

میں اوسے سپن پینے تے
سراپے دُدھ نوں چنگھدا
اداسے گھر دی جد
دہلیز ٹپ کے باہر جاندا ہاں
میں بوڑھاں ہیٹھ بیٹھی نندیا
نت گھر لیا وندا ہاں
ترنجن کتندیاں دی
مشکری وچ مُسکراوندا ہاں
تے کھوہیں ڈُبیاں
میں گاگراں چوں چھلک جاندا ہاں!

میرے تن تے پئی نندیا
میری ماں روز ویہندی ہے
تے میرے سہل جہے تن توں
اوہ نندیا جھاڑ دیندی ہے
اوہ میری گلھ تے
اک بہت گوڑھا پیار دیندی ہے
تے میرے پوتڑے دے سپ نوں
نت مار دیندی ہے

O

میری ماں نوں مولن
روز ہی جدآ جگاندی ہے
میری ماں پہر دے تڑکے ہی
ہر ہا کتّ لیندی ہے
اوہ مٹھے لوک گیتاں دی
سطر اک پہن بہندی ہے
تے میرے گھر دے ویڑھے وچ
دوہنی بول پیندی ہے

جدوں فر بہہ مولن
رکھ تے اُچی چلکدی ہے
تر یلے تاریاں دی لوء
بنیرے تے لشکدی ہے
میری ماں نوں ایویں لگدا ے
جویں اوہدی روح وِلکدی ہے
تے دوہنی وچ جویں اوہ دُدھ نہیں

راتاں رڑکدی ہے
تے چاٹی چوں اوہ سورج کڈھ کے

گگنیں چھڑکدی ہے!
تے فر جد پنڈ دے مندر دا
ٹھنڈا سنکھ وجدا ہے
اُباسی لیندیاں گھو ہاں توں
اوہنوں خوف لگدا ہے
اوہدی گاگر دا پانی
پنڈ دے موڑاں توں ڈردا ہے
تے آئے دن اوہدی گاگر چ
میلا بول تردا ہے

تے پھر جد مونگیا
جُوہاں چ سورج آن کھڑدا ہے
تے سونے دی کھڑاں پا کے
گراں وچ پیر دھردا ہے
میرا سایا پنگھوڑا چھڈ کے
کندھاں' تے چڑھدا ہے
تے اک دن پتیاں رُکھاں دی
چھائیں آن کھڑدا ہے!

میں پہلوں پہل جد اوہ
رنڈ مرنڈا رکھ تکدا ہاں
میں کھڑ سکے تے اُپر۔ چھاویں جہے
جنگل تے ہسدا ہاں
میں آپنی بال پوتھی چوں
اوہناں دے چتر تکدا ہاں
تے گاچی تے میں لکھ لکھ کے
اوہناں دے نام رٹدا ہاں
تے نر چھاویں جہی چھاں دے
میں ماں نوں ارتھ دسدا ہاں!

تے پھر جد چنڈیاں بوڑھاں
تے سورج آن بہندا ہے
تے اس دے آلھنے وچ بیٹھ کے
جد پر پھیلاؤندا ہے
تاں بُڈھا بوڑھ کدے ہونگھدا
کدے کھنگھ لیندا ہے
تے گوٹاں کھیڈ دا چلماں دا دُھواں
بحث پیندا ہے
تے میری ہان دا ہاسا
ندی تے گونج جاندا ہے

دنداسابول رل کے
پپلاں تے پینگھ پاؤندا ہے
میری ماں دی عُمر دا حسن
سوسونیاں رنگاں دا ہے
بھرے پنڈ وچ میرا سایا
اودوں وی گھر چ رہندا ہے
تے ماں دی روز تپدی جیبھ نوں
پارا چٹاندا ہے

تے پھر جد بیلیاں چوں
منگوواں دے وگ مُڑ دے نیں
تاں سورج دے ندی دے پانیاں
وِچ انگ ٹھر دے نیں
تے دو پردیش گئے ہوئے پیر
ہت راہواں چ گھلدے نیں
تے دو غمگین جہے سائے
ندی وچ روز رُڑھدے نیں
تے ہت نرلوء جہے تارے
ندی تے آن جڑدے نیں
تے فر مٹی تے ہر اک رات
چُپ چُپ آن بہندی ہے

میری ماں اوس چُپ نوں
روز چُلھے بال لیندی ہے
اوہ بتّی وٹ کے
تے روز دِیوے تیل پاؤندی ہے
تے کافی رات گئے تک
اوس پری دی گل سُناؤندی ہے
جو اوہدے وانگ نیل جھیل وچ
کلّی ہی رہندی ہے
مینوں جد جل پری دی سیج اُتے
نیند آؤندی ہے
تاں پہرے دار دی آواز
پِنڈ وچ گونج جاندی ہے
میری ماں سیج میری تے
ستارے آ وچھاؤندی ہے
تے میرے سُپنیاں وچ
روز سورج بیج آؤندی ہے
تے نت سُپنے کھڈاندی نوں
نا سُپنی نیند آؤندی ہے

O

میرے لئی اوس دن سورج
بڑا منحوس چڑھیا سی
میں آپنے ساہمنے جد آپ
پہلی وار مریا سی
میں اس دن بہت رویا سی
میں اس بہت ڈریا سی

میری لوری گوجیڑی عُمر سی
یاں بول گوا گے
جدوں کناں چ سُلگدے بول
پہلی وار نزلے
میری ماں دے گربھ وچوں
میرا ابابل نہیں لبھے
تاں پہلی وار ماں دے نقش
مینوں اوپرے لگے

میں جدمریا ہویا اوس روز
آپنے گھر پرتدا ہاں
میں ماں دے پربتی اتھنائے ہوئے
نیناں چ تکدا ہاں
تے اوہدے گربھ وچ اوس دن
ہزاراں وار لتھدا ہاں

میں ماں دے گربھ وچ لتھیا
جدوں بابل نوں لبھدا ہاں
عجب شرمندگی دے بوجھ ہیٹھاں
آن دبدا ہاں
ٹھرے بولاں دی اک سہرن جہی
پنڈے چوں لنگھدی ہے
تے میں ہتک جہی محسوس کر کے
رون لگدا ہاں
میں بوڑھاں ہیٹھ کھلی بن کے اڈے
بول پھڑدا ہاں
تے اوہناں دے نلجے تے نگن جہے
ارتھ کڈھدا ہاں

میرے اُگدے ہوئے دھڑ تے

اجے میرا سیس نہیں اگیا
جو ایہناں نگن بولاں دے
با قاعدہ ارتھ کر سکے
اگن پیری جہی تہمت
جو پنڈ وچ روز گھمدی ہے
کیہ اوہ اس اگن پیری دی
سُلگدی پیڑ پھڑ سکے
تے ماں دے گربھ چوں
بابل دے لکھے حرف پڑھ سکے

میں ماں دے گربھ چوں
اک پل لئی جد باہر آ وَنداہاں
پرایا سیس آپنے
دھڑ تے لا کے بیٹھ جانداہاں
میں ماں سنگ بول بولن توں وی ہُن
گھر ناجہی کھانداہاں
تے لوہے دی ڈلی نوں
ندی دے پتھر چٹاوَنداہاں
اگن پیری نوں لبھن واسطے
پرچھیاں رچ جانداہاں
مینوں اوس دن اگن پیری

بھرے پنڈ وچ نہیں لبھدی
تے ناں میرے۔ بابل دا
کوئی گھوہ بھوڑ نہیں دسدی
تے ڈب وچ ہونکدے لوہے دی
ہر پل پیاس ہے ودھدی
تیری شرمندگی میرے تے ہی
اک وار ہے کردی

میری شرمندگی میرا خون پی
جد مُسکراوندی ہے
میرے موئے دی گل اُڈ کے
میرے گھر پہنچ جاندی ہے
تے میری ماں میرے دھڑ تے
گراں دے سیس لاوندی ہے
اوہ گھبرائی ہوئی سوسو
مسیحے گھر بُلاوندی ہے
تے جد مینوں ہوش آوندی ہے
میری معصومیت نیناں چوں وگ کے
ڈُلھ جاندی ہے
سدیّوی درد دی اک مہک
تن وچ ہول جاندی ہے

تے میری لوریاں دی عُمر
مینوں بُھل جاندی ہے
میں اوس دن توں لے اج تیکن
جدوں گھر پیَر رکھدا ہاں
میں ہر اک شام نوں
مریا ہویا ہی گھر پرتدا ہاں
میں اپنی موت تے روندا وی ہاں
تے نال ہسدا ہاں
تے میں بابلا اج وی
گربھ دی جُون کٹدا ہاں

○

ہُنے سورج دی انگیاری
ندی وچ آن بُجھی ہے
تے باگاں چوں سُگندھیاں دی
ہُنے اک ڈار اُڈی ہے
تے پِنڈ دے لہردے کھیتاں چ
پُنیا آن اُگی ہے

ہُنے پُنیا پَری پتناں تے
وستر۔ ہین نہاوندا ہے
ہُنے پُنیا پئی کھیتاں چ
ننگے پَیر تُردی ہے
تے کچے ڈھاریاں توں پاردا
پئی موڑ مُڑدی ہے
تے مہکے ہوئے شریہاں ہیٹھ بیٹھی
مہک چُندی ہے

جدوں دی اِس طرحاں پُپیا
میرے پِنڈ پَیر پاؤندی ہے
ندی تے پِنڈ دی تصویر لگی
ترِڑک جاندی ہے
ملاحاں دی ٹھری آواز
پتناں تے بڑاندی ہے
کھڑی ہوئی ریت تے
بالاں دی ڈھانی آن بہندی ہے
اوہ نِکے سُپنیاں لئی
ریت دے گھر گھر بناؤندی ہے
تے ٹھنڈی اگ جہی بحراں تے
بَلدی بُجھ جاندی ہے

تے جد میں وی
ندی دی اگ ویکھن باہر آؤنداہاں
میں اپنی اک گوانڈھن
بال۔پُپیا نوں بلاؤنداہاں
تے مہکی ہوئی بریتی وانگ ہی
میں مہک جاندا ہاں

میری معصوم جہی پُپیا

جدوں کوئی گل کر دی ہے
میرے پنڈے دی لوئیں وچ
سپنی آن وڑ دی ہے
تے اک مہکی ہوئی کنبنی
میرے پَیراں نوں چڑھدی ہے
تے اکڑیویں جیسے دی پیڑ
آ انگاں چ کھڑ دی ہے

جدوں میرے آ کڑے انگاں نوں
پُنیا ہتھ لاؤندی ہے
میری لوئیں چ سُتی سپنی
تد جاگ پیندی ہے
تے جاگی سپنی
تد ریت اُتے گنج لاہندی ہے
تے ناگی ریت دی
اک گنگناری نکل جاندی ہے

تے فِر اسیں ہسدی ہوئی ریت دے
گھر گھر بناؤندے ہاں
تے ریتے دے گھراں وچ
بال جہے سُپنے سلاؤندے ہاں

تے نِکے گھراں نوں
پتھراں دے جندرے مارآ ؤندے ہاں

جدوں دن چڑھدیاں تک
ریت دے گھر ڈھٹھ جاندے نیں
میری پُپیا دے نیلے نین
کھڑ کھڑ ہس پَیندے نیں
اوہ آپنی تے میری معصومیت تے
مسکراؤندے نیں

تے پھر اِک دن میری پُپیا
مینوں اک گل سناؤندی ہے
کہ اوہدی ماں ایہ کہندی ہے
کہ میری ماں دے گورے گربھ وچ
اک ڈین رہندی ہے
جو میرے نال کھیڈے گا
اوہنوں اوہ بُھکھ لیندی ہے
میری پُپیا جدوں ایہ گل سُنا کے
پرت جاندی ہے
بریتے تے وِچھی ہوئی چانی
مینوں چُبھ جاندی ہے

میرے لئی اوس دن پُیا
ندی وچ ڈُب جاندی ہے
ندی دی ریت اک طوفان بن کے
اُڈ پیندی ہے
تے اوہے ریت اُڈ اُڈ کے
میرے نیناں چ پیندی ہے
تے اج تیکن میرے نیناں چ
تِکھی رڑک پیندی ہے

O

ہر سال میرے پنڈ جد
رُتاں سیالی آوندیاں
ہر سال تتر کھنبھیاں
انبر چ آمنڈ لاوندیاں
کھیتاں دے پیلے گیت وچ
ہریاں سُراں لہراوندیاں
تے پربتی پوناں نپترے
رُکھ چھوہ چھوہ جاندیاں
گبھرے دی بُکل مار کے
دُھوئیاں تے شاماں بہندیاں

دھوئیاں تے شاماں بیٹھ کے
جد بات کوئی پاوندیاں
تاں روز ٹالھی ٹپ کے
چنگیاڑیاں مڑ آوندیاں

چنبھیاں تے پتاں چڑھدیاں
کوہاں چ مہکاں جاندیاں
ہیراں داذکر چھوہندیاں
ماہیے تے ٹپے گاؤندیاں
تے ہسدیاں ہساؤندیاں
گھراں نوں پرت جاندیاں
ساوا تے پیلا کھاندیاں
پھلاں دے سپنے لیندیاں
تے فیر میرے گھر جدوں
آلے چ رکرناں بہندیاں
رکرناں جہیاں گجھ نڈھیاں
چندن دے پیڑ ھے ڈاہندیاں
تے چرخیاں دی گھوک تے
سجناں دا برہا گاؤندیاں
گجھ یاد کتن آؤندیاں
گجھ داج کتن آؤندیاں
ت بہت ڈونگھی رات تک
بھورے چ رل کے بہندیاں

تے فیر ٹھریاں کھتیاں
سر تے جدوں آ جاندیاں

مالھاں تدوں برڑاندیاں
ہتھاں نوں نیندراں آؤندیاں
دِیوے نوں پُھوکر مار کے
سجناں دے سُپنے لیندیاں

گُجھ ہنڈِیاں مُشٹنڈیاں
بھورے چ بھوتر جاندیاں
کسے رکرن دے مہکے ہوئے
مُڈھ ولوندھر کھاندیاں

تے فیر جد لگراں لویراں
ہس ہساسوں جاندیاں
دو گل مُوہیاں سپنیاں
نھیرے چ ابھر آؤندیاں
میرے بال تن نوں ٹوہندیاں
اگ دی کہانی پاؤندیاں
میری جیبھ دیاں کنیاں
گُجھ لُونیاں ہو جاندیاں
تے جاگدے تن تے میرے
گُجھ لُوہریاں اگ آؤندیاں

تے فیر جد ہرنالیاں

ہلاں اباسی لیند یاں

تاں گول موہیاں سپنیاں

لاہی ہوئی گنج پاؤندیاں

ندیئے نہاون جاندیاں

تے فیر جد ٹھریاں سویراں

پتنیں آ بہندیاں

کرناں نوں نہاوندا ویکھ کے

پتاں نوں دندلاں پیندیاں

تے بال سوچاں میریاں

کرناں توں ہن شرماؤندیاں

کجھ کنبدیاں کنباندیاں

تے لوریاں دی عمر میری

سپیاں کھا جاندیاں

زہراں دیاں کہانیاں

نیں آن جُھر مٹ پاؤندیاں

O

میری ہُن لوریاں دی عمر
مینوں بُھل چکی ہے
میرے جنگل تے میری چانن
ہُن ڈُلھ چکی ہے
تے مٹھی صندلی مہکی سمیری
ہُل چکی ہے

میرا جنگل جہدے وچ
میں کدے ہلگل اکلا ساں
اوہدے وچ ست رنگے پکھنو
ہُن آن وسے نیں
تے کوئلاں قُمریاں موراں دے نغمے
آن نچے نیں
تے شیشے دی ندی
جو کندھ تے خاموش وگدی سی

میرے جنگل دے سبھ سائے
اوہدے وچ آن لتھے نیں
اُداسے حسن دے پانی
رتا گو آن رتے نیں

میری ہُن چانی
جیوں جیوں میرے جنگل' تے پَیندی ہے
مینوں جنگل چ سوئی سپنی
اِک نظر آوَندی ہے
تے میرے مہک پئے سایاں دی گل
گھوہاں تے بہندی ہے
ترنجنیں چبدیاں تل۔ چولیاں سنگ
مُسکراوُندی ہے
تے تِرچی دے کُلارے تند پَیندی
ٹُٹ جاندی ہے

میں پنڈ دیاں لمیاں گلیاں چ
جد آپنے مہک پئے جنگل نوں لے کے
باہر جاندا ہاں
تاں میں رنجھیٹیاں، گبھریٹیاں
توں شرم کھاندا ہاں

تے آپنے اُگ پئے جنگل نوں
اوہناں توں چُھپاندا ہاں

جدوں ہُن پنڈ دی کوئی کِرن
ندیئے آن نہاوندی ہے
یاں میری نظر کدھرے
اردھ ننگی اگ ویہندی ہے
میرے جنگل دے پنڈے نوں
پیازی پون چھوہندی ہے
میرے جنگل چ سوئی سپنی
چندن تے سوندی ہے
تے جد جنگل تے نیلی کاشنی دُھپ
آن لہندی ہے
میرے چندن تے سُتی سپنی
تد جاگ پَیندی ہے
ندی وچ نہاوندیاں
کِرناں دی مینوں یاد آوندی ہے
میرے جنگل تے بیٹھی ڈار
مُڑ مُڑ چہچہاوندی ہے
تے ننگی ندی میری سیج اُتے
آن بہندی ہے

تے پھر جنگل چ جد میری نیند
ننگے پیر بھاوندی ہے
تاں ننگی ندی میرے سپنیاں سنگ
آن ساوندی ہے
تے ہُن جنگل دے پچھواڑے
میری چھاں روز روندی ہے

O

پہلے پہل مینوں جدوں
اک سپنی نے ڈنگیا
میں جوانی دی اجے
دہلیز ہی ساں لنگھیا
حالے میرے سپنیاں وچ
لوریاں دی مہک سی
جدوں میرے سپنیاں
شیشے داپانی منگیا

ایہ میری، کروٹ جہے
لیندے دِناں دی، بات سی
متھے چ جد سی مسیا
پِنڈے تے کجھ پربھات سی
اوہ میری پہلی تے میلی
سپن۔ چھوہی رات سی
میرے اندر پھیلیا
اِک لجلجا احساس سی
تے لجلجے اِحساس چوں

سپنی دی آئی باس سی
اوہ رات ساری نگن سی
تے بہت ہی اُداس سی
میں اوس اُداسی رات نوں
سو بار ربلیا بُجھیا
تے آپنے جنگل چ میں
چندن دے وا کن اُگیا
میں آپنے صحرا چ
پیلی ریت بن بن اڈیا
تے فیر جد اوس رات دا
سورج گراں وچ پجیا
میں سپیاں دی بھال وچ
چندن دے ون وچ پجیا
پر بھٹکنا دا سفر ایہ
کئی روز تک نہ پجیا

تے فیر میرے پنڈ اِک
سپنی پروہنی آ گئی
جُھوٹھی زری لاہور دی
اکھیاں نوں اگ جہی لا گئی
تے پون میرے وناں دی

گجھ ہور وی نشیا گئی
جدوی دو گھوڑا بو سکی
گلیے بزارے لنگھدی
تے پیاس میرے حسن دی
شیشے دا پانی منگدی

تے فیر شیشے دی کہانی
اوس پڑا تے پج گئی
کہ سپنی دی گنج
شیشے دی ندی وچ ڈُب گئی
تے فیر اِک دن شام
شیشے دی ندی نوں رنگ گئی
اوہ سپنی پھنکاردی آئی
تے مینوں ڈنگ گئی
لہر لہر ڈولدی
ساری ندی ہی کنب گئی
تے توتیاں دی ڈار
کچیاں بیریاں توں لنگھ گئی!

O

جدوں اِک سپنی داڈنگ
مینوں چُبھ جاندا ہے
میرے دھڑ تے میرا اِک سیس جیہا
اُگ آوندا ہے
تے اُگدے سار ہی
مایُوسیاں وچ ڈُب جاندا ہے!

جدوں میں سیس پینا ساں
اودوں سبھ سیس سن میرے
جدوں ہُن سیس وانا ہاں
تاں کوئی سیس نہیں میرا
ندی دُکھ ریت تے چانن
کدے سبھ میت سن میرے
تے ہُن خود آپنا
احساس تک وی میت نہیں میرا!

تے ہُن اک دن میرا احساس
وس وچ ڈوب کے کانی
جدوں سپنی دی لاہی گنج اُوپر
گیت لِکھدا ہے
تاں گنج دا ابر کی ٹوٹا
مینوں میرا میت دِسدا ہے
میرا ہُن سیس میرا گیت پڑھ کے
پاڑ سُندا ہے

میرا احساس ویہولے شبد
جدوی چھوہ کے آوَندا ہے
مینوں اک اردھ جنیا بال
آ کے نت ڈراندا ہے
میں جووی گیت لِکھدا ہاں
اوہ آ کے پاڑ جاندا ہے

تے ہُن میں تے میرا جد سیس
رل کے آن بہندے ہاں
اسیں اوس اردھ جُونے بال کولوں
خوف کھاندے ہاں
اسیں اک دوسرے کولوں

ہت آپنے مُونہہ چُھپاندے ہاں
جے کدھرے میل ہوندا ہے
خموشے لنگھ جاندے ہاں
تے دل دے موکلے ویڑھے چ کندھاں
مار لیندے ہاں
تے آپنی میں نوں
دو حصیاں وچ ونڈ لیندے ہاں

میرے حصے دا میں ہردم
میرے ہُن نال رہندا ہے
تے دُوجی ادھ "میں"
گھر دی گھُٹن وچ بیٹھ رہندی ہے
اوہ موئیاں سپیاں دی روز
کولی گُنج لاہندی ہے
تے میرے گیت لئی
ہت گُنج دا کاغذ بنادی ہے
تے موئیاں سپیاں دے گیت
سپاں نوں سُناندی ہے

میرے حصّے دی میں جہڑی
میرے ہُن نال رہندی ہے

پڑیوی، چھنجھ یاں کسے راس میلے
روز جاندی ہے
تے نارووال دی کنجری
قوامی پان کھاندی ہے
رلی ہوئی جنڈلی میرے ناں دیاں
ویلاں کراوندی ہے
میرے حصّے دی میں
ہُن نت شرابی ہو کے آوندی ہے

میرے حصّے دی میں
ہُن پِنڈ وچ بدنام ہوندی ہے
تے میری سپیاں دے گھر
سویروں شام ہوندی ہے

○

میرے اج ذہن دے موڑاں تے
دن بھر خاک اُڈی ہے
میں سُنیا ہے کسے جنگل چ
میری عُمر اُگی ہے

ہُنے پوناں دے ہتھ
جنگل چوں جہڑی مہک آئی ہے
اوہنے اِک ڈب کھڑبی
دُھپ چھاں دی بات پائی ہے
کہ جنگل وچ عُمر اُگن دی
صدیاں توں مناہی ہے
جو جنگل وچ عُمر اُگے
سدا ہوندی پرائی ہے

جنگل وچ عُمر اُگن دا مطلب
عُمر نہیں ہوندا

عُمر دا اُگنا جنگل چ
اِک اپرادھ ہوندا ہے
شہر دی نظر وچ
جنگل چ اُگنا پاپ ہوندا ہے

اے میری پیڑ دی
کالی ہوا وچ ہُونگدے جنگل
میں جنگل دی عُمر
اج شہر وچ لے کے کویں جاواں
میں آپنی عُمر اُگن دی
شہر سنگ بات کِنج پاواں

میں جنگل دی عُمر لے کے
جدوں وی شہر جاواں گا
قتل ہو کے ہی آواں گا
تے نرسنگھے گھراں دی روئی چ
آپنا مُونہہ چُھپاواں گا
میں مُڑ کسے شہر وچ جانوں
بڑا ہی خوف کھاواں گا

شہر جانوں تاں چنگا ہے

کہ جنگل خُدکُشی کر لئے
یاں میری عُمر نوں جن کے
شہر دے شور نوں جر لئے
تے ہر اک رُکھ جنگل دا
ہرے کناں تے ہتھ دھر لئے

او جنگل دے پِتا پرکھو!
میرا ہتھیں قتل کر دوَ
تے ساوانُو ن اِک رُکھ دا
شہر دی تلّی تے دھر دوَ
شہر دے شور دی تھاں
مینوں جنگل وچ دفن کر دوَ

میں جنگل والیو!
جنگلاں دی چھاں وچ گم جاواں گا
عُمر بھر تکھیاں سُولاں دی میں
سیجاں ہنڈاواں گا
قتل ہوون لئی پر شہر وچ
ہرگز نہ جاواں گا

O

میرے پُتر وِپتا پُرکھو
میرے تن دے رچنہا رو
مہربانو بزرگو شکر وانو
تے سمجھدارو
تہاڈی آون والی ونش دا
قاتل میں حاضر ہاں
تہاڈی آخری پیڑھی دا میں
نرونش حاضر ہاں
تُسیں جو وی سزا دیسو
مینوں منظور ہووے گی

پِتا پُرکھو مہاں پرشو
او چُپ دے موسموں
تے سرد ہوئے خون دے رکھو
اوہ میں ہی ہاں کہ جس نے
گربھ جُونی جُون ماری ہے
تے پُشتو پُشت گڑ دے لہو دی

گردش کھلاری ہے
سورج بنسیو، پت ونتیو
میری گل دیو نا رے
کلاونتیو، سنکھیو
چُپ پرستارو، وفادارو
میں اج اِک پُن کیتا ہے
میں اج اِک پاپ کیتا ہے
میں اک سُپنے نوں ننگی جُون جیونوں
روک لتا ہے
پرائے جسم دے جنگل چ
آپنا خون کیتا ہے
تہاڈے تھناں دا دُدھ
ہر صدی لئی ہوڑ لتا ہے

اومیری ہوند دے
سادا تے سرجن ہاریولوکو
میں جہڑے دورو چ جیونداں
میں جہڑے دورو چ رہنداں
اوہدے وچ کسے وی ناری دی کُکھ
ہُن بانجھ نہیں جمدا
سگوں اِک سوال جمدا ہے

تے جمے سوال دی نروِنشنا توں
آپ کنّبدی ہے
اومیرے سر جکو
تن دے تراشتہار بتکارو
تہاڈی ونش وچ ہُن بال نہیں
اِک سوال جمداسی
جہدا اُتر وی موڑن توں
تُساں سبھناں نے سنگناسی
تے جد میری اودری دُھپ نے
میرے جنگل چوں لنگھاسی
تاں بڈھی سبھیتا نے
شہر دے موڑاں تے کھنگھناسی

تہاڈے اردھ جُونے سوال دا
قاتل میں حاضر ہاں
تہاڈی آخری پیڑھی دا میں
نروِنش حاضر ہاں
میں آپنے آپ دا قاتل
میں آپنے پاس حاضر ہاں
تسیں جووی سزا دیوو
مینوں منظور ہووے گی

○

میرا اج دِل دی رویا ہے
تے نالے اکھ روئی ہے
میرے اج شہر وچ
اک اردھ جُونی موت آئی ہے

تُسیں اُتسک ہووگے
اردھ جُونا کِس طرحاں مریاے؟
کہ اوہ مریا نہیں
چِٹے دِینہ سگوں قتل ہویا ہے
بڑا انرتھ ہویا ہے
ہمیشا واسطے اک گل دے تھن دا
دُدھ مویا ہے!

جی اوہدا قتل میرے شہر دی
شہ تے ہی ہویا ہے
نہیں تاں وِنش دا قاتل
کدوں کوئی باپ ہویا ہے؟

جی ہاں، اوہدی عمر حالے
مساں بس دو مہینے سی
پر او ہنے گربھ وچ
میری عُمر دے سال جی لئے سی

جی ہاں، اوہدے جنازے نال
کُجھ اوزار شامل سن
یاں دو بیمار شامل سن
تے کُجھ گُمنام نرساں دے
یاں گورے ہتھ شامل سن

جی اوہدی موت دا کارن
ایہ میرے شہر والے ہن
تے اوہدے ماں پیو
جنگل دے، کہندے رہن والے سن

جی ہاں، اوہدی موت دا
میں عُمر بھر ماتم مناواں گا
تے آپنے آپ دا ہُن قتل
لوکاں توں چھپاواں گا
میں پیریں بنھ کے گردش
تھلاں نوں نکل جاواں گا

O

میں پیر ین بنھ کے گردش
تھلاں نوں نکل ٹُر یاہاں

میرے پیراں نوں منزل دا
کوئی وی راہ نہیں آ ؤندا
خلاء توں میں خلاء تک
درد دی بس ریت ہاں گا ہوندا
تے ہُن وی ذہن چوں
جنگلی عُمر دا خوف نہیں جاندا

ایہ جنگلی عمر،
میری ہِک وچ راتاں نوں روندی ہے
میری نیند رچ میرے نال
جنگلی چیک سوندی ہے
تھلاں دی ریت، میرے نال
ننگے پیر بھوندی ہے
میرے پنڈے، تے اِک کنبنی دی جھاڑی
اُگ کھلوندی ہے

میں اس جھاڑی دی چھاویں
جدے کدے وی آ کھلوندا ہاں
میں اج دی دھن وِہونی
نار دی پیڑھی تے روندا ہاں

تے میں اک وِنش دا
نروِنش ہویا گر بھ چھوہندا ہاں

میری پِٹھ تے کھڑی
اِک پَیڑ تے ایہ کون ہسدا اے
ایہ کس دا اردھ جُو نابال
میری پَیڑ تکدا ہے
تے سارے شہر دے ساہویں
ایہ مینوں باپ دسدا ہے؟

میرے تھل دی خموشی وچ وی
ایہ شور کیسا ہے
شہر توں دُور آ کے وی
ایہ ننگا بول کیسا ہے
تے تھل دا سفر دی میرے لئی
کیوں شہر جیسا ہے؟

○

اک دن ریت نوں
تھل وچ ہوا ملن آئی
تے میرے واسطے اوہ شہر توں
اک خبر لے آئی
کہ جس بد بخت جنگل وچ
کدے میری عُمر اُگی سی
تے جس گمنام جنگل وچ
کدے میرا قتل ہویا سی
اوہدی کل بھر دُپہرے
شہر دے وچ موت ہوگئی ہے

مینوں اِک پل لئی
ایہ خبر سُن کے اس طرحاں لگیا
میں جیکن تھل چ اُڈدی ریت تھلے
دب گیا ہوواں
تے پُورا کج گیا ہوواں
تے چُپ دے سفر وچ وی
شور دے گل لگ گیا ہوواں

تے فر جنگل دے ننگے بر چھ
اکھاں ساہمنے آئے
تے لکھاں لرز گئے سائے
ذہن وچ مور جہے کوکے
تے دل وچ سپ لہرائے
تے تھل وچ بھٹکدے سائے
مینوں ہی کھان نوں آئے

تے فر میں ویکھیا
جنگل دی ہر اک ٹاہن سج رہی ہے
تے کالے شہد دے کھگے تے
میری عُمر اُگ رہی ہے

میں اپنی عمر اُگدی تک کے
نیندر وچ برڑایا
میں جنگل والیو
جنگل چ پیدا ہون نہیں آیا
میں معصومیت کارن ہی ساں
جنگل چ اُگ آیا
پر مُو نہہ وچ ریت سی
اِک بول وی میرا باہر نہ آیا

میں فر تکیا کہ میرے شہر دے
کُجھ تنگ دل لوکیں
کُجھ ننگے الف ننگے پوسٹر
کندھاں تے لا رہے نیں
پوشیدا انگ واہ رہے نیں
تے میرے قتل دا اوہ جُرم
میرے تے ہی پا رہے نیں

تے فر اِک شور چُپ نوں چیر دا
کناں وچ آ وڑیا
کہ جنگل دی چِخا دے نال
کیوں تھل وی نہیں سڑ دا
جو جنگل دا سی اپرادھی
کیوں اوہدے نال نہیں مریا

تے فر تھل وچ میرے ساہ ہویں
میرا اِک ہنجو اُگ آیا
تے میری چپ نے مُڑ شہر دے
گھر پیَر نہ پایا
ہمیشا تھل چ ہی وسیا
کدے مُڑ شہر نہ آیا

O

فِر میرے گمنام دن آئے
بہت ہی بدنام دن آئے
ساتھ دیناسی کیہ بھلا لوکاں
کنڈ آپنے ہی
دے گئے سائے

ہاں، میرا ہُن خون تک اُداساسی
ہاں، میرا ہُن ماس تک اُداساسی
چوطرفیں سوگوار سوچاں سن
یاں یاراں دا ذلیل ہاساسی

سفر سی، ریت سی، خموشی سی
ذلالت، سہم سی، نموشی سی
خلاسی، اُفق سی تے سورج سی
یاں آپنی پیڑ دی
زنجیر دے بن کجھ وی نہ سی

کہ جس نوں ویکھیاں
متھے چ پالا اُگداسی

زندگی سی،
کہ غم دا بوجھ لئی
تپے ہوئے عُمر دے
مارُوتھلاں چوں لنگھاندی سی
تے مینتھوں گھٹ چھاں دامنداسی
پر میری نظر وچ
اک بول داوی برچھ نہ سی

میں آپنے قتل تے
ہُن بہت روندا ساں
سر اپنی چُپ دے
ہُن نال بھونداساں
تے مُونہہ تے ڈھک کے
غمگین چانَنیاں
وچھاکے ریت خیالاں چ
گھوک سونداساں

میں چُپ دے سفر وچ ایہ ویکھیا

کہ چُپ گاؤندی ہے
چُپ روندی ہے، مُسکراؤندی ہے
تے چُپ نوں بہت سوہنی
زبان آؤندی ہے
میں تھل دی ریت توں
چُپ دی ساں ہُن زبان سِکھدا
گواچی چانی نوں
ریت دے میں خط لِکھدا

O

میں چُپ دی مون بولی
سِکھ رہیا ہاں
میں چُپ دا گیت
ہر سپنی دی اکھ وچ لِکھ رہیا ہاں

میری چھاتی دے وچ روز
کھنڈر اُگ رہیا ہے
تے میرے سیس وچ
مکڑی دا جالا اُڈ رہیا ہے
میں چُپ دی مون بولی
سِکھ رہیا ہاں

نیلے گگن تے کھنبھاں دے حرف
چھپدے نیں
گگن توں دھرت تے
پانی دے حرف وسدے نیں

میں چُپ دی مون بولی
سِکھ رہیا ہاں

تھیہہ دی ٹھیکری
بہے تے گیت گاؤندی ہے
اُداسی تھوہر
اک تکّیے دے کول رہندی ہے
میں چُپ دی مون بولی
سِکھ رہیا ہاں

قبرستان وچ
تِکھی دُپہر آؤندی ہے
کریراں ہیٹھ کجھ پل بیٹھ
پرت جاندی ہے
میں چُپ دی مون بولی
سِکھ رہیا ہاں

ایہہ چُپ دی مون بولی
سپیاں دی بولی ہے
میں پہلی وار جہڑی اس جہاں وچ بولی ہے

O

چُپ دی واج سُنو
چُپ دی واج، صرف عاشق دی
رت سُندی ہے
یاں کھنڈراں دی چھت سُندی ہے
یاں سپنی دی اکھ سُندی ہے
چُپ دی واج سُنو

ہُنے جو ساوے رُکھاں دے وچ
واء بولی ہے
ہُنے جو پنچھی نے انبراں توں
چھاں ڈولھی ہے
ایہ میری چُپ ہی بولی ہے
چُپ دی واج سُنو

چُپ نوں سپنی دی اکھ واکن
پیار کرو
چُپ نوں کھنڈراں واکن
رل کے یاد کرو

چُپ دا قبراں وا کن ہی
ستکار کرو

تھل وچ آپنی چھاں سنگ
رل کے سفر کرو
انھے گھوہ چوں
ادھی راتیں ڈول بھرو
وگدی واء وچ
بُڈھے بوڑھاں ہیٹھ بہو
پربت اُپر اُگے
ساوے حرف پڑھو

میری چُپ سنگ
سوجھماں توں یاری ہے
میں سپنی دی اکھ وچ
عُمر گزاری ہے
چُپ دی واج جسم بھوگن توں
پیاری ہے

چُپ دی واج سُنو!
چُپ دی واج سُنو!
چُپ دی واج سُنو!

O

میں بولی سپنیاں دی
بول رہیاں
میں ننگا چہریاں چ
دوڑ رہیاں

کسے وی چہرے چ
شبد نہیں باقی
کسے وی چہرے چ
گیت نہیں باقی
صرف جسماں چ
انگ باقی نیں
صرف انگاں چ
اگ بلدی ہے
اشبد اماس
بس سُلگدا ہے
جو پل بھر سُلگ کے

تے بُجھدا ہے
میں ننگا چھریاں چ
دوڑ رہیاں
میں بولی سپنی دی
بول رہیاں
ایہ بولی شبد دی
سراپی ہے
ایہ میری چُپ دی ہی
باقی ہے

O

کسے عورت دے چہرے چوں
مینوں ہُن گیت نہیں لبھدا
کسے عورت دا چہرا اوی
مینوں ہُن میت نہیں لگدا

مینوں ہُن تک صرف
عورت دے گُجھ گوانگ لبھے نیں
کدے عورت نہیں لبھی
میں بس کجھ سُلگدے انگاں چوں
آپنی بھٹکتا دبی
یاں راتیں اڈ کے مُونہہ تے
جسم دی اگ ہے کجی
مینوں گُجھ انگ تاں لبھے نیں
پر عورت نہیں لبھی

مینوں عورت نے ہر موسم چ

جنگل وچ قتل کیتا
سراپیا دُدھ میں پیتا
تے مُونہہ تے پوتڑ اِلتا
میں عورت کدے نہیں مانی
میں ورجت بھوگ ہے کیتا

جدوں وی میں کدے
عورت چوں آپنا گیت لبھیا ہے
مینوں عورت نے اک بافر جہے
انگ بیٹھ دیا ہے
جسم دا سفر مُکدے ہی
میرا اوس ساتھ چھڈیا ہے
مینوں عورت نہیں
عورت دا بافر ماس لبھیا ہے

میں ہُن عورت دے چہرے چوں
کدے کوئی گیت نہیں لبھدا
میں دنیا وچ کسے عورت نوں
ہُن عورت نہیں سددا

○

میں ہُن تھلاں وچ بھٹکدا اں
آپنی ہی چھاں نوں ترسدا اں
آپنے خلا وچ لٹکدا اں

متھے چ بس ہُن ریت ہے
نہ ریت تے کوئی پَیڑ ہے
نہ پَیڑ جوگا سفر ہے

نہ سفر جوگا ساتھ ہے
نہ ساتھ جوگا حرف ہے
نہ حرف جوگا گیت ہے

نہ گیت جوگی دُھپ ہے
نہ دُھپ جوگا رُکھ ہے
نہ رُکھ جوگا چھاؤں ہے

اک سُنجھ ورگا شور ہے
یاں شور ورگی چُپ ہے
ایہ خُدکشی دی رُت ہے
ہُن رُت خُدکشی دی

پوری بہار تے ہے
ہر حادثے دا پھل ہی
آیا نکھار تے ہے
اک چُپ چھپاوندی
دل دی چنار تے ہے
ہُن دردا جنبی بن
آیا دیار تے ہے

O

اجنبی اک درد دے
ہُن ساتھ وچ بھونداہاں میں
لنگھیاں راتاں نوں مُونہہ تے
اوڑ کے سونداہاں میں
تے آپنے گل لگ کے
ہُن آپ ہی روندا ہاں میں

ہُن کسے چہرے چوں مینوں
گیت کوئی لبھدا نہیں
ویرانیاں، میخانیاں
دوہاں چ جیا لگدا نہیں
تے موت دا احساس ہُن
دل نوں کدے چھڈدا نہیں

ہُن چُپ اینی ہے
کہ چُپ دی واج سُن سکدا ہاں میں

تے درد اپنا ہے

کہ خُدتوں آپ ہی ڈر داہاں میں

بدچلن راتاں داہُن

سڑکاں تے بھا کر داہاں میں

تے سفلسی شاماں دی ٹھنڈی

اگ وچ بلداہاں میں

ہُن روز ہی جیوندا ہاں میں

تے روز ہی مرداہاں میں

ہُن پِٹھ تے جنگل اٹھا کے

شہر وچ چلداہاں میں

○

میں پِٹھ تے چُک کے جنگل
شہر وچ چل رہیاہاں

شہر دے موڑ تے بازار
مینوں ویکھدے نیں
سرد موسم چ وی لوکیں
پئے چھاواں وِیچدے نیں
میرے جنگل نوں اگ لا کے
تے ہتھ پئے سیکدے نیں

شہر دا اپنا سینی شور
جنگل توں وی بھدا ہے
ایہ عورت دے تھناں وچکار
کُتا کس نے بدھا ہے
اتے اس شہر دے وچ وس رہیا
ہر مردا دھا ہے
شہر وچ اُگیا جنگل

میرے جنگل توں وڈا ہے
وجدی سارنگی نوں دوستو
سفلس کویں ہویاے؟

نرودھی بھوگ تیچھوں وی
شہرنُوں گر بھ کنج ہویاے؟
میرا جنگل شہر وچ اگ رہے
جنگل تے کیوں ہویاے؟

پوشیدا مرض وا کن
شہر چہرے کیوں چھپاندا ہے
ایہ آپنے جنگلی چہرے
گھرِ یں کیوں تنگ آوندا ہے
ایتھے ہر گھر ہی
الماری چ جنگل کیوں اُگاندا ہے
ایہ خود نوں شہر تے مینوں بھلا
جنگل کیوں کہندا ہے؟

میں پِٹھ تے چک کے جنگل
شہر وچ ٹھر رہیا ہاں
میں ادھا بن چ مریا ساں
تے ادھا مر رہیا ہاں

○

میں ادھا بن وچ مریا ساں
تے ادھا مر رہیا ہاں
میں ادھا بن چ جد مریا
تاں میری ماں ویوگن سی
میں ادھا شہر وچ جد مر رہیاں
جنگل ویوگی ہے
میں دُھپ وچ ورھ رہی
بدلی دے وا کن عُمر بھوگی ہے
تے لکھ توں قبر تک
میرے سفر دی ہر پیڑ سوگی ہے

میں بن دے چُپ کھنڈراں چ
جس دن جنم لتا سی
تے کالا دُدھ پیتا سی
میں اوس دن سمجھ لتا سی
میرے ورگے مسیحے واسطے

کل بہت سستے نیں
صلیباں توں بناوی مرن وے
کئی ہور رستے نیں

سراپے دُدھ نوں جدوی
کسے نے جنم دتا ہے
اوہنوں اوس ماردتا ہے
خموشی چپ دی سُولی تے
اوہنوں چاڑھ دتا ہے
تے اوہدی میں نوں
دوحِصّیاں وچ پاڑ دتا ہے

سراپے دد ھ والے سبھ مسیحے
بن چ مردے نیں
تے لکھ چوں قبر تک دا سفر
میرے وانگ کردے نیں

○

میں مر چُکیاں

میں ٹھر چُکیاں

میں آپنے درد دی سولی تے

چر ہویا کہ چڑھ چُکیاں

میں آپنے ساتھ سنگ آپے

بتھیرا ساتھ کر چُکیاں

میں آپنے آپ توں آپے

انیکاں وار ڈر چُکیاں

میں آپنے آپ نوں آپنے

نموشے مُونہہ وکھا چُکیاں

میں آپنے آپ توں آپنے

کلنکت مُونہہ چُھپا چُکیاں

میں اکلاپا' ذلالت' چُپ'

حصّے دی ہنڈا چُکیاں

میں مر چُکیاں

میں سچ دسداں

میں سچ کہنداں

پیا نظریں جو اج آ ؤنداں

ایہ میں نہیں ہور ہے کوئی

جو تریا ساتھ وچ جاندا

ایہ میری بیت چکی کل دا

ہے کرنگ چنڈ ایا

میں اِس توں بہت ڈر داہاں

میں اِس توں بہت بھے کھانداں

میرا اسنکٹ سدا ایہ سی

میرا اسنکٹ سدا ایہ ہے

عُمر جد ہان سی میرے

میں اوس دے ہان دا نہیں ساں

میں اوس دے ہان دا جد ہویا

اوہ میرے ہان دی نہ رہی

سو مینوں کل دی عُمرا

ہمیشا اج ہنڈانی پئی

تے میری اج دی عُمرا

میرے لئی روز ورتھا گئی

نہ جیندی بُھو ن میں بھوگی

سدا اک لاش جیوندی لئی
جومینوں ہی اُٹھانی پئی
جومینوں ہی جلانی پئی

جے میری اج دی عمرا
جے کدھرے اج مل وی پئی
جو پل دو پل لئی کدھرے
اوہ میرے کول بہہ وی گئی
نہ اوہ پہچان وی سکی
نہ میتھوں ہی پچھانی گئی
سی اپنے غم حیاتی دے
رُجھیویں زندگانی دے
سی ورتے وچ ملی بھٹکن
تے قرضے مہربانی دے
سی اپنے بوجھ روح آپنی تے
آپنی ہی غلامی دے
کہ اپنی ویلھ نہ لبھی
کہ میں پہچان ہی سکدا
کہ میں اوہنوں مان ہی سکدا
کہ جنگل توں اُچیرا
ہور رشتا جان کوئی سکدا

جدوں مینوں اج دی عمرا

جدوں مینوں اج ملدی ہے

میں اوس دا جسم سُنگھ لیندا

میں اوس دا ماس کھالیندا

میں بھی عمر بھوگن دا

وسیلا خُود بنالیندا

میں دو پل بھوگ کے عُمرا

کسے سیجا تے مر جاندا

تے آپنا نام بُھل جاندا

تے اوس دا نام بُھل جاندا

تے بھوگے پلاں نوں

میں سپنیاں دا گیت کہہ لیندا

کیہ میری لو بھ چوں

اج وی تہانوں مہک آ وَندی ہے؟

کیہ میری لو بھ چوں

اج وی تہانوں بوء نہیں آ وَندی

کوئی ایسی بوء کہ جہڑی

ننگے بازاروں چ بہندی ہے

کوئی ایسی بوء

جو موئی چپ چوں سپنی نوں آ وَندی ہے

کوئی ایسی بوء کہ جہڑی
اک سراپے تھن چوں آ ؤندی ہے
میں سبھ توں بوء خریدی ہے
تے سبھ نوں مہک دتی ہے
تے میں حیران ہاں
میری عمر جیوندی کس نے بھوگی ہے؟
میں جد ویکھی ہے آپنے کول
آپنی لاش ویکھی ہے

میں بس کجھ عورتاں دی
کُکھ وچ نعرے ہی مارے نیں
تے کجھ انگاں نوں بھوگن واسطے
کیتے مظاہرے نیں
سراپے تھناں نے
کجھ روح بھرے اِشتہار پاڑے نیں
میں ذہنی جلاوطنی دے
ایوں آپنے دن گزارے نیں

میں جو بچیا ہاں، میں نہیں
میریاں ہاراں دا پنجر ہے
یاں آپنے آپ توں لے

بدلیاں دی راکھ دی چٹکی
ایہ میری کل ہے ایہ اج نہیں
جو اج ہے باقی
یاں آتم گھات میرے دے
ولنبت گیت دی باقی
میں سچ دسداں
میں کہنداں
پیا نظریں جو اج آؤنداں
جو تریا ساتھ وچ جاندا
ایہ میں نہیں ہور ہے کوئی !
ایہ میں نہیں ہور ہے کوئی !!
ایہ میں نہیں ہور ہے کوئی !!!

شِو کمار دی مرتوتوں بعد دیاں کوِتاواں

نوٹ: ایہناں کوِتاواں وچ کُجھ تاں اجہیاں ہَن جو پُھٹکل رسالیاں وچ تاں
پرکاشت ہو چکیاں ہَن لیکن کسے کاو سنگریہ وچ حالاں تک نہیں چھپیاں۔

فرق

جدوں میرے گیت کل تیتھوں
ودائیگی منگ رہے سی
تدوں یار
ہتھکڑیاں دا جنگل لنگھ رہے سی
تے میرے ذہن دی رِتڑکی ہوئی دیوار اُتے
عجب کُجھ ڈب کھڑبے نگن سائے
کنّب رہے سی
دیواری سپ تریڑاں دے
چوفیرا ڈنگ رہے سی
ایہ پل میرے لئی دوپھاڑ پل سی
دو چتیاں نال بھریا
دو ندیا سیت جل سی
میں تیرے نال وی نہیں ساں
تے تیرے نال وی میں ساں
مینوں ایسے ہی پل
پر کُجھ نہ کُجھ سی فیصلا کرنا
کہ تیرے نال ہے چلنا؟
کہ تیرے نال ہے مرنا؟
یاں اوہناں نال ہے مرنا؟
کہ یاں تلوار ہے بننا؟
کہ مینوں گیت ہے بننا

سی اگے رکھ سلاخاں دے
میری اک سوچ دے پاسے
تے دُوجی طرف سن
میرے اُداسے موہ بھرے ہاسے
تے اک پاسے کھڑے سائے سی
جیل بُوہیاں دے
جِہناں پچھے میرے یاراں دیاں
نردوش چیکاں سن
جِہناں دا دوش اینا سی
کہ سورج بھالدے کیوں نیں
اوہ آپنے گیت دی اگ نوں
چوراہیں بالدے کیوں نیں
اوہ آپنے درد دا لوہا
کٹھالی ڈھالدے کیوں نیں
تے ہتھکڑیاں دے جنگل وچ وی آ
للکاردے کیوں نیں؟
تے فِرمیں کجھ سے لئی
اس طرحاں خاموش ساں بیٹھا
کہ نہ ہُن گیت ای میں ساں
سگوں دوہاں پڑاواں تے کھڑا
اک بھار ہی میں ساں
ایویں خاموش بیٹھے نوں
مینوں یاراں توں سنگ آؤندی

کدی میرا گیت گُم جاندا
کدے تلوار گُم جاندی
توں آ کے جھُدی مینوں
کہ تیرا گیت کِتھے ہے؟
تے میرے یار آ کے جھُدے
تلوار کِتھے ہے؟
تے میں دوہاں نوں ایہ کہندا
مری دیوار پِچھے ہے

مینوں دیوار والی گل کہندے
شرم جہی آوندی
کہ اوس دیوار پِچھے تاں
صرف دیوار ای رہندی
تے میری رُوح جلاہے دی
نلی وت بھکدی رہندی
کدے اوہ گیت ول جاندی
کدے تلوار ول جاندی

نہ ہُن یاراں دا
ہتھکڑیاں دے جنگل چوں وی خط آوندا
نہ تیرا ہی پہاڑی ندی ورگا
بول سُن پاندا
تے میں دیوار دے پِچھے ساں ہُن

دیوار وچ رہندا

میں ہُن یاراں دیاں نظراں چ شائد
مر گیا ساں
تے تیری نظر وچ
میں بے وفائی کر گیا ساں

پر اج اک دیر پچھوں
سُورج مینوں راہ کوئی ملیاے
تے ایسے راہ تے مینوں تُردیاں
ایہ سمجھ آئی ہے
کدے وی گیت تے تلوار وچ
کوئی فرق نہیں ہوندا
جو کوئی فرق ہوندا ہے
تاں بس ہوندا ہے سمیاں دا
کدے تاں گیت سچ کہندے
کدے تلوار سچ کہندی
ہے گیتاں چوں ہی
ہتھکڑیاں دے جنگل نوں سڑک جاندی
تے ہُن ایہ وقت ہے
تلوار لے کے میں چلا جاواں
تے ہتھکڑیاں دے جنگل والیاں دی
بات سُن آواں

پُرانْی اکھّ

پُرانْی اکھ میرے متھے چوں کڈھ کے
سُٹ دیو کِدھرے
ایہ انھی ہو چکی ہے
مینوں ایس اکھ سنگ
ہُن آپنْا آپا وی نہیں دسدا
تہانوں کِنج ویکھاں گا
بدلدے موسماں دی اگ ساوی
کِنج سیکاں گا

ایہ اکھ کیسی ہے جس وچ
پُٹھے چمگدڑاں دا واسا ہے
تے پُشتو پُشت توں جمی ہوئی
بُڈھی ہراشا ہے
نہ اس وچ درد ہے رائی
تے نہ چانن ہی ماسا ہے

ایہ اکھ میرے آد پتراں نوں
سمندر توں جدوں لبھی

اوہناں سوراں دے واڑے وچ
ترکی بوء چ آ دبی
تے میرے جنم چھن ویلے
میرے متھے چ آ ڈِگی
تے فر سوراں دے واڑے وچ
کئی دن ڈھولکی وجی

تے فِر سوراں دے واڑے نوں
میں اک دن کہندیاں سُنیا
"ایہ اکھ لے کے کدے وی اس گھر چوں
باہر جائیں نہ
جو باہر جائیں تاں پُترا
کدے ایہنوں گوائیں نہ
ایہ اکھ جدی امانت
ایہ گل بِلکُل بھلائیں نہ
تے کل نوں داغ لائیں نہ"

ایس اکھ سنگھ کھوہ چ تارے ویکھ سُیں
سورج پر نہ ویکھیں
ایس اکھ دے گاہک لکھاں مِلن گے
پر اکھ نہ ویچیں
بدلے موسماں دی اگ ساوی
کدے نہ سیکیں

غدار

اوہ شہر سی، یاں پنڈ سی
ایہدا تے مینوں پتا نہیں
پر ایہہ کہانی اک کسے
مدھ ورگ جے گھر دی ہے
جس دیاں اِٹاں دے وچ
صدیاں پرانی گھٹن سی
تے جس دی ٹھنڈی چُلھ تے
ماواں دا دُدھ سی رِجھدا
نونہاں دھیاں دے لال چوڑے
دو کُو دن لئی چھنکدے
تے دو کُو دن لئی چمکدے
تے فیر میلے جاپدے

تے اوس گھر دے کُجھ کو جی
حقیاں چ فِکر پھوکدے
یاں نِت نیہی واچدے
پگاں دی عزت واسطے
اوہ رات ساری جاگدے

ایسے ہی گھر اوہدے ذہن وچ
اک پُھل سُوہا اُگیا
تے اوددوں اس دی عمر وی
سُوہے پھلاں دی ہان سی
تے تتلیاں دے پراں دی
اوس نوں بڑی پہچان سی

اوددوں اوسدی بس سوچ وچ
پُھلاں دے رُکھ سی اُگدے
یاں کھنباں والے نیل گھوڑے
انبراں وچ اُڈدے
تے فِر اوہدے نیناں دے وچ
اِک دِن کُڑی اِک اُگ پئی
جو اوہدے نیناں چوں
اک سورج دے اکن چڑھی سی
تے کسے ہی ہور دے
نیناں چ جا کے ڈُب گئی

ہُن سدا اوہدی سوچ وچ
درداں دا بُوٹا اُگدا
تے پتّا پتّا اوسدا
کالی ہوا وچ اُڈدا

ہُن اوہ آپنے دُکھاں نوں
دیوتے کہندا سدا
تے لوکاں نوں آکھدا
دُکھاں دی پُوجا کرو

تے فیر اوہدی قلم وچ
گیتاں دے بُوٹے اُگ پئے
جو شہرتاں دے موڈھیاں تے
بیٹھ گھر گھر پہنچ گئے
اک دن اوہدا کوئی گیت اک
راج دربارے گیا
اوس ملک دے بادشاہ نے
اوس نوں واہ واہ کہیا
تے ساریاں گیتاں دا مل کے
پنج مہراں مُل پیا

ہُن بادشاہ ایہ سمجھدا
ایہ گیت شاہی گیت ہے
تے راج گھر دا میت ہے
تے پنج مہراں لین پچھوں
لہو اُسدا سِیت ہے

پر اک دن اوس راج پتھ تے

اک نیارا و یکھیا
تے سچ اوسدا سیکیا
اوس ماں نوں روندا و یکھیا
تے باپ روندا و یکھیا
تے بادشاہ نوں اوس پچھوں
گیت نہ کوئی و یچیا
تے پنڈ دیاں سبھ میلیاں
جھگیاں نوں متھا ٹیکیا

ہُن اوہدے متھے چ
تلواراں دا جنگل اگ پیا
اوہ سیس تلی تے رکھ کے
تے راج گھرول ٹُریا
ہُن بادشاہ نے آکھیا
ایہ گیت نہیں غدار ہے
تے بادشاہ دے پِٹھواں نے
آکھیا بدکار ہے
تے اوس دے پچھوں میں سُنیا
بادشاہ بیمار ہے
پر بادشاہ دا یار ہُن
لوکاں دا کہندے یار ہے
ایہ مینوں پتہ نہیں
ایہ کہانی کس دی ہے

پر خوبصورت بڑی ہے
چاہے کہانی جس دی ہے

دُدھ دا قتل

مینوں تے یاد ہے اج وی تے تینوں یاد ہووے گا
جدوں دوہاں نے رل کے آپݨی ماں دا قتل کیتا سی
اوس دا لہو جداں کُتیاں کاواں نے پیتا سی
آپݨا ناں اسیں سارے ہی پنڈ وچ بھنڈ لتا سی

مینوں تے یاد ہے اج وی کویں گھر نوں ہے اگ لگدی
تے تینوں وی یاد ہووے گا...

جدوں اسیں رت وِہونے اردھ دھڑ گھر لیائے ساں
اسیں ماں دے قتل اُپر بڑا ہی مسکرائے ساں

اسیں اس قتل لئی دوہاں ہی مذہباں دے پڑھائے ساں
تے دوویں ہی کپتر ساں تے مذہبی جون آئے ساں

میری دُدھ دی عمراں دے قتل سنگ قتل ہو گئی سی
تے ٹھنڈے دُدھ دی اوہ لاش تیرے گھر ہی سوں گئی سی

تے جس نوں اج وی میں یاد کر کے چپ ہو جانداں
تیرے حصے وچ آئے اردھ دھڑ وچ روز کھو جانداں

میرے حصے وچ آیا اردھ دھڑ مینوں ماں دا نہیں لگدا
تے اوس حصے وچ میری اردھ لوری نظر نہیں آوندی
میرے حصے دی میری ماں ادھورا گیت ہے گاوندی
تے تیرے اردھ دھڑ دے باجھ میرا جیا نہیں لگدا
میرا تاں جنم تیرے اردھ دھڑ دی کُکھ چوں ہویا سی
میرے حصے چ آیا اردھ دھڑ میرے تے رویا سی
تے میتھوں روز پُچھدا سی اوہدا کیوں قتل ہویا سی

تے تینوں یاد کر کے کئی دفعہ تیرے تے رویا سی
تے تیتھوں وی اوہ پُچھدا سی اوہدا کیوں قتل ہویا سی
ماں دا قتل تاں ہویا سی، ماں دا دل نہ مویا سی

ماواں دے کدے وی دل کسے توں قتل نہیں ہوندے
پر توں اج فیر ماں دے دل اپر وار کیتا ہے

قتل ہو چکی ماں دا دوبارا قتل کیتا ہے
تے سکیاں چھاتیاں دا دُدھ تک وی ونڈ لتا ہے

پر ایہ یاد رکھ ماواں دا ددھ ونڈیا نہیں جاندا
تے نہ ماواں دے دُدھ دا دوستا کدے قتل ہوندا ہے

ایہ ایسا دُدھ ہے جس نوں کدے وی موت نہیں آوندی،
بھاویں تاریخ کئی واری ہے دُدھ دا وی قتل چاہوندی

بُڈھی کتاب

میں میرے دوست
تیری کتاب نوں پڑھ کے
کئی دن ہو گئے نیں
سوں نہیں سکیا

ایہ میرے واسطے تیری کتاب بڈھی ہے
ایہدے حرفاں دے ہتھ کنبدے ہن
ایہدی ہر سطر ٹھیائی ہوئی ہے
ایہ بَل کے بُجھ گئے
ارتھاں دی اگ ہے
ایہ میرے واسطے شمشانی سواہ ہے

میں بُڈھے ہو نکدے
ایہدے حرف جدوں پڑھدا ہاں
تے جھرڑائے ہوئے
واکاں تے نظر دھردا ہاں
تاں گھر وچ ویکھ کے
شمشانی سواہ نوں ڈردا ہاں

تے ایہدے بجھ گئے
ارتھاں دی اگ چ جلدا ہاں

جدوں میرے گھر چ ایہ
بُڈھی کتاب کھنگھدی ہے
ہفی تے ہُو نگدی
ارتھاں دا گھٹ منگدی ہے
تاں میری نیند دے
متھے چ رات کنبّدی ہے

مینوں ڈر ہے
کِتے ایہ بُڈھی کتاب
میرے ہی گھر وچ
کِتے نہ مر جاوے
تے میری دوستی تے حرف آوے

سو میرے دوست
میں بُڈھی کتاب موڑ رہیا ہاں
جو جیوندی مل گئی
تاں خط لکھ دئیں
جو راہ وچ مر گئی
تاں خط دی کوئی لوڑ نہیں
تے تیرے شہر وچ

قبراں دی کوئی تھوڑ نہیں

میں میرے دوست
تیری کتاب نوں پڑھ کے
کئی دن ہو گئے نیں
سوں نہیں سکیا

پھانسی

میرے پنڈ دے کسے رُکھ نوں
میں سُنیاے جیل ہو گئی ہے
اوہدے کئی دوش سن
اوہدے پتّ ساویاں دی تھاں
ہمیشا لال اُگدے سن
بِنا واء دے وی اُڈدے سن

اوہ پنڈ توں باہر نہیں
پِنڈ دے سگوں اوہ کھوہ چ اُگیا سی
تے جد وی، جھُومدا تاں اوہ سدا چھاواں ہلاندا سی
تے دھپاں نوں ڈراندا سی
تے راہیاں نوں ترے جاندے اوہ
دُھپاں توں بچاندا سی
تے پانی بھردیاں کُڑیاں نوں
دھی کہہ کے بلاندا سی

تے ایہ ای سُنن وچ آیاے
کہ اِسدے پیروی کئی سن

تے اوہ راہاں نوں تردا سی
تے پنڈ دے ساریاں رکھاں نوں مل کے
روز مڑدا سی
تے ادھ رونی ہوا دی گل کر کے
روز جھردا سی
بھلا یارو عجب گل ہے
میں ساری عمر سبھ رکھاں دیاں
شاخاں تاں تکیاں سن
کہ رکھاں دے وی میرے دوستو
کتے پیر ہوندے نیں؟

تے اج اخبار وچ پڑھیا ے
کہ اوہ ہتھیار بند رکھ سی
اوہدے پلے بندوقاں ' بمب تے لکھاں سنگیناں سی
میں رکھاں کول سدا رہندیاں
چھاواں تاں سنیاں سن
پر بمباں دی عجب گل ہے؟

تے ایہ جھوٹھی خبر پڑھ کے
مینوں اعتبار نہیں آوندا
کہ اوہنے پنڈ دے
اک ہور رکھ نوں مار دتا ہے
جہڑا پنڈ دے شاہواں دے گھر

ویڑھے چ آلیا سی
جِس توں روز کوئی کاگ
چُغلی کرن اُڈیا سی

تے اج کسے یار نے دسیاے
جو میرے پِنڈ توں آیاے
کہ میرے اوس پنڈ دے رُکھ نوں
پھانسی وی ہو رہی ہے
اوہدا پیو بِکراں ورگا
تے ماں بوری جِہی رو رہی ہے

لُچی دھرتی

انبر دا جد کمبل لے کے
دھرتی کل دی سُتی
مینوں دھرتی لُچّی جاپی
مینوں جاپی کُتی

سدا ہی راج گھراں سنگ سُتی
راج گھراں سنگ اُٹھی
جُھگیاں دے سنگ جد دی بولی
بولی سدا ہی رکھی

ایہ گل دکھری ہے کہ اوہناں
اکھیاں اُپر چُکی
اوہ دھرتی نوں ماں کہندے ہن
بھاویں ایہ کپُتی

اوہناں ایہنوں لاڈ لڈایا
پر ایہ رُسی رُسی
کئی واری ایہدی عزت رل کے

سو سکندراں لٹی
اپنے راج گھراں چوں آ کے
فروی بات نہ پچھی

اج توں میں ایہنوں لُچی کہندا
اج توں میں ایہنوں کُتی
کل تک جہڑی ماں واکن میں
اکھیاں تے سی چکی

سدّا

چڑھ آ چڑھ آ چڑھ آ
دھرتی تے دھرتی دھر آ
اج سارا انبر تیرا
تینوں روکن والا کہڑا

چھڈ دہلیزاں
چھڈ پوڑیاں
چھڈ پرانہہ ایہہ ویڑھا
ساڈے دل وچ چڑ توں نھیرا
ایہہ چن شُدیے تیرا
ایہہ سورج وی ہے تیرا
چڑھ آ چڑھ آ چڑھ آ
تینوں پچھن والا کہڑا

سورج دا ناں میرا ناں ہے
چن دا ناں وی میرا
دھرتی وی میرا ہی ناں ہے
انبر دا ناں میرا

سورج نوں سورج جد کہیے
گالھاں کڈھدائے نھیرا
چڑھ آ چڑھ آ چڑھ آ
تے پا انبراں وچ پھیرا
دھرتی چھڈنی مشکل ناہیں
رکھ تھوڑا کو جیرا
انبر ملنا مشکل ناہیں
جے ناں لے دیئے میرا
چڑھ آ چڑھ آ چڑھ آ
توں لے کے ناں اج میرا

ایہ چن شُدیئے تیرا
ایہ سورج وی ہے تیرا
چڑھ آ چڑھ آ چڑھ آ
دھرتی تے دھرتی دھر آ

کندھاں

کندھاں کندھاں کندھاں
ایدھر کندھاں اودھر کندھاں
کنج کندھاں چوں لنگھاں
میرے متھے دے وچ وجن
میرے گھر دیاں کندھاں
میرے گھر نوں پئیاں کھاوݨ
میرے گھر دیاں کندھاں
مینوں 'مُورکھ' جگ ایہ آکھو
جے کندھاں نوں بھنڈاں
مینوں مینوں 'کندھاں لگݨ
میں کیہ کندھاں توں منگاں
میرے مَتھے دے وچ کندھاں
کندھاں دے وچ کندھاں
دل کردا اے سولی چاڑھاں
ایہ سبھے ہی کندھاں
میرے ڈِھڈ وچ کندھاں کندھاں
کِہنوں کِہنوں ونڈاں
مینوں جگ نے کندھاں دِتیاں
میں کیہ جگ نوں ونڈاں

چھتّاں

چھتاں یارو چھتاں
میں کیکن سر تے چکاں
چھتاں اُپر جالے لٹکن
کنج اکھاں تے رکھاں
چھتاں میرا رستا روکن
کنج انبر نوں تکاں
چھتاں گھر وچ نھیرا کیتا
کنج لوکاں نوں دساں
چھتاں جے میرے سر تے ڈِگن
تاں میں رج کے ہساں
چھتاں جے نہ سر تے ہوون
میں انبر وچ نچاں
دل کردا اے چھتاں ڈھاواں
دل کردا اے کٹاں
دل کردا اے چھتاں چھاناں
دل کردا اے چھٹاں
چھتاں چھتاں چھتاں
میں جالے کیکن چٹاں

لفظ

مَیں کل لفظ چُنْدا سی
اِک لفظ بوڑھ تے بیٹھا سی
تے اک پپل تے
اِک میری گلی وچ
تے اِک گھڑے وچ پیا سی
اک ہرے رنگ دا لفظ کھیتاں وچ پیا سی
اک کالے رنگ دا لفظ ماس کھا رہیا سی
اک نیلے رنگ دا لفظ
سورج دا داݨا مُونہہ وچ لئی اُڈ رہیا سی
مینوں دنیا دی ہر اک چیز لفظ لگدی ہے
اکھاں دے لفظ
ہتھاں دے لفظ
پر بُلھاں دے لفظ سمجھ نہیں آوندے
مینوں صرف لفظ پڑھنے آوندے نیں
مینوں صرف لفظ پڑھنے آوندے نیں

کھوٹا رُپیا

کل جد اوہنوں مل کے میں
گھر آ رہیا ساں
تاں میری جیب وچ چنِ دا ہی
ایہ کھوٹا رُپیا رہ گیا سی
تے میں اوہدے شہر وچ
سڑکاں تے تھک کے
بہہ گیا سی
سفر لمّا سی
نالے زور دی مینوں بُھکھ سی لگی
تے میں ڈریا ہویا
پیا سوچدا ساں
کہ میں ہُن کیہ کراں گا؟
تے کہڑی ریل یاں بس
کنج تے کیکن پھڑاں گا؟
تے آپنے شہر دے لوکاں نوں جا کے
کیہ کہاں گا؟
اوہ سوچن گے عجب مورکھ سی
کہ دانشواراں چوں سی؟

کہ جس نوں اس گل دا وی
ذرا اِحساس نہیں ہویا
کہ جد وی اس ملک وچ
یار دا مُونہہ ویکھنْ جائی دا ے
تاں پیسے لے کے جائی دا ے

پر اوہناں نوں پتا کیہ سی
کہ پیسے لے کے تُریا ساں
پر آپنْے یار دے بُوہے توں
میں سکھنا کیوں مُڑیا ساں؟
میں سٹ کے اوہ رُپیا
اوس دن دریا چ جد سٹیا
تے آپنا سِیس آپنْے گوڈیاں تے
رکھ کے بکیا
کئی چر چن دا
کھوٹا رُپیا تیرا ٹکیا

کُتے

کُتیو رل کے بھونکو
تا کہ مینوں نیند نہ آوے
رات ہے کالی چور نیں پھردے
کوئی گھر نوں سنھ نہ لاوے

اُنج تاں میرے گھر وچ کجھ نہیں
کُجھ ہوکے کُجھ ہاوے
کُتیاں دا مشکور بڑا ہاں
راتوں ڈر نہ آوے

کوئی کوئی پر سنگلی سنگ بجھا
ایویں بھونکی جاوے
چوراں نوں اوہ موڑے کاہدا
سگوں اُلٹے چور بُلاوے

کُتیو پر ایہ یاد جے رکھنا
کوئی نہ سپ نوں کھاوے
جھڑلا کُتا سپ نوں کھاوے

سوئیو ہی ہلکاوے

تے ہر اک ہلکایا کُتا
پِنڈ وچ ہی مر جاوے
جیکر پنڈوں باہر جاوے
سر تے ڈانگاں کھاوے

انج جد وی کوئی کُتا رووے
میں سمجھاں پرھ گاوے
تے اِنج جد وی کوئی کُتا رووے
میں سمجھاں پرھ گاوے

دُکھ

کُجھ دُکھ مینوں پت لگدے نیں
کُجھ دُکھ لگدے ماواں
کُجھ دُکھ نونہاں دِھیاں لگدے
کُجھ دُکھ وانگ بھراواں
کُجھ دُکھ میرے بابے واکن
پُتر ٹاواں ٹاواں
کُجھ دُکھ میری دادی ورگے
چوری پاوݨ کاواں
کُجھ دُکھ یاراں ورگے لگدے
چُماں تے گل لاواں
اِک میری محبوبہ واکن
متھا اتے دکھاواں
کُجھ دُکھ میرا دل کردا اے
موڈھے چُک کھڈاواں
کُجھ دُکھ میرا دل کردا اے
چُماں تے مرجاواں
کُجھ دُکھ جد وی رل کے جُھومݨ
تیز وگݨ جد واواں
ساوی بولی ست دُکھاں دی

دل کردا لکھ جاواں
میرا وی ایہ دل کردا اے
دُکھ دی جوُنے آواں
جو تُساں میرا گیت ہے سُننا
میں دُکھاں وچ گاواں
دُکھ تاں میری ماں ورگے نیں
جیوݨ دُکھاں دیاں چھاواں

سپ

کُنڈلاں مار کے
بیٹھا ہویا سپ یاد کردا ہے
تے سپ سپنی توں ڈردا ہے
اوہ اکثر سوچدا ہے
زِہر پھلاں نوں چڑھدا ہے کہ
یاں کنڈیاں نوں چڑھدا ہے
سپ وچ زِہر ہوندا ہے
سپ کوئی ہور مردا ہے
جو سپ رکیلیا جاوے
تاں اوہ دُدھ توں وی ڈردا ہے
سپ کوِتا دا ہاݨی ہے
پر اوہ لوکاں نوں لڑدا ہے
سپ مویا ہویا وی جی پیندا
جدوں اوہ اگ چ سڑدا ہے
سپ نھیرے توں نہیں ڈردا
سپ اوہ دِیوے توں ڈردا ہے
سپ واہناں چ نسدا ہے
نہ پر کندھاں تے چڑھدا ہے
پر کنڈلی مار کے بیٹھا ہویا سپ

شرمسار

اِک اُداسی شام ورگی
کُڑی میری یار ہے
خوبصورت بڑی ہے
پر ذِہن دی بیمار ہے
روز میتھوں پُچھدی ہے
سورج دیاں بِیجاں دا بھاء
تے روز میتھوں پُچھدی ہے
ایہہ بیج کِتھوں مِلن گے؟
میں وی اک سورج اُگاؤنا
لوچدی ہاں دیر توں
کیوں جو میرا لکھ سنگ
صدیاں توں ایہ اقرار ہے
سورج نوں نہ جمن لئی
کچّے جسم تے بھار ہے
تے اوس دن بِچھوں میری ہُن
دُھپ شرمسار ہے

چُپ

چُپ دی واج سُنْو
چُپ دی واج صرف عاشق دی
رَت سُنْدی ہے
یاں کھنڈراں دی چھتّ سُنْدی ہے
یاں سپنی دی اکھ سُنْدی ہے
چُپ دی واج سُنْو

ہُنْے جو ساوے رُکھاں دے وچ
واء بولی ہے
ہُنْے جو پنچھی نے انبراں توں
چھاں ڈولھی ہے
ایہ میری چُپ ہی بولی ہے
چُپ دی واج سُنْو

چُپ نوں سپنی دی اکھ واکنْ
پیار کرو
چُپ نوں کھنڈراں واکنْ ہی
رل کے یاد کرو

چُپ دا قبراں واکن ہی
ستکار کرو
تھل وچ آپنْی چھاں سنگ
رل کے سفر کرو
انھے کھُوہ چوں
ادھی راتیں ڈول بھرو
وگدی واء وچ
بُڈھے بوڑھاں ہیٹھ بہو
پربت اپر اگے
ساوے حرف پڑھو
میری چپ سنگ
سو جنماں توں یاری ہے
میں سپنی دی اکھ وچ
عُمر گزاری ہے
چُپ دی واج جسم بھوگن توں
پیاری ہے
چُپ دی واج سُنْو
چپ دی واج سُنْو
چُپ دی واج سُنْو

گُمنام دِن

فِر میرے گُمنام دن آئے
بہت ہی بدنام دن آئے
ساتھ دیناْ سی کیہ بھلا لوکاں
کنڈ آپنے ہی
دے گئے سائے

ہاں میرا ہُن خون تک اُداسا سی
ہاں میرا ہُن ماس تک اداسا سی
چوطرفاں سوگوار سوچاں سن
یاں یاراں دا ذلیل ہاسا سی

سفر سی، ریت سی، خاموشی سی
ذلالت، سہم سی، نموشی سی
خلا سی، اُفق سی، تے سورج سی
یاں اپنی پیڑ دی
زنجیر دے بن کجھ وی نہ سی
کہ جس نوں ویکھیاں
مَتھے چ پالا اُگدا سی

زندگی سی
کہ غم دا بوجھ لئی
تپے ہوئے عمر دے
مارُو تھلاں چوں لنگھدی سی
تے میتھوں گھٹ چھاں دا منگدی سی
پر میری نظر وچ
اک بول دا وی برچھ نہ سی

میں اپنے قتل تے
ہن بہت رونداساں
سراپی چپ دے
ہُن نال بھونداساں

تے مُونہہ ڈھک کے
غمگین چانیاں
وچھا کے ریت خیالاں چ
گھُوک سونداساں

میں چُپ دے سفر وچ ایہ ویکھیا
کہ چُپ گاؤندی ہے
چُپ روندی ہے، چُپ کراہوندی ہے
تے چُپ نوں بہت سوہنْ

زبان آوندی ہے

میں تھل تے ریت توں
چپ دی ساں ہُس زبان سِکھدا
گواچی چانی نوں
ریت دے میں خط لِکھدا

چیرے والیا

اسیں کچیاں اناراں دیاں ٹہنیاں
پئیاں پئیاں جھوم وے رہیاں چیرے والیا
چیرے والیا دِلاں دیا کالیا
پئیاں پئیاں جھوم وے رہیاں چیرے والیا

اسیں جنگلی ہرن دیاں اکھیاں
بیلیاں چ بلّ وے رہیاں چیرے والیا
چیرے والیا دِلاں دیا کالیا
بیلیاں چ بلّ وے رہیاں چیرے والیا

اسیں پتناں تے پئیاں بیڑیاں
پئیاں پئیاں ڈُب وے رہیاں چیرے والیا
چیرے والیا دِلاں دیا کالیا
پئیاں پئیاں ڈُب وے رہیاں چیرے والیا

اسیں کھنڈ مصری دیاں ڈلیاں
پئیاں پئیاں کُھر وے رہیاں چیرے والیا
چیرے والیا دِلاں دیا کالیا

پئیاں پئیاں کُھروے رہیاں چیرے والیا

اسیں کالے چندن دیاں گیلیاں
پئیاں پئیاں دُھکھ وے رہیاں چیرے والیا
چیرے والیا دلاں دیا کالیا
پئیاں پئیاں دُھکھ وے رہیاں چیرے والیا

اسیں کچیاں گھراں دیاں کندھیاں
پئیاں پئیاں بھُروے رہیاں چیرے والیا
چیرے والیا دِلاں دیا کالیا
پئیاں پئیاں بھُروے رہیاں چیرے والیا

اکھ کاشنی

نی اک میری اکھ کاشنی
دوجا رات دے آنیندرے نے ماریا
نی شیشے چ تریڑ پے گئی
وال واہندی نے دھیان جد ماریا

اک میرا دیور نکڑا
بھیڑا گھڑی مُڑی آن کے بلاوے
کھیتاں چوں جھکانی مار کے
لسی پین دے بہانے آوے
نی اوہدے کولوں سنگدی نے
اجے تیک وی نہ گُھنڈ نوں اُتاریا
نی اک میری اکھ کاشنی...

دُوجی میری سس چندری
بھیڑی روہی دی ککر توں کالی
گلے کتھے ویر پنڈی
نت دیوے میرے ماپیاں نوں گالھی
نی رب جانے تتڑی دا

کہڑا لاچیاں دا
باغ میں اُجاڑیا
نی اک میری اکھ کاشنی...

تیجا میرا کنت جویں
رات چانیٔ چ دُدھ دا کٹورا
نی پھکڑے سندُھوری رنگ دا
اوہدے نیناں دا شرابی ڈورا
نی لاماں اتوں پرتے لئی
نی میں بُوریاں مجھاں دا دُدھ کاڑھیا
نی اِک میری اکھ کاشنی

پچھی کُڑی

کالی داتری چنن دا دستا
تے پچھی کُڑی واڈھیاں کرے
اوہدے نیناں وچ لپ لپ کجلا
تے کناں وچ کوکلے ہرے

مُکھ تے پسینا اوہدے کھاوے انج میل نی
جویں ہوندی کمیاں تے کتے دی تریل نی
اوہدی ہتھ جیڈی لمی دھون ویکھ کے
پیلاں پاؤنوں مور وی ڈرے
کالی داتری...

رنگ دی پیاری تے شرابی اوہدی ٹور نی
باگاں وچوں لنگھدی نوں لڑ جانے بھور نی
اوہدے والاں وچ مسیا نوں ویکھ کے
کنے چن ڈُب کے مرے
کالی داتری...

گورے ہتھیں داتری نے پایا اے ہنیر نی

وڈھ وڈھ لائی جاوے کنکاں دے ڈھیرنی
اوہنوں دُھپ وچ بھکدی نوں ویکھ کے
بدلاں دے نین نے بھرے
کالی واتری چنن دا دستا
تے پچھی کُڑی واڈھیاں کرے

کوہ کوہ لمّے وال

میرے کوہ کوہ لمے وال
وے میرے ہانیا
جویں مسیا وچ سیال
وے میرے ہانیا

ساہ لواں بُجھ جائے کلیجا ٹھنڈی پوݨ دا
جانگلی کبوتراں نوں ساڑا میری دھوݨ دا
وے میں ماراں وِیہ ہتھ چھال
ٹپ جاں پنڈ تیرے دا کھال
وے میرے ہانیا
میرے کوہ کوہ لمّے وال

نرمے دے پھُل جیہا لونگ میرے نک دا
اک رِگھ مرکے وے میچا میرے لک دا
میری ویکھ شرابی چال
ایہ کنگاں جھُومن میرے نال
وے میرے ہانیا
میرے کوہ کوہ لمّے وال

رنگ میرا پھل جویں رتیاں دی ول تے
پُھل نہ وے ماریں سکتے نیل پے جاوَ گلھ تے
میرا اُڈدا ویکھ گلال
باگیں بھورے پان دھمال
وے میرے ہانیا
میرے کوہ کوہ لمے وال

راتاں کالِیاں

جھُرمٹ بولے جھُرمٹ بولے

سارا... رارا... را

راتاں کالِیاں، کلی نوں ڈر آوے

ہائے اوئے راتاں کالیاں

چُنی لیٔ، چُنی لیٔ چین مین دی

جھڑی سو دی سوا گز آوے

ہائے اوئے راتاں کالیاں

جھُرمٹ بولے، جھُرمٹ بولے

بولے کالے باگیں

جیکن ڈار کونجاں دی بیٹھی

رُدن کریندی ڈھابیں

وِیر تیرے بن نیند نہ آوے

جاگیں نندے جاگیں

راتاں کالیاں کلی نوں ڈر آوے

ہائے اوئے راتاں کالیاں

جھُرمٹ بولے، جھُرمٹ بولے

بولے نی وچ راہواں
سونے چُنج مڑھاواں تیری
اُڈ وے کالیا کاواں
ماہی میرا جے مُڑے لام توں
کُٹ کُٹ چُوریاں پاواں
راتاں کالیاں کلی نوں ڈر آوے
ہائے اوئے راتاں کالیاں

جُھرمٹ بولے جُھرمٹ بولے
بولے نی وچ روہیاں
کنت جنہاں دے لامیں ٹُر گئے
اوہ جیوندے جی موئیاں
میرے وا کن وچ زمانے
اوہ ہوئیاں نہ ہوئیاں
راتاں کالیاں کلّی نوں ڈر آوے
ہائے اوئے راتاں کالیاں
چُنی لیئی، چنی لیئی چین مین دی
جھڑی سو دی سوا گز آوے
ہائے اوئے راتاں کالیاں

ساون لنگھ گیا

لنگھ گیا وے ماہیا
ساون لنگھ گیا
ساری دھرت للاری
ساوی رنگ گیا

ہاں میرے دیاں گُڑیاں چِڑیاں
باگیں پینگھاں پائیاں
میں تترڑی پئی یاد تیری سَنے
کھیڈاں پون سلائیاں
آوَن تیرے دا لارا
سُولی ٹنگ گیا
لنگھ گیا وے ماہیا...

ویکھ گھٹاں وچ اُڈدے بگلے
نیناں چھہبر لائی
آپ تاں تر گئیوں لاماں اُتے
جِند میری کُملائی
کالا شیش ناگ

ہجر دا ڈنگ گیا
لنگھ گیا وے ماہیا...

کنت ہوراں دے پرتے گھر نوں
توں کیوں دیراں لائیاں
تیرے باجھوں پپل سُک گئے
ترنجنیں غمیاں چھائیاں
ورھدا بدل ساتھوں
اتھرو منگ گیا
لنگھ گیا وے ماہیا...

میری جھانجر

میری جھانجر تیرا ناں لیندی
کرے چھم، کرے چھم
تے میں سمجھاں ایہ چن کہندی
میری جھانجر تیرا ناں لیندی

گدھیاں چ ہوواں جاں میں جھوم جھوم نچدی
ناں تیرا میریاں سہیلیاں نوں دسدی
نِکا نِکا رووے نالے مِٹھا مِٹھا ہسدی

جے میں جھڑکاں چندری رُس بہندی
میری جھانجر تیرا ناں لیندی

ماہی کولوں سنگدی سنگاندی جاں میں لنگھدی
ٹُٹ پَیّی سُولی اُتے جان میری ٹنگدی
بھج جاں پسینے نال تے میں جاواں کنبدی
جویں اگ اُتے ماڑی ماڑی بھور پیندی
میری جھانجر تیرا ناں لیندی

جدوں کدے جنگ چوں ہے چٹھی تیری آوندی
راتاں نوں ایہ لک لک روندی تے گاوندی
پڑھ پڑھ خط تیرا سینے نال لاوندی
نت سُپنے چ ماہی دے ایہ کول رہندی
میری جھانجر تیرا ناں لیندی

ہائے نی

مینوں ہیرے ہیرے آکھے
ہائے نی مُنڈا لنبرڑاں دا
نی منڈا لنبرڑاں دا
مینوں وانگ شدائیاں جھاکے
ہائے نی مُنڈا لنبرڑاں دا
نی مُنڈا لنبرڑاں دا

صبح سویرے اُٹھ ندیئے جاں جانی آں
مل مل دہی دیاں بھٹیاں نہانی آں
نی اوہدے پانی چ سُینون ہاسے
ہائے نی مُنڈا لنبرڑاں دا
نی مُنڈا لنبرڑاں دا
مینوں ہیرے ہیرے آکھے
ہائے نی مُنڈاں لنبرڑاں دا
نی مُنڈا لنبرڑاں دا

صُبح سویرے اُٹھ کھوہے تے جانی آں
سُوہا سُوہا گھڑا جد ڈھاکے میں لانی آں

نی اوہ لگا میری وکھی سنگ جاپے
ہائے نی مُنڈا لنبڑاں دا
نی مُنڈا لنبڑاں دا
مینوں ہیرے ہیرے آکھے
ہائے نی مُنڈا لنبڑاں دا
نی مُنڈا لنبڑاں دا

صبح سویرے جد باگے میں جانی آں
چن چن مروا چنبیلیاں میں لیانی آں
نی اوہدے ساہاں دی سوگندھ آوندی جاپے
ہائے نی مُنڈا لنبڑاں دا
نی مُنڈا لنبڑاں دا
مینوں ہیرے ہیرے آکھے
ہائے نی مُنڈا لنبڑاں دا
نی مُنڈا لنبڑاں دا